

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MURATHAN MUNGAN

995
km

metis

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Murathan Mungan

995 km

21 Nisan 1955 İstanbul doğumlu. Mardinli. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü'nü bitirdi. İlk çeşitli dergi ve gazetelerde yazıları ve şiirleriyle görünen yazarın ilk kitabı 1980'de yayımlanan *Mahmud ile Yezida*'dır. Daha çok şiirleri, hikâyeleri, roman ve oyunları ile tanınan Murathan Mungan aynı zamanda radyo oyunu, film senaryosu, şarkı sözü yazdı. Çeşitli alanlara dağılmış yirmi yıllık çalışmalarından yaptığı özel bir seçmeyi *Murathan '95* 'te topladı. Dünya edebiyatından öyküleri, denemeleri bir araya getirdiği seçkiler hazırladı; çeşitli yazı ve denemelerini kitaplaştırdı. 2000 öncesinde çıkardığı tüm şiir kitaplarını içeren *13 + 1* toplamından sonra 2002 yılında yedi öykünün yedi kitapçık olarak bir kutu içinde yer aldığı *7 Mühür* 'ü yayımladı. 2005'te, "ellinci yaşı" için hazırlanmış özel bir basım olarak yayımlanan *Elli Parça*, Mungan'ın kitap olarak yayımlanacak dosyalarından farklı türlerde parçalar içeriyordu. Değişik kitaplarından seçtiği şiir ve öykülerini *Doğduğum Yüzyıla Veda*, *Doğu Sarayı*, *İskambil Destesi* gibi her biri ayrı bir bağlam gözetilerek hazırlanmış seçkilerde topladı. Kürtçeye çevrilen şiirlerini bir araya getiren *Li Rojhilatê Dilê Min / Kalbimin Doğusunda* kitabı Türkçe-Kürtçe olarak çift dilde basıldı. *Bir Dersim Hikâyesi*, *Merhaba Asker* ve *Kadınlar Arasında* gibi çeşitli yazarların katkılarıyla biçimlenen bağlamsal seçkiler hazırladı. Metis Yayınları, yazarın kitaplaştırdığı bütün çalışmalarını bir külliyat olarak yayımlamaktadır.

Metis Yayınları
İpek Sokak 5, 34433 Beyoğlu, İstanbul
e-posta: info@ metiskitap.com
www.metiskitap.com
Yayınevi Sertifika No: 43544

Metis Edebiyat
995 km
Murathan Mungan
© Murathan Mungan, 2023
© Metis Yayınları, 2023

İlk Basım: Ekim 2023

Kapak Tasarımı: Utku Lomlu, 2023

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık: Metis Yayıncılık Ltd.
Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaacılık Ltd.
Fatih Sanayi Sitesi No: 12/197 Topkapı/İstanbul
Matbaa Sertifika No: 44865

ISBN-13: 978-605-316-293-3

Eserin bütünüyle ya da kısmen fotokopisinin çekilmesi, mekanik ya da elektronik araçlarla çoğaltılması, kopyalanarak internette ya da herhangi bir veri saklama cihazında bulundurulması, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun hükümlerine aykırıdır ve hak sahiplerinin maddi ve manevi haklarının çiğnenmesi anlamına geldiği için suç oluşturmaktadır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MURATHAN MUNGAN

995
km

Roman

metis

İçindekiler

I

DAR SOKAKLAR	11
OTEL LOBİSİ	18
BİR TARLANIN KIYISINDA	20
BİRİNCİ OTOBÜS	24
HAMAM VE KAHVE	34
ANTEP SOKAKLARI	39
İKİNCİ OTOBÜS	46
EMANET BEDEN	58
MAHPES	67
SİNYAL MEVKİ	78
HOCA KAPISI	83
ECEL BEŞİĞİ	93
ÜÇÜNCÜ OTOBÜS	110
GARİP BİR KARŞILAŞMA	123
KAN SOĞUK KALP ATEŞ	135

II

UMUT'UN EVİNDEKİ GECE 151

İP ÜSTÜ BIÇAK SIRTİ 172

MASANIN ETRAFI 179

MOTOSİKLET ARKASINDA 193

GÖKTÜRK 196

ROJDA'NIN DOSYASINDAKİLER 199

FİLİGRAN 215

SON DAKİKA 223

SELAMET ÇAY OCAĞI 232

SU FARKI 243

HER ŞEY VE BİR AN 252

I

DAR SOKAKLAR

Sabah namazına uyandı. Beynindeki bir komut düğmesine basılmış gibi tam saatinde. Uyanırken hep biri dokunmuş ya da seslenmiş gibi birdenbire açılırdı gözleri, gene öyle oldu. Çocukluktan beri hiç mahmurluk çekmeden birdenbire uyanır, gözlerini çabucak açardı. Uyku sersemliği nedir hiç bilmedi. Bu nedenle yüzünde yeni uyanmış bir insan ifadesi olmadı hiç. Dünyaya karşı hep uyanıktı. Uyanık ve diri.

Akşamdan ısıttığı su hayli ılımtı, boy abdesti aldı; abdest alırken ayaklarını uzun uzun yıkar, parmak aralarını özenle hilallerdi. Bütün gövdeyi ayakta tutan, davasında ona yol aldırان ayaklarının kıymetini, toprağa emniyetle basması gerektiğini bilirdi. Tarik. Tarikat. Yol. Hepsı birdi.

Aceleci olmayan çabuk hareketlerle giyindi, önce sağ adımını atıp besmele çekip dua okuyarak çıktı evin kapısından. Yüzünde dünyaya bir nebze daha selamet getirecek olduğunu bilmenin inançlı, kararlı ifadesi vardı.

Henüz tam aydınlanmamış sabahın koyu kanatları altında kesme taşlı, yüksek, kalın duvarların gölgesinden giderek, birinden diğerine kıvrılan daracık sokaklardan geçerek camiye vardı. Camiye her varışında duyduğu o derin huzur onu bir kez daha dünyanın zincirlerinden kurtardı.

Huşu içinde sabah namazını kıldı. Namazı eda ederken bütün benliğiyle varırdı secdeye, insanın o sırada başka şeyler düşün-

mesi, aklından başka şeyler geçirmesi halinde kılınan namazın Allah katında kabul edilmeyeceğinin sıkı sıkıya tembihlendiği çocukluk yıllarından bu yana namaz sırasında Allah'la arasına hiçbir şey girmez, her zaman derin bir vecd halinde kapanır secdeye... Gene öyle oldu. Bütün benliğini adeta secdede unutup, çevresindeki her şey büsbütün siliniyor, kendini içinde bulunduğu zamandan bile azade hissediyordu. Ama böyle önemli, böyle seçilmiş günlerin sabahında bu bütünleşme halinin tüm varlığını kuşattığını her zamankinden çok daha derin, çok daha güçlü biçimde hissediyor; bu yüzden her zaman tetikte yaşamış olan kendisini ancak namazda gafil avlayabileceklerini düşünüyor hep... Eğer bir gün öldürülecekse bu namaz kılarken olacaktı, bunu varlığının en derin köşesinde saklı bir kader düğümüymüşçesine seziyor, ya da bunun en iyi ölüm biçimi olduğuna inandığından böyle umuyordu.

Her zaman olduğu gibi bu sabah da gönlünü gene Allah dolduruyor, içini kamaştıran bütün duygular bir kez daha yapacağı şeyin doğruluğuna inandırıyor onu.

Serinkanlıydı, ona verilmiş görevin ağırlığını omuzlarında, sorumluluğunu kalbinde duyuyordu. Şu fani dünyada üstlendiği görevin anlamının, öneminin farkındaydı. Serinkanlıydı, en önemlisi buydu. “İçin kaynasa da kanını serin tutmayı bileceksin,” derdi Hoca.

Namazdan sonra eve döndü, çayını içti, karnını doyurdu, gün içinde fazla bir şey yemese de sıkı bir kahvaltı yapmadan hiçbir işe başlamazdı. Yöredeki insanların çoğunun alışkanlığı olduğu üzere çoğu günler içine bol soğan ve maydanoz kıyılmış ciğerle kahvaltı eder, güne öyle başlardı. Her ciğerci içine sumak serpmezdi ama o sumağını, kırmızıbiberini bol koydururdu. Bugün namazdan dönerken de sokak arasındaki ciğerciden ekmek arası ciğer almıştı; diğer zamanlarda oracıkta oturur, sıvası dökülmüş duvarlara, üzerine mutlaka birkaç sinek ölüsü yapışmış çıplak ampullerin ölgün ışığında daha yorgun görünen sabahın erkenci yüzlerine bakarak yerdi ciğer-ekmeğini, bugünse sardırıp paket yap-

tırmıştı. Bütün gün tok tutardı ciğer, kolay acıktırmazdı, bir damak zevkinden çok, çocuklukta edinilmiş bir yoksulluk bilgisiydi bu.

Evde planını bir kez daha gözden geçirdi, her şey yerli yerinde görünüyordu. Öteden beri edindiği bir alışkanlıkla kaldığı odada ayna varsa uyumadan önce üstünü örterdi mutlaka. Aynanın üstünden aldığı örtüyü katlayıp yerine koydu. En ufak bir pırıltıdan yoksun soğuk, delici gözleri yüzünün sır vermez duvarını gördü aynadaki yansısında, ne zaman aynaya bakacak olsa kendine güveni yenilenirdi, çünkü kimseye bir şey söylemeyen yüzlerdendi onunki, belki de bu yüzden seçilmişti bu görev için, belki de Allah bile bu okunaksız yüzü, bu ketum gözleri bunun için vermişti ona, dünyaya hiçbir şey söylemesin diye. Ona bakanlar bu yüzde hiçbir şey göremesin diye.

Berber aynalarından hatırlıyor yüzünü, yol üstündeki kimi vitrin camlarındaki yansılardan... İnsan yüzlerine, aile fotoğraflarına uzun uzun baktığı Foto Kamer'in camekânından. Eskiden beri, Deliller Hanı'nın az ilerisindeki Foto Kamer'in vitrinine baktığı her seferinde cama yansıyan suretiyle orada sergilenen fotoğraflardaki yüzleri karşılaştırır, kendi yüzünün sır vermezliğinden sevinç payı çıkarırdı. İnsanlara bakarken onları seyrettiğinin, seyretmekle kalmayıp hafızasına kaydettiğinin bakışlarından anlaşılmadığını biliyor. İçini tutumlu kullanmayı; düşündüğünü, hissettiğini belli etmemeyi, niyetini sızdırmamayı nefesine hâkim olmanın bir çeşidi gibi yaşamayı becermiş, adeta hayatta kalmanın gereği olarak bedenine yerleştirmişti. Şimdi olduğu gibi, bir tek kendine bakarken aynayı da, kendi yüzünü de delercesine keskin gözlerle bakıyor. Yüzünü bir duvar olarak düşündüğü her seferinde aynı gurur kaplıyor içini, seviniyor mu, üzülmüyor mu, yeri-niyor mu, kahr mı çekiyor, kızgın mı, öfkeli mi, belli değil. Bilinmeyen, anlaşılmayan, tanınmayan, akılda kalmayan silik yüzlerden onunki... Ayrıca zamanla yüzünün ayazı sesine de inmişti, çelik gibi bir ses: sert, katı, soğuk... Dua ederken ya da namaz kılarken nasıldı yüzü acaba? Dünyayla ilgili hemen her şey yü-

zünü bunca boşaltırken, namaz sırasında rabbiyle kurduğu o derin bağ yüzüne fazladan bir anlam katıyor muydu? Eğer katıyorsa bunu bir tek yüce Allah görüyor olmalıydı. Bu da ona yeterdi. Her şeyi duyan Semi, her şeyi gören Basir, her şeyi bilen Habir olan rabbi görüyordu onun dünyanın kirletmediği saklı yüzünü! İçini o kutlu anda ayan eden bu yüzü bir tek o görüyordu! Kendinde keşfettiği bu yeni bilgi kalbinin nurlu bir sevinçle dolmasına yol açtı. Böylelikle bu sabah rabbiyle arasında kurulmuş bir başka bağ daha olduğuna hükmederek gönendi.

Kalktı, ortalığı toplamaya başladı. Uzak akraba evi. Ömrü de, gençliği de akraba evlerinde geçmişti, kendi evi olmadı hiç. İçlendiği zamanlar, “Allah’ın evi, benim evim,” diye düşünürdü. Kaldığı evlerde sabahları herkesten önce kalkar, yatağını toplar, sessizce birkaç lokma atıştırır, neredeyse cinayet sonrası izlerini ortadan kaldıran usta bir katil becerikliliğiyle gecenin, uykunun ve bir gece öncesinin tüm kanıtlarını ortadan kaldırır... O kadar ki, ertesi sabah sorulacak olsa kimse bir gece önce orada, o odada birinin kalmış, o yatakta uyumuş olduğunu söyleyemezdi. Hayatta olduğu gibi bu evlerde de fazla yer kaplamamayı öğrenmişti; kendini silmeyi, varlığını evin en ufak köşesine sığacak kadar geri çekerek fark edilmez olmayı. Kendinden hiçbir iz kalmamalıydı geriye. Bu dünya geçiciydi, bu dünya fanilerindi, bu âlem ahiret için bir tohum tarlasıydı sadece. Fazla konuşmadığı için bir şey bilmiyor sanırlardı. Oysa suskunluğun görünmezlik kazandıran gücünü daha çocukken keşfetmişti, sessizliğin arkası en güvenli yeri.

Ortalığı toparladıktan sonra tabancasını ceketine özenle yerleştirdi, her defasında yaptığı gibi emniyetini açıp kapadı, kurşunları tek tek sayarken namaz sonrası tesbihat eda edencesine hışı içindeydi. Bu, onun için hem bir çeşit ayındı, hem de hiçbir şeyi rastlantıya bırakmak istemeyen takıntılı dünyasının ihtiyaç duyduğu güven tazelemenin bir gereği...

Sağlam ama usul, ağır adımlarla çıktı evden. Yandaki komşuya uğrayıp kaldığı evin anahtarını teslim etti, akrabaları köyden

bu akşam döneceklerini söylemişlerdi, kendi de birazdan Bitlis'e doğru yola çıkacaktı. Komşunun sorusunu, "Celebin birine yardıma gidiyorum," diye yanıtladı.

Sokaklar hafiften hareketlenmeye başlamıştı. Bulunduğu her yerde, her kalabalıkta varlığını alabildiğine geri çeker, kendisini silerdi, bir süre sonra insanlar, sanki o orada yokmuş gibi konuşmaya, davranmaya başlardı. Birçok kişinin saklısını, gizlisini böyle öğrendi. Kimseden hiçbir konuda yardım istemez, birilerinin sonradan yüzüne çarpacağı, başına kakacağı, karşılığını isteyeceği büyük bir minnetin altına girmemeye özen gösterir, en yakın akrabalarına bile gönül borcu duymaktan sakınırdı. Yıllar yılı kimselere yük olmamak, söz söyletmemek için her yerde alabildiğine sildiği varlığı sonraları bulunduğu çeşitli mekânlarda da kimsenin gözüne çarpmaz olmuştu. Suskunluğu, içe kapanıklığı, yüzünün hiçbir duygusunu dışarı taşırmayan bu kunt ifadesi, merhametsizliğini bile gizlemeyi beceren silik bakışları içinde bulunduğu duruma, üstlendiği göreve çok yardım ediyordu. Daha sonraki yıllarda sıklıkla karşılaşacağı gibi, hemen herkes bulunduğu ortamlarda fark edilmek, dikkat çekmek, ağırlık koymak, saygı görmek için gösterişli hareketler, yüksek sesli konuşmalarla varlığını alabildiğine öne sürerken, o tam tersine geri çekilir, neredeyse görünmez olmayı başarırdı. Bu sayede yıllar yılı bulunduğu her yerde, her toplulukta, herkes hakkında çok fazla bilgi toplamış, her şeyi, her ayrıntıyı bir bir aklında tutmuştu. Toplayıp aklının bir kenarında istiflediği tüm bilgiler gerektiği zamanlarda, gereken yerlerde acımasızca kullanılmıştı, bundan sonra da kullanılacaktı. Yüreğinin derinliklerine kök salmış güçlü bir intikam duygusu, kindar bir hafızası vardı; hemen dışa vurmayıp dizginlemeyi becerdiği öfkesi sinsice kanına karışanlardandı. Kanı kinle akardı. Daha çocukken yediği bir tokadın karşılığını on beş yıl sonra sabah namazından dönen adamı çarşının ortasındaki çınarın dibinde tek kurşunla yere sererek verecekti. Manifaturacılar Çarşısı'nda kendi halinde bir esnaf olan bu adamı kimin,

niye, niçin vurduğu hiçbir zaman anlaşılamadı. On beş yıl önce attığı tokadı çoktan unutmuş olan adam da niçin vurulduğunu anlamadan gitmiş olmalı.

Onun içinse ilahi adalet yerini bulmuştu. Kulağı on beş yıl o tokatla çınlamıştı. Kimsenin hayfı kimsede kalmamalıydı. İntikam da imandı. “İntikam bir bekleme sanatıdır,” diyorlardı, doğruydu, öyleydi. “Bu sanat benim sağ bileğimde altın bilezik,” diye geçirmişti içinden. Bütün yılların defterini tek tek tutmuştu. İncitici her sözün, küçümseyici her bakışın, yaralayıcı her davranışın hesabı zamanı geldikçe teker teker sorulmuştu, daha da sorulacaktı. Herkesten her şeyin hesabını soracaktı. Gününü bekliyordu. Göğsü bu duygularla ve kendine duyduğu güvenle bir kez daha gururla kabardı. Bu kez aynaya bakmaya gerek duymadı, göğsünü kabartan gururun yüzüne vuracak kadar yukarı çıkmadığından emindi. Her şey içinde saklıydı.

“Zaman insandan sabır ister,” derdi Hoca. “Sabır ateşte pişmektir.” O da biliyordu: Her intikamın kıyamet günü vardı. Bu vesileyle sabah sabah Hoca’yı bir kez daha anmış oldu. Hoca. O, Cihadın Askerleri için molla, cemaatin ileri gelenleri için Şûra üyesi, ama onun yol göstericisi, kalp hocası olmuştu hep, “Kendi nefesine merhametsiz olmayanların yapacağı iş değil,” diyerek nefsi ni terbiye etmede ona rehberlik etmişti bunca yıl. Zaten merhamet tanıdığı bir duygu değildi, onun kendine bile merhameti yoktu. “Akıllı yarım kullar bize Allah’ın emanetidir,” diye öğretildiğinden bir tek delilere karşı merhamete benzeyen bir duygu besler, onları Diyarbakır’ın daracık sokaklarında, güneşi kıt kûçelerinde ortalarına alıp taciz edenleri, değnekle dürtenleri, üzerlerine taş atanları çocukken de affetmez, o kişileri her fırsatını bulduğunda kendi yöntemleriyle cezalandırırdı. Biliyor, inanıyordu: Delilik de kimsesizlikti.

Daracık sokaklardan geçerek, kendini çok fazla göstermeden –öyle konuşulmuştu– doğruca otele yollandı. Ana caddeyi değil, birbirine dolambaçlı yollarla bağlanan dar sokakları, gölgeli kûçeleri, ara geçitleri kullandı. Bu güne hazırlanırken tedbir ama-

cıyla kaç gündür her gece başka bir evde kalarak –öyle konuşulmuştu– geriye dönük izlerini silmeye bakmıştı.

Otelin basamaklarının eşiğine vardığında içinden bir tek dua olsun mırıldanmadı, peşinde olduğu şey bu dünyanın işiydi, rabbin kutlu sözlerini işe karıştırmamalıydı, yüzüne vuran tek bir anlam ışığı bile, herhangi bir tanığın aklında kalabilecek güçlü bir ayrıntıya yol açabilirdi. Gönlünün kapılarını dışarıya kilitledi, Allah'ın sözleri içinde kaldı.

OTEL LOBİSİ

Otelin dış kapısına varan basamakları çıkarken kendini yeterince sakın hissediyordu, önemli olan da buydu, daha öncekilerde de böyle olmuştu, kendiyle kurduğu güven ilişkisi sahip olduğu o çelik sertliğindeki sükûnetten geliyordu. Diyarbakır Kalesi gibi sağlam ve korunaklı kurmuştu içinin duvarlarını, asıl varlığı kalın surların ardına gizleniyor, ruhu hep gölgede kalıyordu. Bunun güveniyle her durumda sakın davranmayı beceriyordu.

Otelin camlı kapısına birkaç basamakla çıkılıyordu, o birkaç basamağı çıktı, kapı otomatik bir işleyişle iki yana kayarak açıldı, danışmaya vardı, gene aynı çocuk vardı bankoda, bu kötüydü, bir gün önce de buradaydı ve kendisini görmüştü. İki gün üst üste danışmada aynı kişiyle karşılaşmamak için dün bir zaman hesabı yapmış, ertesi gün bu saatte danışmada aynı kişinin olmayacağını düşünmüştü. Bir başkası yerine bulunuyor, onun nöbetini tutuyor olmalıydı şu an karşısında duran delikanlı, ama artık yapacak bir şey yoktu. Kaderin bilinmeyen, her an pusuda bekleyen, hesap edilemeyen küçük işaretlerinden biri olmalıydı bu, ama hiç istifi ni bozmadı. Allah katında sükûnetini sınamak için yapılan bir imtihan olabilirdi bu. Asıl büyük imtihansa henüz başlamamıştı.

“Saim Baran’ı arıyorum,” diyor sakın, kuru bir sesle.

Danışmadaki çocuk, ilkin anahtar bölmesine bakarak odasında olduğundan emin oldu, ardından dönüp telefona uzandı, sonra bir şey hatırlamış gibi yüzüne dikkatle baktı. Sen mi, siz mi diye hitap etmesi gerektiğini bilemedi bir an.

“Siz dün de gelmiştiniz değil mi?”

“Evet, bugün gelmemi söyledi kendisi.”

Telefon ederek ziyaretçisinin geldiğini bildirdi Saim Baran’a çocuk. “İsterseniz salonda bekleyin,” diyecek oldu, önerisi geri çevrildi. Burası iyiydi. Gözleriyle Agit’i aradı salonda, yoktu, gelmesi kötü olurdu.

Az sonra Saim Baran havı ağarmış kırmızı halıyla kaplanmış merdiven basamaklarını iniyordu. Halı, pirinci yer yer soyulmuş madeni çubuklarla zemine sabitlenmişti. Uzun boylu, yetmiş yaşlarında olmasına karşın hâlâ yakışıklı denebilecek, mağrur ve heybetli görünüşüyle hep “Koca Çınar” diye anılan Saim Baran, saçları erken ağardığı için hiçbir zaman genç olmamış gibi gelirdi onu tanıyanlara. Saim Baran’ın merdivenden indiğini gördüğünde ona yönelmiş, başındaki kasketi eline alıp, vücuduna hemen saygılı, hürmetkâr bir duruş vermişti.

Birlikte salon ile danışma arasındaki cam bölmede duruyor, ayaküstü konuşmaya başlıyorlar. Aradaki cam duvar nedeniyle o sırada lobide oturan iki kişi de, danışmadaki çocuk da ne konuştuklarını duymamışlardı.

Bir ara Saim Baran’ın salondaki koltukları göstererek, “oturalım mı?” anlamına gelen bir el işareti yaptığını görüyor danışmadaki çocuk. Bu fikri tartar gibi bir an duruyorlar. O ara çalan telefona cevap vermek için sırtını dönen çocuk yeniden onlara döndüğünde dikkat çekici bir durum çarpmıyor gözüne. Biraz daha ayaküstü konuştuktan sonra cam bölmeyi açıp yeniden danışmanın önüne geliyorlar, demek dışarı çıkmaya karar vermişler! Saim Baran oda anahtarını bankoya bırakıyor, yüzünde her zamanki aydınlık gülüşü ve kelimeleri köpürten gür sesiyle, “Öğlene döneceğim, arayanlar olursa,” diyor.

Daha sonra bütün bu ayrıntıları, ilkin polislerin sonra gazetecilerin ısrarlı soruları karşısında defalarca hatırlayacaktı danışmadaki çocuk. Bütün hatırladıkları bu kadardı.

BİR TARLANIN KIYISINDA

Birlikte çıktılar otelden, merdivenlerin basamaklarını inerken Saim Baran'dan önce davrandı: “Korumalara gerek var mıdır ağam?” Saim Baran bir an durdu, koruma fikrinden zaten hoşlanmıyordu, kendi memleketinin sokaklarına korumalarla çıkmak ağırına gidiyor, uğruna kırk yıldır mücadele verdiği bu topraklar üzerinde korumalarla gezdikçe kendini aşağılanmış hissediyordu. Kısa bir süre daha durup sanki sorunun karşılığı orada gizliymişçesine göğe baktı, havayı kokladı. “Bilir misin, tabiatla baharın kokusunu alan ilk canlı kekliktir,” dedi. Yüzünün bir yanında seğirmeye benzer yarım bir gülümsemeyle, “Buralarda keklikleri çok vuruyorlar ağam,” diye karşılık verdi. Saim Baran iki elini artık harekete geçmeleri gerektiğini belirtircesine iki dizinin yanlarına vurur gibi yapıp, “Çok mu uzak bu gideceğimiz yer?” diye sordu.

“Yirmi dakikalık yol, bir şey değil.” Güven verici olmak için yüzüne belli belirsiz bir gülümseme yerleştirdi, “Ben de boş değilim ha,” dedi. “Merak etmeyesin ağam, korurum seni.”

Agit'in niye otele gelmediği aklına takılmışsa da pek üstünde durmadı Saim Baran. Belki önden bu adamı gönderip onları buluşma yerinde bekliyor olabilirdi. Baharı haber veren temiz havayı bir kez daha içine çekerek, “O halde gidelim, boş ver,” dedi. “Bak bahar yüzünü erken göstermiş bu yıl, baharı bekletmeyelim.”

Saim Baran arabaya binmeye ikna olduğuna göre, Agit'i daha fazla beklemenin gereği kalmadığını düşündü. Arabaya bindiler.

Önde oturuyordu, güneşin yüzüne vurmasını bahane ederek ön cam üzerindeki siperliği tamamen indirmiş, yüzünü sakınmıştı.

Binmeden önce, “Arabayı istersen ben kullanayım, sen yolulmayasın,” dediğinde Saim Baran’ın araba kullanmayı çok sevdiğini, bu yüzden sık sık şoförünü atlattığını, direksiyonu ona bırakmayacağını iyi biliyor; onun hakkında yeterince bilgilendirilmişti.

Beklediği gibi, “Direksiyonu kimseye kaptırmam oğul,” dedi Saim Baran her zamanki gür kahkahasıyla. “Hiçbir konuda kaptırmam!” Gülüştüler. Gene arka sokakları kullanarak, Diyarbakır dışına çıktılar. Aydınlık, güneşli bir gündü. Yolu tarif etmeye başladı, “Buradan sağa döneceksin ağam, buradan sola.” Anayoldan ayrılmış, tarlalar arasındaki dar toprak yollara sapmışlardı, kimi yerlerde erken boy vermiş gür ekinler görüş alanını iyice daraltıyor, bu da araba kullanmayı oldukça güçleştiriyordu. Sonunda, ufukta ancak derme çatma birkaç evin görüldüğü bir açıklığa çıktıklarında, “İşte burasıdır,” dedi, o kadar sakınmasına karşın gene de sesi belli belirsiz titremişti.

Birlikte indiler arabadan. Saim Baran çevresine bakınarak, “Burası neresidir? Burada mı buluşacağız?” dedi şaşkınlıkla, arabadan biraz uzaklaşarak. Ellerini arkaya götürüp beline koymuştu.

Ardında kalmaya özen göstererek belirsiz bir hareketle, “İşte burasıdır,” diye tekrarladı, eli ceketinin içine gitmişti.

“Burası neresi?” dedi Saim Baran, anlamamış gözlerle karşısında uzanan tarlalara bakarak.

“Yolun sonu Saim Baran,” dedi. Katılmış sesine o acımasız çelik soğuğu inmişti artık.

Saim Baran şaşkınlıkla yüzünü ona döndüğünde, kendisine doğrultulmuş tabancayı gördü bir an, yüzü boşaldı, hiçbir şeyi kavrayamayacak kadar kısa bir andı, ardından üstüne sıkılan üç kurşunla toprağa düştü.

Yetmiş yıllık koca çınar birkaç saniye içinde devrilmişti.

Kürt halkı için ömrünü adadığı onca yıllık mücadelesi, Di-

yarbakır dışındaki bir tarlanın kıyısında, başına, boynuna ve göğsüne sıkılan üç kurşunla son buldu.

Yerde cansız yatan Saim Baran'ın başına gelip baktı. Ateş ederken içinden saymıştı: "Allah'ın hakkı üçtür." Bugüne kadar devlet adına yaptığı infazlarda kurbanlarının üzerinden üç kurşun çıkmıştı.

Ölüyü ve arabayı orada bırakarak hızla ekinlerin arasına daldı, başak yüklü dolgun ekinler yürümesini güçleştiriyorsa da olabildiğince çevik hareket ediyordu, beş dakika kadar sonra ikinci bir açıklığa çıktı. Yol kenarında külüstür görünümlü 1957 model bir Chevrolet çalışır halde kendisini bekliyordu. Her şeyi tek hamlede halletmenin kolaycılığına kaçan istihbarat birimlerinin gizlilik, kamuflaj, izleri örtmek konusunda yeterince dikkat gösteremediklerini düşünüyordu. Belki de kendilerine duydukları aşırı güvenin umursamazlığındandı bu. Başka olaylarda da yeterince tedbirli davranmadıklarını görmüştü, onunsa beklenmedik ihtimaller için hep yedek tedbirlere ihtiyacı vardı. Ekip, Saim Baran vurulduktan sonra kararlaştırdıkları buluşma noktasına beyaz Toros'la gelmeye kalkışmış, o ise eski model bir araba olmasını önermişti. Sayıları eskisine göre azalmış olsa da hâlâ Diyarbakır-Mardin yolunda çalışan, yıllardır kanıksanmış şu eski zaman arabalarına kimse fazladan dikkat göstermezdi. Oysa beyaz Toros demek, apaçık polis demektir artık, her şey bir çift gözün şahitliğine bakardı. Bu konudaki ısrarına mana veremeyen dediğim dedikçi operasyon amirine kalsa gene Toros'la geleceklerdi ama Eğitimci ona hak vermiş, hemen bir Chevrolet buldurmuştu. Soluk soluğa arabanın yanına vardığında, kapıyı açan içeridekiler, "Haydi çabuk ol," diye seslendiler. "Otobüsün kalkacak!" Arabaya binerken onlara, "Tamamdır," dedi. İnfaz silahını ön koltukta oturan operasyon amirine teslim ettiği sırada amir de onun kucağına otobüste baş üstü rafına sığacak boyutta küçük bir çanta verdi. "İçinde temiz çamaşır, ıvır zıvır var, yolcu çantasız olmaz, dikkat çek," dedikten sonra ceketinin iç cebinden çıkardığı bileti uzattı. "Al, bu da biletin." Biletini alırken sorduğu "Koridor tarafı mı?" soru-

sunu operasyon amiri yüzünü ekşiten bir ifadeyle karşılık vermekle yetindi. “Zaten biliyorsundur ya, gene de güzergâh bilgisi geçelim sana,” diyerek kaldığı yerden sürdürdü: “Yolda dört kontrol noktası, iki mola yeri var. Diyarbakır çıkışı Pirinçlik Nato Üssü’nün oradaki nöbetçiler bazen durduruyorlar, belli olmuyor. Molanın ilki Siverek-Urfa arasında, diğeri de Urfa ile Antep arasında. Otobüs Urfa’da garaja girer, doluyorsa on beş dakikadan fazla kalmaz, değilse yolcu almak için yarım saat kadar bekler. Hesapta olmayan bir durumla karşılaşırsan jandarma bölgesine geçmeye bak, polis istese de oradan adam alamaz. Jandarma bölgesiyle polis bölgesi arasındaki yetki çekişmeleri meselesini biliyorsun, zaten onun için bu temiz yoldan yönlendiriyoruz seni.” Başını sallamakla yetindi. Sabahtan beri kafasını kurcalayan konuyu açmak istedi, sesinde soru tonuyla, “Tilki Agit gelmedi,” dedi. “Bilmiyoruz, sorarız,” dediler. Sonrasında hiç konuşmadılar. Arabada onun dışında herkes sigara içiyordu. Camı aralattı. Tilki Agit’e ilişkin belirsizlik kafasını kurcalamaya devam etti.

Tam yirmi dakika sonra, Diyarbakır’dan Antep’e yol alan bir otobüsün içinde cam kenarında sessiz sedasız oturuyor, pencereden dışarıya bakıyordu. Ona şöyle bir bakan kişi sessiz, kendi halinde, sıradan bir köylü derdi onun için, mazlum bir köylü, feleğin sillesini yemiş, ezik, gariban bir adam! Ertesi gün bütün gazetelere manşet olacak gazeteci-yazar Saim Baran’ın faili meçhul bir cinayete kurban gittiği haberinin başoyuncusu olduğu, olabileceği o an ona bakan kimsenin aklının ucundan bile geçmezdi.

Cinayet mahallinden hızla uzaklaşıyordu.

Her şey kararlaştırıldığı gibi olmuştu.

“Rabbim, şükürler olsun ki 41’i tamam ettim,” dedi içinden. “41 kere maşallah!” Saim Baran, nihai davası uğruna öldürdüğü 41. kişiydi. “Rabbim 99 adını nasip et bana,” dedi. “Şehadet şerbeti içene kadar Hak yoluna 99 kurban vereyim!”

BİRİNCİ OTOBÜS

Otobüs yolculuklarında yanında oturan kişilerin çok konuşmasından hoşlanmazdı. Bu yanındakinin de çenebaz çıkmamasını diledi. Otobüs hareket ettikten bir süre sonra, muavinin cırtlak sesinden şiveli bir Türkçe, ağdalı, yapay bir tonla bilinen açıklamaları dinlediler: “Sayın yolcular... karayoluna çıkmış bulunuyoruz... kaptanınız ve ben muavininiz...”

Kimse dinlemiyordu aslında, ama yine de bu sesin, tekin olmayan bu sessizliği bir yerinden yırtıvermesi bir tür güven yaratıyor, her şeyin yolunda olduğu duygusu uyandırıyordu yolcularda. Sonunda “hayırlı yolculuklarla”, “işlerinizde başarılar” dilenen konuşma bitti. Mırıltı halinde birkaç “Bismillahirrahmanirrahim” yükseldi çeşitli koltuklara dağılmış insanların bezgin dudaklarından.

İçine gömülmüş, kayıtsızca pencereden dışarı bakıyor, hiçbir şey düşünmemeye, hele bugün olanları aklına getirmemeye çalışıyordu. Ne zaman bir yola çıksa Seyyid Kutub’un *Yoldaki İşaretler* kitabı düşer aklına. Cemaate katıldığında zorlana zorlana okuduğu ilk kitaplardandı. O gün bugündür gözleri İslam uğruna çıktığı her yolda işaretler arar. Oysa pencereden görülen dünya çöl kadar boş görünüyor gözüne. Arada bir gökyüzüne bakıyor, daha bir-iki saat önce öldürdüğü Saim Baran’ın ruhu hâlâ bir yerlere yükseliyor olabilir miydi! Çabucak kafasından kovalıyor bu düşünceyi. Dünyayı gördüğü kadarına azaltıp yalınlaştırıyor. Ağaç

ağaca, toprak toprağa, bulut yalnızca buluta benziyor şimdi. Hiçbir şey olmadı bugün. O hiçbir şey bilmiyor. Olanlar da geçip gidecek zaten.

“Haberim yok,” diyor. Çocukluğundan beri her yerde her zaman olan biten hakkında bir şey sorulduğunda öyle derdi: “Haberim yok.” Bir şey olduğunda, büyükler tarafından önemsenmek isteyen çocuklar gördüklerini yanaklarını şişire şişire heyecanla anlatırlarken o, “haberim yok,” derdi her seferinde. Şimdi gene öyle diyor. Hiçbir şeyden haberinin olmaması iyi bir şey. İnsan orada gizlenebilir. Suskunluğun, sessizliğin en güvenli yer olduğunu daha çocukken öğrenmemiş miydi!

Arada bir başını yasladığı camın sarsıntıları sanki kafasının içindeki düşünceleri de çalkalıyor, birbirinden kopuk imgeler düşüyor gözlerinin önüne.

Az sonra manzaradan koparak dikkatini otobüsün içindekilere veriyor. Kayıtsız, sakın gözlerle bakıyor çevresine. Arada bir yükselen çocuk ağlamaları dışında pek ses yok, kimse kimseyle konuşmuyor, bir nedenle bakışları karşılaşan yolcular gözlerini kaçırıyorlar birbirlerinden. Havaya sinmiş korku ve güvensizlik elle tutulacak kadar katı, somut. Sanki herkes kendisi kadar şüpheli ya da sanki onun yerine korkuyorlar. Muavin kolonya servisi yaparken, şoför de radyoyu açıyor, arsızcasına neşeli gevrek ağız söylenen bir türkü dolduruyor otobüsün içini. Bulundukları ortamın havasına hiç yakışmayan bu kıvrak türkü, herkesin birlikte tuttuğu bu adı konmamış ortak mateme sanki saygısızlık ediyormuş gibi bir his uyandırmış olmalı ki şoför de radyoyu kapatıp bir kaset koyuyor, baygın ve mütevekkil bir erkek sesinin ağlamaklı arabesk şarkısı dolduruyor bu kez otobüsün içini. Pencereden görünen kül rengi manzaraya, ortama hâkim olan kasvetli havaya daha uygun düşüyor sanki bu müzik. Sabahki güneşli bahar havası çoktan gitmiş, yağmur yüklü şişkin bulutların kurşuni karanlığı sarmaya başlamış gökyüzünü. Bu yollarda pek çok kez gidip gelmiş, her seferinde de fazlasıyla dikkatli olmasını gerek-

tiren nedenleri olmuştı. Sirtında hep o aynı belli belirsiz ürperti, her dönemecin sonunda kurulabilecek bir pusuya karşı içinde tetikte bekleyen aynı hazırlık duygusu, her yabancı yüzde ihanetin karanlık maskesinin düşeceği ânı beklemenin gerilimi... Bu yüzden geçmişe ait çok diri, canlı resimler kalmış gözlerinde. Hadi kendisinin bu çeşit duygular için fazlasıyla nedeni vardı, ya otobüsteki diğerlerinin? Etrafa, ölmeden önce son bir defa dünyaya bakar gibi bakıyor bütün bu insanlar. O kadar tetikteler, o kadar kaygılı görünüyorlar! Bu ürkek, bu güvensiz kalabalık içinde herkes, her şey gizlenip saklanabilirdi, nitekim yaşadıklarına, bildiklerine bakılacak olursa saklanıyordu da... Korkunun kundağı sarmış her şeyi, gökyüzünü bile içine alacak kadar genişlemiş olan korkunun karanlık kundağı... “Herkesin birbirinin avı olduğu zamanlardan geçiyoruz,” diyorlardı etrafta, sahiden de öyleydi.

Bir kez daha yanlarından geçen otobüse takılıyor gözleri. Yolda birbirlerini birkaç kez sollamışlardı, aşağı yukarı aynı saatlerde kalkan, rakip firmanın otobüslerinden biriymi bu ve kendisini izlemek üzere görevlendirilmiş birinin o otobüse yerleştirilmiş olduğundan neredeyse emindi. Otobüs tam yanlarından geçerken dikkatle bir kez daha içindekilerin yüzlerine bakıyor. O otobüste yolculuk edenlerden görebildiklerinin hepsinin yüzünü ezberlemişti şimdiden. Bir süre burun farkıyla aynı hizada seyrettikten sonra, diğer otobüs öne geçip gitti, geçerken nispet verir gibi havalı kornasını çaldı. Nasıl olsa ileride bir yerde yeniden yakalarlardı. Derin bir korunma ve dinlenme ihtiyacıyla neredeyse tümüyle boşalttığı kafası bir süre sonra yeniden canlandığında, ansızın şimşek aydınlığında bir düşünce belirdi: Bu otobüsün içinde de biri olmalıydı, bunun eski ama sağlam bir takip yöntemi olduğu söylenirdi, izleyeni de izleterek her şeyi sağlama alıyor, hiçbir şeyi şansa ya da rastlantıya bırakmak istemiyorlardı. Bu konuda söylenenlerden aklında kalanları kafasında bir düzene koymaya çalıştı: Otobüsün içindeki kişi onu izleyen tek takipçi olduğunu zannediyor, diğer otobüsün içindeki bir üçüncü kişinin de kendisini izlemek üzere görevlendirildiğini bilmiyor olabilirdi.

Böyle birinin varlığından kuşkulaniyorsa bile, izleyenin kim olduğunu bilmemesi kuvvetle muhtemeldi. Kendi üstüne kapanan böylesi zincirleme bir döngü, her seferinde uygulamaya konmasa bile, bunun ilgili taraflarca bir yöntem olarak bilinmesi caydırıcı olmaya yetiyor, herkes bir diğeri varmış gibi davranınca gereken emniyet kendiliğinden sağlanıyordu. Kafasının yeniden çalışmaya başlamasıyla birlikte duyarlılığı keskinleşti ve adeta hayvani bir içgüdüyle ansızın ensesinde yakıcı bir şey hissetti. Bu durum şu anda kendine bakan gözlerin varlığına işaret etti! Demek arka koltuklarda bir yerde oturuyordu. Başını hiç çevirmeden bir süre bekledikten, ensesindeki ateşin sebebi olan gözlerin sahibinin yerini üç aşağı beş yukarı kestirmeye çalıştıktan sonra birdenbire hızla dönüp ardına baktı, baktığı yerdeki kişi yakalanmış gibi aynı hızla çevirdi başını. “Demek sensin,” dedi içinden. “O, sensin!” İçindeki hayvan uyanmıştı bir kez. Göz göze değince, bunca hızla kaçırılan bakışlar bir suça işaret etti. Diğ erinin varlığını ve yerini keşfetmek için rahatlat tı. Tehlikenin yerini bilmek böyle birinin hiç olmamasından daha güven vericiydi. Denetlenebilir olan, belirsiz olandan daha iyiydi. Şimdi ardına taktıklarının hangi taraftan olduğunu anlamaya gelmişti sıra, bunu anlamak her zaman mümkün olmuyordu. Peşine takılan birinin polis, istihbarat ajanı, dağdakilerden emir alanlardan, hatta Cihadın Askerleri’nden bile çıkma ihtimali her zaman vardı. Özellikle son yıllarda her şey iyice bir buzlu cam ardına çekilmeye başlamıştı. Çoğu kez yalnızca gölgelere ateş ediyordunuz. Emniyetten de olabilirdi, diğ er örgütlerin birinden de... Bazen her ikisinden de. Örgütü emniyet için, emniyeti örgüt için kullananlardan da... Gizliliği korumak söz konusu olduğunda, her kuşkuyu ölümle çözmek her geçen gün daha da farz oluyordu. Çoğu zaman ölümün kesinliğinden başka bir çare kalmıyordu kapana kısılan, köşeye sıkıştırılan kişiye. Bunun için bu kadar çok kişi gereksiz yere ölüyordu, gene de böyle bulanık durumlarda tehlikeyi bertaraf etmenin herkes için en kestirme, en güvenilir yolu ortadan kaldırmaktı. Tıpkı kediler gibi, kıpırdayan her şeyi bir hamlede kımıldamaz edeceksin!

Otobüs sarsıntılarla ilerlerken, insanlar biraz daha rahatlamış, gerilimlerini biraz olsun atmış, birbirleriyle konuşmaya başlamışlardı. Ön sıralarda asker oldukları tıraşlarından anlaşılan iki-üç genç tedirgin bakışlarla sürekli çevreyi kolluyor, belli ki sabırsız gözlerle kilometre sayıyorlardı. Tezkere almış erler miydi, yoksa izne gidenler mi? Paraları otobüs yolculuğundan fazlasına yetmeyen fakir aile çocuklarıydı, belli. Otobüsün önü her an dağdakiler tarafından kesilebilir, onlar tarafından düşman askeri sayıldıkları için esir alınabilir ya da öldürülebilirlerdi.

Pencereden görünen külrengi bulut parçalarıyla beneklenen gökyüzüne, alabildiğine uzayıp giden çorak topraklara hiçbir şey hissetmeyen boş gözlerle bakıyor bir süre.

İlk mola yerine vardıklarında otobüsten indi. Gövdesini, sanki çok uyuşmuş gibi abartılı sayılabilecek hareketlerle esnetti. Bilen gözler içindi bu numaralar, fizik yapısı nasıl olursa olsun eğitilmiş beden, duruşundan, yürüyüşünden, kaslarının küçük devrimlerinden bile kendini ele verirdi. Böyle zamanlar için yedeğinde, ona bakan gözlerde hamlaşmış, hantal biriymiş izlenimi uyandıracak, süklüm püklüm görünüşlü adam halleri bulundurdu; iner inmez o pozları takındı, hemen altına bir iskemle çekip çay söyledi, ağız yakacak sıcaklıkta iki bardak şekersiz çayı neredeyse soluk almadan ardı ardına içti. Sıcak bardağı bütün avucuyla kavradı, hep böyle yapardı, ta çocuklukta edinilmiş bir güç gösterisiydi bu, onun için ateşi tutmak demekti. Çay bardağını kadınlar gibi parmak uçlarıyla bardak ağzından değil, bütün avucunda tutacaksın. Böyle öğretmişlerdi. Çocukluğu boyunca bununla sinsice övünmüş, bunu beceremeyenleri utandırmıştı. Bundan vazgeçemezdi. Nihat Astsubay'ın bir hareketini hatırladı. O, baskın öncesi erketede beklerken sigaranın korunu avucunun içinde tutardı karanlıkta ışımasın, ısıyıp da yerini belli etmesin diye. Nedense bazı ayrıntılar insanın aklında diğerlerinden daha fazla kalıyordu. Hafifçe dönüp göz ucuyla adama baktı, orali değilmiş gibi oturuyordu, belli ki bir açık daha vermemek için temkinli davranmaya çalışıyordu, onun hangi tarafın adamı olduğunu çıkara-

madı, tarafsız gözlerle bakıldığında başarılı bir gizlenme sayılabilirdi. Şu an sıradan, kendi halinde bir köylü gibi görünüyordu, yani tıpkı kendisi gibi... Kalktı, ağır adımlarla helaya doğru gitti, helanın çevresinde kuşkulu bakışlarla şöyle bir dolandı, sanki gizli bir niyeti varmış da belli etmek istemiyormuş gibi çevreye kaçamak bakışlar attı; amacı adamı işkillendirerek ardı sıra helaya çekmekti. Helaya girdikten sonra bölmeleri tek tek gözden geçirdi, kimse yoktu, otobüsten iner inmez gelenler işlerini görüp gitmişlerdi. Bölmelerden birinin havalandırma amaçlı yapılmış taha aralığından mola yerinden helaya gelen eğimli yol görünüyordu. Bu iyiydi, içeri girip kapıyı kapattı ve gözü havalandırma aralığında beklemeye başladı. Otobüslerin durdukları bütün mola yerlerinde olduğu gibi keskin, ekşi kokuların soluk almayı güçleştirdiği, kötü kullanılan pis helalardan biriydi bu. Suları doğru düzgün ak mıyordu, dışarıda üzerlerinde sinek ölüleri yüzen su dolu kovalar duruyordu. Yanılmamıştı, beklediğine değmişti, onun helada fazla kaldığını görünce kuşkulunmuş, yerinden kalkmış, sakin görünmeye çalışan adımlarla helaya doğru geliyordu adam. Bekledi, içeri girdiği ve çevresine kuşkulu gözlerle bakındığı anda saklandığı bölmeden fırlar gibi dışarı çıktı, dosdoğru ona yönelerek, “Esselamu aleykûm,” dedi. Adam bu hızlı ve ani hareket karşısında ilk şaşkınlığını atlattıktan sonra kendini toparlayarak, “Aleykûmselam,” diye karşılık verdi. Sorgucu polis Çopur’un ani hareketlerle ilgili sözleri aklının bir kenarındaydı: “Hiç beklemediği anda yüzüne şiddetli bir biçimde vuracaksın, bir anda gelen darbe karşısında net düşünemezler, boşluğa düşerler, işte onlar düşerken sen havada yakalayacaksın, anladın mı?”

Adam bölmelerden birine girmede, bu iş için ayrılmış, tek basamaklı bir sekiye çıkıp, çimento sıvalı duvara işlemeye başladı.

Lavaboda ellerini yıkarken, işlemekte olan ya da işer gibi yapan adamı aynadan göz ucuyla izliyordu. Sessizliği fazla uzatmadan, “Ne biçim Müslümansın sen?” dedi. (İkinci darbe.) Diğeri afallamış, omuzunun üzerinden dönüp ona baktı. Ne diyeceğini bilemeden öylece bakakalmıştı.

“Böyle cenabet bir yerde yaradanın ne adı anılır, ne de onun selamı alınıp verilir,” dedi. “Bütün hakiki Müslümanlar bilir bunu. Sen bilmez misin? Hem ayakta işediğine göre... bilmemen normal tabii!”

Öğreneceğini öğrenmişti. Bu adam Cihadın Askerleri’nden olamazdı, kendisine köylü süsü vermiş beceriksiz bir polisti besbelli. Hem aleykûmüselam diyeceğine, aleykûmselam demişti. Türk olmalıydı. Ramazanda oruç tutmanın, cumaları namaza gitmenin Müslüman olmaya yeteceğini düşünen gafillerdendi. Güya Müslüman diye geziyorlardı ortalıkta bunlar. Bilmiyorlar ki aslında hepsi mahşer gününün kabir ahalisidir. Hoca’nın dediği gibi, “Dua öğrense bile göğsünün kafesinde onu üfleyecek nefes bulamaz böylesi. Kuran okumuşsa bile kalbine işlememiştir.” Her zaman midesini bulandırmıştı böyle insanlar. Kâfirlerle aralarında yalnızca bir derece fark vardı, iki değil!

Musluğu kapattı, ellerini cebinden çıkardığı mendiline kurularken adamın yüzüne küçümseyici bir gülümseyişle bakıp çıktı.

Çıktığı anda derin bir pişmanlık yokladı içini, kendine öfkesi kabardı. Adama hakiki Müslümanlık hakkında ders vermesi gereksizdi, içinin gizlisinde bekleyen sinsi kibrine yenilmiş, bu polis müsveddesine haddini bildirmek isterken bir daha aynı hatayı yapmamasını sağlayacak bilgiyi istemeden vermişti. Bu, onun olağan koşullarda yapacağı bir şey değildi; demek ki nefsinin yeterince terbiye etmemişti. Alacağını aldıktan, öğreneceğini öğrendikten sonra sessizce çıkıp gitmesini bilmeliydi. Yapması gereken buydu! Kendinden hoşnutsuz olduğu zamanlarda ağzının içi acılaşırdı, gene öyle oldu. Batman’daki toy günlerinde rakip belledikleri diğer İslami gruplardan kişilere rastladıklarında, “Esse-lamu aleykûm” yerine, “Allah’ın ölümü üzerine olsun” anlamında “Saaleykûm” dedikleri aklına geldi. “Hazır ağzın gevşemişken bu bilgiyi de verseydin bari dar’ül harb’in polisine,” diye içinden azarladı kendini.

Kalkmak üzere olan otobüsteki yerini almış pencereden dışarı bakarken, helada gereğinden fazla kalmış olan diğeri, bir yan-

dan pantolonunun önünü kapatmaya uğraşarak otobüse doğru seğirtiyordu. Onun şu gülünç haline gülümsemedi bile.

Sıra şimdi diğer otobüsteki takipçisinin kim olduğunun keşfindeydi.

Otobüsün içinde yeniden dolaşan ucuz kolonya kokusu, dirilmiş yolcuların yeniden alevlenen konuşmaları, nedense artık çalınabileceğine karar verilmiş arsız şarkılar... Tehlike bile ondan uzaklaşmıştı sanki. Saim Baran'ın ölüsü çok uzaklarda kalmış, işlediği cinayetin izleri şimdiden sonsuza dek silinmişti. Kimse onu bulamazdı artık. İkinci mola yerine kadar uyumaya, en azından kestirmeye karar verdi. Bu duyguyu tanıyordu, tehlikeliydi, bu tür iyimser rahatlamalar insanın kendini ele verdiği ya da gafil avlandığı zaaf anlarıydı. Bunu uykuda geçirmeli ve yeniden gücünü toparlayarak tetikte yaşama duygusuna dönmeliydi. Çoğu kez derinlere düştüğü kısa bir uyku, diplerdeki bir beş dakika bile bunun için yeterliydi. Kendisini izleyeni kolayca deşifre etmiş olmanın sarhoşluğuna kapılmamalıydı. Başını arkaya yasladı, beynindeki komut düğmesine bastı ve o an derin bir uykuya daldı.

Daha otobüs yavaşlayıp durmadan, hatta otobüsün içindeki fısıltılar, mırıltılar bile başlamadan ansızın bir tehlike önsezisiyle hafifçe sıçradı yerinden. İleride askerler ve özel tim görevlilerinin araçları duruyordu. Otobüs sağa çekildi, kimlik denetimi yapıldı, herkes tek tek aşağıya indirilerek aranmaya başladı. Ceset bulunmuş olamazdı. Bu kadar çabuk bulunması mümkün değildi. Olağan arama taramalardan biri olmalıydı bu. Kendisini izleyen adamla göz göze geldi; hiç ondan yana bakmıyordu kimliğini gösterirken. Belki arayanlar da bilmiyorlardı adamın polis olduğunu. Sıra kendisine geldiğinde, otobüs terminaline hızla yetiştirilirken arabada kendine verilen sahte kimliği aynı serinkanlılıkla uzattı, yüzünde hiçbir ifade yoktu. Otobüs yolcularından sivillerini giymiş askerler sevinmişler, kendilerini güvende duymuşlardı. Yanında iki çocuğuyla yörede görevli memur ailelerinden biri olduğu anlaşılan bir kadın dizginleyemediği bir coşkuy-

la askerlere dönerek, “Allah sizleri eksik etmesin başımızdan,” dedi. “Allah yokluğunuzu duyurmasın!” Adeta bir rehine kurtarma operasyonunda kurtarılmış birinin giderek histeriye dönüşen coşkusuyla alabildiğine tizleşen bir sesle konuşan bu kadına karşı güçlü bir nefret duydu. Cezalandırmak istedi onu. Peygamber Efendimizin zamanından bu yana insan ruhunda ne kadar az şey değişmişti. Belki de hiç! Otobüsün içindeki büyük çoğunluk kimin kimden yana olduğunu bilememenin sakınımlarıyla birbirlerine karşı besledikleri kuşkuyu sürdürerek teker teker geri bindiler otobüse. Yerine dönerken az önce nefretini toplamış olan kadının koltuğunun yanında durup eğildi, kimsenin duyamayacağı hafif bir sesle, “Yenganım, Allah askerimize milletimize zeval vermesin elbet, lakin fikrini karnında saklasaydın keşke! Bu otobüste kimin kim olduğu belli mi, yolumuz daha uzun, Allah vermesin bak çocukların da pek küçükmüş,” dedi. Kadının az önce askerlerin karşısındayken yüzünde beliren o yol üstünde evliyaya rastlamış mümin aydınlığı bir anda uçup gidiverdi, hızla kireç akı bir beyazlık indi yüzüne. “İnşallah bir şey olmaz tabii, hepimiz din kardeşiyiz, belli yalnız başınasın, yanlış anlama senin iyiliğin için söyledim, bir emrin olursa arkadayız,” diye de yalancı bir güven telkin etmeyi ihmal etmedi. Sesindeki sahte şefkatle yüzündeki sahici görünen kaygı, kadını büsbütün korkutup kanını dondurmaya yetmişti. Kadını bırakıp başını kaldırdığında arkadakiyle göz göze geldi. Adam görevini de, rolünü de unutmuş delici bir merakla kendisine bakıyor, rapor tutmaya çalışan gözlerle, kadına ne söylediğini, ne söylemiş olabileceğini anlamaya çalışıyordu. Adamın şu anki yüzü bambaşka birinindi. İşte bu onun gerçek yüzü, diye düşündü. “Tutamadı kendini, meraka kapılıp maskesini düşürdü,” dedi içinden. “Güya bir de gizli polis olacak!”

Geçip yerine oturdu. Otobüs yeniden yola koyuldu. Rahatı iyice kaçmış olan kadın birkaç kez ardına dönerek tedirgin, hatta yarım uman gözlerle ona baktı. O ise, dua eder gibi mırıltılarla gözlerini yumarak sakin olmasını telkin eden sahtekâr bir yüz ifadesi takındı, bir şeyleri onaylıyormuş gibi belli belirsiz başını salladı.

makla yetindi. Kadının bütün huzuru bir anda uçup gitmişti. Onun da istediği buydu zaten, bu kadarı yeterdi ona. Yorucu bir gün geçirmişti, bu kadar eğlenmek hakkıydı.

Allah’a toprakları Allah katında geri verilene kadar, dünya üstünde yeniden devr-i saadet kurulana kadar kimse hiçbir şeyden emin olmamalıydı. Sonunda Allah’a tam bir teslimle iman etmek için herkesin diken üstünde olması şarttı. Biliyordu, dünyadan korkmayan Allah’tan da korkmazdı.

HAMAM VE KAHVE

Çocukluğunu yaşamamış, başının herhangi bir el tarafından bir gün olsun okşanmamış olduğunu hamam hatırlatıyor ona. Bunu doğrudan tenine söylüyor adeta. Belki kendi farkında bile değil bunun. Bedeninin içinde bir yabancı gibi yaşıyor. Düzenli aralıklarla kubbeden damlayan dolgun damlaların tıptırsı. Kumadan taşan suların mekânda yankılanarak çoğalan sesi. Bazı mekânların kendine özgü huzuru, ferahlığı, hafifliği. Kuytuda şadırvan dinler gibi.

Kendi bilmeseyse bile, hatta kendinden bile saklasa da hamamda herhangi bir tellağın başını sabunlaması onun için bir tür şefkat yerine geçiyor. İçini onaran bu temasın onun için neyi temsil ettiğini bilmeseyse de, bunun kendisine iyi geldiğinin farkında... Tellağların kalın, küt parmakları gür saçlarının arasında hızla gezinirken, kafa derisini sert, becerikli, alışkın hareketlerle hızla kıştırırken, kemikli parmak uçları başında sağa sola köpürtülmüş sabunla yarım daireler çizerken sanki dışarıdaki dünyayı askıya alıyor, hamamın sıcaklığına, suyun sağaltıcı gücüne yorduğu, adını koyamadığı bir huzur ve güven duygusu kuşatıyor içini. Duyguların birer sözcük karşılıkları olduğunu bilemeyecek kadar çorak ve yoksul içi. Bu nedenle her cinayet sonrasında genel olarak bir “hamam yapmış” olma, temizlenip paklanma isteğinin yanı sıra, adını bilmediği, belki bilse ürkeceği o duyguyu, o ruh halini yeniden yaşamak için gidiyor hamama. Tellağlar gözüne sabun değdirmedikleri sürece tabii. Gözleri bir an bile kapanmamalı. Gaf-

let en iyi avcı çünkü. Biliyor: Sizi düşmanınızdan önce gaflet yakalar. Bunu masal kadar eski zamanların insanın içine işlemiş vahşi bir orman bilgisi gibi çok derinde bir yerinde hissediyor. Çocukluğunda herkesin kendi oğlunun başını yıkadığı hamamlarda yetimliğini başka türlü bir sızıyla hissedirdi. Şimdi sızı yok, ama o duygu duruyor. Hiçbir şey düşünmese bile kurnanın musluğundan akan suyun sesi o duyguyu her seferinde yeniden canlandırıyor.

Antep'e her gelişinde hep aynı hamama gider, hep aynı tellağa keseletirdi kendini. Yaşlıca ama dinç, bembeyaz ama gür saçlı, "eski toprak" dedikleri cinsten sağlam çatılı bu tellağa karşı kendisine yabancı gelen halisane duygularla bir yakınlık beslerdi. Her defasında onunla konuştuğu çoğu kez beş-on kelimeyi geçmezdi, ama aralarında bir tür dostluk bağı olduğunu –ikisi de– bilirdi. Tellak onun konuşmaktan, özellikle kendisine soru sorulmasından pek hoşlanmadığını sezmiş, bu nedenle müşteriyi hoş tutma maksatlı davranışlara girmekten, sohbet konusu açma gayretinden kaçınmıştı. Herhangi bir tellağın sıradan bir müşteriyi işinin gereği karşılaşmasından çok daha fazlasını yapmıştı, her geldiğinde sahiden sevinmiş, bunu gösterişsiz bir biçimde belli etmişti. Sevinci, bir uzak akrabanın ya da nicedir görmediği memleketlisini görmüş birinin o tutumlu hemşerilik sevincine benziyordu. Gülüşünde müşteri tavlama, bahşiş koparmaya çalışan diğer tellaklardan farklı, sahici, babacan bir yan vardı. Çürüksüz dişleri gülüşünü dolgunlaştırıyor, güldüğünde sanki gençleşiyordu.

Antep'te geçireceği bir-iki saatte kendini o eski hamama attı. Tellak onu gene aynı uzak, ölçülü ama içten sevinçle karşıladı. Peştamalin en kurusunu, takunyanın topuğu en az aşınıp kayışı en az gevşemişini arandı sıralandıkları kerevette. Menteşesinden kaymış ağır tahta kapının altından bir tütsü gibi dışarı incecik sızan buhar, kapı açıldığında yüz yakarcasına hışımla dışarı uğradı. Hamamın içi tenhaydı. Göbek taşının üzerindeki kubbenin kirlenip yağlanmış cam gözlerinden süzülen kıt ışık havada asılı duran bu-

harı delmeye yetmiyordu. Hamamlarda suyun insanın teninden önce içini yıkadığını düşündüren bir huzur bulurdu öteden beri. Girişin tam karşısına düşen kurnanın başında çömelip ayakuçarında yükselmiş, bir omzuna attığı kuru peştamalından ve çabuk hareketlerinden son sularını dökünüp çıkmaya hazırlandığı anlaşılan biriyle, köşede abdest alan biri daha vardı görünürde. Belli ki bunlar az sonra çıkacak, o da yalnız kalacaktı. Hamam ona kalacaktı. Sevindi buna. Nerede olursa olsun, hiçbir şey yalnızlık kadar güven verici değildi. Kaynar su, kalın buhar, kendi musluğundan akan suyun sesine kapılmış dalgın görünen kurnaların uykuyu getiren buğulu görüntüsü iyi geldi ruhuna; temiz, pamuklu peştamalin gövdesini bir kefen huzuruyla sarıp sarmalayan temasını teninde hissetmek de... Arındığını hissediyor, dünyanın etine de, aklına da bulaşan bütün kirlerinden arındığını... Çevresinde biriki tur attıktan sonra avucunun içiyle ateşini yokladığı tandır kızgınlığındaki göbek taşına yavaşça oturuyor, temkinle uzanıyor, vücudunu parça parça teslim ediyor göbek taşının harlı ateşine. Uzandığı yerde kubbenin cam gözlerine bakarken semaya ilişkin ulvi, uhrevi duygular kaplıyor içini, rabbin gözlerinin her yerde olduğunu biliyor. Onun bu kubbeye saçılmış cam gözler gibi binlerce gözü olduğunu, her yerde gözlenip izlendiğini, günahlarının, sevaplarının çetelesinin bir bir tutulduğunu biliyor. Ömrü boyunca yaşadığı her ânı, attığı her adımı bu bilginin temkiniyle gözetmesi gerektiğini biliyor. Hamamda kimse yok. Göbek taşı sıcağı. Su sesi güzel. Sonra kubbenin cam gözleri. Kendini her zamankinden daha iyi hissediyor şimdi.

Ne zaman yıkansa, tenine su değse çocukluğunu hatırlıyor. Hiç iyi geçmemiş de olsa, çocukluğu hatırlamanın bir biçimde insanı mutlu ettiğini düşünüyor. İnsanın çok uzak bir geçmişte kalmış çocukluğu, bir süre sonra kendi çocuğu yerine geçiyor. Ümmeti için çektiği sıkıntılar, eski peygamberlerin, sahabelerin, evliyaların, ermişlerin hayatlarını, menkıbelerini hatırına getiriyor. Müslümanlık bütün dünyayı kazandığında, şu an kulaklarında

yankılanarak kurnalara akan bu sesin, ruhunu bütün kirlerinden, ellerini bütün suçlarından, tenini bütün günahlarından yıkayıp aklayacağını düşünüyor. Her mümin, her hakiki Müslüman gibi günün birinde bütün dünyanın Müslüman olacağını kalbinin en derin yerinde biliyor. Okuduğu menkıbelerden aklında kalanlarla, kulak dolgunu efsaneler iç içe geçerek göbek taşının yalazında gevşeyip çözülen etini aşıyor, düşünceleri, hayalleri hamamın buharına karışıp bulanıklaşıyor. Her şey buğu, buhar, sis içinde. Birden başından, boynundan, göğsünden vurulan Saim Baran'ın yere düştüğünü görür gibi oluyor. Tabancanın patlayan sesini ise neden sonra duyuyor. Silkinerek gözünü açıyor. Soğukluğu içeriye bağlayan kapının açılırken esneyip gerilen kayışı, kapı kapanırken hızla gevşeyerek eski yerine dönüyor. Kapının çarpmasıyla çıkan tok ses, tabanca sesiyle yer değiştiriyor. Uykuda gördüğünün teriyle, göbek taşı sıcaklığının terinin iç içe geçtiğini, vücudunun zehir attığını düşünüyor. Bir an içinde bir yerin Saim Baran'ın ölümüne neredeyse üzüleceğini dehşetle fark ediyor. O daha küçük bir çocukken bir keresinde çarşıda karşılaştıklarını, "Al bakalım Keko," diyerek avucunu şekerle doldurduğunu, sonra da başını okşayıp geçtiğini hatırlıyor. Farkında olmaksızın eli başına gidiyor.

Açılan kapıdan içeri giren tellak, "Hazır mısın kurban?" diyor. "Kirin kabardı mı? Başlayak mı?"

Göbek taşından kalkıp kurnanın başına geçiyorlar. Mahrem yerlerini en sıkı örtecek biçimde peştamalı belinin altında üst üste düğümleyip kendini tellağın maharetli ellerine bırakıyor. Aralarında yalnızca birkaç cümle geçiyor. Siverek'ten geldiğini söylüyor. "Burada birkaç iş vardı, buradan da Adıyaman'a gideceğim," diyor. "Bir celep bekler beni pazarlığa."

Kendini alışkın hareketlerinin ezberine bırakmış tellak bir an kapıldığı dalgınlıkla, yüzünü sabunlarken gözlerini de sabunlayacak oluyor. Elinin tersiyle bir şimşek hızıyla vuruyor tellağın eline. Sabun fırlayıp zemindeki su oluğunun içine düşüp suyun akarına kapılıyor. Hızla kurnaya dönüp yüzüne avuç avuç su çar-

parak gözlerindeki köpüğü suya veriyor. Gözlerine sabun değdiği anda boğazının düğümünden kopan ses, kapana yakalanmış bir hayvanın böğürtüsünü andırıyor. Kendi sesinin kulağına bunca yabancı gelmesini, içinin yabanına, bir an için kapıldığı dehşete değil, kubbenin yankısına veriyor. Bir adım gerilemiş duran tellak acıyan elini ovuştururken adeta kendinin olmayan bir sesle, “Kusura bakma dalmışım kurban,” diyor. “Gözüne sabun değdirmeyecektim!”

Tellağın ellerine bakarken, şefkatin yanıltıcı olduğunu hatırlıyor. Saim Baran’ın ölmesi gerekiyordu, diyor içinden. Allah günahlarını affetsin! Ben sadece kaderin eliydim. Allah olmasını istediklerini kullarının eliyle yaparmış, ben de tetiği çektim, hepsi bu!

Aksi bir suratla tellağa dönüp, “Otobüsüm kalkmasın, çabuk çabuğa getir gerisini!” diyor.

ANTEP SOKAKLARI

Hamamdan çıktıktan sonra yolun az aşağısındaki Tahmis Kahvesi'ne giriyor. Antep'e her gelişinde mutlaka buraya uğrar. Geride, her yeri görebileceği bir masaya oturup sırtını sandalyenin sert ahşabına yaslıyor. Hamamın sıcaklığında iyice gevşemiş olan etine iyi geliyor bu sertliği hissetmek. Adeta zaman donmuş gibi yıllardır tek bir sandalyesi bile değişmeyen bu yüksek tavanlı eski kahvede, kapı üstü pencerelerinin renkli ve parçalı camlarından kırılarak süzülen ışığın çizgileri yumuşatan huzurlu havasında insanın ruhunu yatıştıran, içini sakinleştiren bir sır saklı sanki. Bu sırada içeri giren birinin ortadaki masalardan birinde oturanlara yanaşarak selam vermek üzere kaldırdığı eli havada asılı kalıyor. Onu fark etmiyorlar bile. Adam, yüzünde dışlanmaya alışkın bir kayıtsızlık ifadesiyle arkada, duvar dibine dizilmiş sandalyelerden birine oturuyor. Pek çok yerde insanların kendisini de bu adam gibi gördüklerini düşünüyor. İçinden, "Benim sebebim var, ama onun hayatı böyle," derken yüzünden seğirmeye benzer gizli bir gülümseme geçiyor. O sırada masaya gelen garsona, buranın kendine özgü menengiç kahvesinden ısmarlıyor. Tadı kendinden şekerli, kahvesi bol tutulmuş, koyu. Kahvelerin çoğunlukla yaşlılardan, işsiz gençlerden, arada bir dükkânını çırağa emanet edip kafa dağıtmaya gelen komşu esnaftan oluşan kalabalığında nedense insana kendini güvende hissettiren bir şey var. Bütün Anadolu kahvelerinde olduğu gibi burada da iki şey asılı duruyor havada, bir sigara dumanı, iki can sıkıntısı... Birbirlerinin selamına

alışkın ihtiyarların çeşitli masalara dağılışını izliyor, bir süredir gözünün takılı kaldığı karşı masada oturan adamların üç aşağı beş yukarı Saim Baran'ın yaşında olduklarını düşünürken buluyor kendini. O öldü, bunlar yaşıyor. İnsan ömrü ne tuhaf, diye geçiriyor içinden, kimse ne zaman öleceğini bilmiyor. Şu adam eceliyle mi ölecek ya da yarın ben kimi öldüreceğim, kim biliyor?

Bir süre etrafta konuşulanlara kulak kabartıp insanları gözledikten sonra kalkıp ağır adımlarla çıkıyor kahveden.

Sokak aralarında dolanırken Cihadın Askerleri tarafından geçmişte ufak tefek işlere koşturulduğu günleri hatırlıyor; yolda polisin, askerin çevirmesinde onu ciddiye almasınlar diye cebine artist resimleri, aşk şiirleri, bazen de bir deste iskambil kâğıdı koydukları günleri... Emek Mahallesi'nde Aytekin Camii bitişiğindeki müstakil eve teslimatçı olarak yaptığı birkaç ziyareti hatırlıyor. Adamın Cihadın Askerleri'nin askeri kanat sorumlusu olduğunu, evin sahibi kadınla resmi nikâhsız yaşadığını, buraya yapılan baskında evin bodrumunda kalaşnikof, piyade tüfeği, Çek Vizör, Takarof, Makarof tipi tabancalarla yüklü bir cephane ele geçirildiğinde sağda solda çıkan haberlerden öğrenmiş, adamın önemini o zaman kavramıştı. Antep'teki bu sığınağın raylı sistemini kurması için, polisin eline düşüp de kimseyi ele vermesin diye cıvardan insan bakmayıp Ankara'dan usta getirtmişler. Lakin kaderin ağlarını nasıl öreceği belli mi olur! Ustanın damadı Ankara'da bir operasyonda yakalanınca kayınpederini ele vermiş, buradaki sığınağın varlığı da öyle ortaya çıkmış. Çağrışımaların tetiklediği bu görüntüler onda bir yanıyla geçmişte kalmış uzak bir olayın anısını uyandırırken diğer yanıyla her an burnunun dibinde bitebilecek yakın bir tehlikenin varlığına ilişkin önsezilerini harekete geçiriyor, dönüp dikkatli gözlerle etrafı tarıyor yeniden.

Bir süre yolun sağa kıvrılan yanındaki Bakırcılar Çarşısı'nda dolanıyor, inip kalkan çekiç sesleri arasında eski zamanlardan kalma görüntüler düşüyor gözlerinin önüne. Saraçların ve yemenicilerin yan yana sıralanmış dükkânlarına göz atıyor. Baklavacı, tatlıcı, kebabçıların, önlerinde fıstık çuvalları dizili, kapısından mal

taşan dükânların önünden geçiyor, eski kitaplar satan, toz tutmuş camlarının içeriyi görünmez ettiği bir dükânın önünde Hz. Ali'nin cenklerini anlatan halk hikâyeleri kitaplarını görünce duruyor. Kitapların kapaklarında ellerinde kılıçlarıyla at sırtında cenk tutanlar... Hz. Ali'nin kılıcından kan damlıyor... bir diğeri- nin kapağında Kesikbaş'ın hikâyesi resmedilmiş... Kesikbaş'ın gözleri açık, ama kılıcın boynuna değip kafasının kesildiği yer- den kan damlıyor... Birdenbire gene o koku yıllar öncesinden çı- kıp geliyor burnuna. O kızgın güneş altında yürürken alnından yü- züne, burnuna süzülen kanın kokusu... Hiçbir hatıra geçmişte kal- mıyor. Bütün gücünü bacaklarına ve kollarına vererek soluk so- luğa yürüdüğü yolda iki eliyle başının üstünde taşıdığı delikli le- ğenden yüzüne hâlâ kan sızıyor. O gün bugün yüzünde nem, bur- nunda koku peşini bırakmıyor.

Çarşının bitimine yakın bir yerdeki Antep işi abani örtü do- kumacısı Fazıl Usta'nın dükânının önüne varıyor. O, Cihadın As- kerleri'nin Antep'teki en güvenilir adamlarından biriydi. Bir gün öldürüldüğü haberi geldi. Kim, niye öldürdü, neden öldürüldü, ka- tili hiç bulunamadı. Bir muamma, bir faili meçhul olarak kaldı. Ailesi, katili, katilleri bulunana kadar dükânı açmayacağız, diye yemin etti. O gün bugün kepengi kapalı durur. Ne zaman Antep'e gelse, bir yolunu bulup bu dükânın önüne ayak düşürmeden git- mez. Her seferinde de dükânın kepengini kapalı görmek, ailesi- nin ettiği yemine sadakatinin işareti olarak içini gönendirir, ama katilin hâlâ bulunmamış olmasını hatırlattığı için de öfkesini ka- bartır, hıncını bilerdi. Alınmamış her intikam, cezalandırılmamış her suç, kapanmamış her hesap göğüs kafesinde çırpınarak azat edilmeyi bekleyen kuştı. Ona göre bu kepengin arkasında kilitli kalmış Fazıl Usta'nın ruhu hâlâ adalet bekliyordu. Gövdesi tahta- dan yapılmış kepenge avucunu belli belirsiz bastırarak kendince yoluna selamet duası alarak yürümeyi sürdürdü.

Bir süre daha ortalıklarda avare dolandıktan sonra, kendisine tembihlenen saat yaklaşıncı Karagöz Mahallesi'nin oradaki avlulu evin önüne varıyor, etrafı şöyle bir kolaçan edip güven getirdikten sonra, köşede çekirdek satan adamın yanına geliyor, önce birbirlerini dilsiz bakışlarla tartıp belli belirsiz bir baş hareketiyle durumu onaylıyorlar, bir külah kavrulmuş karpuz çekirdeği alıyor ondan, “Diyarbakır’da on gözlü köprünün suları taşmış diyorlar, doğru mudur?” diyor. “Değildir. Sular sakın akmaktadır.” “Peki otobüsler nereden kalkar?” “Adana’ya giden Allah’a emnettir. Oraya gittin mi de çarşısından kaçak kumaş almak gerektir. Nasrullah Efendi’nin kumaşları en iyisidir,” diyor çekirdekçi. Malını öven satıcı tonuyla söylüyor bunları. O sırada yanlarına yaklaşan iki çocuk “Çekirdeğin külahı kaç para,” diye soruyor.

Öğreneceğini öğrenmiş, elinde bir külah kavrulmuş tuzlu karpuz çekirdeğiyle ağır adımlarla uzaklaşıyor oradan. Avlulu evin önünden geçerken başını hafifçe kaldırıp şöyle bir bakıyor, geçmişte bu evde katıldığı tebliğ ve irşad çalışmalarını, bazı toplantıları, burada konuşulanları, alınan önemli kararları hatırlıyor. Evin bir odası mescit olarak kullanılır, orada namaz kılınır, Kur’an okunur, zikir yapılır, tefekküre dalınırdı. Antep’in kavurucu sıcaklığının bile toprağın nemini alamadığı avludaki ağaç altlarının gölgeli yerlerini anmak içini serinletiyor sanki. İman etmenin huzuruna benzeyen bir serinlik bu. Bu avlulu evin polis tarafından gözlenmeye başladığı, gireni çıkanı fotoğrafladıkları bilgisi geldikten sonra burası epey bir süredir artık kullanılmıyor. Buraya gelirken yol boyu aldığı her önleme karşın gene de takip edilmediğinden emin olmak için bazı dükkânların önünde uygun bir durum yaratıp göz ucuyla ardına bakıyor.

Kale altından geçerek İncilipınar’daki otogara yöneliyor. Otogarın karşısında, tren garında demiryolcuların oturdukları hepsi de sarıya boyalı birbirinin aynı olan sıra evlere dalıyor gözleri. Bahçesinde oynayan çocuklara, iplere asılı rengârenk çamaşırlara hiçbir şey düşünmeden, başka bir âleme bakar gibi bakıyor... Nedensiz sakinleşiyor içi. Oradakiler sanki başka bir hayat yaşı-

yor. Otobüsün kalkma saati yaklaşırken varıyor otogara. Artık nereye gideceğini biliyor. Onu tanıyanlar adımlarında akrep ve yelkovan olduğunu söylerlerdi. Zamanı doğru adımlamayı, istenilen yerde istenilen saatte olmayı çocukluğundan beri iyi biliyor.

Antep'ten Adana'ya günün her saatinde otobüs kalktığı kalmış hatırında. Ancak geceleri çalışmayan Antep firmalarının yerine Mardin, Van, Diyarbakır, Urfa'dan gelen gece otobüsleriyle gidildiğini, bu otobüslerin otogara girmeden yolcularını yol üzerinden aldıklarını hatırlıyor. Önceki geliş gidişlerinden tanık olduğu gibi Antep Otogarı'nın önü araç ve insan yığılmasıyla iyice tıkanmış durumda. Ortallığa insan sesiyle motor seslerinin birbirine karıştığı ulumaya benzeyen bir uğultu hâkim. Otogara özel araç girişleri yasak olduğu gibi, taksilere de ancak müşterilerinin yükü ağırsa izin veriliyor, yoksa yolcularını kapıda indiriyorlar. Bu da yetmiyormuş gibi civar ilçelerden ve illerden gelen bazı otobüsler de içeri girip otogarın curcunasına dalmaktansa yolcularını gar kapısının önünde indirip bindirdiğinden tıkanıklık gün boyu dağılmak bilmiyor. Antep Otogarı'nın zaten hayli dar olan giriş-çıkış kapılarından perona girerken ya da geri geri çıkarken yaşanan duvara toslamak ya da otobüsün aynasını sürtüp kırmak gibi ufak tefek kazalar buranın curcunasının gündelik manzaralarından sayılıyor. Otogarın kahvesiyle lokantasının iç içe bulunduğu yirmi dört saat açık olan mekâna Antep'in ne kadar kırığı, esrarkeşi, haytası, kopuğu varsa doluşmaya, yetmiyormuş gibi gecedan gelip sandalyeler üstünde sabahlayan yolcularla olur olmaz dalaşmaya başladığından beri bir Otogar Karakolu yapılmış buraya. Terör olaylarının iyice tırmanmasıyla da askeri inzibat yerleştirilip saat başı devriyeye çıkartılır olmuş. Sanki burada bir şehirden diğerine değil de, sınırı geçip başka bir ülkeye gideceksin!

Gara girdikten sonra kendisine söylenen otobüs şirketinin önündeki yolcular için ayrılmış arkalıksız tahta sıraya oturup beklemeye başlıyor. Ellerini arkada bellerinde kavuşturup çatık kaşla dolaşan belediye inzibatlarının kuytuya çektikleri seyyar satıcılardan rüşvet aldıklarına tanık oluyor. Çevirip sorsan, Müslü-

manım, der, cuma namazlarını kaçırmaz; haram her devirde, her durumda kendine bir yol buluyor, “Haram bunların sade dünya malına iştah kabartan etlerine değil ruhlarına da işlemiş,” diye geçiriyor içinden. “Ahiret korkusu insanları Müslüman yapmaya yetmiyor, tabanca korkusu da gerek bunlara.” Ö sırada karşıdan çalılımlı bir yürüyüşle onun bulunduğu tarafa doğru gelmekte olan biri dikkatini çekiyor, beklediği kişi olmalı bu, sivil polis olduğu her halinden belli, senelerce belinde silah taşımanın verdiği alışkanlıkla sağ kolu hafif arkaya sallanıyor yürürken. Oysa adam yanından dosdoğru geçip az ilerideki otobüs firmasının yazıhanesine giriyor, bir süre sonra da çıkıp gözden tamamen kaybolana dek uzaklaşıyor. Etrafta görünen kişilerden hiçbirinin beklediği adam olmadığını düşünüyor. Neden sonra birdenbire başında biri bitiveriyor, bu sinsice hesaplanmış bir hareket mi, bir tesadüf mü, bekleyip görmek gerektiğini düşünüyor. Bir süre ayakta durduktan sonra gelip yanına oturan adam elindeki şalgam suyunu iştahla içerken, diğer elindeki gazeteyi aralarına koyuyor. Bir süre etrafa göz gezdirdikten sonra, iç cebinden çıkardığı sigarayı yakıp üst üste birkaç nefes alıyor. Kayıtsız hareketlerine bakarak yanına oturanın beklediği kişi olduğundan tam ümidi kesecekken, adam başını bile çevirmeden yarıda kesilmiş bir sohbeti kaldığı yerden sürdürüyormuş gibi sakın bir tonla, “Eskiden Dicle’yle Fırat’ın suları Adana’da kavuşurmuş diyorlar, öyle mi?” diyor. Adamın soğukkanlılığındaki profesyonellik karşısında uğradığı şaşkınlığı belli etmeden, tuttuğu soluğunu sessizce boşaltıyor. “Peki suyu nereye akarmış hoca? Yolu değişmiş midir?” diye bir başka soruyla karşılık veriyor o da. “Değişmemiştir. Adana’dan sonrasına akar denmiştir. Telefonlar bunun içindir.” Birbirlerinden, aranan ve beklenen kişi olduklarından emin oluyorlar. “Otobüste yanındaki koltuğun altı filelidir. Biletin, laminasyon kaplama yeni kimliğin ve emanetin gazetesinin arasında, gerisi kumaşçada...” Adam kalkacak gibi olduğunda, “Adana sonrası hakkında bir maledat var mıdır?” diye soruyor. Adam omuzlarını silkerek, “Aktarmalar böyledir, istikamet bildirmeyen emirle yola çıkılır, var-

dığında öğrenirsin nasılsa, hadi selametle,” diyerek vedalaşıp ayağa kalkıyor, aynı kayıtsız hareketlerle sağa sola bakınarak ağır ve telaşsız adımlarla uzaklaşıyor oradan. Tahta sıranın üstüne bıraktığı katlanmış gazetenin ilk sayfasının üstünde, logonun hemen altında “Türkiye Türklerindir” yazıyor.

Bilet ve emanet işi tamam da, adamın ağzından “gerisi kumaşçıda” sözünü duymak birden aklını karıncalandırıyor. Normal durumda çekirdekçinin bildiği kumaşçıyı bilmemesi gerekirken bu adam nereden biliyor? Ortada kendisinin bilmediği şeyler dönüyor olmalı. Cevabı etrafta saklıymış gibi kaşlarının altından pür dikkat kesilmiş bakışlarla sağını solunu şöyle bir tarıyor. Üst üste gelen tuhaflıklar aklını bulandırıyor: Sabah Tilki Agit neden otele gelmedi, bu adam devlettense kumaşçıyı nereden biliyor, birdenbire açıklaması yapılmamış şeylerin ortasında kaybolmuş hissediyor kendini. Derin bir nefes alıp kendine sakin olmayı telkin ediyor.

İKİNCİ OTOBÜS

Şaşkınlığına yenilmeden içini sakinleştirmeye çalışıyor. Yolun bundan sonrasındaki hedefin Adana olduğundan iyice emin şimdi. İçinden hesap yapıyor: Yolda bir aksilik çıkmazsa üç buçuk saatte varmaları lazım Adana'ya, molalarla birlikte dört saati bulur. Bu arada yol üstünde Osmaniye ya da Ceyhan yolcuları için indi bindi yapmazlarsa tabii... Bunları düşündükçe yol sanki daha uzuyor.

Otobüsün içinde ilerlerken arkalarda bir yerde koridor kenarında oturan bir kadın iliştiriyor gözüne. Antep'e varana dek yol boyu yarıştıkları diğer otobüsteki yüzlerden biri bu! O önceki otobüste cam kenarında oturuyordu, yanılmış olamaz. Emin olmak için bir kez daha göz ucuyla bakıyor. Rastlantı olabilir mi? Dışarıdan bakıldığında başında eşarbi, kucağında çantasıyla sıradan bir ev kadını gibi görünüyor. Ne üstü başı, ne çantası yeni değil. Ya sahiden sıradan bir yolcu ya da her şey iyi düşünülmüş. Doğrusu, peşine taktıkları kişilerden birinin kadın olabileceği hiç aklına gelmezdi! Ne düşüneceğini bilemiyor. Hem bir kadın nereye kadar izleyebilir ki onu? Kendisinin yol boyu otobüs değiştirmesinin bir nedeni var, ama sıradan bir yolcu niye böyle bir zahmete katlansın? Diyarbakır'da doğrudan Adana arabasına binmek yerine neden Antep'te aktarma yapsın, belli bir maksadı yoksa? Hem Adana'ya gideceğini kendi bile yeni öğrenmişken bu kadın nereden biliyor olabilir? Otobüs içinde koltuğunu arıyormuş bahaneyle ağır ağır ilerleyip yerine yerleşmiş yolcuların yüzlerini ta-

rarken hızla bunlar geçiyor aklından. Arkasından gelenlerin acele ettirmesini umursamıyor. Zaten laftan anlamaz sersem bir köylü gibi görüldüğünün farkında, bu hal işine geliyor. Biletinde yazılı koltuk sırasına geldiğinde, cam kenarındaki koltuğun boş olduğunu görüp seviniyor, bu iyi, koltuğun sahibi gelmeden bu işi hızlıca halletmeli. Eline ağırlığını vererek o koltuğun yaylarının diriliğini kaybedip etmediğini yokluyor önce. Ardından ayakba-bısının çözülmüş bağcıklarını bağlamak bahanesiyle yere eğilerek tüm gövdesiyle kapanıyor. Emaneti hızla yandaki koltuğun altındaki fileye geçiriyor. Doğrulduğunda elindeki gazetenin arasından yeni kimliğini alıp ceketinin iç cebine, gazeteyi de önündeki koltuk filesine yerleştiriyor. Yerine otururken aslında bu yüzü sadece otobüsten hatırlamadığı düşüncesi yıldırım gibi düşüyor aklına. Başka bir yerde daha karşılaştığı bir yüz bu. Tanıdık. Fena halde tanıdık! Ama nereden? Şu an dönüp tekrar bakacak olursa gereksiz yere dikkat çekmiş, duruma uyandığını belli etmiş olacak. Bu kadını nereden hatırladığı fikri zihnini kemirmeye, beyni acı verecek biçimde karıncalanmaya başlıyor. Bu sırada gelen yan koltuğun sahibine yerinden kalkıp yol veriyor. Koltuğuna yerleşen yorgun görünümlü yaşlıca adamın zararsız hali rahatlatıyor onu.

Kısa bir süre sonra otobüs homurdanarak hareket ediyor. Az sonra yanından geçip giden muavinden su isteme bahanesiyle omzunun üstünden hafifçe ardına döndüğünde, kadının başından eşarbını çıkarmadan oturduğunu görüyor. Yalnız yolculuk ediyor olmasının getirdiği fazladan temkinle erkeklerle göz göze gelmemeye çalıştığını fark ediyor. Kendisinininkini andıran alabildiğine kapalı, kepenk gibi bir yüz bu, hiçbir duygusunu dışarı sızdırmıyor. Yanında oturan genç kızla bir yakınlığının olmadığı anlaşılıyor. Belli ki bunlar biletlerini “bayan yanı olsun” diye alıp yan yana düşmüş rasgele iki yolcu sadece. Oysa içindeki hayvani ses, şu derli toplu oturuşu, duruşuyla, kendi halinde bir ev hanımı gibi görünen bu kadının sıradan bir yolcu olmadığını söylüyor ona. Kimsede şüphe uyandırmayacak ustalıkta çizilmiş bu

maskenin ardında biri saklanıyor ona kalırsa. Onca hatırlama gayretinin sonuç vermemesine karşın, bu yüzle, bu kadınla pek de uzak olmayan bir tarihte başka bir yerde karşılaşmış olduğu his-sinden de yakasını kurtaramıyor. Ama ne sebeple, nereden, bile-miyor. Adana'ya varmadan bunu hatırlamayı umuyor.

Hava kapalı, gökyüzüne kükürt islimi basmışlar sanki, kül rengi bulutlar bir türlü göğün yüzünü açmıyor. (Kükürt islimi Ma-latya'yı hatırlatıyor ona, bir dönem gidip mevsimlik işçi olarak çalıştığı –aslında saklandığı– kayısı bahçelerini.) Otobüs yola çık-tıktan bir buçuk saat sonra ilk mola yerine, Adana'ya bağlı Bah-çe ilçesine varıyorlar. Buraları iyi biliyor. Otobüsün arka kapısın-dan ilk inenler arasında o kadın da var. Kapıya yakın olmanın ko-laylığından mı, bir an önce ortamda denetimi eline almak için mi, bilemiyor. Böyle bir durumda her olasılığı hesaplaması, her du-rumu tartması gerektiğinin farkında. Hoca'nın bir zamanlar ona verdiği dersleri hatırlıyor: "Temkinli ol, ihtiyatlı ol ama evhamlı olma, seni evhamlı yapan şey, aslında seni tehlikeye atan şeydir." Hava birdenbire serinlemiş, hatta hafiften esecek gibi olduğunda bile insanı üşütüyor, bu nedenle yolcuların çoğu restoranın önün-deki masalara değil, içeriye geçip oturuyorlar. Yolun az ilerisinde kaçak mazot satmaya gelen iki kamyon park etmiş vaziyette du-ruyor. Birkaç yıl önce şimdi kamyonun durduğu o yerde bir ara-ba içinde gözcülük yaptığı olay geliyor aklına. Dağdakilere yar-dım ettiği söylenen bir Kürt işadaminin, tesisin arkasındaki ba-kımsız ağaçların, yaz kış yeşili eksilmeyen otların, çalı çırpıya do-lanıp boy veren sarmaşıkların bulunduğu koruluğa götürülerek in-faz edilmesini hatırlıyor. Bu arada otobüsün muavini çeşmeden çek-tiği hortumla camlara, tekerleklerle su tutuyor. Çorbası ve kebap-larıyla ünlü bu tesise Antep'in akşamcıları onca yolu tepip saba-ha karşı çorba içmeye geliyorlar. İçerisi yaz kış hep çorba ve ke-bap kokar. Dört-beş basamak çıkarak giriliyor tesise. Girer gir-mez kadının içeride her yeri aynı anda görebilen dipte bir köşeyi seçmiş olması dikkatini çekiyor. Pek çok şüpheli durumda kapı-

ya yakın bir yerde oturmanın güvenli olduğu söylenirdi oysa. Ya bu kadın hakkında tamamen yanılıyor, ya da bir ajansa bile kendini tehlike arz eden durumlardan birinde hissetmiyor.

İçeri geçen yolcuların çoğunun gözü tavana yakın bir yere yerleştirilmiş olan televizyon ekranına kilitleniyor hemen; ince belli bardaklar içinde dolaşan çay kaşıklarının hep birden yükselen sesi dolduruyor mekânı...

Bir süre önce istihbaratta “Gölge” diye yeni bir birimden söz edildiğı çalınmıştı kulağına. Askerlerin itirafçı yaptıklarıyla polislerin itirafçı yaptıklarının birbirlerine düşmesi, işlenen cinayetleri birbirlerinin üstüne atmasıyla birlikte işler çığrından çıktığında birden Gölge’dekilerin varlığından söz edilmeye başlanmıştı. Bu birimin polislerin okumuş yazmış takımından oluşturulduğu söyleniyordu. Özellikle itirafçıları, pişmanlık yasasından yararlananları, korucuları, devletle işbirliği yapan bazı Kürtleri yakın takibe alan, devletin hiçbir zaman tam olarak güvenemediğı, çift taraflı çalıştığından kuşku duyduğu kişileri adım adım izleyen, emniyet içinde gizli bir grup oluşturulduğu fısıltı düzeyinde konuşuluyordu. Herkesin birbirini göz hapsinde tuttuğı, adım adım izlediğı bu kurt dumanı ortamda Gölge’dekilerin işiye ayırım gözetmeksizin herkesi birden takip etmektemiş. Yaptıkları işin gereğı çok iyi gizleniyor, sahada oldukları halde hiçbir durumda herhangi bir müdahalede bulunmuyor, kendilerini ortaya çıkarmak her hareketten kaçınıyor, operasyonlara özellikle katılmıyor, yalnızca film seyreder gibi gözlüyor ve üstlerine rapor ediyorlarmış, hatta bunların silah bile taşımadıkları söyleniyordu. Anlatılanlara göre, işlerinde o kadar iyiymişler ki takibe aldıkları bir adamı bir süre sonra karısından bile daha iyi tanıyacak hale geliyorlarmış. Kimileriye şu söylenenlere inanmıyor, herkesi baskı altında tutmak, dikkatleri bilinen istihbarat birimlerinin üzerinden kaçırmak için emniyet teşkilatı tarafından özellikle uydurulmuş bir yalan, bir istihbarat efsanesi olduğuna inanıyorlar. Hem her şey doğruymuş gibi dikkate alacaksın, hem her şey yalanmış gibi üstünde durmayacaksın! Burnunun aldığı kokuya güven!

Onun burnu hep aynı kanın kokusunu almıştı bunca yıl. Başının üstünde taşıdığı delikli leğenden yüzüne süzülen kanın kokusu...

Etrafa kayıtsız gözlerle bakan, sessizce çayını içen kendi halindeki bu kadının bütün derli toplu görünüşüne karşın Gölge'dekilerden olabileceği düşüncesi nedense güçleniyor içinde. Aklından geçenler anlaşılmazın diye, yüzünün kepengini indirmekte en usta olanın bile bakışlarından bir şeyler sızar. Yüzü bir ova kadar düz olan bu kadından ise hiçbir şey sızıyor. Belki de bir şey olması gerekmiyordur, sahiden sadece sıradan, silik bir ev kadınıdır, aklının şüphesi yanı oyun oynuyordur kendisine; temkini elden bırakmayayım derken, geçmişte de işleri çok ileri götürdüğü, gereksiz evhamlara kapıldığı görülmemiş bir şey değil. Böyle zamanlarda kendinden ürüyor. Bir kere yanıldın mı, arkasından hata gelir, biliyor. Bir hata asla tek başına gelmez, bunu da biliyor.

Yaptığımız her şeyi bilerek mi yapıyoruz sanki? Saim Baran'ı niye öldürdüğünü kendi de bilmiyor. Ama ne önemi var! Yalnızca verilen emri yerine getirmişti. Zaten seçme şansı da yoktu. Onun öldürülmesinden devletin ne yarar sağlayacağı sorusu bir kez daha aklının çengeline takılıyor. Devlet dediğin de parça parça artık. Devlet içinde kaç devlet olduğunu buralarda kimse bilmiyor. Sabahtan beri aklına takılan bir diğer konu da, Saim Baran'ı almaya otele gittiğinde Tilki Agit'in niye orada olmadığı! Oysa plan buydu. Otelde o da olacaktı. Arabaya o da binecekti. Olay yerinde o da olacaktı. Kendisini cinayet mahallinden almaya gelen Chevrolet 57'dekilere sorduğunda da buna bir yanıt alamamıştı. Sahiden bilmiyorlar mıydı, söylemek mi istememişlerdi? Planda bir değişiklik olduysa niye ona haber vermemişlerdi? Kendisinin farkında olmadığı, tuzak içinde tuzak cinsinden bir oyunun yemi durumuna düşmüş olabilir miydi? Bir başka soru daha köpürüp duruyordu içinde: Herhangi bir nedenle nihayet katili yakalamaya, cinayeti ortaya çıkarmaya karar verdiklerinde kendisini kamuoyuna hangi tarafın adamı olarak sunacaklardı? İhale hangi örgütün üstüne kalacaktı acaba? Saim Baran'ı dağdakilerin

öldürttüğünü öne sürüp Kürtler arasına nifak mı sokacaklardı, yoksa hedef şaşırtıp tarafları birbirine düşürmek için Cihadın Askerleri mi işaret edilecekti? Bu olasılığa içinden güldü. Kendi durumu düşünülecek olursa yalan da olmazdı hani, kaderin cilvesi olurdu tam! Bu işe evet dediğinden beri, uçurumun keskin kenarında yürüdüğünü hissediyor. Kimin üstüne kalırsa kalsın, aslında herkes Saim Baran'ı devletin öldürttüğünü düşünecekti. Nihat Astsubay, “Zahmetsiz kazanç,” diyordu böyle cinayetlere. “İspatlanmadığı sürece varsın devletten bilsinler, şüphe devletin gücünü devleştirir, korkuyu büyütür.”

JEM'in içine sızdığı, “haber elemanı” olarak görevlendirildiği ilk zamanlarında, üç katlı pasajın orta katındaki Kuşçular Lokali'nin müşteriye kapalı arka odasında Hoca, ona nasıl davranması gerektiğine dair uzun uzun nasihatler vermişti: “İyi bir köstebek toprağın üstünde kabarıp bir iz bırakmadan yerin altında yol almasını bilir. Sızdığın toprağın rengini almaya bak, ama kalbin yolundan şaşmasın! Her şeyin kendine göre bir vadesi vardır, vadeni beklemeyi bileceksin. Bizim için kıymetin büyük, ama onlar için sen ateşe uzatılan bir maşasın sadece, bunu hep hatırdan tutacaksın,” demişti. Pasaj içlerinde yuvalanmış lokaller, sapa yerlerin ara sokaklarındaki kahveler, küçük kumarların döndüğü ne idüğü belirsiz esnaf dernekleri bu çeşit buluşmalar için en uygun mekânlardı. Cihadın Askerleri'ne yeni kazandırılanlar kaçmayı, gizlenmeyi, takip atlatmayı, haberleşme imkânlarını çeşitlendirmeyi bu yollarla öğreniyorlardı. İran'a gidenlerin öğrendikleri ilk şey takip taktikleri değil miydi! Birini takip etmenin veyahut seni takip edeni atlatmanın usul ve taktikleri. Polisin taktiklerinin, hesaplarının nasıl boşa çıkarılacağı. Şûra'dan mollalar Urmiye, Salmas, Tebriz üzerinden Tahran'a uzanan yolculuklar sonrasında vardıkları eğitim kamplarında öğrendikleri istihbarat usullerini, örgütsel taktikleri burada müminlere öğretiyorlardı. Onlar akıl oyunlarını, istihbarat hamlelerini iyi bilirdi.

Eğer şu köşede oturan kadın Gölge'dekilerdense JEM, Emniyet güçleri ya da onların da üstündeki bir makam işleri sağlam tutuyordu demek. Her şeyi başından itibaren hesaplamışlardı. Kendi tahminlerini aşan bu sıkı tutulmuş zincirleme gözetleme ağından ötürü içini fazladan bir sıkıntı bastı. Başları sıkıştığında kendi gibilerin aslanların ağzına yem olarak atılması işten bile değildi. Bilinen bir şeydi: Böyle durumlarda ilk harcanan, JEM içinde “gelin” diye tabir edilen tetikçilerden biri olurdu mutlaka. Kürt olduğu için onların gözünde o da bir “gelin” sayılırdı. Nihat Astsubay karşısına sıra sıra dizdiği çoğu itirafçılardan oluşan tetikçi elemanlara yüzünde sırtık bir ifadeyle, “Unutmayın, hepiniz gelinsiniz,” derdi. “Ancak öldüğünüzde gerdeğe girersiniz!” Nihat Astsubay'da böyle laf çoktu. Kürtleri “Orman memelisi!” diye aşağılar, astı olanların hoşuna gitmeyen bir davranışını gördüğünde, sesinde kınama tonuyla, “Değişik!” diye seslenirdi onlara. “Aloo değişik!”, “Hoop değişik!” Onun kendisine hiç böyle seslenmemiş olmasından hoşnutsuzluk duyardı. O, değişik değildi. Değişik olmayan da görülmezdi.

Bir kez daha dönüp kaçamak gözlerle kadına baktı. “Kadın aklı” dedikleri şeyle nasıl baş edeceğini hiçbir zaman öğrenememişti. Kadınlar onun için hep uzakta, bilinmez birer gölgeydi. Önceki mola yerinde diğer adamı halletmek kolay olmuştu, ama bu kadını nasıl çözecek, bir açığını nasıl yakalayacaktı, bundan emin değildi. Kadınlar gizliden gizliye gözünü korkutmuştu onun. Kadının bu içine kapanmış halinde bir çeşit hayatta kalma bilgisi olduğunu seziyordu. Niyetini, kalbini belli etmeyen bir sinsilik, bir hesapçılık... Otobüsteki bu kadın da belli ki her şeyden önce kadınlığın sessizliğinden geçmiş, sonra da işi gereği bu konuda ustalaşmıştı, tıpkı kendisi gibi. Ne tuhaf, insanın kendine benzeyen biriyle karşı karşıya gelmesinde kim bilir hayatın ne gibi zalim oyunları saklıydı. Hele her an çatışabilecekleri böyle puslu bir ortamda, birbirinin açığını yoklayan karanlık gözlerin vahşi oyunlarının ortasında... Avla avcının hiç beklenmedik bir anda yer değiştirebildiği bu sürekle avında. İyi de Gölge'dekiler neden bir ka-

dın taksındı ki peşine? Şaşırtmaca olsun diye mi? Eğitimci'nin evlere, köylere, mezarlara kanlı baskınlara giden timlere verdiği emri hatırlıyor: "Giderken yanınıza mutlaka kadın polis alın. Onlar bazı şeyleri kadınların yanında yapamayacağınızı sanırlar."

Eğitimci'nin haklı çıktığı bazı durumlara tanık olmuştu. Ev baskınları sırasında ev sakinlerinin yüzlerindeki kaygılı ifade, kapılarında bir kadın gördüklerinde bir an için yumuşuyordu. Sanki bu kadının varlığı en azından evdeki kadınları tehlikeden uzak tutacak sanılıyordu.

Bu sırada oturduğu köşede nasıl bir göz hapsine alındığının farkında bile olmayan kadın onun aklından geçenlerle hiçbir ilgisinin olmadığını gösteren bir kayıtsızlıkla kendisine bir çay daha söyledi.

Yeniden otobüse bindiklerinde kadın aynı göze batmaz davranışlarla geçip yerine yerleşti. Hareketleri gayet doğal, her şey olağan akışındaydı. Eline kolonya döken muavine bile tutumlu bir gülümsemeyle karşılık vermiş, yeniden kabuğuna çekilmişti. Ona istihbarat eğitimlerinde öğretilenleri hatırlamaya çalışıyordu, kendini saklamak istiyorsan öyle esrarlı haller takınmayacaksın, doğallık en iyi kamuflajdır. Eğer bu kadın sahiden Gölge'dekilerdence bu konularda kendisine öğretilenleri o da biliyordu elbet. Bir profesyonel ajan gibi sıradanlığın görünmezliğine saklanmayı öğrenmiş demekti. Böyle bir durumda şimdi hangi hamleyi yapması gerektiğini kestirmeye çalıştı. Kadının kabuğunu bir yerinden çatlatmalıydı. Satrançta usta olan İranlıları hatırladı. Cihadın Askerleri'nin kampındayken mollalardan biri, "İranlıları küçük görmeyin sakın ha, sakın burun kıvırmaya kalkmayın, satrancı icat etmiş bir millettir onlar!" derdi. "Sen daha elinin parmaklarını sayamazken, onlar senin beş hamle sonrası görüp ona göre kurarlar oyunlarını." Bu sözler kulağına küpe olmuştu. İranlıların bu yanına hayranlık duyuyor, ama onların Şii olmasını bir türlü içine sindiremiyordu. İranlıların Şiiliğinin Cihadın Askerleri'ndeki mollaların da içine sinmediğini, cemaat içinde huzursuzluklara

yol açtığını biliyordu. Devletle de, İranlılarla da kurdukları ilişkinin mecburi ve geçici olduğu bilinse de bu durum herkesi diken üstünde tutmaya yetiyordu. Bir ara göz ucuyla baktı, kadın gözlerini kapatmış ya uyukluyor ya uyuklar gibi yapıyordu. Yanında oturan çekingen görünümlü kız başlarda bir-iki laf edecek olmuş, ama kadının yüz vermez tavrından olsa gerek susup kabuğuna çekilmişti. Kadın, kızın hafızasında yer etmek istemiyordu besbelli. Yoksa olağan şartlarda, bu kızla tutturacağı sohbetin sıradan görüntüsü etrafa karşı doğal bir kamuflej malzemesi olabilirdi. Ne malum, belki de yalnızca içine kapalı bir kadındı, aklı yok yere hikâye çoğaltıyordu. İçini kemiren sorulardan, kapıldığı burğaçta çoğalan sorulardan yorgun düşmüştü, gözlerini kapayıp biraz kestirmeye çalıştı. Şu an kısa bir uykunun canlandırıcı etkisine ihtiyacı vardı.

İkinci mola yerinde de değişen bir şey olmadı. Kadın gitti gene en köşedeki masaya oturdu, üç masa yan yana bitleştirilip tek bir uzun masa haline getirilmişti. Garsonun getirdiği çayını yudumlamaya başladı kadın, çayı şekersiz içtiği bu kez dikkatinden kaçmadı. Çay bardağını erkekler gibi bütün avucuyla tutuyor, serçe parmağı bile havaya kalkmıyordu. Yüzündeki ifadenin biraz sertleşmiş olduğunu düşündü, belki yolda sahiden uyumuş, şimdi gözleri açık da olsa hâlâ uykusundan çıkamamıştı. Zihnini bu kadınla gereğinden fazla meşgul edip etmediğini sordu kendine. Belki yanılmış, boş yere yormuştu kendini, kafasını, zihnini. Bir tehlike varsa, o tehlike başka yerdeydi belki ve bu kadın asıl hedefi gözden kaçırmasına neden oluyordu. Suyun diriltici gücüne ihtiyacı vardı. Çaprazlamasına çakılmış tahta çubuklardan oluşan baklava desenli genişçe bir paravan lavabolara ve tuvaletlere giden yolla salonu birbirinden ayırıyordu. Süs olsun diye paravana plastik sarmaşıklar dolamışlardı. Lavaboya giderken bir an başını çevirip paravanın baklava kesimli boşluğundan kadının kendisini oturduğu yerden izleyip izlemediğine baktı, oysa bakışları başka yerdeydi kadının, hatta dalgın olduğu bile söylenebilirdi. Lavaboda elini yüzünü yıkadı. Islattığı mendille boynunu uzun

uzun sildi. Ne yapması gerektiğini sanki aynadaki sureti bilirmiş gibi delici gözlerle yansısına baktı. Yakalanmaktan ya da öldürülmekten korkmuyordu, hiçbir zaman da korkmamıştı. Onun korktuğu Allah’a karşı vazifelerini tamamlayamadan pisi pisine ortadan silinmekti. Şu hayatta ömür kazanmak için değil, zaman kazanmak için mücadele ediyordu. Bin kere hamdolsun ki rızkımdan bunca faydalandığı rabbinin bugüne kadar onu hep kolladığına, gene kollayacağına, şu fani dünyadaki vazifelerini tamamlamadan ömründen zaman eksiltmeyeceğine inanıyor.

Salona döndü, bir basamakla inilen sekinin başında durdu, sonra adeta kendinden kopar gibi kararlı adımlarla kadının oturduğu masaya doğru yürüdü. Kendisi arkada kalmış da önde gölgesi yürüyormuş gibi hiçbir şey söylemeden geçip kadının karşısındaki sandalyeye oturdu. Kadın şaşırmıştı, tek başına yolculuk eden herhangi bir kadının böyle bir durumda duyabileceği rahatsızlıkla adamın yüzüne tuhaf tuhaf bakıp hiçbir şey söylemeden masadan kalktı. Dümdüz yürüyüp gitti. Dışarı çıktı. Arkasından bakakaldı. Oyunu tutmamıştı.

Hâlâ tek basamakla inilen sekinin başındaydı oysa, bu onun böyle durumlarda yaptığı ve “hayal oyunu” dediği şeydi. Kendinden kopup giden bir gölgeyi önden yollar, olasılıkları hesaplardı. Böylelikle bu sahneyi gözünde canlandırıp durumu yeniden tarttıktan sonra dosdoğru kadının masasına yürümekten, altına bir sandalye çekip karşısına oturmaktan vazgeçti. Hem bundan bir sonuç alamayabilir, hem gereksiz yere dikkatleri üzerine çekmiş olurdu. Bazı durumlarda hiçbir şey yapmamak en iyisiydi. “Eğer örtünüp saklanana ininden çıkarmaya yaramayacaksa kendi üstünü açmayacaksın,” diyen Nihat Astsubay’ı hatırladı; birim içinde bu astsubayın kurduğu düzenlere, çevirdiği dolaplara, türlü çeşitli oyunlara bakıp hayran olanlar, “Görün bakın bu adam günün birinde MİT’in başına getirilir vallaha!” diye konuşuyorlardı. Buna karşılık, “Bugüne kadar MİT’in başına bir astsubayın getirildiği görülmüş şey mi?” diye itiraz edenler çıkıyordu. Bu gibi durum-

larda “devir değişti” diyenlerle, “bu memlekette hiçbir şey kolay değişmez” diyenler arasındaki tartişmaların bir benzeri yinelenirdi. Bunun zerine, “kural dediğin ortada dönen dolaplara göre değişir,” diye karşılık verenler olurdu. Tüm bu konuşulanları birer delil gibi hafızasında saklıyordu. Hangi bilginin ne zaman kıymet kazanacağı, hangi durumda kullanılacağı belli olmazdı. Eğitmen’in olsun, Nihat Astsubay’ın olsun sıkça tekrarladıkları gibi, “Bilgi iktidardı.”

Otobüsteki yerine döndüğünde, içi biraz sakinleşmişti. Adana’ya vardıklarında olacakları beklemek daha akıllıca olacaktı. Otobüs yola koyulduktan yirmi dakika sonraydı ki bir jandarma birliği gene nlerini kesti. Rutin bir arama mıydı, özel bir olay üzerine yol boyu sıkılaştırılmış bir denetim mi, askerlerin tavrından anlaşılmıyordu. Erkek yolcuların tümü indirildi, kadınlar oturdukları yerde gösterdiler kimliklerini. Güvenlik güçlerinden bazılarının bakışlarında zaten başından beri her şeyi biliyormuş da avlamanın zamanını bekliyormuş gibi kendinden emin bir hava vardı. Bazı polislerse herkese şüpheli gibi davranır, insanın yüzüne “yakaladım seni!” bakışıyla dikkatli dikkatli bakar, karşısındakinin bu durumdan rahatsızlık duyup bir açık vermesini beklерdi. Bir bölümü acemiliğinden böyle yapardı, bir bölümü de kendini rolüne fazla kaptırdığından. Başkalarını rktmenin, korktmanın baş döndüren gücünü damarlarına kadar hissetmek için. O bu hissi en iyi bilenlerdendi. Bir süre önce kendisine istediği zaman bazı kişileri araziye götürebilme izni, hatta infaz yetkisi verildiğinde damarlarının nasıl dizginlenemez bir güçle dolduğunu tüm bedeninde hissetmişti. Zamanla varlığında sakin bir güce dönüştü bu. Ona yalvaran kişilerin sözlerini duymazdı bile. Kalbine isabet eden yalnızca dua kelimeleri, hadis sözleri, nebilerin hikmetleriydi. Kalbini dünyaya l, İşlama vaha kılmıştı. Merhamet de vicdan da yalnız saf bir kalple inanmış mümin Müslümanlar içindi. İlk seferinde operasyon amirinin emrindekilere, “Sorguda müspet sonuç almak için her ne yapmak gerekiyorsa hepsine izin verildi, anlıyor musunuz?” dediğinde polislerin gözlerinde bir-

denbire çakmak gibi parlayan bir ateşle nasıl heyecanlandıklarını gördüğünde bu hissin yalnızca kendisine mahsus olmadığını anlamıştı.

Otogardaki sivilden aldığı emanet yan koltuğun altındaki fi-
lenin içinde uyuyordu. Tabancayı oraya yerleştirmeye çömeldi-
ğinde ayakkabısının çözölen bağcıklarını bağlamak başkaları için
değilse de onun için biraz uzun sürmüştü. Yeni verdikleri, iç ce-
bindeki polis kimliğiyse zor durumlar içindi. Eski kimliğini çı-
karıp eline aldı. Sıradan yurttaş kimliğini. Bazı durumlarda her-
hangi biri olmak daha güvenliydi. Arkada oturan kadının varlığı
dengeleri değiştirmişti. Bu çevirme kendisi için kurulmuş başka
bir tuzak olabilirdi. Kendini çift koldan sağlama almalıydı. Ken-
di oyununu kuramayanın başkasının oyununda yem olması gö-
rölmemiş şey değildi. “Ortadan kaldırmak isteselerdi, oracıkta öl-
dürürlerdi” şeklindeki akıl yürötmelerini boş çıkaran nice infa-
za tanıklık etmişti bugüne kadar. En kurt istihbaratçıların bile na-
sıl açıklar verdiğinin konuşulduğu sohbetlere tanıklık etmişti. Asıl
oyunlar hep ilk anda akıl edilemeyenler katında oynanırdı.

EMANET BEDEN

Otobüsün Adana Otogarı'na girmesiyle hareketlenmeye başlayan yolcuların telaşını izlerken bir yandan da göz ucuyla kadının hareketlerini takip etmeye çalışıyordu. Bagajda valizi olmadığından yerinden kalkıp inmek konusunda ağırdan alıyor, otobüsün içinde geçirdiği zamanı uzatmaya bakıyordu. Yan koltuğun altındaki emaneti bulunduğu fileden çıkarıp hızlı bir hareketle beline taktığı sırada kadın inmiş, diğer yolcularla birlikte, muavinin enerjik görünmek adına gösterişli hareketlerle boşaltmaya başladığı bagajdan valizini almayı bekliyor, etrafa karşı ilgisiz görünüyordu. Bu süre içinde göz göze gelmek şöyle dursun, bir kez bile dönüp bakmamıştı ona. Bu kadının kendisini takiple görevli olduğu konusunda tamamen yanıldığına, yol boyunca boş yere kuruntuya kapıldığına inanmaya başlamıştı artık. Gene de temkini elden bırakmak istememiş, aşağı inip güya o da diğerleri gibi valiz bekliyormuş gibi biraz geride durarak kadın gardan çıkıncaya dek orada beklemeye karar vermişti. Bu sırada garın kuytu bir köşesinde sotaya yatmış birinin gizlice ve makineli tüfek hızıyla art arda çektiği fotoğraflarda kadınla aynı karede yer almış olduğunu belki de hiçbir zaman bilmeyecekti. Daha sonra geniş bir masa üstüne yayılmış bu fotoğraflarda ikisinin de kafalarının keçe uçlu kırmızı kalemle daire içine alınarak işaretleneceğini nereden bilebilirdi ki?

Sonunda otobüsün muavini, kadının parmağıyla işaret ettiği valizi alıp ona verdi. Sıradan, küçük boy bir valizdi. Her zaman gidip geldiği aşına bir yolu kat edercesine kendinden emin adımlarla uzaklaşan kadın gözden kayboluncaya dek uzun uzun baktı ardından. Sonrasında bir süre ne yapacağını bilemedi. Kendini bir oyuna kaptırmış, ama oyun hiç de tahminlerini doğrulayacak biçimde sonuçlanmamıştı. İçini kaplayan tatminsizlik duygusu giderek kendine yönelen bir kızgınlığa dönüşmeye başlamıştı. Hiçbir şeyin olmaması onu yatıştırmaya, kuşkularını gidermeye yetmemiş, bir şeylerin ters gittiği duygusundan bir türlü kurtulamamıştı.

Ağzının içi acılaşıyordu gene. Sonra bu konuyu artık geride bırakması gerektiğine kanaat getirip hareketlendi. İlk bulduğu ankesörlü telefonda Diyarbakır'daki merkezin özel hattını aradı. Yolum bundan sonrasında ne yapması gerektiği konusunda hiçbir fikri yoktu. Yalnızca, "İkinci aktarmada bulunduğun yerden burayı ararsın," denmişti kendisine. Büroya yeni atandığı için şimdilik gelen telefonlara bakmakla görevlendirilmiş genç elemana kimlik ve kod bildirip operasyon amiriyle konuşmak istediğini söyledi. Sesi bir çocuğununki andıran eleman tam kendisini cevaplarırken bir anda sesi uzaklaşmış, ardından belli ki bu sırada onun elinden ahizeyi kapamış başka biri konuşmaya başlamıştı. Üstelik beklediği operasyon amiri de değildi karşıdaki sesin sahibi. Kendini tanıtmaya gereği bile duymadan konuşmaya başlayan kişiyi gene de sesinden tanıdı. Televizyonda haberleri okuyan spikerler gibi tane tane konuşurdu hep, lafları düzgün, söyledikleri anlaşılırdı, bir şey anlatırken karışık laf etmez, zihin bulandırmazdı. Öğretmen dedikleri, herkesin çekindiği kişiydi bu. Yüzüne bakarak yaşını tahmin edemez, kendi söylemedikçe niyetini, ne düşündüğünü asla anlayamazdınız. En öfkeli ânında bile buz gibi donuk gözlerle bakardı. Gözlerini hiç kırpmayan biriydi Öğretmen. Onun bu hali köyde taşların, kayaların üzerinde gezinen, duvar diplerinde çabuk çabuk dolaşan kertenkeleleri hatırlatırdı, on-

lar da gözlerini kırpmazlardı. Eğitimci, arada bir ortadan kaybolur, nereye gittiği, neler yaptığı bilinmez sonra birdenbire tekrar ortaya çıktığında da kimseye tek laf etmezdi. Hiçbir konuda renk vermez, hiçbir durumda paniğe kapılmaz, birimdeki kimseye gözle görülür bir şey yapmadığı halde herkes ondan ürker, çekinirdi. Pek çok şey bilirdi. Gri gözlülerin keskin nişancı olduklarını ondan duymuştu mesela. Bölgede sadece gri gözlülerden oluşan bir tim kurmak hayalîymiş, öyle diyorlardı. Köy baskınlarından önce baskına katılacaklara önden kısa bir nutuk çekmeyi ihmal etmezdi: “İtaat istiyorsan korku salacaksın, efendiliği başka yere sakla. Yumuşak davranarak onlara ulaşamazsın, onlara güzellikle bir şey öğretemezsin, onların aradıkları dil otoritenin dilidir. Anladıkları tek dil de budur. Hayvan terbiye eder gibi davranacaksınız. Hep emir kipiyle konuşacaksınız. Anladınız mı?” Operasyon amiri şu an yokmuş yerinde. Acil bir iş çıkmış, oraya gitmiş. Eğitimci şu an onun adına konuşuyordu. Baştan beri kafasını kurcalayan konuyu, Tilki Agit’in bu sabah neden otelde olmadığını sordu Eğitimci’ye. Bu konuda etraflıca bir açıklama bekler gibi vurgulu bir tonda sormuştu bunu. Oysa Eğitimci, “Biliyoruz,” diye geçiştirip şimdi yapılması gerekenleri art arda saymaya başladı. “Hatırlarsın, Adana’da bir aşevi vardı, hani bizim bilmediğimizi sandıkları şu mekân...” Hatırlıyordu elbet, dağa çıkmak, gerillaya katılmak isteyen gençleri yönlendiren milislerin toplanma yeri orası. “Şimdi git orada görün, milletin dikkatini çekecek bir şeyler yap, ama abartma! Yalnızca seni fark etmelerini, yüzünün orada bulunanların akıllarında kalmasını sağla! Sonradan bir terslik olursa, seni bugün aşevinde gördüklerine dair yemin edebilsinler, anladın mı? Ne olur ne olmaz, kendini şimdiden sağlama al! Valla billa o gün Adana’daydım diye yemin etsen başın ağrımaz.” Kısa bir an sustuktan sonra, güçlenmiş bir sesle, “Unutma, senin için yeni bir görev yeri düşünüyoruz,” dedi. Şu son söz birdenbire içinde bir şeyleri harekete geçirdi; istihbarattan birilerinin ara ara sezdirdikleri bu konu ilk kez dillendiriliyordu, hem de böyle yetkili bir ağızdan! Kendisini dağa hazırladıkları doğ-

ruydu demek! Ya ona bir oyun oynuyorlardı, ya da gerçekten bunun bir ödöl olduğunu düşünüyorlardı. Bir keresinde, “Hiçbir eleman vazgeçilmez değildir, asıl önemli olan ondan ne zaman vazgeçilebileceğini bilmektir,” dendiğini duymuştu. Sahiden dağa hazırlamak istiyorlarsa, demek ondan vazgeçmemişlerdi henüz. Onun tetik çeken parmağına bir zaman daha ihtiyaçları vardı. Deşifre olmadığı sürece yaşayacak ömrü vardı, böyle giderse daha da uzardı. Bir an dağda kendisini daha büyük bir imtihanın beklediğini idrak etti. Bir şeylere gene sıfırdan başlamanın imtihanı.

Eğitmen bölgedeki muhbirleri eğitecek polislerin eğitiminden de sorumlu kişiydi aynı zamanda. Nasıl muhbir kazanılır, ele geçirilenler, yakalananlar, hapishaneye düşenler saf değiştirmeye nasıl ikna edilir? Amerika’da okumuşluğu varmış onun. Bu yolların hepsini orada öğrenmiş, diyorlardı. Ayrıca ileri sorgu tekniği konusunda uzmanmış. Sorğuya alıp da konuşturamadığı kimse olmamış bugüne kadar.

“Aşevinden sonra hemen yola çık,” diyor Eğitmen. “İstikamet doğru Alanya!”

Rica eder bir tonda, “Bu gece burada kalsam,” diyor. “Başım çok ağrıyor, dün gece de uyumadım.” Sesine ikna edici yorgun bir ton vermişti. Antep’teki çekirdekçinin mesajıyla Kumaşçı Nasrullah’a çağırıldığına göre mutlaka burada Hoca’yla görüşebileceği bir zaman aralığı yaratmalıydı.

Son anda ortaya çıkan bu aşevi konusu planını altüst etmişti aslında. Bugün Alanya’ya doğru yola çıkarsa Kumaşçı Nasrullah’a gitmeye vakit bulamayacağı belliydi. Hele Kumaşçı Nasrullah’tan sonra tutup onu bir ikinci “sinyal mevkiine” yönlendirmeye kalkarlarsa Hoca’yı görmesi büsbütün imkânsız hale gelecekti. Daha şimdiden geç olmuştu bile. Karşı tarafta kısa bir sessizlik oldu. Bu sessizlik çabuk onay vermiş gibi görünmemek için mi, yoksa o arada bir şeyleri tartmak için miydi, bilemedi.

“Tamam, ama yarın sabah yola çık o zaman, fazla oyalanma. Biz gel diyene kadar da Alanya’da kalacaksın. İnince burayı ara. Bizden haber bekle. Dikkat çekmemeye bak. Ortalıkta fazla

görünme. Bugünkü hareketinle amirlerinin takdirini bir kez daha kazandın, arkası da öyle gelsin. Bak, Diyarbakır'dan Alanya'ya 995 kilometre yol almış oluyorsun. Bu yol senin izlerini silmeye yeter.”

Adana'da geçireceği zamanı dakikası dakikasına tutumlu kullanması gerektiğinin fazlasıyla farkındaydı. Öncelikle Eğitimci'nin talimatını yerine getirmeli, aşevinin yolunu tutarak bu işi aradan çıkarmalıydı, onu asıl heyecanlandıran Kumaşçı Nasrullah üzerinden hazırlanan buluşmaydı ve kesinlikle kimsenin bundan haberinin olmamasını sağlamalıydı. Aşevi bulunduğu yere fazla uzak değildi, gene de zaman kazanmak için taksiye binecekti. Polisin, örgüte ajan olarak sızdırmak istediği gençleri zaman zaman bu aşevine yönlendirdiği olurdu. Dağ kadrolarıyla ilişkileri yöneten şehirdeki milislerin, dağa çıkmak, gerillaya katılmak isteyen gönüllüler, heveslilerle bağlantı kurduğu mekânlardan biriydi bu aşevi; bu nedenle fazladan bir dikkatle sürekli sivil polislerin gözetimi altında tutuluyor, ama buraya hiç müdahale edilmiyor, baskın ya da operasyon düzenlenmiyordu. Bazen dağ kadrolarından yetkili biri düze iner, buraya gelir, halkın arasına karışır, gereken kişilerle bağlantı kurduktan sonra yeniden dağa dönerdi. Bu durum bilindiği halde neden hiçbir şey yapılmadığı güvenlikçiler arasında zaman zaman tartışma konusu olurdu. Bu konuda rahatsızlık duyanların sorularına verilen, “Ama böyle yerler büyük avlar içindir, küçük avlar için değil,” cevabı konuyu kapatmaya yeterdi. İstihbaratın elindeki kozu en uygun zamanda, en iyi biçimde kullanması gerektiği söylenirdi.

Dikkat çekmemek için, bindiği taksiden aşevinin önünde değil de oraya yakın bir yerde inmiş, şimdi hızlı adımlarla yürürken bir yandan da kullanması gereken zamanı hesaplamaya çalışıyordu. Aşevinden zaman kalırsa, Büyük Çarşı'daki Kumaşçı Nasrullah'a gitmenin yolunu bulmaya bakacaktı. Kimsenin bu buluşmayı sezmemesi, hele polisin hiçbir biçimde öğrenmemesi gerekiyordu. İkili oynamanın en büyük güçlüklerinden biri de buydu.

Aynı bedeninin zamanını bile iki ayrı kişi olarak yaşamak zorundaydın. Yol üstündeki dükkânlardan birine dalıp üstüne mont baktı, yolda takibe alındığını anladığında şaşırtma vermek için içi ayrı dışı ayrı renkte çift taraflı bir şey olmalıydı, tezgâhtarın gösterdiği montlardan birini seçecekken, montun sırtı yazılı ya da armalı olmamasına özellikle dikkat etmesi gerektiğini hatırlıyor. Montun tersyüz ettiği tarafının rengi ardındaki takipçiyi yanıltsa bile dikkat çeken bir yazı ya da arma onu ele verebilirdi. Aradığına uygun bulduğu bir montu hızla sırtına geçiriverdi, elindeki çantaya sığmayacağını düşünerek ceketini katlayıp büyükçe bir poşetin içine koyup dükkândan çıktı.

Büyük bir yer sayılmayacak aşevinin içi kalabalıktı. İnsanların mahalle arasındaki bir esnaf lokantasında görmeye alışık olduğu sıradan bir manzaraydı bu. Bir süre ayakta durup boş masa bakındı. O sırada gitmek üzere yerlerinden doğrulup ayaklanmakta olan iki kişi gördü. Böyle yerlere özgü yemek kokuları, çatal bıçak sesleri arasında ilerleyerek onların boşalttığı yerlerden birine oturdu. Daha kapıdan adımını attığı anda geride, çay ocağının orada ayakta duran adamı tanımıştı. Birimde görev alanlardan belli aralarla fişleme dosyalarını gözden geçirip yüzleri ezberlemeleri, hafızalarını tazelemeleri istenirdi. Kimin nerede, ne zaman, hangi durumda ve nasıl karşına çıkacağı bilinmezdi çünkü. Adam, çay ocağındaki tezgâh arkasından çıkıp masalar arasında dolaşarak yemeğini bitirmiş olanlara çay dağıtıyor, bir yandan da fazla belli etmeden etrafı kolaçan ediyor, göz ucuyla müşterileri tartıyordu. Mekâna hâkim bir havası vardı; kulağının arkasına tek dal sigara iliştirmiş, pantolonunun arka cebine de hesap koçanı tıktırmıştı. Giriş kapısının hizasında ortadaki dört kişilik masalardan biriydi oturduğu. Muşamba kaplı masanın duvar tarafında oturan gençten biri belli ki yemeğini yeni bitirmiş, şimdi çayını içiyor, vücudunun ağırlığını iyice öne vererek masaya abanmış halde önüne çarşaf gibi serdiği gazeteyi dikkatle okuyordu. Selamlaştılar. “Afiyet olsun”, “Eyvallah, sana da...” Delikanlı yaydığı gazeteyi köşelerinden çekerek toparlanıp masada

yer açmaya çalışır gibi oldu. O da bu sırada masaya gelip elindeki bezle önceki müşterinin bıraktığı kırıntıları silerek temizleyen garsona siparişini veriyor. Önce çorba. Karşısındaki delikanlı az sonra gazeteyi tamamen toplayarak ilk sayfasındaki adı uzaktan bile okunacak biçimde katlayıp kenara koydu. Gazetenin adının hemen üstünde yer alan spot habere takılıyor gözleri. Bir JEM tetikçisi yakalanmış ve itirafta bulunmuştu. Manşette, “Öldürdüğüm adamın kim olduğunu ertesi gün gazetelerden öğreniyordum,” yazıyordu. İçi bir tuhaf oldu. Kendiyle aynı işi yapan biri yakalanmıştı. Yakalanana tanımıyordu. Hiç karşılaşmamıştı. Tetikçi öldürdüğü kişinin kim olduğunu bilmediğini söylüyordu. Kimse kimsenin kim olduğunu bilmiyor, kimse kimin kim olduğundan emin olamıyordu. Hava puslu ama kurşunlar sahiciydi. Bilincinin yarı aydınlık bir bölgesinde sezdiği ama adını koyamadığı, içini bir tuhaf eden şeyin nedeni bu olmalıydı. Bu belirsizlik. İçinde kendisinin de saklandığı bu belirsizlik. Tetikçinin, iki koluna girmiş iki polis arasındaki fotoğrafı yüzeyde görünenden daha fazlasını sezdiriyordu ona. Bugün sabahın o erken saatinde Diyarbakır’da tarlada bıraktığı ölüyü hatırladı. Hâlâ vurulduğu yerde yatıyor muydu, yoksa cesedi bulmuşlar mıydı? Günün birinde kendisinin de böyle iki polis arasında çekilmiş bir fotoğrafı çıkacak mıydı gazetelere? Buna hiçbir zaman izin vermeyeceğini içinin çok derin bir yerinde biliyordu. Gazeteye basacakları dirisinin değil ancak ölüsünün fotoğrafı olabilirdi. Ona bakanların gözleri henüz görmese de kefeniyle çıkmıştı bu yola.

Sahi Saim Baran’ı niye öldürmüştü? Devletin bundan çıkarı tam olarak neydi? Bazı cinayetlerin, suikastların kafa karıştırmak, ortalığı bulandırmak için yapıldığı söyleniyordu. Bu da onlardan biri miydi acaba?

Çay ocağındaki adam, masalarının yanından geçtikten bir adım sonra durup geri dönüyor. Sesini alçaltarak ama gayet sert bir tonda, “Kaldır o gazeteyi,” diyor masadaki delikanlıya. “Burada okunmaz böyle gazeteler, git başka yerde oku!” Delikanlı

şaşkın önce gazeteye sonra adama bakıyor. Sert mi çıksın, alttan mı alsın bilemiyor. Adamın kararlı ve sert bakışları karşısında militan bir gösterişçilik yapmaktan usulca vazgeçiyor. “Gel bakalım şöyle arkaya,” diyor çaycı. “Gel... gel.” Durumu hâlâ tam kavrayamamış delikanlı gazeteyi masada bırakmakla eline almak arasında bocalıyor bir an. “Al onu yanına,” diyor adam aynı sertlikte ama gene alçak sesle. “Katla koy cebine.” Sesinin tonunu da yüzünün ifadesini de etraftakilerden saklamaya çalışırken masadaki diğerinin varlığını umursamıyor bile. Bu adamın aklında kalmak için fazladan bir şey yapması gerektiğini düşünüyor. Çay ocağının yanından geçerek lavabonun ve tuvaletin bulunduğu arka tarafta gözden kayboluyorlar. Bu ikilinin içeride ne konuştuklarını oturduğu yerden tahmin edebiliyor. Aşevinin gizliliğini korumak adına bu gazete de dahil olmak üzere örgütsel bağlantıların mekânla ilişkisine işaret edebilecek hiçbir şeyi ortada bulundurmamak istemiyorlar anlaşılan. Az sonra delikanlı yüzü düşmüş bir halde geliyor arka taraftan, belli ki sıkı bir azar yemiştir, hesabı ayakta ödeyip çıkıp gidiyor. Hemen ardından yeniden çaycı görünüyor ortalıkta, masalar arasında dolanmayı sürdürüyor.

İçine ekmek doğradığı kıvamı yerinde çorba yetmişti karnını doyurmaya, üstüne bir şey söylemedi, hiçbir zaman çok iştahlı biri olmamıştı zaten. Bununla da övünürdü. Omuzunun üstünden göz ucuyla arkasına bakarak, boşları toplayan çaycının masasına yaklaşmasını bekledi. Onu ensesinde hissettiği anda birdenbire ayağa kalkıp yarım bir dönüş yaptı. Çarpıştılar. Adamın kucağındaki tabak, çanak, bardak yere düşüp paramparça oldu. Kırılan cam ve porselen parçaları zemine dağılırken göz göze geldiler. Çaycı ona bastırmaya çalıştığı bir öfkeyle bakarken, o takındığı mahcup ifadeyle boynunu büküp defalarca özür diledi. “Kırılanların parasını öderim.” Bütün başlar onlara dönmüştü. Kolay akıl edilebilir, sade, basit bir hareketi ama aşevindeki herkesin onu görmesine yetmişti. Özellikle de çaycının. Birdenbire yüzünün ifadesini değiştirip sesini alçaltarak, “Gazeteyi ortadan kaldırttığın iyi oldu,” dedi. “Ben de dedim, ama dinletemedim.” Çaycı bir

anda değişen bir ifade ve diri bir dikkatle yeni görüyormuş gibi baktı yüzüne.

Hep göze batmamaya çalışmış biri olarak şimdi tüm gözlerin üstünde olması bir an tuhaf geldi ona, ama işini doğru yapmıştı. Bugün burada olduğu artık kesindi, gidebilirdi.

Belli mi olur, günün birinde dağa gönderilecekse belki o da bu aşevinden gönderilirdi.

Kumaşçı Nasrullah'a gitmek için vakit geç olmuştu. Hem gece burada kalacağına göre, Hoca'yı sabahın nuruyla görmek daha hayırlı olacaktı.

MAHPES

“İstihbaratçılık hiçbir şartta dalgınlık kaldırmaz, nasıl dalgın bir tetikçi olmazsa, dalgın bir istihbaratçı da olmaz,” diyen Eğitimci’ye göre zaten bu işi herkes yapamazdı ya da bu iş herkese göre değildi! Arada böyle lafları tersyüz ederek konuşmayı severdi. “Radarı kapalı olan insanlardan da iyi istihbaratçı olmaz,” diye eklerdi. “İstihbaratçı dediğinin radarları her daim açık olacak. Sinyalin nereden, ne zaman geleceği belli olmaz.” Gene kendi tabiriyle “bütün vücuduyla konuşan insanlardan” hoşlanmazdı. Bunların kolay deşifre edilecek tipler olduğunu düşünür, gizli kapaklı işlerde asla görevlendirilmemeleri gerektiğine inanırdı. “İstihbaratçılığın temel kurallarından biri her şartta dikkatini yönetmeyi bilmektir.” Benzer bir sözü Hoca’dan da duymuşluğu vardı: “Kurt avına dikkat kesilir, tabiatın diğer teferruatlarına değil. Sen geri duracak, ama içindeki kurdu salacaksın ileri.” Hoca’nın tam da onu tarif ettiğini düşünerek kendine gurur payı çıkarmıştı. Eğitimci’yi tanıdığı kısa sürede ondan öğreneceği, sağacağı çok şey olduğunu anlamıştı. Bazı çenesi düşük elemanları, “Birini korkutmak ya da sindirmek istediğinde fazla kelime kullanma, etkiyi azaltırsın,” diyerek uyardığında onun istihbarat konuları dışında, hele kendi hakkında hiç konuşmadığını düşünmüştü. Eğitimci’nin sözlerinden hoşuna gidenleri bazen küçük kâğıtlara yazar, ezberledikten sonra da yırtıp atar, kendiyle baş başa kaldığı her seferinde dersini tekrar eden çocuklar gibi yeniden aklından geçirerek hazmetmeye bakardı. Nihat Astsubay onun arada bir aldığı

notlar karşısında uyanan merakını gidermek için, “Ne yazıp durursun sen öyle bakayım mektep talebeleri gibi,” deyip bu notlara göz attığında yazısının eğri büğrülüğüyle dalga geçmeyi de ihmal etmemişti. O da mahcup bir mektep talebesi tavrı takınıp, “Her lafı anlamıyorum, ama lazım olur diye öylesine yazıyorum,” demişti. “Neyi anlamıyorsun mesela?” sorusu üstüne, “Mesela bunu,” diyerek not aldığı son sözü göstermişti: “Tuzak avcılığı diğer avcılık çeşitlerine benzemez, tuzak kuracaksan insan eli değmemiş yem koymak gerek oltaya.” Nihat Astsubay bir çocuğun saçmalığına eğlenir gibi omuz silkerek gülmüştü, astsubayın ve diğerlerinin bilmediğiyse onun yabancı gözlere açık bu notları kendini olduğundan daha eğitimsiz ve cahil gösterecek biçimde mahsus eğri büğrü harflerle yazdığıydı. Bunu ona kimse öğretmemiş, kendi akıl etmişti.

Gün içinde uygun olmayan yer ve zamanlarda geçmiş hayal etmenin, olan biteni yeniden düşünmenin dikkat kaybına ve dalgınlığa yol açtığını bildiğinden kendini, zihnini mümkün olduğu kadar şimdiki zamanın ve mekânın içinde kısıtlı tutmaya çalışır, bunları geceye ve kuytuya saklardı. Dört duvar arasında bir başına kaldığında iyice içinin kovuğuna çekiliyor, zihninin kapılarını ancak böyle durumlarda geçmişe ve geleceğe aralıyordu.

Yattığı yatakta bir zamandır gözlerini hiçbir şey görmediği tavana dikmişti. Yabancı bir yatakta yattıklarında uyku tutmadığından yakınanların, “Yerimi yadırgadım,” deyişini yadırgardı hep. Demek insanların devamlı bir yerinin olması dünyayı yabancı kılıyordu onlara. Onun hiç kendine ait bir yeri olmamıştı. Böylesi daha iyiydi.

Adana’da önceden bildiği, kaldığı bu izbe otelin gündüzleri bile karanlık olan odası onun için elverişli bir mahpes görevi görüyor şimdi. Gene de karanlığın azıcık gövdelenmesine izin veren cılız bir ışık sızıyor bir yerlerden. Mahpus. Hapis. Medrese. İlk zamanlarında mahpusa düşen müminlerden imrenerek söz edildiğini duyardı. Yusuf’un atıldığı kuyuya benzetilen mahpushaneye “Medrese-i Yusufiye” denir, yolu mahpushaneden geçmiş ki-

şilere de, “gönlü de, imanı da Medrese-i Yusufiye’de pişmiş, orada irfana ermiş,” diye hayranlık belirtilirdi. Bir gün o da Yusuf gibi oraya atılır mıydı acaba, diye hayal ettiği toy zamanlarını hatırladı. O zamandan beri bu yola baş koymuş, cemaat içindeki tüm inanmışlar gibi o da İbn-i Teymiyye’nin darb-ı mesel olmuş meşhur sözünü kendine şiar edinmişti: “Düşman ne yapabilir ki bana, öldürülmem şehadet, sürgün edilmem hicret, hapsedilmem hizmettir.”

Bu otelin her zaman küf kokan odaları gene küf kokuyor. Kendini her ne kadar yorgun hissetse de sabah namazını kaçırmak istemediği için erken uyumalı, yarın geçte kalmadan yola çıkacağı için elindeki zamanı iyi kullanmalıydı.

Yarın Hoca’yı görecek olmak, onunla konuşmak ruhuna iyi gelecekti, biliyordu. Hoca’nın ağzından çıkan her sözün üzerinde teskin edici bir etkisi vardı. Onu kaygılandıran tek konu yeni başımamın talebi üzerine herkesten istenen şu özgeçmiş meselesiydi, bu konu canını sıkıyordu bir süredir; özgeçmişinde yaptığı oyunmaların günün birinde farkına varılacak olması ihtimali kaygılandırıyor onu. Yeni başımamın arzusu üzerine hazırlayıp Şûra’ya verdiği özgeçmiş Hoca’nın görmemiş olması muhtemeldi, görmüşse bile göz ucuyla geçip ayrıntıları fark etmemiş olmasını umuyordu.

Toy zamanlarında kurduğu mahpusa düşme, feda eylemlerinde şehit olma hayallerine Hoca’nın kesin talimatlarıyla son verdiği günleri hatırlıyor. O, karanlık zindanlarda göreceği zulme rağmen yitirmeyeceği imanının kudretiyle Medrese-i Yusufiye’nin ilminden, irfanından geçmeyi hayal ederken, Hoca, “Seni az biraz geriye çekiyoruz, bir müddet ortalıklarda görünmemen gerekiyor, emniyette fotoğrafın, parmak izin, hiçbir kaydın, belgen olmamalı; seni çok daha mühim vazifeler için tenhada tutuyoruz,” diyordu. “Sen bize uzun zaman lazımsın. Hem unutma, hiçbirimizin dünyada yeniden asr-ı saadet devri tesis edilene kadar sürecek cihadın imanlı bir neferi olmaktan başka unvanda gözü yoktur. Bunu böyle bil.”

Ne zaman bir otelde, bir askeri lojmanda, görevli gittiği köyün bir evinde kalsa acaba bu gece rüya görecek miyim, diye geçirirdi içinden. Çocukluğundan beri çok az rüya görürdü. Çocukken diğer çocukların gördükleri rüyaları anlatmalarına imrenir, kendisinin mahrum olduğu rüyaların sadece analı-babalı çocuklara verilmiş bir hediye olduğuna inanırdı. Bu nedenle Cihadın Askerleri'nin düzenlediği sohbet halkalarına katılmaya başladığı günlerde gördüğü bir rüya canlılığıyla ürkütmüştü onu. Hiçbir şey bulanık ya da sisli değildi, gün gibi apaçıktı. Rüyasında Kâbe'yi görmüştü. Sohbet halkalarında bir Müslümanın idrak etmede güçlük çektiği dini bir müşkülü varsa mutlaka bir seydanın eşiğine varması gerektiği söylenmiş, o da kulağında kalmış bu bilgiyle koşa koşa gidip caminin seydasına rüyasının tabirini sormuştu. “Her ne kadar rüyayla amel edilmez denilmişse de senin gördüğün bir işaret rüyasıdır,” demişti seyda. “Kâbe yön demektir, tarik demektir. Sen kıbleni doğru yöne çevirmişsin, doğru yoldasın, demektir. Rüyan sana işaret vermiştir,” diyen seydanın sesi bir süre kulaklarında yankılanıp durmuş, yanından ayrılıp caminin avlusundaki sayvanın altına varıp sırtını bir sütuna yasladığında kendini ilk kez huzurlu, hatta mutlu hissetmişti. Az ötedeki şadırvandan akan suyun sesi, avluya konan kuşların ahenkli kanat çırpışları, gökyüzünün mavi atlasında ak ak pamuklanmış serpm bulutlar sanki o güne kadar ölü bir manzara resmiymiş de ancak şimdi bir canlılık kazanmıştı. Altındaki taş zeminin nemli serinliğinin bile yavaş yavaş ruhuna yayıldığını, içini yatıştırdığını hissediyordu. Etrafındaki her şey gibi o da bugüne kadar ölüymüş de ancak şimdi yavaş yavaş ruh bulup canlılık kazanmaya başlamıştı. Tam o sırada birdenbire yakınlarda art arda patlayan silah sesleri, polis arabalarından yükselen sirenler onu yakından bildiği tanıdık dünyaya döndürmüştü, ayakları yere değmiş, adeta dinine, imanına sövülmüş, kendini tepeden tırnağa aşağılanmış gibi hissetmişti. Fazla uzakta olmayan bir patlamanın aydınlığının binaların üzerinden göğe dağıldığını görmüştü. Tabanlarında dünya toprağının insanın etini ağırlaştıran gücünü duymasıyla birlikte

varlığında çok ender hissettiği, ruhunu parlatan o sevinç duygusunun bir anda elinden alındığı o günü, o ânı hayatının bir dönemeceymiş gibi hiç unutmadı. Rüyasına bu silah seslerinin arasından geçerek varacaktı ancak, sanki kaderi belli olmuştu. O gün nedense bir şeylerden korkmuştu, ölmekten değil, dünyadan korkmuştu, ki korku hayatında pek az hissettiği bir şeydi. Korkudan konu açıldığında Hoca, “Korkusuz insan olmaz, korku bazen iyidir, tedbirli yapar insanı, silahı hazırda tutar. Lakin gelip geçici olacak korku, umumi hissiyatın olmayacak, korkunun elini kolunu bağlamasına izin vermeyeceksin, korkun köpeğin olacak senin, tasmaşını hep bir elinde tutacak, bırakmayacaksın,” diye akıl verirdi. Öğitmen’in, “Korku kötü bir yol göstericidir,” sözünü de aynı duyguyla hatırlardı. Korkunun nefesini ensesinde hissettiği hiç olmamıştı. Yalnız bir keresinde evinde tek başına yakaladığı komünist bir öğretmene tam kurşun sıktığı anda, vurulması nedeniyle sendeleyeyen adam yere yıkılırken duvardaki guguklu saatın içinden çıkan ahşap kuş ötmeye başlayınca olduğu yerde çakılı kalmış, içini derin bir ürküntü yoklamıştı. Duvara çakılı yuvasından bir anda çıkan kuşun ona gaibe ilişkin bir şey söylemiş olabileceğine dair karanlık düşüncelerle birlikte sanki bu dünyadan olmayan soğuk bir yel esip ruhunu üşütmüştü.

Korku, sadakat, iman, ihanet gibi konularda uzun uzun konuşmayı seven Hoca, bir gün kinden söz açıldığında, “Müslüman dediğin kinden uzak durmayacak. Hasım gördüklerine kin tutmak kalbi kuvvetlendirir,” demişti. Kinden yana kalbi zengindi onun. Güçlü ve inatçı bir kını vardı, umutsuzluktan çok daha güçlü bir sabrın beslediği koyu kıvam bir kindi bu... Eğer sabrı bilmemiş olsaydı damarlarında zehir gibi akan bu yakıcı kinin kendisine zarar vereceğini erken yaşta idrak etmiş, bu nedenle bugüne kadar gelen yolunda hıncını hep tutumlu kullanmıştı. Cemaat içinde mahcup biçimde de olsa Kürdistanı olduğunu ifade etme gereği duyan gençler vardı. Mesela, ihvancı âlimlerden Said Havva’nın Kürt olduğunun cemaat içinde bilhassa dillendirilmediğini düşünenlerin bu ve benzeri durumlardan duydukları rahatsızlığı zaman

zaman dile getirdikleri oluyor; o da onların her bir söylediğini aklında tutup Hoca'ya iletliyordu. Bazı seydalar, mollalar gibi Hoca da bu gençleri kavmiyetçilik yapmakla, ikilik yaratmaya çalışmakla suçluyordu. “Unutmayın, bizim için dünyada bir Müslümanlar vardır, bir de kâfirler,” diyordu. “Ümmeti bölmeyin. Biz ahaliye ümmet diye bakarız, ister Kürt, ister Türk, ister Arap olsun. Hangi dilde konuşursak konuşalım bizi Allah’a bağlayan yalnızca kalbimizin dilidir. Kavmiyetçilik ümmeti bozar. Kavmiyetçilik tağuti rejimlerin icadıdır. Allah’ın hükmüyle hükmetmeyen bütün tağuti rejimler yıkılana kadar sürecektir bu büyük kıyamda böyle ayrılıklar, ikilikler yaratmak birliğimizi, gücümüzü zayıflatır; kalbimize, aklımıza, devamımıza zarar verir.” Bu tür konular konuşulduğunda Hoca’nın sesi her zamankinden daha sert ve mütehakim çıkardı.

Hoca’nın kavmiyetçilik üzerine söylediklerini düşünürken, kendini Kürtlüğe bağlayan en güçlü bağın anadili olduğu sonucuna varmıştı. Zaten o da farkında olmaksızın anadilini temiz tutmuştu hep, misal aklından kötü şeyler geçerken Türkçe düşünüyor, bir şeylere öfkeli olduğunda sadece Türkçe küfrediyordu. Demek ağızdan çıkan küfür Kürtçeyi kirletmesin, anasının dili temiz kalsın istiyordu. Hoca’nın sözleri ona bunları düşündürmüş, bir şeyleri bilmeden sadece kalp yoluyla doğru yapmış olduğu hissine kapılarak gönenmiş, bunu kalbinin iman kuvvetine yormuştu. Bu ve benzeri durumlarda Hoca’nın sözlerinin aklında, kalbinde, hayatında ne kadar çok yer kapladığını düşünürdü sık sık. Son birkaç yıldır da Eğitimci’nin sözlerini başka bir niyet ve dikkatle kaydediyordu hafızasına. Eğitimci’nin bazı sözleriyle Hoca’nın bazı sözlerinin birbirine ayna tutar gibi benzediğini düşünürdü; kendi eksenini etrafında dönen bir döner ayna gibi. Misal, Eğitimci, “En önemlisi sıradan şeylerle şüphe uyandıracak şeyleri ayırmasını bilmektir,” dediğinde, Hoca’nın, “Şüphe iyidir, vehim zarar verir, canını sakın tutmayı bileceksin,” diye akıl verdiğini hatırlardı. Nasıl Hoca onu Cihadın Askerleri içinde daha mühim işler için saklayıp kolluyorsa, Eğitimci de onu havada izli kur-

şunların uçup durduğu günübirlik sıcak çatışmalardan uzak tutuyor, “Bizde öyle orta yerde kurşun sıkacak adam çok, maksat senin gibileri saklıda, siperde tutmak,” diyordu. Eğitimci’yi anmasıyla birlikte onun her an karşısındakinin içini okumaya hazırmış gibi bakan bakışları tüm canlılığıyla geliyor gözlerinin önüne. Bazı durumlarda öğrenmek istediklerini insanın alnından, gözlerinden, burnundan, çenesinden okuyacakmışçasına karşısındakini silahsız bırakan delici bakışlarla yukarıdan aşağıya tarar, söze öyle başlardı. Onun Cihadın Askerleri’nin bir neferi olarak JEM içinde yuvalanma görevinin en zor yanlarından biri de, emrindeki herkesi sinsi ve zalimane bir dikkatle göz hapsinde tutan Eğitimci’nin bakışları altında gerçek kimliğini, burada bulunuşunun asıl niyetini gizlemeyi başarırken öte yandan Eğitimci’nin bir açığını, geldiğini, zayıf yanını yakalamaya çalışmak zorunda olmasıydı. Dahil olduğu birim içinde en dikkat etmesi gereken kişinin Eğitimci olduğunu daha aralarına kabul edildiği ilk günlerde anlamış, pusulasını buna göre ayarlamayı baştan akıl etmişti. Eğitimci’nin birimdeki görevinin, yetki derecesinin ne olduğu pek bilinmediği gibi, zaman zaman günlerce, bazen haftalarca ortadan kaybolmasının nedeni de, nerelere gittiği, ne tür işler çevirdiği de bilinmiyordu. O da Eğitimci’nin yokluğunda bir parça olsun nefes alıp azıcık gevşeyebiliyordu. Eğitimci’nin güvenlik güçleriyle irtibatlı kişiler hakkında dosya tuttuğunu öğrenmişti, mutlaka kendine ait bir dosya da bulunduruyor olmalıydı. Hâlâ JEM’in gizli kapaklı işlerinde görevlendirildiğine göre dosyasına henüz bir gölge düşmemiş demektir. Yoksa kanı gibi kalbi de soğuk olan bu adamın kendisini bir gün bile yaşatmayacağını çok iyi biliyordu. Eğitimci’nin diğerlerinininkine benzemeyen bir zalimliği vardı. Sinsi, hesaplı bir zalimlik. Sabretmeyi, en uygun zamanı kollamayı bilen bir zalimlik. Kendisi hakkında, “Gözleri boş bakıyor bu elemanın, böylesinin eline ver tabancayı, tetiği çeksin, anca o işe yarar,” diye konuştuğunu duyduğunda ona karşı ilk zafer duygusunu tatmış, bu hizbuşşeytanların arasında gizlenmek konusunda ne denli başarılı olduğuna ikna olmuştu. İçinden gülmüş, “Görüyor-

sun işte Eğitimci. Senin Amerikalarda yaptığın onca tahsil terbiye İslamın kalelerine işlemez! Belli ki hiç İslamla müşerref olmamışsın,” demişti. “Sen de ben de insanız ama kabuklarımız farklı.”

Eğitimci’nin yasal mevzuata uymayan karanlık işler yaptığı şüphesi etrafta konuşulan konulardandı, askerlikten ciddi suçlularla atılmış iki astsubayla hâlâ irtibatla olması, Jandarma Bölge Komutanlığı Hizmet Muhafız Bölüğü’ne yerleştirdiği itirafçılardan birini kendi kirli işleri için kullandığı söylentisi başka işler çevirdiğinin de bir işareti olarak yorumlanıyor, ama kimse bunları yüksek sesle dillendirmeye cesaret edemiyordu. Bir keresinde Eğitimci’den hoşlanmayan bir jandarma yetkilisinin konuşmasına kulak misafiri olmuş, “Ankara’da açık cezaevinden eski bir Kürt gerilla getirtmiş, jandarma evlerinde bile tutmayıp Şehitlik semtinde bir evde saklıyormuş, kendi işini gördürüp gönderecek besbelli,” dediğini duymuştu.

Anlaşılan herkesin arkasında kendine ait dışarı ışık sızdırmayan karanlık bir bölge vardı; henüz onunla yüz yüze gelip tanışmadığı ama varlığının bir gölge olarak JEM üzerinde dolaştığı o ilk günlerinde, Eğitimci’den “Sorgulama sanatının en kralından felsefesini yapmış adam,” diye söz edilirdi. Tanıdıktan sonra da bizzat onun ağzından, “Acının sınırı vardır, ama kaygının yoktur. Sorgulamanın başarısı çektiği acıya değil, uyandırdığı kaygıya bağlıdır,” sözlerini duymuştu. Karşısındakinde yalnızca sorgu odasında değil, gündelik hayatta da kaygı uyandırmak anlaşılan onun temel hayat taktiği idi. Eğitimci’nin bu tür kıymetli bilgi yerine geçeceğini düşündüğü sözlerini Cihadın Askerleri’ne iletmek üzere aklının bir kenarına yazıyor, mezar evlerde, hücrelerde yapılan sorgulamalarda da böyle yapılmış olmasını umuyor, yapılmıyorsa da bu yöntemleri onların da aklına düşürmeye çalışıyordu. Gerçi İran’a gidenler de sorgulamalar konusunda çok şey öğrendiklerinden bunları zaten biliyor olabilirlerdi.

Eğitimci başta jandarma istihbarat şubelerindeki sorgu amirleri olmak üzere bazı elemanları etrafına toplar, sohbet havasın-

da sorgulama teknikleri konusunda akıllar verirdi. “Güç çabuk fark edilir bir şeydir, görünüşe çalışır, sen zayıf taraflarını bulmaya bakacaksın. Göz sadece gösterileni görür, sense görüneni aklınla deşip işlemeyi bileceksin.” Bu çeşit konuşmalarından sonra onun için biraz takdir, biraz alayla karışık, “Bu işin filozofu olmuş,” diye söz ederlerdi. Eğitimci’ye göre sorguda önemli olan şeylerden biri de kişisine göre değişen ortamı yaratmayı akıl edebilmektir. “Sorguya çektiğin elemana göre değişen taktikler vardır unutmayın. Mesela sorgu ortamını sesle doldurursan net düşünemezler, dikkatleri dağılır mutlaka açık verirler. Verdikleri açıktan sızarsın içeriye, anlaşıldı mı?” dedikten sonra dinleyenlerin yüzlerini hızla tarar, sanki kimin ne kadar anlayıp anlamadığına öyle karar verirdi.

Devlettekilerin, Cihadın Askerleri’nde de sorguya direnme eğitimleri verildiğinden ne kadar haberdar olduklarından emin değildi. Cihadın Askerleri, direnme eğitimlerinde polis eline düşüldüğünde ne yapılması gerektiğine dair sıkı bir eğitim veriyordu oysa. “Bazı doğruları söyleyeceksin elbet, muhtemelen kendilerinin de bildiklerini senin ağzından duymak sana zaman, sorgucuya da güven kazandırır. Lakin saklanması gereken ayrıntıları ya atlayacaksın ya da ifaden inandırıcı olsun diye sahteleriyle değiştireceksin. Cihadın her askeri sorgu sırasında karşı tarafı ne kadar oyalayabilirse, dışarıdakilere kaçıp saklanmaları için zaman kazandırmış olur.”

Ağzının durduk yerde birdenbire acılaşması daldığı düşüncelerden koparıyor onu. Yattığı yerden kalkıp ışığı açmadan karanlıkta el yordamı ilerleyerek masanın üstündeki sürahidenden su dolduruyor bardağına. Su ılık, soğuk olmayan suyun susuzluk gidermediğine, yalnızca ağzı oyaladığına inanır. Adımlarını sürüyerek yeniden dönüyor yatağına, düşünüyor da, bulduğu her fırsatta Eğitimci’i ince ince gözlemesine, ne işe yarayacağını bilmediği her ayrıntıyı aklının bir kenarına not etmesine rağmen onun hakkında pek az şey öğrenmişti bugüne kadar. Misal, elinin al-

tında ya da ceketinin iç cebinde değilse o sırada ortada bulunan herhangi bir kalemi kullanmayıp kendi dolmakalemmini bulana kadar arar dururdu. Parmağına bulaşan mürekkep lekelerini çıkarmak için uzun uzun ellerini yıkadığını görmüştü kaç kez. Oysa pek titiz birine benzemiyordu. Bir keresinde de çatışmada vurulmuş bir teröristin üstündeki kirli örtü yukarı doğru fazla çekildiğinden ayağının teki dışarıda kalmıştı, Eğitimci cesedin başında bir süre öylece durup boş gözlerle baktıktan sonra uzanıp teröristin açıkta kalmış ayağını örtünün içine almıştı. “Demek bu da senin engelleyemediğin bir huyun,” diye geçirmişti içinden o an. “Leşini arkada bırakamıyor musun Eğitimci?” Onun bu davranışından şimdilik nasıl bir anlam çıkarması gerektiğini bilememiş, ama bu hareketin ileride işine yarayabilecek bir bilgi barındırdığını sezmişti. Ona öğrettikleri gibi, önemli olan her çeşit bilgiyi bir kenara kaydetmekti, bakarsın kullanılacağı maksat sonradan hasıl olurdu.

Birdenbire kapının öte yanından gelen tıkırtılar kulaklarının dikilmesine, yatağının içinde doğrulmasına neden oluyor. Usulca yatağının baş ucuna koyduğu tabancasına uzanıp alıyor eline, emniyet kilidini açıyor. Tıkırtı daha güçsüz bir tonda tekrarlanınca hafif adımlarla kapıya kadar gidiyor, dışarıdan yapılacak bir taramaya hedef olmasın diye gövdesini kapıdan uzak tutacak biçimde duvar tarafına sınıyor, ses çıkarmamaya çalışarak kulağını kapıya dayıyor. Rasgele bir tıkırtı mıydı bu, gürültü çıkarmamaya çalışan birinin elinde olmadan yol açtığı bir ses mi, anlamaya çalışıyor. Dışarıda hiç ses-nefes yok. Tıkırtı da duyulmuyor. Birdenbire otobüsteki kadının takip işini Adana Otogarı’nda bir başkasına devretmiş olabileceği düşüncesi beynini yakıcı bir alev gibi yalayıp geçiyor. Hiç beklemediği bir anda tongaya düşmüş olabilir miydi? Kuşkuvarında haklı mı çıkmıştı, yoksa gene yersiz kurntulara mı kapılmıştı, emin olamıyor, belki hiç olamayacak, bundan böyle her tıkırtıda tetikte duracağa benziyor. Güven getirene kadar uzunca bir süre etraftaki koyu sessizliği dinleyerek ayakta bekliyor, sonra durumun tehlike barındırmadığına ikna olmuş

bir halde kendi evhamına gülümseme gereği duyuyor, yatağına dönerken otobüsteki kadını daha önce nerede gördüğünü, nereden tanıdığını hatırlayana kadar onun kendisini rahatsız edeceğini hissediyor. Kadının öneminden ziyade hafızasıyla kurduğu ilişkiye dair bir huzursuzluk bu. Belki hatırlamasını gerektiren bir şey yoktu aslında, yalnızca birine benzetmiş olabilirdi, ya da bir yerde görmüş, karşılaşmışsalar bile gene de hatırlamayacaktı belki. Yatağa uzanmasıyla birlikte uykuyu çağırان gözleri adeta kendiliğinden kapanıyor.

SİNYAL MEVKİ

Bir önceki günün yorgunluğunu üzerinden atamadığı bazı sabahlar her zamankinin aksine gözünü açtığında bir-iki saniyeliğine de olsa nerede olduğunu hatırlamaz ve çok kısa sürdüğü halde bu durumdan paniğe kapılırdı. Çocukluğundan beri sık sık geceleri farklı yerlerde yatmanın hafızada yarattığı zamandan ve mekândan azade bu tanıdık boşlukta kaybolduğunu hissedirdi. Aslında çoktan alışması gereken bu boşluk halinden hem derin bir güvensizliğe, ürküntüye kapılır, hem de bu durumdan tuhaf bir hoşnutluk duyardı. Bir-iki saniye süren bu silinmişlik hali kendinden kurtulmak demek de olabilirdi, bambaşka biri olmaya uyanmak demek de... Gene de etrafını ve zamanı idrak edene kadar asılı kaldığı o göz kırpmı kadar kısa süreli boşluk ânını her seferinde hızla Allah'ın varlığıyla doldurmasını bilir, sözcüklerle dillendiremediği hislerinin boğuntusuna kapılmamaya çalışır, uyanırken birkaç saniyeliğine de olsa uzak düştüğü ama öteden beri tanıdığı, bildiği kendine kavuşup yeniden bedenine yerleştiğini hissettiğinde kendisine verilmiş her vazifeyi yerine getirmeye hazır bir ruh haliyle zinde kalkardı yataktan, ayaklanıp yüzünü yıkar, abdestini alıp namaza dururdu.

Bu sabah da öyle uyanmıştı. Dünya onu bekliyordu. Dirseği üstünde doğrulup odayı taradı gözleri, yatağının hemen yanı başındaki pencereden dışarıyı görmeye çalıştı. Ortalık da, Adana da, dünya da karanlıktı.

Dükkânların çoğunun kapalı olduğu, bazılarının kepenklerini yeni açtığı sabahın bu erken saatinde şehrin eski yerleşim bölgesindeki Büyük Çarşı'nın yüksek kemerli bir geçide açılan karmış yüzlü çift kanatlı kapısından içeri girdiğinde kuvvetli bir serinlik çarpıyor yüzüne, ardından böyle tarihi çarşıların kendilerine özgü o kesif ve ne olduğu anlaşılmaz kokusu... Hızlı adımlarla önünden geçtiği dükkânlar bir bir ardında kalıyor. Geçidin sonuna gelip açık havaya çıktığında başlayan yolun çarşının diğer kapısına kadar kesintisiz uzadığını biliyordu. Karşılıklı olarak dükkânların birinden ötekine gerilmiş farklı renklerdeki tenteler aşağıya gölge yapıyor, yolun iki tarafında da yer alan ve eni daha dar olan ara yollar bir ağacın gövdesinden dört yöne uzayan dallar gibi bütün çarşıya yayılıyordu. Açık havaya çıktığında içerdeki serinlik de, koku da dağılmış, daha doğrusu geride kalmıştı. Biraz daha yürüyüp yolun az ilerisinde ikinci sağdan saptı. Tentelerin birbirlerine kavuştuğu yerlerdeki ince aralıklardan sızan, gücünü henüz bulamamış sabah güneşi önünde uzayan yolu ışıklı çizgilerle dilimliyor, bu kez de yan yana dizili yeni kepenk açmış baharatçı dükkânlarından dışarı taşan kokular birbirine karışarak insanda baş dönmesine benzer bir hal yaratıyordu. Kestirmeden gitmek için saptığı yolun sonunda ulaştığı meydan, zamanın yüzlerini hafiften kararttığı taş yapılardan oluşan eski çarşığı yeni çarşıya bağlıyordu. Yoluna düz devam ederek meydanı ardında bıraktı. Sağ tarafında eski taş yapıların, sol tarafında yeni dikilmiş beton binaların yer aldığı bu yol adeta şehrin iki farklı tarihini birbirleriyle yüzleşircesine karşı karşıya getiriyordu.

Dün aldığı çift taraflı montun bugün diğer yüzünü giymiş, buraya gelene kadar yol boyu arada bir, ardında biri olup olmadığını her zamanki yöntemlerince denetlemişti. Her şeye rağmen operasyon amiri, belki Eğitimci ya da hiç bilmediği bir güvenlik birimi ardına birilerini takmış olabilir. Çarşığı ortasından ikiye bölen yolun, cafcacflı vitrinlerin göz kamaştırdığı, kumaşçılarının dükkân önlerine top top kumaş dizdiği, renk renk yemeniyi, şalı, örtüyü çengellere tutturup astığı cümbüşlü yerine geldiğinde iz-

lenmediğinden, ardında kimsenin olmadığından emindi artık.

Gene de olduğu yerde bir süre dikilip elini gözlerine siper ederek güya arkasından gelen birini bekliyormuş gibi yaparak etrafı kontrol etti. Oysa yalnızca sabahın ilk müşterileri olarak alışverişe, bir şeyler bakmaya ya da öylesine dolaşmaya gelmiş, yanından yöresinden kayıtsız yüzlerle geçip giden sıradan insanlardı etrafta görünenler... Durumdan emin oldu. Artık dükkâna girebilirdi. Burası aralarında “sinyal mevki” sözüyle şifreledikleri heften önceki bağlantı noktasıydı. Farklı tarihlerde farklı nedenlerle bir-iki kez daha gelmişti buraya. Kumaşçı Nasrullah diye biri yoktu, mekâna işaret eden bir şifreydi bu yalnızca. Cihadın Askerleri’ni kuşatan çok kollu düşmana karşı hemen her şeyi şifreleyerek kendilerini güven altına alma taktiklerinin bir parçasıydı. İhtimal İran aklının her hamleyi güven altına alan satranç taşılarıydı bu tedbirler.

Diğerlerine göre daha koyu renkli, daha ağırbaşlı görünüşlü kumaşların satıldığı basık tavanlı gösterişsiz bir dükkândı eşiğine geldiği yer. İçeri girdiğinde göz göze geldiği tezgâh arkasında duran adamı sağ elini kalbinin üstüne götürerek selamladı, “Es-selamu aleykûm u rahmetullahi berekâtuhu”. Daha önce görmediği ama varlığından haberdar olduğu yeni adam olmalıydı bu, otuzlarının başında gösteriyordu, balığinkini andıran kafasıyla bu dünyadan değil de başka bir âlemden gelmiş gibiydi. Tezgâhın çaprazındaki köşedeysen dokuz-on yaşlarında bir erkek çocuğu uykusunu alamamış gözlerle ayakta duruyordu. Üstündeki beyaz gömlek, yaprak koyuluğundaki yeşil yelek, boynundaki hamayıyla asılı muska, başındaki takke çocuğun Kur’an kursuna devam ettiğini söylüyordu. Görünürde dükkânda pek bir değişiklik olmamıştı, tezgâhın gerisindeki “Bismillahirrahmanirrahim” levhasının yanı sıra, duvarlarında gösterişsiz çerçeveler içinde bir ayetin, bir hattın, bir de “Müşteri velinimetimizdir” yazısının yer aldığı cam levhalardan başka bir şey yoktu. İçeride biri daha vardı, halinden tavrından alışverişini tamamlamak üzere olduğu anlaşılan sıradan bir müşteriydi bu, az geride durup onun gitmesini bek-

ledi, beklerken de bir süre etrafa bir şeyler arıyormuş gibi bakı-
narak oyalandı. Müşteri çıktıktan sonra güven uyandırmaya ça-
lıştığı bir sesle, “Halep’ten gelecek kumaşın akıbetini soracaktım,”
dedi. Tezgâhın arkasındaki adam, bir süre karşısındakini tartan
bakışlarla süzdükten sonra çocuğa dönerek, iki elinin parmakla-
rıyla insana bir anlamı olduğunu düşündüren işaretler yaptı. “Si-
zin Mervan Ağbi’nin ahababı olup olmadığını soruyor,” dedi ço-
cuk. Mervan adına Sünnilerde pek rastlanmadığına dair yanlış bir
kanaatten ilham alarak şaşırtmaca vermek için seçilmiş bir şif-
reydi bu. Belli ki adam onu imtihan ediyordu. “Benim Mervan
isimli bir ahababım olamaz, Mervanlarla işimiz olmaz!” dedi. Tez-
gâhta duran adamın yüzüne çok hafif bir gülümseme yayıldı, bel-
li ki güven getirmişti. Ardından daha tok ve kararlı bir sesle, “Ben
Halep’ten gelecek kumaşın akıbetini sormaya geldim,” diye tek-
rarladı. Çocuk, ona dönerek adamın işaret diliyle verdiği cevabı
seslendirdi. Önceden duyup bilmiş olduğu gibi adam dilsizdi. Bel-
li ki bu iş için özellikle seçilmişti ve büyük ihtimalle okuma yaz-
ma da bilmiyordu. Tutuklansa bile kimseler konuşturamazdı onu,
hatta Eğitimci dahi bu mühürlü ağzın kilidi karşısında çaresiz ka-
lırdı. Bu sırada dilsiz adamın Mervan adını parmaklarıyla nasıl
söylemiş olabileceğini düşünmeden edemedi, belli ki ayrı, özel
ve takibi zor bir işaretti bu. Kumaşın bugün geldiği bilgisi üzeri-
ne, “Kumaş aynı yerde mi dokunuyormuş peki?” diye sordu. Ço-
cuk gene adamın el işaretlerini izledikten sonra, “Hayır,” dedi.
“Dokuma tezgâhının yeri değişmiş.” Kolundaki saate baktı, bu-
gün zamanla yarışacaktı. Alanya otobüsüne vaktinde yetişmeye
bakmalıydı. Tezgâhtaki adam arkasını dönmüş eliyle orta rafların
birindeki kumaş topunun arasını yokluyor, belli ki bir şey arıyo-
rdu. Sonra kumaş katlarının arasından bir şey çekip çıkardı. Dör-
de katlanmış nohut rengi bir kâğıt parçasıydı bu. Önce yanılıp ço-
cuğa verecek gibi oldu, son anda hatasını fark etti, doğrudan ona
uzattı, kendisine uzatılan kâğıt parçasını aldı adamın elinden. Ço-
cuğun adama uzanan eli bir an havada asılı kaldı. Bu sırada tez-
gâhtaki adam işaretlerle anlatmayı sürdürüyordu. “Adres budur,

tarifi de buradadır, okuyup ezberle, iyice ezberle ki yanlışlık olmasın!” Hafızasından emin olana dek üst üste okuyup ezberlediği kâğıdı geri verdi. Ardından adamın dibi iyice kararmış metal bir kül tablasında tutuşturduğu kâğıdın hızla kavrularak sönüşünü ateşe sabitlenmiş gözlerle izledi. Yeni bir sinyal mevki vermediklerine göre bundan sonrası Hoca’nın yanıydı demek. Şimdilik zaman kazanmıştı. Ardından tezgâhtaki adam gene arkasına dönüp bu kez en alt rafın gözden uzak köşesinde adeta gizlenmiş gibi duran bir top kumaşı tezgâh üstüne serip iki metre kadarını kesip katlayarak ona uzattı. Adamın kendisine gösterdiği gibi rengi ve deseni dışarıdan fark edilecek biçimde koltuğunun altına sıkıştırdı kumaşı. Tam çıkacakken kenara çekilip içeri girmek üzere olan müşteriye yol verdi. Az önce ezberlediği yol tarifini izleyerek kâğıtta verilen adrese doğru hızlı adımlarla uzaklaştı. Tarifte belirtilen yer herhangi bir taşıta binmesine gerek duyurmayacak yakınlıktaydı. Bu, iyiydi.

O çıktıktan sonra çocuk telefonun almacını eline alıp bir numara çevirdi, bir bakkal dükkânının numarasıydı bu. “Annem helva yapacakmış, şeker yokmuş, biriyle gönderin,” deyip kapattı. Karşı taraf mesajı almıştı. Az önce çıkan adamı karşılamaya birini gönderecekler demektir.

HOCA KAPISI

Telaşlı görünmemeye, fazla dikkat çekmeden hızlı yürümeye çalışıyordu. Aklında tuttuğu tarife göre çapraz köşedeki binanın yanındaki yola girip sağa döndü. Karşıdan gelen üç kadının görünüşleri doğru yolu izlediğinin, doğru mıntıkada olduğunun işaretiydi. Şereflerinin nişanesi olan kara çarşafa bürünmüş bu kadınların ellerindeki eldiven ve yüzlerindeki peçe tesettürlerinin kâmil derecesini gösteriyordu. Dünya böyle güzeldi. Öteden beri çocuklarla bile konuşurken ağzını tülbentle örten bu kadınlara, hakiki müminelere derin bir hürmet duyardı. Gittiği köylerde akşamüstü biraz serinleyecek gibi olduğunda, hem bir parça soluk almaya, hem evin önünde oynayan çocuklarına göz kulak olmaya kapı önüne çıkıp sırtını duvara yaslayıp yere oturmuş kadınlar görürdü. Karnına doğru çektiği dizine dirseğini dayamış, bir eliyle alnını kapatmışken diğeriyle havada sinek kovalayan, çoğu kez önünde uzayan bozkıra bakan kadınları uzaktan hürmetle seyrederdi. Ağızlarını kapatan tülbentin onlar soluk aldıkça ya da konuşturlarken hafifçe içeri göçtüğünü bilirdi. Yanlarında biri olduğunda hep alçak sesle konuşan bu kadınların sesleri bir tek yaramazlık yapan çocuklarını azarlarken yükselirdi. Şu hayatta olup biten her şeye boyun eğmiş, dünyadaki çilelerinin dolmasını beklercesine mütevekkil bir halleri vardı. Köy evlerinin duvar dipplerine bu dünyadan vazgeçmiş bir kayıtsızlıkla sıralanmış bu kadınlar onun için uzak gölgelerdi. Hissettiklerinin kelimelerini bilmez ama ürperirdi.

Birden az ileride bir kapı girintisinde gövdesinin ağırlığını bir ayağının üstüne yüklemiş, bir omuzuyla duvara yaslanmış birini fark ediyor. Orada sebepsiz duruyormuş gibi görünse de gözcülük yaptığı belli. Anlaşılan mahalle her bakımdan iyi korunuyor, bu iyiye işaretti.

Daha yeniyetmelik yıllarından başlayarak dikkat ve takip konusunda ustalaşmış olduğunu düşünüyordu. Çarşı esnafı arasında gizli gizli içki içen kişileri, vakit namazlarını kılmayıp sadece cuma namazlarını kılanları mimleyip aklının bir kenarına yazardı. Bununla da kalmaz, namaz sırasında ellerini göbeğinin üstünde değil, kalbinin üstünde birleştirenleri ilk bakışta ayırt ederdi. (Yalnız bir konuda değil, her konuda senden olanla olmayanı bir bakışta bileceksin! Düşmanın üç adımda gittiği yolu sen bir adımda gideceksin. Daha onlar varmadan sen orada olacaksın!) Cihadın Askerleri'nin dar'ül harbin tağuti rejiminin camilerinde cuma namazı kılınmaz düsturunu yürürlüğe koyduğu günlerde bu kez de ikazları dinlemeyip cumaları camiye gidenlerin çetelesini tutmaya başlamıştı.

O sırada ara sokakların birinden çıkıp önü sıra yürümeye başlayan gençten bir adam dikkatini çekti. Önce omuzunun üstünden arkasına, onun bulunduğu tarafa şöyle bir bakmış, sonra sağa kıvrılarak sakın adımlarla önü sıra yürümesini sürdürmüştü. Bu genç adam sokakları dar köşelerinden değil, geniş köşelerinden bir yay çizerek alıyor böylelikle görüş alanını genişleterek başkalarınca takip edilip edilmediğinden, peşinde birinin olup olmadığından emin oluyor, hem de aralarındaki mesafeyi kolluyordu. Cihadın Askerleri'nin güvenlik ve takip talimatlarının ilk maddelerinden bildiği bir davranıştı bu. Batman'ın, Diyarbakır'ın, Mardin'in dar sokaklarında her an bir tuzağa düşme ihtimaline karşı kişinin kendini güvenceye alması için ilk öğretilen sıradan tedbirlerden biriydi. (Geçmişten bir ses kulağının dibinde konuşuyordu sanki: Takip edildiğini anlayan kişi tedbirlerini artırır, marifet o şahsa takip edildiğini hissettirmemektir ki başka tedbir almasın.) Gü-

lüksedi. İran'a, Tahran'a, Mako'ya eğitime gidenlerin orada öğrendikleri ilk şeylerden biri gizlenme ve takip taktikleri değil miydi? Birini takip etmenin ya da seni takip edeni atlatmanın taktikleri... Bu genç adam önden yürüdüğüne göre, arkasında da biri olmalıydı, kendisini makasa almış izliyorlar demekti, eski ve güvenli bir yöntemdi bu. Güvenlik zincirinin her bir halkasının her aşamada böylesine sıkı denetlendiğini görmek hoşuna gitti. Koltuğunun altına sımsıkı kıstırdığı kumaşın görünürlüğünden emin olmak için kolunu azıcık gevşetti. Belli ki burası alnı secdeye değen insanların oturduğu, ezan-ı şerifin semayı inlettiği kalp emniyetiyle gezilebilecek mahallelerdendi. Cemaat içinde hep konuşulduğu gibi, cemaatin maslahatı her şeyden daha mühimdi ve hiçbir şart altında cemiyeti ıslah etme gayretlerini hafifletmemek şarttı.

Evlerin birinden belli belirsiz ezgili bir ses, sanki bir ağıt taşıyor sokağa. Kulağı onu yanıltmıyorsa cemaatin şehitler kervanı kasetlerinden biri olmalıydı bu. Eğer öyleyse belli ki orada yası dinmemiş bir aile oturuyordu.

Öteden beri birilerini takip etmek, onların hayatlarını izlemek, davranışlarını gözlemek, en sıradan ayrıntılara bile dikkat etmek, göz hapsine aldığı insanlar hakkında raporlar yazmak konusunda başarılı olmuş, bu özelliği hem Cihadın Askerleri, hem daha sonra JEM tarafından takdir görmüştü. Yeniyetmeliğinde bir ara kaçak olarak Mardin İmam Hatip Lisesi'nin yurdunda parasız yatılılarla birlikte kaldığı günler geldi aklına. O yurttan bulunduğu sürede bir yandan sohbet halkalarına katılmış, onlarla birlikte dini romanlar ve kitaplar okumuş, öte yandan itikadını bozdu diye sıra dayığından geçirilen ya da sabah namazına zorla kaldırılan çocukları görmüş, televizyon izlemek haramdır diyerek yemekhanedeki televizyonun nasıl kaldırıldığına tanık olmuş, üst sınıftan çocukların okulun müdür yardımcısını cezalandırmak maksadıyla abbaraların birinde kıstırıp demir çubuklarla döverek adamın kollarını nasıl kırdıklarını bütün tafsilatıyla dinlemişti onlardan.

Orada bulunduğu sürede önceleri, kendilerine yasaklandığı halde kızlarla gizlice konuştuğunu gördüğü tarikattaki çocukları izleyip ihbar etmiş, onların kuytuya çekilip nasıl dövüldüklerini kayıtsız gözlerle seyretmişti. JEM’e katıldığında yapılan işkenceleri tepkisini ölçmek için özellikle seyrettirdiklerinde de aynı merhametten yoksun kayıtsız gözlerle bakmış, onların güvenini de bu yolla kazanmayı başarmıştı. Herkesin gördüklerine katlanma yeteneğine sahip olmadığını çocuk yaşlarından beri biliyordu, kendini bununla imtihan ettiklerini anladığında sorgu odalarında şahit olacaklarına hazırlanmıştı.

Mardin’de tarikat eğitiminin daha başlarındayken kısa bir süre sonra görevleri büyümüş, görev alanı genişletilmişti. Cihadın Askerleri’nin örgütlenme yapısında fark edilmek ve yükselmek için çırpınıp duranlara değil, fark ettirmeden sessiz ve derinden iş yapanlara kıymet biçildiğini erkenden sezmişti. (Her çeşit gürültü sizi ele verir, davranışlarınız sakın olmalıdır, dışarıdan bakan gözler içinizdeki iman ateşini görmemelidir. Siz hiçbir şey yapmasanız da, dışarı verdiğiniz alev sizi ele verir. Yakalanırsınız! Ateşinizi Karacadağ’ın yüksek karlarının altına saklar gibi içinizde saklamalısınız!) Sonraki yıllarda bir ilkokul hademesinin cemaatin ileri gelenlerinden biri olduğunu öğrendiğinde hayranlıkla karışık bir şaşkınlık yaşamıştı. Allah için çalışmanın yeri, makamı yoktu.

Verdikleri tarifte adı geçen dükkân yan yana dizili binaların birbirlerine yaslanmışçasına durduğu sokağın ortalarında bir yerde olmalıydı. Sokağın zemininden iki basamakla inilen, kapısının üstündeki levhada ve vitrininin camında yaldızı solmuş harflerle “Tüccar Terzi” yazan dükkândan içeri girdiğinde ilk dikkatini çeken şey, buranın ışısız denebilecek kadar loş olduğuydu. Arkalara gittikçe derinleşiyordu mekân. Dışarının aydınlığından daha çok yararlanmak için sokağa bakan cam önüne kurulmuş tezgâhın başında çalışan sakın görünüşlü adam buranın sahibi olmalıydı. Alçak sesle “Esselamu aleykûm,” diyerek verdiği selama

karşılık alamayınca, “Esselamu aleykûm u rahmetullahi berekâtuhu,” diyerek tekrarlama gereği duydu. Tezgâhın başındaki terzi onu gözlüğünün üstünden dikkatli bakışlarla süzdükten sonra dönüp camdan dışarı göz attı. Bu sırada az önce bir binanın girişinde sotaya yatmış takipçi delikanlı karşı kaldırımında yerini almış, elleri ceplerinde terziden bir hareket bekliyordu. Kendisine onay bekleyen gözlerle bakan terziye, hafif bir baş hareketiyle gelenin beklenen kişi olduğunu doğrulayan takipçi genç hemen ardından ağır adımlarla uzaklaşmaya başladı. Her şeyin yolunda olduğuna ikna olan terzinin yumuşayan bir yüz ifadesi ve sıcak bir sesle, “Aleykûmüsselam u rahmetullahi berekâtuhu,” diyerek selamını alması üzerine koltuğunun altındaki kumaşı uzattı ona. Terzi, eline aldığı kumaşı uzun uzadıya incelenmesi gereken bir şeymiş gibi bir süre elinde evirip çevirip oyalandıktan sonra bir kez daha camdan dışarı bakma gereği duydu. Dışarıda kuşku uyandırması gereken bir hal yoktu, beklenmedik bir durum karşısında zaman kazanmak ister gibi davranan terzi elindeki kumaşı gene aynı ağır hareketlerle tezgâhın üzerine yayarken, başıyla arka tarafa geçmesini işaret etti ona. Terzinin her şeyi yavaştan alan bu tedbirli davranışlarına bakarken Cihadın Askerleri’nin, emniyet ve istihbarat çalışanlarından çok daha temkinli olduklarına bir ke-re daha kanaat getirip duyduğu gururla belli belirsiz gülümsedi. Dükkânın tepe ışığı yanmadığından arka tarafa yürüdükçe ışık daha azalıyor, etraf daha gölgeli bir hal alıyordu. Terzinin işaret ettiği arka duvarda ilk bakışta çift kanatlı kalın bir perdeden başka bir şey görünmüyordu. Perdeyi hafifçe araladığında ardındaki kapıyı gördü. Duvara gerilmiş bu ağır kumaş perde ısı kaybını önlemek için konulmuş gibi görünse de, ardındaki kapının varlığını dikkatlerden kaçırmaya yaradığı anlaşılıyordu. Burası diğer binaların arka yüzlerinin baktığı geniş sayılabilecek ortak bir avluya açılıyordu. Dışarı adım attığında bir an durup etrafı gözleriyle taradı. Avlunun sol tarafında birkaç küçük çocuk oynuyordu, çamaşır iplerinde birkaç çarşaf, örtü, pike kurumaya bırakılmış, havaya inceden bir sabun kokusu yayılmıştı. Avlunun karşı tarafın-

da sağıdaki binalar arasında yan yana iki kişinin ancak geçebileceği, adeta kayalar arasında açılmış bir yarığı andıran dar bir geçit gözüne çarptı. Arka sokaklardan birine bağlanıyor olmalıydı. Bu avluya herhangi bir dört tekerlekli motorlu taşıt giremez, buradan ancak bisiklet ya da mobiletle geçilebilirdi, ani bir baskın ya da beklenmedik durumlarda bu geçidin kaçış yolu olarak kullanılabileceği hesaplanmış olmalıydı. O sırada avlunun sol tarafında, en uçtaki evin basamaklı eşiğinde beliren gençten bir adam hafif bir baş hareketiyle yanına gelmesini işaret etti. Avluyu hızlı adımlarla boydan boya geçerken evlerin avluya bakan pencerelerine göz atmayı ihmal etmedi, tüllerin arkasında onu izleyen gözlerin varlığını hissetti. Burnuna hafiften yemek kokuları geldi, birileri bir yerlerde biber kızartıyor olmalıydı.

Eşiğine vardığı kapıdan içeri baktığında, gelenin ayakkabılarını çıkarmadan geçmesi için koridor boyunca serili yer yaygılarının toplanmış olduğunu gördü. Ortalıkta kimse görünmüyordu. “Doğru, dümdüz gidiyoruz,” diyen ensesinde soluğunu hissettiği genç adamın önü sıra hızlı adımlarla yürümeye başladı. Evin başka bir sokağa açılan ön kapısına vardıklarında genç adam öne geçerek kapıyı açtı, dışarı şöyle bir göz attı, sokağın güvenli olduğuna kanaat getirdikten sonra geçmesi için yol verdi ona. “Doğru karşıdaki kapıdan içeri giriyorsun,” diye başıyla işaret etti. Yalnızca birkaç evin sıralandığı çıkmaz bir sokaktı burası. Bu çıkmaz sokağın girişteki ucunda duvara yaslanmış –belli ki gene ortalığı kollamakla görevlendirilmiş– biri duruyordu. Onunla göz göze geldiğinde çıktığı kapının ardından usulca kapandığını duydu. Birkaç adımlık yolu hızlıca geçip gösterilen evin kapısından içeri girdi. Girer girmez ilkin tuhaf bir serinlik çarptı yüzüne, her tarafı kapalı tutulan evlerde rastlanan beklemiş bir serinlikti bu... Ortalığa derin, huzurlu bir sessizlik hâkimdi.

Kısa bir süre sahanlıkta durup insanın içini üşüten bu sessizliği dinledi. Bu kadar sıkı tedbirlerle korunduğuna göre sık sık yer değiştirdiği bilinen Hoca'nın şimdi saklandığı yer olmalıydı burası. Eskiye göre tedbirlerin daha da artırıldığı görülüyordu. O sı-

rada birdenbire ortaya çıkan bir başka genç adam yanına gelerek selam vermeyi bile zaman kaybı gören bir telaşla ve alçak sesle, “Hoca Efendi bekliyor,” dedi. Sahanlığı geçip sağ tarafa, zemini ne tek basamaklı bir eşikle çıkılan salon tarafına yöneldiler. Sol da yer alan, evin ön kapısı olduğunu düşündüğü geniş kanatlı kapının kalabalık bir sokağa açıldığı dışarıdan gelen seslerden anlaşılıyordu. Sokaktan gelen herhangi bir ses bu az eşyalı geniş salonda yankı yapıyordu. Anlaşılan evin daimi sakinlerinin dışında kimse bu ana kapıyı kullanmıyor, böylelikle evin şüphe çekmemesi sağlanıyordu.

Üst kata çıkarlarken basamaklara ışık veren pencerelerin kemik rengi kalın tüllerinin ardından dışarıyı görmeye çalıştı. Anlaşılan üç ayrı yöne kaçış yolu bulunan korunaklı bir yerde konumlanmıştı ev, yanındaki evlerin arkalarındaki avlular birbirine geçit veriyor, sokak aralarında taşıt giremeyecek darlıkta, bilmeyeninin içinde rahatlıkla kaybolabileceği labirenti andıran dolambaçlı yollar bulunuyordu. Çevredeki ara yollar, çapraz sokaklar ani bir durumda çok yönden kaçma, saklanma fırsatı veriyor olmalıydı. Şehrin bu eski yerleşim bölgesi belli ki bu özellikleri nedeniyle seçilmiş, aralardaki bazı yıkık yerlerin yerine yapılmış yenileri belli bir nizama göre inşa edilerek burası adeta bir iç kale haline getirilmişti. Bazı binaların cephelerinde, evleri birbirine bağlayan duvarlarda yama gibi duran yeni yüzölçümlü taşlar bu yenilenmiş yerlerin ek yerlerini ele veriyordu. Nedense birdenbire, dağdan inip itirafçı olmuş JEM elemanlarından sıkça duyduğu “çıkışını bilmediğin mağaraya girmeyeceksin” sözünü hatırladı. Bu itirafçıların çıkışı düşman belledikleri devletin kucağına oturmak olmuştu sonunda.

Evin büyüklüğü göz önüne alındığında dikkatini çeken şey, etrafta pek az eşya olduğuydu. Güvenlikle ilgili bir sorun çıktığında ânında tahliye edilebilecek sade döşenmiş bu az eşyalı evlerin düzenini iyi bilirdi. Etrafta iz bırakmamak, ani bir baskın ya da beklenmedik durumda ıvır zıvır taşımak zorunda kalmamak, kolayca toparlanıp kaçabilmek için ayak altında gereksiz eşya,

fazla öte beri bulundurulmazdı. Hoca burada yaşadığına göre hücre evi olması imkânsızdı. Belki Hoca'nın da burada uzun kalmayacağı hesaplanıp eşyanın fazlasına gidilmemişti.

Antep'ten bu yana yol boyu Hoca tarafından neden acele çağrılmış olduğu sorusu içini kemirip durmuştu. Cihadın Askerleri'nin başına yeni bir başımamın geçmesiyle birlikte örgütün talebi üzerine verdiği özgeçmiş bilgilerinde oynamalar yaptığının anlaşılmış olması olasılığı onu ürkütüyor, bu konuyla ilgili can sıkıcı sorularla karşılaşmaktan, bir güven sorunu yaşamaktan korkuyordu. Eski başımam zamanında örgütün bu tür talepleri olmazdı, hiçbir şeyin kaydı tutulmazdı, ne bildiri, ne afiş, ne pankart, ne yazılı herhangi bir şey, örgütün amentüsü sırdı, yapılan en ses getirecek eylemler bildiriler, duyurular yoluyla sahiplenilmiyor, eylemin kendisinin başlı başına bir açıklama, bir imza olduğuna inanılıyordu, her şey İslamın ilk yıllarında olduğu gibi sır içinde yaşıyordu; gizliliğin bir nevi ibadet sayılması bu sebepten değil miydi? Cihadın Askerleri için sağda solda söylenen "sır" kelimesi ona uhrevi bir vasıf kazandırmıyor muydu? Çocukluktan beri her şeyi içinde tutarak büyümüş biri olarak bu sırlı hava onun çok daha hoşuna gidiyor, kendini şimdi de İslamla sırlanmış gibi hissediyordu.

Yeni başımamla birlikte bazı şeyler değişmişti cemaatin içinde. Sürekli raporlar tutuluyor, sorgulamalar videoya çekiliyor, hemen her şey kayıt altına alınıyordu. Şartlar sertleşmiş, sorguda kafaya poşet ya da bidon geçirmek, naylon eritip çıplak tene damlatmak, hayaları burmak gibi konuşturma taktikleri gelmişti bir de...

Gene bu yeni dönemle birlikte Cihadın Askerleri'ne katılmak isteyenlerden kendisine ve ailesine dair ayrıntılı bilgi talep ediliyor, kimin aracılığıyla örgüte katıldığı soruluyor, kişinin içinde yer aldığı askeri eylemlerin, eylemlerde kimlerle beraber olduğunun bile listesi isteniyordu. Tüm bu bilgilerin polisin, askerin eline geçtiği takdirde örgüte, cemaate büyük zarar vereceğini düşündüğünden, günü gelip kendisinden de özgeçmiş bilgilerini yeni-

lemesi istendiğinde her türlü tehlikeyi göze alarak bir hileye başvurmuştu. Ne kadar iyi korunursa korunsun, yazılı olanın, kayda geçenin günün birinde polisin eline geçmesi ihtimalini göz ardı edemez, kendi adına bu riski göze alamazdı, bu nedenle verdiği özgeçmişte bir-iki doğruyu sahte bilgilerle harmanlama gereği duymuş, gerçek kimliği konusunda şaşırtmaca vermişti. Örgütün kendilerine bağlı kişilerin kimliğini gizlemek için öteden beri çeşitli yöntemler geliştirmiş olduğunu biliyordu. Örneğin, polisin eline düşen biri sorguya alındığında, örgütle bağlantısını sağlayan asıl kişiyi ele vermemesi için sözde bağlantıyı sağlayan hayali kişi için sahte bir profil yaratılır ve o kişinin uydurulmuş profilinde yer alan her bir ayrıntı örgüt elemanına tek tek ezberletilirdi. “O hayali kişinin gerçek olduğuna kendiniz inanana kadar dersinizi defalarca çalışacaksınız,” diye sıkı sıkı tembih edilirdi. “Yakalandığınızda sizi çok sıkıştıracaklar, üstünüze çok gelecekler, çapraz sorgulayacaklar, hileli sorularla tuzak kuracaklar, olmadı canınızı yakacaklar. Her ne olursa olsun en ufak bir açık vermemelisiniz. Kendi gerçek irtibatınızı onlardan saklamanızın başka bir yolu yok! Onları böyle oyalayarak en azından irtibatta olduğunuz asıl kişiye kaçıp saklanması için zaman kazandırmış olursunuz.” Bütün bunlarla da yetinmez, tıpkı tiyatro yapar gibi, soru benzeri bir durum yaratarak her bir elemanı kendi sahte bağlantısının profili konusunda defalarca imtihandan geçirirlerdi. Sahte profil oluşturma konusunda daha o günlerden epey deneyim sahibi olduğu için, kendi uydurma özgeçmişinde herhangi bir açık vermiş olması pek ihtimal dahilinde değildi. Gene de kaygıya kapılmaktan alamıyordu kendini. Foyasını ortaya çıkaracak tek kişi onu neredeyse çocukluğundan beri tanıyan, bir dönem özel ulaklığını yaptığı Hoca’ydı, şimdi tek ümidi Hoca’nın bu özgeçmişte yazılanlardan haberinin olmamasıydı.

Hoca’nın, Cihadın Askerleri’nin kuruluşundan beri örgütün çekirdek kadrosunda ve Şûra içinde yer aldığı cemaatin yüksek kadrolarında biliniyordu elbet. Şûra’ya girmek için molla olma şartı vardı ve her eylem için Şûra içinden birinden fetva alınması

mecburiydi. Hoca'nın mollalığının ise itibar ve iltifat derecesi yüksekti. Cemaate biat yemini ederek katılmış kişilere kod adı olarak peygamber dönemi sahabelerinden Yasir, Ammar, Musab bin Umeyr gibi birinin adı verilirdi. Hoca'nın özel ulaklığını yaptığı sıralarda ona da bir kod adı verilmişti tabii ama bu adı yalnızca Şûra katındakiler biliyordu. Şimdi verdiği yeni özgeçmişinde kod adını özellikle anmayarak yaptığı hilenin üstüne bir kat örtü daha atmıştı.

Hoca, eski başımamın sağ kolu olduğu gibi, Adana bölge sorumlusu olmadan önce Batman, Diyarbakır, Bitlis gibi farklı yerlerde saha çalışmalarını yönetmiş, devletin istihbarat birimleri izine ulaşır gibi olmaya başladığında da hemen yeraltına çekilmişti. Emniyette Cihadın Askerleri'yle ilgili masanın elemanlarını en uğraştıran şeylerden biri Hoca'nın nerede saklandığı, şimdilerde yaşayıp yaşamadığı, hatta sahiden var olup olmadığıydı. O da pekâlâ polisleri yanıltmak için örgütçe yaratılmış sahte profillerden biri olabilirdi. Askerin, polisin bilmediklerini bilmenin hazzı onu ürpertirdi, evin ikinci katında yarısı buzlu camla kaplı bir kapının önüne vardıklarında gene öyle oldu. Koca bir devletin bilmediğini biliyordu o. Bu eşikte durduklarına göre Hoca bu kapının ardında olmalıydı. Hoca'yı tanıyanlar onun için, "Yüzü sahabeden Amr bin Cenuh'un yüzü gibi nurludur," derlerdi. Şimdi Hoca'nın nuru bu kapının buzlu camından dışarı vuruyor gibiydi adeta.

ECEL BEŞİĞİ

Hoca'nın odasının kapısına kadar yanı sıra yürüdüğü delikanlı üç kısa vuruşla tıklattığı kapıyı usulca açıp yol verdi ona, "Bismillahirrahmanirrahim," diye mırıldanarak sağ ayağıyla ilk adımını attı içeri.

Hoca'nın kendisini kabul ettiği gösterişsiz salonun pencerelerindeki kalın, beyaz perdeler sımsıkı kapalıydı. Zeminde soluk desenli bir halının üzerine serpiştirilmiş yer minderleri, duvar saatinin yanında güzel bir hatla çekilmiş besmele levhası, Medine'de peygamberin emriyle inşa edilmiş Mescid-i Nebevi'nin resmedildiği bir tablo; kible yönündeki duvara ise imamın durduğu yerin karşısına gelecek biçimde mihrap olduğunun anlaşılması için yeşil bir seccade asılmıştı, bir de köşede ince bacaklı bir sehpa... hepsi bu kadardı. Hoca pencerelerin önündeki dar, uzun sedirde üzerinde beyaz mintanı, koyu yeşil yeleği ve başında takkesiyle oturuyor, arkasından vuran açık renk kalın perdelerin matlaştırdığı ışık yüzünün hatlarını gölgelendiriyordu. Yanındaki küçük minderin üstünde doksan dokuzluk tespihi duruyor, odanın yeterli ışığına rağmen nedense köşedeki sehpanın üzerinde düşük voltajlı küçük bir lamba yanıyordu. "Esselamu aleykûm ve rahmetullahi berekâtuhu" diye temenna alarak Hoca'nın elini öpmeye davrandığında Hoca, hürmetini uzaktan kabul ettiğini belirten bir el hareketiyle karşılık veriyor ona. Bunun üzerine önce Hoca'nın karşısında emre amade bir duruş alıp ardından Hoca'nın tam karşısına gelebilecek biçimde yerleştirilmiş olan yer minderine otur-

maya hazırlanırken Hoca eliyle onu sedire, yanına oturmaya davet ediyor. “Ve aleykûmselam ve rahmetullahi berekâtuhu. Hoş gelmişsen evladım, sıcak bir çayla başlayalım sohbetimize,” diyor. Kapı ağzında hazır duruşta bekleyen delikanlı hemen çay getirmeye seğirtiyor. Hafif bir gülyaağı kokusunun hâkim olduğu salonun duvarında zamanı söyleyen saate, saatin yeşil zeminli kadranındaki Arapça rakamlara baktığında birdenbire şu içinde yaşadıkları ânın, her şeyi Müslümanlaştıran ulvi bir fanus olduğu zannına kapılıyor. İnsana Hazreti Ömer’in meşhur sözüyle, “inandığı gibi yaşayanların” katında olduğunu hissettiren, içini huzur ve aydınlıkla kamaştıran şu kıymetli ânın manevi lezzetinden daha yoğun yararlanmak için gözlerini kapayıp derin bir soluk alıyor. Sesinde soru tonuyla, “İyisin, hoşsun inşaallah?” diyor Hoca. Yanıtını beklemeden hemen, “Allah hayrını kabul etsin,” diye ekleme gereğı duyuyor. Hoca’nın bu sözünden onun Saim Baran olayını öğrenmiş olduğunu anlıyor. Her infaz sonrasında, “Allah hayrını kabul etsin,” diye temenni etmek Cihadın Askerleri’nin adabındandı ne de olsa... Sesinde takdir belirten bir tonla, “Gerçi bu iş için seni biz vazifelendirmedik ama gene de Allah seni razı olduğu kullarından eylesin, bir münafıkı daha Allah’ın huzuruna hesap vermeye göndermişsin. Son görüştüğümüzde sana, ‘Her bir şehidimize karşılık üç infaz gerek,’ demiştim. Allah azim bu seferki üç infaza bedel oldu. Yetmiş senedir insanların aklını, fikrini, ruhunu zehirlemiş bir mürteti dünyanın defterinden silmişsin. Ümmetimi dinden imandan eden, kim bilir kaç yolunu şaşırmış gafili dağdaki eşkıyanın kucağına atan bir kâfir daha eksildi senin sayende. Şeytanın fısıltılarına bel bağlamış kişilere bir darbe daha indirdin. Kuvvetli bir darbe! Allah katında kıymetinin misliyle bilineceğinden hiç şüphelen olmasın!” Elindeki tespihin boncuklarını parmaklarının arasında tek tek deviren Hoca’nın vaaz verir tondaki bu gönül okşayıcı sözlerini tevazu ve minnet belirten bir hareketle boynunu yana kırarak sessizce dinliyor, ardından alçak sesle, “Ne yapıyorsak Allah rızası için, Allah’ın izni ve sizin tarikinizle,” diyor. Bunları söylerkenki sesini, halini, kendini

beğeniyor. Hoca'nın yanındayken sesinin tam da kendi sesi gibi çıktığını sevinçle fark ediyor, sesi kendisine benziyor. Yerinden çıkmış bir şeyi tekrar yerine oturtur gibi yeniden kendisine yerleştiğini memnuniyetle hissediyor.

“Malum her devir kendi ebucehilleriyle geliyor. Biz de bu asrın ebucehilleriyle mücadele ediyoruz, kolay harp midir bu? Devletin infaz listesine bu kâfirlerden daha çok kişinin adının yazılması lazım, bunun için de daha çok çalışmak gerek, dağdaki mürtetleri zaten asker temizliyor, düzdeki akıl hocalarının kökünü de tez vakitte kurutmak lazım,” diye ekliyor Hoca. “Lakin onları öldürmek yetmez, ruhlarını da bedenlerinden sökmek gerekir ama artık rabbin bahsettiği gücümüz ne kadarına yetiyorsa.” Davudi bir ton kazanan sesi dua eder gibi çıkıyor. “Eskilerin dediği gibi, ördüğün ağlardaki örümcekleri birbirine düşürmek mühimdir elbet, devletle bizim aramızdaki bu nişan-düğün günleri çok sürmez, bu sulh bir gün bitecek, sıra bize de gelecektir. Malum, bizimki dava ortaklığı değil, düşman ortaklığıdır. Bizim cenahımızdaki maksat az verip çok almaktır. İlahi rızaya kavuşana kadar kat edilmesi gereken yollar, sineye çekilmesi gereken çileler, zaruri, mecburi haller vardır. Biliyoruz ki mürtet örgütle mücadelede biz onlar için geçici bir vasıtayız sadece, ilk fırsatta gözden çıkarılacak bir vasıta... Ama biz de kendi davamız, kendi hedeflerimiz için onları bir vasıta olarak kullanmıyor muyuz? İki tarafın da bilip de sustuğu bir vaziyet değil midir bu? Bu malumun ilamı sözlerim boşuna değil.” Duvardaki saati işaret ederek, “Rabbin saati işliyor,” dedikten sonra derin bir nefes alıyor. “Susmanın müddetinden iyi faydalanmak gerek. Onlar kendi maksatlarının zamanına bakar, biz bizimkinin vakt-i saadetini kollarız, silahlarını bize doğrultacakları gün uzak değildir. O güne kadar ne yaparsak, ne yaptırırsak davamız hanesine kâr yazılacaktır!”

O sırada bir tepside dumanı üstünde çayları geliyor. Yaklaştıkça artan tütüslü kokusundan, kıvamlı renginden kaçak çay olduğu anlaşılıyor. Hoca'nın da çayı kendisi gibi şekersiz içtiğini biliyor. Bu benzerliği hatırlamak bir kez daha hoşnut ediyor onu.

“Birikmiş mevzular var,” diyerek söze yeniden başlıyor Hoca. “Gönül biraz daha hasbihal edelim isterdi, lakin biliyorum vaktin dar, her hususun tafsilatına girmeye lüzum yok, meraklanmayasın çok oyalamayacağım seni. Gelelim asıl mevzuya,” derken sesi hiç olmadığı kadar ciddileşiyor. Konunun şu özgeçmiş meselesi olduğuna ikna olarak yüreği sıkıntıyla kabarıyor. “Seni yanıma çağırmamın birkaç sebebi var, ama en önemlisi şu: Yeni başımam buraya, Adana’ya hicret ediyor. O burada barındığı sürece cemaatin merkezi de Adana olacak.”

Bu, onun için sahiden de beklenmedik bir haber, yeni bir bilgi, şaşırtıyor, heyecanlanıyor. Cemaat içinde kimsenin bilmediği bir şeyi bilmenin insana ayrıcalıklı olma keyfi kazandıran heyecanı içini kamaştırıp tenini ürpertiyor. Tıpkı birini infaz etmeye gittiklerinde, az sonra kapısını çalacakları adamın birazdan öldürüleceğini bilmenin insanın kasıklarını ürperten hissi gibi bir şey bu. Resimler düşüyor gözlerinin önüne. Dağ köylerinde rüzgârın uğultusuna kurtların ulumasının karıştığı uzun kış gecelerinde kapılarına vardıkları ev ahalisi rüzgârın, köpeklerin, kurtların sesinden kapılarının vurulduğunu bile duymaz, bir süre sonra bazen ellerinde alevi titreyip duran bir lamba ve korkudan büyümüş gözlerle kapılarını açarlardı gelene... Bazen geride paçaları lastikli, çubuklu pijamasıyla bir çocuk durur, gelenlere bakardı. O an tam da hayatla ölüm arasındaki sınırda duran birinin kaderinin ipini elinde tutmanın insanın kanını tutuşturan o benzersiz kuvvetini şu an yeniden damarlarında hissediyor, zevkle yutkunup Hoca’nın anlatacaklarını dinlemeye, kendisine tanınan imtiyazın tadını çıkarmaya bakıyor.

“Batman’dan başlayarak civardaki her yerde emniyet çemberini iyice daralttılar, başımamın yer değiştirmesi icap etmektedir. Biz burada gereken tedbir ve emniyeti hasıl ettik, lakin emniyet ve istihbarat teşkilatının bu mevzuda bir malumatı var mıdır, varsa bunun derecesi nedir, oralarda bu mevzuyla alakalı neler konuşulmaktadır, kâfi derecede bilmiyoruz. Acilen dört koldan tafsilat toplamamız lazım. Bir müddettir her cenahtan yardım alarak

bu mevzunun üzerinde kafa yoruyoruz. Senin kulağına çarpan bir şeyler var mıdır?” Kısa bir sessizlik oluyor. Hoca şimdi onun yüzüne kemirici bir dikkatle bakıyor. Soru sorar tonuyla, “Ben, ben başımam Diyarbakır’dadır diye biliyordum,” diyor. Cevap vermiyor Hoca, doğrulamıyor, yalanlamıyor; verilecek her bilginin bir sınırı olduğunu hatırlatan müstehzi bir gülümsemeyle yetiniyor.

Başımamın nerede olduğunun, ne zaman, nasıl yer değiştirdiğinin Cihadın Askerleri içinde her kademedede gizlendiğini bilmez değildi. Zaten devlet bile bütün imkânlarını seferber etmesine rağmen, eski başımamla ilgili yaptığı istihbaratın sonucunda, onun sabahları sofrasından Pervani balıyla yeşil zeytinin birkaç çeşidini eksik etmediği bilgisinden fazlasına ulaşamamıştı. Eski başımamın hüviyeti deşifre edildikten bir süre sonra öldüğü bilgisi ellerine geçtiğinden beri istihbarat güçlerinin en büyük merakı onun yerine kimin geçeceği olmuş, deliller gibi bunu öğrenmenin peşine düşmüşlerdi. Emniyet teşkilatının onca gayrete rağmen yeni başımamın kimliğinden hâlâ haberdar olmadığından emindi. Aslında başımamlık makamına şimdi kimin oturduğunu kendisi dahil Cihadın Askerleri içinde pek çok kişi de bilmiyordu. Yeni başımamın kim olacağı konusunda bir tahmini vardı elbet, ama bunu Hoca’ya karşı dillendirmeye kalkışıp ağız yokluyormuş gibi görünmek istemedi. En yakın ilişkide bile bazı bilgileri insanın kendisine saklaması gerektiğini yaşadığı tekinsiz hayat yeterince öğretmişti ona. Bunca yıl boyunca ona, “Sustukların, konuştuklarının on katı olmalı,” denmişti hep. Tabiatına zaten uygun olan bu düsturu o da kendisine şiar edinmiş, yanlış bir şey söylememek için hiçbir şey söylememeyi nicedir öğrenmişti. Sessizliğin arkası en güvenilir yerdirdi. Hayattan pek çok yetişkinden çok daha fazla şey öğrendiği bir çocukluktan gelmişti.

Şimdi Hoca’ya açıklama yaparken doğru kelimeleri bulmaya, tane tane konuşmaya çalışıyor. Kulaklarını her ne kadar açık tutmaya çalışsa da, bu konularda kimseden pek bir bilgi alamadığından, emniyet içinde “Radikal Gruplarla Mücadele” adı altında kurulan birimdeki polislerle yakınlık kurmaya, ağızlarından laf

almaya çalıştığından, zamanla içlerinden bir-ikisinin güvenliğini kazandığından ama gene de sözü edilmeye değer bir mesafe kaydedemediğinden söz ediyor. “Bu mevzularda su sızdırmıyorlar, hep afaki laflarla geçiştiriyorlar, emniyet ve istihbarat birimlerinde herkes herkese şüpheli bakıyor,” diyor. “Haksız da sayılmazlar,” diyerek bıyık altından gülümsüyor Hoca. “Malumun olduğu üzere nasıl bizim emniyette adamımız varsa, onların da bizim içimizde adamları olduğundan şüpheleniyoruz. Ya baştan sokmayı başarmışlar, ya da ne yapıp ne edip sonradan kazanmışlar.” “Hocam işte bu yüzden herkesin ağzı fazla mühürlü. Ben de meraklı görünüp fazla soru sorarak dikkat çekmek istemiyorum,” diyor. “Son zamanlarda kriminalci bir uzman çavuşla yakınlaştık, Asayiş kolordu komutanlığı bölgesindeki hadiseler hakkında fazla şey biliyor. Ofis semtinde bunlara ayrılmış lojman gibi yerler var. Şehitlik’te gizli evler... Arada bir gevşediği zamanlara denk geldiğimizde ağzından laf almaya gayret ediyorum.”

Belli ki Hoca’nın duymak istedikleri çoğu bir sonuca bağlanmamış bu bilgiler değildi. Nitekim Hoca’nın yüzündeki merakın söndüğünü görüyor, ardından hafifçe öne düşmüş başını pencereye doğru çevirip bir süre suskun kaldığını, kapalı perdenin arkasından sokağı görüyormuşçasına, orada olup biten bir şeylere sabitlenmişçesine bir dalgınlığa kapıldığını sessiz gözlerle izliyor. Hoca’nın sesindeyse görünüşündeki dalgınlıktan eser yoktu: “Başımamın emniyetinin sağlanması bizim için en birinci mevzu, en mühim mesele! Her zamankinden fazla teyakkuzda olmalıyız. Dediğim gibi devletin bize verdiği şu geçici kolaylığın rahatına kapılmamak gerek, dağdaki mürtet örgütün işini bitirdikten sonra sıranın bize geleceğinin hesabını yaptıklarını her an akılda tutmak gerek. Biliyorsun, bazı malumatlar en umulmadık zamanda geçer insanın eline, gözlerin her zamankinden daha keskin, kulakların her zamankinden daha açık olmalı. Bir başka mesele daha var: Şu televizyonlara çıkıp İslam hakkında ileri geri konuşan, kendi kendine ‘İslami feminist’ midir nedir bir yafta uydurmuş kadını kaçırmış bizimkiler, hücre evlerinin birinde do-

muza bağlanmış, sorgudaymış, önce bizdenmiş galiba, sonra kopmuş. Nihayetinde ortadan kaldırılması icap edecek. Bu meseleyle ilgili emniyette hava nasıl?”

Yanıtını henüz alamadığı sorusu havada asılı dururken devam ediyor konuşmasına: “Bu işin, tam da başımamın yer değiştirme zamanına denk gelmesi kötü oldu. Bu kadını bulma bahanesiyle arama taramaları, baskınları her yerde sıklaştırmışlar. Televizyona her çıkan şahıs başa bela oluyor.” “Hocam, öyle şeylerin gü-rültüsü İstanbul, Ankara gibi yerlerde olur, oradakiler televizyonda görüp televizyonda unutuyorlar, buralarda kimsenin umurunda değil böyle şeyler. Aksine ibret oluyor. Başını kapatmakla Müslüman olunmuyor, başının içi fazla açılmış o kadının. İyi oldu!” Hoca gülümsüyor, sesine neşe gelmişti, “Fazla konuşmuyorsun da, bak konuştun mu tam konuşuyorsun!” diyor.

Sormanın sırası gelmiş gibi derin bir nefes alıp boğazını temizledikten sonra, “Hocam kafamı kurcalayan bir mevzu var,” diye başlıyor söze. “Antep’te bana otobüs biletini ve emaneti getiren sivil polis, Adana’da kumaşçıya gitmemi söyledi. Bizim çekirdekçinin bildiği Kumaşçı Nasrullah’ı polis nereden biliyor, diye bir an hayrete düştüm, zihnim karıştı, lakin bizim emniyetteki adamlarımızdan biri olsa gerektir, diye kanaat getirdim. Öyle midir, eğer öyleyse, bana kendini bildirmesi, belli etmesi doğru mudur değil midir, bilemedim.” Hoca belli belirsiz gülümsüyor, “Aferin, nazarı dikkatinden kaçmamış, o da senin gibi devletteki kıymetli sırlarımızdandır, ikiniz de sınanmış, denenmiş, itimat telkin etmiş adamlarsınız, birbirinizi bilmenizde bir beis yok, emniyet içinde iyi yükseldi o, jandarmayla da arası iyi. Hatta jandarmayla arasının iyi olduğunu emniyettekiler bile bilmiyor, merak etme. Malum emniyetle jandarma sık sık hırlaşıyor. Geçimsiz iki kardeş gibi birbirlerine karşı kuvvet mücadelesi veriyor mübarekler! Onların hırlaşmasından miktarınca istifade etmek gerek. Ama bizim adam iki kuvvet arasında hep salih bir noktada durmayı beceriyor, ip cambazı maşallah! Bir zamandır Nihat Astsubay’a çengel takmış, JEM’e yanaşıyordu. Sana Antep’te yeni silah

vermesini Nihat Astsubay istemiş ondan, bu ilk talebiymiş zaten, fazla tafsilat da vermemiş. Bizimki de anlamazdan gelerek işini kolaylaştırmış. Anlaşılan bu işten senin Eğitimci'nin bile pek haberi yok, birbirlerinin arkasından ne işler çeviriyorlarsa artık! Neyse vesile oldu, birbirinizi tanımanın vakti gelmişti, gün olur yollarınız kesiştiğinde birbirinize yardımınız dokunur... Bütün hadise bilgin dahilindedir, meraklanmayasın," diye bağlıyor sözünü.

Söyleyeceklerinin önemini kendi içinde bir süre düşünüp tartıktan sonra, "Allah razı olsun Küçük Ağa'nın bize sağladığı bir imkânla Başbakanlık Bilgi İşlem Merkezi'nde önemli mevkide de bir adamımız var, onunla irtibatımız işte bu şahsın vasıtasıyla yürütülüyor. Kıymetli bir köşe başında duruyor anlayacağın. Meraklanma, öyle uluorta işlere sürmeyiz onu. Bir zamandır askerlerin içindesin, arazide cephaneye gizlemenin kıymetini öğrenmişsindir."

Aklı Antep'e gitmişken Hoca'ya otobüste şüphelendiği kadından söz edip etmemek konusunda kararsız kalıyor bir süre. İçini şöyle bir yokladıktan sonra, kendisinin tam olarak çözmemiş olduğu bir konuda Hoca'nın aklını karıştırmaktan, ortalığı bulandırmaktan, kendisini zayıf bir pozisyonda gösterecek bu belirsizliği anlatmaktan vazgeçiyor. Bugünkü görüşmeyle ilgili olarak her ikisinde de genel bir tatminsizlik havası hâkim, ama en azından özgeçmişteki tahrifat meselesinin ortaya çıkmamış olması kaygılarını gidermiş, içini rahatlatmıştı onun. Hoca'nın, "Nasıl Hoca biliyordur, duymuştur, anlatmışlardır diye düşünmeden duyduğun bildiğin dikkate değer ne varsa hızla rapor geç bana," demesi üzerine Diyarbakır'da gazete bürosunda ensesinden vurulan muhabir hadisesini anlatıyor önce. Cihadın Askerleri'nin devletle ilişkisini açığa çıkaran basındaki ilk haberdi bu ve bunu yazan muhabirin derhal susturulması gerekiyordu. İnfaz sonrasında işler biraz sarp sarmıştı, Hoca'nın olayın ayrıntılarına ilişkin sorusu üzerine, infazcının acemice davrandığından, büroda yangın çıkarmaya çalışırken fazla gürültü yaptığından, bunun üstüne durumdan şüphelenen komşuların polis çağırdığından söz ediyor. İnfazcının

şansı yaver gitmiş de yakalanmamış Allaktan, polisin sonradan civarda yakaladığı iki gözcüyse hedef şaşırtmak için suçu üstlenmişler ama tatbikat sırasında daha büronun hangi katta olduğunu bile bilmedikleri ortaya çıkmış. Üstelik büroda muhabirin vurulduğu yeri de yanlış göstermişler. Polisler de oyunu hemen anlamışlar tabii. Buna benzer birkaç örnekle yeterince pişmeden sahaya gönderilenlerin ileride daha büyük zararlar verebilecekleri konusundaki kaygılarını dile getirerek sözlerini tamamlıyor. Hoca'ya göre de bölgedeki güçler arasında en akıl almaz kurnazlıklarla en aptalca işler, en şeytani planlarla en budalaca hamleler iç içe yürüyordu. Salih akılla iş yapmak gün günden güçleşiyor, dolayısıyla kurnaz akıl karşısında başka türlü, aptallık karşısında başka türlü hazırlıklı olmak, rehavete kapılmamak gerekiyordu. “Dolayısıyla, bu kadarını akıl edemezler, demeyeceksin, bu kadar aptal olamazlar da demeyeceksin, en akla hayale gelmez şeyleri hesap ederek hamledeceksin, maalesef durum bu,” diye bağlıyor sözünü. Hoca ile ne zaman konuşsa zihninde dönen çarkların yağlanıp tazelendiğini, aklının hız, berraklık ve emniyet kazandığını düşünüyordu.

Onun birtakım konularda verdiği bilgileri başını hafifçe öne arkaya sallayarak dinleyen Hoca, kısa bir sessizlikten sonra, “Bildiğin gibi zulümde pervası göstermeyen laik devlet ve onun beşeri hukuku İslami mukaddesattan uzaklaşmış kişilerin infazını cina yetten sayıyor,” diyor. “Allah uğruna yapılanların gözlerinde hiçbir hükmü yok! Beşeri hukuka bel bağlamışların dağıttıkları adaletten nasibimize bir hayır düşmediğini görüp öğrenmedik mi bunca zaman? Lakin Allah'ın emri ve izniyle bitecek elbet bu asr-ı zulüm! Bu modern ebucehiller devri!” diye derin bir iç geçirdikten sonra kısa bir süre susan Hoca'nın, “Her neyse, bölgede umumi ahval ne durumda?” diye sorusu üzerine, bölgedeki camilerin neredeyse tamamına yakınının anahtarlarını geceleri teslim aldıklarını, faaliyetlere orada devam ettiklerini gururla anlatıyor. Diyarbakır'da geceleri saat 10'dan sonra Çevik Kuvvet Merkezi'ne gidip eğitim gören Cihadın Askerleri'ne bağlı yeni elemanlar hak-

kında bilgi veriyor. İçlerinden bazılarının Özel Harekât Timi elemanları gibi bıyık bıraktıklarını söyleyip, “İyice kaynaşıyorlar,” diye ekliyor. Batman, Kızıltepe, Lice’deki İslamcı polislerden, cemaatin onlardan bazılarıyla kurduğu irtibattan söz ediyor. “Kızıltepe’de Bilali Mahallesi’nde İstiklal İlkokulu yanındaki binada bir Kur’an kursu açıldı. Elazığ’dan getirttiğimiz imam kurs veriyor orada, kurslara alaka fazla. Kızıltepe Yenimahalle Mezarlığı’nın bitişiğindeki vakfın binası Özel Tim görevlilerince korunuyor. Kâfirlerin militanları yüz adım bile yaklaşamıyorlar oraya, malumunuz o bina Küçük Ağa tarafından hibe edildi bize. Emniyet teşkilatı içinde Küçük Ağa’nın yakında bakan olacağı konuşuluyormuş. Sayıları artan dava mensuplarının birbirleriyle daha kolay buluşmaları, karşılıklı dini telkinatta bulunmaları için civar illerde arka arkaya yeni kırtasiye, kitapçı dükkânları, çayevleri açılıyor...” “Oh, oh, alâ alâ,” diye keyifleniyor Hoca. “Hilvan ve Antep’teki cephaneliklere takviye yapıldı. Gercüş’tе Sekü, Gömülü, Çiçekli köyleri civarında yeni eğitim kampları kuruldu, jandarması, polisi başını öte yana çevirmiş görmezden geliyor.” “Elbette şimdilik,” diyerek araya girme gereği duyuyor Hoca. “Gene de tedbir ve teyakkuz gerek,” diyor. “Ne olursa olsun her daim tedbir ve teyakkuz.” Bu arada Diyarbakır’da ortalıkta cirit atan Amerikan, Alman, İsraili ajanların varlığından söz açıyor. “Hayra sebep değil elbet. Turist gibi dolaşıyorlar ortalıkta, şehirden ahabap, tanış edinmeye bakıyorlar. Şimdilik dokunamıyoruz onlara, ama mimliyoruz.”

“İstedikleri kadar aramızda gezip dolaşadursunlar, ne Amerikası, ne Avrupası hiçbir zaman anlamayacak bizi. Âlemlerimiz başka. Onlar ne İslamı biliyorlar, ne Müslümanı tanıyorlar! Yürüttükleri akıllarla, yaptıkları planlarla her seferinde başka bir batağa saplanıp kalıyorlar burada, fezada aya gidiyorlar belki, ama İslamın mübarek topraklarında akılları kilitleniyor.”

“Hocam İttiat’tan olduklarından şüphe edilen bir-iki kişi daha var, hani şu İran gizli servisinden.”

“Olacak elbet, İttiat’tan da olacak, Muhaberat’tan da olacak.

Hepsinden olacak. Lakin biz sonunda Allah'ın dediğinin olacağını biliyoruz.”

Hoca onun ağzından dinlediklerinin bir bölümünü biliyordu elbet, ama gerisini sindirmek, belki de hafızasında kayda almak için başını hafifçe öne arkaya sallayarak bir müddet daha susuyor. Ardından, “Bir mevzuumuz daha var,” diye karıncalanan bir sesle söze başlayıp yeniden sustuğunda, Hoca'nın bu nefes payında şu özgeçmişteki tahrifat konusunu açmak için uygun kelimeleri aradığı vehmine kapılıyor, bu meselenin günün birinde su yüzüne çıkabileceğine dair içini her ne kadar hazırlamışsa da göğsüne bir sıkıntı çöküyor. Oysa Hoca, “Şırmak'tan Resul'ü tanı, bilirsin. Kendine ispat sahası ister, aşikâr söylemez ama sezdirir, mühim makamda vazife talep eder, sen ne dersin bu işe?” O da sezdirmeden derin bir nefes alıp, kendisine fikrinin sorulmasının gururuyla aklının kıyısında doğru ve etkili kelimeler arıyor bir süre. Resul'ü uzun bir süre önce tanımış, sonrasında da ara ara uzaktan takip etmişti. “Ne desem doğru olur bilemem, dürüst bir mümindir, imanı derindir, ona vazife biçmek bana düşmez, lakin zayıf tabiatlıdır, görülmeyi, sıvrılmayı sever, takdire muhtaç bir karakterdir. Her mecliste kendini çabuk aşikâr eder. Ateşini içinde tutmayı bilmez. Ağzı iyi laf yapar, hitabeti kuvvetlidir, vaaz versin dersen doğru adamdır, lakin ketum işler için münasip biri değildir zannımca. Mecliste lafını karnında tutamaz, fikrini-niyetini çabuk belli eder, hemen renk verir, korkarım müşkül bir duruma düştüğünde hem kendini yakar, hem başkalarını. Günahı söyleyenlerin boynuna, Servet Pasajı'ndaki Yıldız Kırtasiye'nin deşifre olmasına sağda solda çenesini tutamaması sebep olmuş derler.”

Hoca'nın yüzünden koyu bir sıkıntı bulutu geçiyor, buluşma yerleri olarak kullanılan pasaj içlerindeki kırtasiye dükkânlarının, kitapçıların, köşe bucaktaki çayhanelerin lojistik önemi büyüktü. Cihadın Askerleri arasında irtibat sağlamak, vazifeleri taksim etmek hususunda hatırı sayılır bir öneme sahip, göze batmadan girip çıkılan paravan mekânlar oldukları için mekân sırlarının çok

daha iyi korunması gerekiyordu. Affedilmez tedbirsizliklerdi bunlar. Yıldız Kırtasiye'nin polislerce keşfedilmesiyle Hoca'nın aklının kıymet katındaki kalelerden biri daha düşmüştü sanki. Ne yapıp edip kayıplar hanesinin kabarmasına yol açmamak gerekti.

Hoca'nın uzun süren sessizliği karşısında o da susmuş, yenden konuşmasını, diyeceklerini beklerken hafiften boynunu bük-müştü. Hoca önce boğazını temizleyip ardından ikna olmuş bir sesle, "Ben de öyle düşünmüştüm, lakin onun eski bir tanışı olarak bir de senden duymak istedim," diyor. "Malum, bazen aklımızdan geçenleri başkalarının ağzından duymak, bir defa da başkasının fikriyle tasdik etmek isteriz." "Esağfurullah Hocam, sizin yanınızda fikir beyan etmek bizim ne haddimize! Kibrin azabından korkarız lakin müsaade buyurursan bir şey daha ilave edeyim, sorgucu da olmaz Resul'den," diyor. Sorgu ve sorgulama teknikleri konusunda Eğitimci'den, Nihat Astsubay'dan çok şey öğrenmiş olduğunu, edindiği bilgileri el altından cemaate ilettiğini, bu konularda çok kafa yordüğünü hatırlatarak, "Akıllıdır, lakin sorgu esnasında kendisi daha çok konuşacaktır, ağzı laf sever onun. Fikrimce başkalarını dara düşürmeyecek bir vazife vermek gerektir ona," diyor. Sözlerini güçlendirmek için örnek ararken Eğitimci'nin, "Hemşireler kan almak için nasıl insanın kolunda damar yokluyorsa, sen de sorguladığının içinin damarını bulmaya bakacaksın, insan yarayı kolay kabaran yerinden alır, işin sırrı budur," dediğini hatırlıyor. Eğitimci'nin bu sözlerini Hoca'ya aktardıktan sonra, "Resul'un damarı da kolunun kolay kabaran yerindedir, o cihetten söylüyorum yani," diye sözü bağlıyor. Eğitimci'nin verdiği bu örneğin ışığında kendi derisinin kalınlığıyla gönenir, bu hizbuşşeytanların arasında onların gözlerinin içine baka baka ne içini, ne kolunun damarını sezdirmeden dolaşıp gezmesinden kendine üstünlük payı çıkarırdı.

Kapıyı tıklattıktan sonra odaya giren delikanlı çaylarını taze-liyor. Konuşmanın burasında geldiğinden beri aklının bir kenarında tuttuğu bir konuyu açıyor: "Emniyet teşkilatındakiler olsun, jandarma olsun her geçen gün hakkımızda tecrübe kazanıyor Ho-

cam. Buna sebep bazı şeyleri değiştirmek lazımdır bana göre. Misal, buraya gelmeden önce kumaşçıda ‘Mervan’ şifresiyle imtihan ettiler beni. ‘Mervan adlı arkadaşın varmış,’ diye yem attılar. Bu yemi artık polisler de yemez. Onlar da bu zaman zarfında epey bir şeyler öğrendiler, tedbirlerini de ona göre almışlardır elbet.” Söзlerini başka örnekler vererek güçlendirme gereği duyuyor. Bazı acil pusulalarda hâlâ eski usul şifrelemeyle çalışan acemiler olduğundan söz ediyor. Her harfi alfabe sıralamasındaki sonraki harfle değiştiren bu eski usul iptidai sistemi en son Mardin İmam Hatip Lisesi’nde kaldığı toy zamanlarında gördüğünü, cemaat içinde az da olsa bunu hâlâ kullananlara şaşıtığını söylüyor. Hoca söylediklerini onaylar biçimde sallıyor başını. “Haklısın,” diyor. “Her çeşit irtibat için yeni usuller lazım gelmektedir. Her şey çok hızlı değişiyor, her yeni durum yeni müşküller çıkarıyor. Her değişikliğe aynı hızda yetişmek zor. Bazı tedbirsizlikler bizi çok üzüyor. Misal, geçen ay buranın zenginlerinden birini kaldırdı bizimkiler, Ankara’ya sorguya götürcekler, şartlar gayet iyi hazırlandı, bir eşya taşıma kamyonu tutuldu, adam ağzı bantlı, eli kolu bağlı şekilde paket edilip kamyon arkasına, eşyaların arasına yerleştirildi. Ankara’ya vardıklarında bir de bakıyorlar ki yolda havasızlıktan ölmüş adam! O kadar hazırlık, o kadar masraf boşa gitti anlayacağın!”

Kısa bir süre daha çeşitli konularda sohbet etmeyi sürdürüyorlar. Kadın kuryelerin eskisi gibi çarşafı değil, başörtülü ya da pardösülü olmasından daha iyi neticeler alındığını anlatıyor Hoca’ya. Eleman ve para toplamakta, kuryelik işlerinde, hapishanelerden haber götürüp getirmek konusunda erkeklere nazaran daha becerikli oldukları konuşuluyormuş. Bir an toyluk zamanlarında bir süreliğine gönderildiği Batman’daki günleri, oraya özgü toz fırtınasının içinde gölgeler gibi belirip kaybolan mübarek kadınlar geliyor gözlerinin önüne. Batman onun için toz fırtınası demekti, orayı ağzına burnuna dolan tozla anardı hep. Bir an gözüne toz kaçmış gibi gözlerini kırıyor. Batman’daki tetikçilerden derlenmiş üçlü infaz timleri civar illere, ilçelere gönderilmiş, iş-

leri yoluna koymak ortalıkta koşturup duran toylara kalmıştı. Kâfirlere, mürtetlere ilk saldırıların satırlarla yapıldığı, ilk cina-
yetlerin satırlarla işlendiği o zamanlar hem kendisinin, hem aha-
linin hatırandaydı. Mescitlerden birinin duvarına sıra sıra dizilmiş
satırlar polis baskınında ele geçirildikten sonra işler sıkılanmış,
polisler bıçakçı dükkânlarını, bileycileri göz hâpsine aldığında o
mübarek kadınlar evlerinde yer yaygısı serip, hamur tahtası üs-
tünde satır bilemeye başlamışlardı. Bir keresinde emanet teslim
etmeye gittiği emîn evlerden birinde kapalı odaların birinden so-
faya çıkan çocuğun kapatmayı unuttuğu yarı aralık kapıdan gör-
düğü manzara içine işlemişti: Yerde, yer yaygısı üstüne yerleşti-
rilmiş geniş bir tepsinin etrafında üç kadın oturmuş kılıç şakırdat-
tır gibi satır biliyorlardı. Kâfirlerin sırtına saplanan her satırda bu
kadınların mübarek ellerinin hakkı vardı. Evlere, dükkânlara ila-
hilerle, şehadet ağıtlarıyla dolu kasetleri dağıttığı zamanlardan
kalma bir hatıra olarak kapalı kapılar ardında bunları dinlerken
ağlayan kadınların iman dolu yürek paralayıcı hıçkırıkları hâlâ
kulaklarında uğuldar.

Hoca birden dönüp, “O yeşil kaşkollu şafi ortalığı kırıp geçi-
riyormuş, öyle diyorlar,” diye başlıyor söze. “Eline telsiz, beline
tabanca, emrine adam vermişler boyu da, eli de pek uzamış öyle
mi?” “Bingöl’deki teşkilatlanmamızdaki yardımlarından sonra iyi-
ce kopmuş bizden. Bir yandan terörist kovalıyor, bir yandan uyuş-
turucu işi yapıyormuş.” “Bize bulaşmayacak kadar akıllı kalmış de-
mek ki! Duyduklarına göre gözü aç, uçkuru gevşek, eli kanlı bi-
riymiş.” Bu durumdan esef duyduğunu belirten bir yüz ifadesi ta-
kınarak başıyla doğrulamakla yetiniyor.

Ardından bir süre daha önemsiz konularda sohbeti sürdürüp
müsaade istemek için tam doğrulamaktayken Hoca, “Son bir mü-
him mesele daha var,” diyerek yeniden yerine oturtuyor onu. Ho-
ca’nın bu sözü üzerine yeniden içi kabarıyor, belli belirsiz nabızı
hızlanıyor. Hoca kurnazlık edip şu özgeçmiş konusunu açmayı so-
na saklamış olabilir miydi?

“Diyarbakır’a yeni gelen şu emniyet müdürü,” diyor Hoca.

Ardından sözünün etkisini ölçer gibi anlamlı biçimde susuyor. Meselenin özgeçmişle ilgili olmadığını anlamanın rahatlığıyla göğsünde tuttuğu soluğunu usulca boşaltarak, “Bizim işlerimizi çok zorlaştırıyor, biliyorum,” deyip sözün gerisini bekliyor. “Sade bizim değil, emniyet içinde birilerinin de işlerini çok zorlaştırıyor, onların tekerine de çomak sokuyormuş. Kaç polis, kaç asker yolunu buluyormuş şu üstü kapalı musibet işlerden. Özel harekât dairesi başkan vekili var ya hani şu Tokatlı olan. İşte onun emriyle yürüyormuş bu işler deniyor, o da kendini öne atmak, göze batmak istemiyormuş. Bu diyara vatan-millet diye gelen askeriye, polisiydi demeye kalmıyor yükünü tutmak derdine düşüyor burada. Askerin, polisin içine menfaat çeteleri yuvalanıyor, sorsan güya hepsi Müslüman, hepsi ezan-bayrak sevdalı! Bugüne kadar işleri tıklarında giderken bu yeni emniyet müdürü artık kim selere göz açtırmıyormuş. Askeriyeden, emniyetten bazıları adama dış bilerken, bazıları da takdir ediyor, destek veriyormuş. Velhasıl, hem taraflar arasındaki mücadele kızıışmadan hem menfaat çetelerinin ağzının tadı fazla kaçmadan tez elden temizlensin istiyorlar.”

“Niye bize havale ediyorlar peki?” dediği anda cevabını bildiği soruları sormanın boşa gevezelik olduğunu nicedir bildiği halde dilini tutamadığını fark ediyor. “Söylenenlere göre, halkın muhabbetini de kazanmaya başlamış bu yeni müdür, ‘ben bu halkı devletle barıştıracam,’ diyormuş. Halk da bu yeni emniyet müdürüne pek rağbet ediyormuş. Ucu bize de dokunur bu işin. İki türlü dokunur. Bu mevzunun üstünde ol. Ortalık kurt dumanı. Göz gözü görmüyor. Emniyetteki, askeriyedeki menfaat çeteleri bu müdürden kurtulursa bizim de elimiz genişler. Malum, köşeleri onlar tutuyor. Anlayacağın ha biz temizlemişiz, ha onlar, her iki tarafın da hayrına olacak bu iş, tez elden icabına bakmalı. Bırak bize borçlansınlar. Zaten bizimkiler de ne zamandır bu adam hakkında bir plan üstündeydiler, ama teklif onlardan gelince bizim yükümüz de hafiflemiş oldu. Hal böyle olunca adam temizlendikten sonra soruşturmada ipin ucunu gevşek tutarlar, bizi sı-

kılamazlar, bir müddet sonra da faili meçhule karışır gider. Bilirsin böyle ortak işlerde fail bulunmaz. Senin de kulağın delik olsun bu hususta. Ters bir şey duyar duymaz bize haber uçar. Bu aralar sana çok işimiz düşecek. Bakarsın yeni başımam bu işi sana havale eder.”

Her ikisi de birbirlerine söyleyeceklerinin şimdilik tükendiğini gösteren bir sessizlik içinde öylece kalıyorlar bir süre. “Hocam başka bir emrin yoksa ben yüksek müsaadeni isteyeyim,” diyerek ayaklanmaya davranırken, yakarır bir tonda, “dualarından bizi eksik etmeyesin,” diye ekliyor.

“Bilirsin dualarım her daim sizlerle evladım. Yolun buradan nereye?”

“Alanya’ya gönderiyorlar.”

“Sebeb?”

“Bilmiyorum. Bir süreliğine gözlerden saklamak için herhalde. İşin aslını oraya vardığımda öğreneceğim.”

“Dur o zaman biraz,” diyor Hoca. Oradan ilham almış gibi sağ dizini ovuşturarak kısa bir süre düşünüyor. “İner inmez Selamet Çay Ocağı’na git. Seyfullah’ı bul,” diyor. “Ömrünü Allah’ın rızasına adanmış müminlerdendir Seyfullah. Merak etme biz önden haberdar ederiz onu. Bir müşkülün çıkarsa çalacak kapın, sığınacak saçağın olsun. Hem belli mi olur, bakarsın sen oradayken yeni bir vazife hasıl olur. Söyle çıkarken çocuklar sana Seyfullah’ın adresini ezberletsinler. Bir de yeşil bez kaplı bir muska takacaksın ceketinin içine. O da karşılığında sana beyaz bir muska gösterirse anla ki aradığın adam odur. Seyfullah cenahıyla aramızdaki şifreleşmedir bu. Malum ceberrut devletin oyunları, tuzakları bitmiyor.”

Yeniden temenna alarak Hoca’ya arkasını dönmeden geri geri giderek odadan çıktığında ona önden yol gösteren genç adam elindeki yeşil muskayı uzatıp Alanya’daki Seyfullah’ın adresini ezberletirken bu kez binanın arka tarafına yönlendiriyor onu. Burada acil durumlarda başka bir kaçış imkânı sunan bir yol olması. Tahmin ettiği üzere binanın arka tarafına bakan yerdeki küçük

bir kömürlük kapısı, sonu alçak bir duvar çevirmesiyle biten sağına soluna kırık dökük eşyalar, paslanmış borular yığılmış dar bir avluya açılıyor. İki-üç basamakla zeminine çıktığı avlunun dış kapısı onu başka bir sokağa çıkarıyor.

Sokağa adım attığında aldığı derin bir nefesle birlikte kendini hafiflemiş, içini feraha ermiş hissediyor. Etrafın güvenliğinden emin olmak için sağa sola bir göz attıktan sonra yola düşüyor. Giderek güçlenen bir esintinin yol kenarından kapıp önüne katarak sürüklediği birkaç boş naylon poşete takılıyor gözleri. “Eh, yolun yarısını geçtik,” diyor. “Sonrası Allah’a emanet!”

ÜÇÜNCÜ OTOBÜS

Otogara gitmek üzere çıktığı yolda dünden bu yana olan biteni hızla gözden geçirirken, zihninin terazisinin bir kefesinde Eğitimci'nin söylediklerini, diğer kefesinde Hoca'yla konuştuklarını yerli yerine oturtarak sonraki adımlarını, karşısına çıkabilecek ihtimalleri hesaplıyordu. Ne de olsa bir süredir dört yandan tehlikeye açık mayınlı bir tarlada yürüyordu. Etraftaki her şey pek kısa zamanda hızlı geliyor, pek çok konuda ani değişiklikler oluyordu. Hemen her ânını tek bedende bölünmüş iki kişiymiş gibi yaşamamanın en küçük bir hataya, zaafa yol açmaması gerektiğini kendine hatırlatmaktan zihni yorgun düşmüştü. Son yıllarda Cihadın Askerleri hareketinin merkezi Batman'dan Diyarbakır'a, oradan da hızla Mardin'e taşınmıştı. Son bulunduğu yerden kimse emin değildi. Yeni başıma ile birlikte merkezin bu kez de Adana'ya taşınmasının getireceği irili ufaklı sorunlarla kazasız belasız baş etmek gerekecekti. En ufak bir güvenlik zaafına tahammülü olmayan hızlı ve zikzaklı hareketlerdi bunlar. Hoca'nın evinin etrafında kurulmuş olan sıkı güvenlik çemberi belli ki bu hazırlıkların önceden başlamış olduğunun işaretiydi. Alınan tüm tedbirlere rağmen, başımamın Adana'ya gelişiyile ilgili Hoca'nın duyduğu kaygılar boşuna değildi. Hoca, her hareketin kusursuz bir plan içinde tesis edilmesini ister, herkesten de kararlaştırılmış plana sıkı bir disiplin içinde itaat etmesini beklerdi. Sonu önceden kestirilemeyen belirsiz durumlara tahammülü yoktu. "Tesadüflerin vicdanına güvenilmez," derdi sık sık. Bazı kriz anlarında an-

sızın vuku bulan çetrefil bir durumun rahatlıkla üstesinden gelebileceği söylenen biri hakkında, “Ona güvenelim, o ne yaptığını bilen insandır,” diye fikir belirten biri çıktığında, “Mezarlıklar ne yaptığını iyi bildiğini sanan insanlarla doludur,” hükmünde bulunurdu. Böylesi durumlarda sözünü, “İhtimal dediğin, tabiatı ıca-bı bağrında tuzağıyla gelir. Cetvel kadar düz ve temiz olmalı her iş,” diye bağlardı.

Ondaki cevheri ilk Hoca keşfetmiş, Diyarbakır’da bileklerine doladıkları zincirlerle adam darp etmeye giden Hançepek kırıkları arasına karışıp kaybolup gitmesin diye tam zamanında kolunun kanadının altına almıştı; yavaş yavaş onu rahle-i tedrisatından geçirdi, bir tilki kadar kurnaz, bir karınca gibi sessiz, diyerek kendi işlerine gizli ulak etti, ilmiyle eğitti, marifetiyle şekillendirdi. Biat yemini edip Cihadın Askerleri’ne katıldığı ilk zamanlarında onu satırcılık, tetikçilik yapanların arasına katmamış, takipçilik, gözcülük, habercilik gibi daha tehlikesiz işlerde vazifelendirmişti. Ardı sıra birkaç eylemle sınandığı bu ilk dönemde yüzünün emniyet kayıtlarına geçme ihtimaline karşı, onu önce Malatya’ya, kayısı bahçelerinde çalışmaya gönderip sahadan uzaklaştırdığında anlamıştı Hoca’nın tedbire, gizliliğe ve kendisine ne kadar önem verdiğini. Orada da göze batmaması için, Malatya’daki cemaat mensuplarıyla irtibatı en düşük seviyede tutulmuş, emniyeti ve gizliliği gözetilmişti. Hoca’nın kendisi için uzun vadeli planları olduğunu ilk kez o zaman kuvvetle sezmişti. “Herkes seni, yüzünü unutsun da öyle gel,” demişti. Hoca, Tahran’da Veliasr Oteli’nde yapılan Şûra toplantısı dönüşü Malatya’ya uğradığında, onu huzuruna çağırıp hakkında hiçbir konuda yanılmadığına kanaat getirdiğini belirten güzel sözler söylemişti. Emniyet’in elindeki fotoğraflar içinde kazara sureti yer almışsa bile, bu iyice tüylenmiş yüzü, yeni görünüşüyle eşleştirmeleri zordu artık. Dönüp de Hoca’nın özel ulaşı olarak vazifelendirildiğinde cemaatten pek çok kişinin onun varlığından bile haberi yoktu. İslamın ilk yıllarında “dar’ül erkam” sıfatıyla anılan, peygamber aleyhisselama ilk inanmışların, sahabelerin imanlarını kalabalık-

lardan saklaması gibi o da kendini herkesin dikkatinden saklamayı böyle öğrenmişti. Sırlarla sarmalanıp korunan varlığı kendisini Hak yolunda seçilmişliğine iyice inandırmış, kalbi ve imanı kuvvet kazanmıştı.

Örgüt dilinde polisçe deşifre olmuşlara “yanmış” dendiğini öğrendiğinde, günün birinde “yanmış”lardan biri olmamaya ant içmişti. Her yerde olduğu gibi kendi cemaatleri içinde de şahsi hırsların öne çıktığı bilinmez değildi. Yeni başımamın döneminde bu gibi hususlar can sıkıcı didişmelere yol açabilir miydi? Cihadın Askerleri’nin ilk yıllarında cemaatin toplumda kabulü için, “Kelam dilden dile dolaşacak, kâğıttı, kalemdi, bildiriydi, dergiydi, kitaptı olmayacak,” denirken bir süredir her şey kayıt altına alınıyordu. Yalnız kâğıt-kalem değil kamera da devredeydi artık. Hemen her konuda, herkes hakkında raporlar yazılıyor, sorgulamalar videoyla kasetlere çekiliyordu. Cemaatin ilk dönemlerinde alınan, hiçbir düşüncenin yazıya dökülmemesi kararı karşısında, “Kelam dilden dile dolaşırken kırk çeşit kılığa girmez mi,” diye kuşkularını dile getirenler, “Fikre nifak sokma!” diye azarlanıp susturulurken, şimdi atılan her adımın zabıt altına alınması kararlaştırılmış, cemaat kendi tarihinin her ânını kendi yazma gayretine girişmişti. Başımamın emirlerine rağmen, “Gizlilik, mahremiyet tesadüflerin vicdanına bırakılabilir mi,” diyenlerin şüphelerine yakınlık duymuyor değildi. Bunları düşündükçe yalnızca JEM içinde değil, Cihadın Askerleri içinde de gizlenmesi gerektiğine kani oluyor, gizlendiği kabuğun içinde ikinci bir kabuk edinmeye bakıyordu. Diyarbakır’ın Japon Pazarı’nda satılan iç içe geçmiş Rus bebekleri gibi saklana saklana daha kaç kişi olabilir di ki?

Adana Müzesi’nin hemen yanında tek katlı otobüs firmalarının yan yana dizildiği, günün hemen her saatinde kapı önlerine yığılmış sıkış tepiş kalabalığın insana boğuntu verdiği otogara geldi. Çalışır durumda bekletilen otobüs motorlarının, ortalık yerde bağırsıp çağırışanların, firmalarına yolcu avlamaya çalışan çığırt-

kanların ve satıcı seslerinin iç içe geçtiği sağırlaştırıcı uğultunun ortasında kayboldu. Bu sırada Antep'ten, Hatay'dan gelen otobüsler havalı kornalarıyla art arda otogara giriyor, kısa bir çay molası verdikten sonra gene arka arkaya kalkıp yollarına devam ediyorlardı. Bir süre tabelaları gözleriyle tarayarak Akdeniz Seyahat'in yerini bulmaya çalıştı, göremeyince, elinde askılı çay tepsi gezdiren gençten birini çevirip sordu. "Acenteyi boş ver," dedi çaycı. "Hangisinden Mercedes 302 kalktığına bak sen! En rahatı, en konforlusu odur! Motor sesi kafanı şişirmez. Olmadı MAN hangisindeyse ona bineceksin, bak o da iyidir. Yoksa, bir de tekerlek üstü koltuk kakalarlar sana, yol boyu zangırdarsın!"

Otobüse binmeden önce köşedeki büfeden günün gazetelelerinden birkaçını alıp şöyle üstünkörü bir göz atıyor. Dün Diyarbakır'da işlenen Saim Baran cinayeti tüm gazetelerin birinci sayfasındaydı artık. Göğsünü dolduran gururun keyfine bıraktı kendini kısa bir süre. Başlıklarını, spotlarını şöyle bir okuduktan sonra başını kaldırıp etrafındaki insanları, elmanın kabuğunu incecik soymaya gayret edercesine dikkatli gözlerle inceleyip ortalıkta evhamlanacak bir durum olmadığına kani oluyor. Etraftaki herkes kendi havasında aslında. Kimsenin bilmediği bir sırrı bilmenin kişiye özel bir haz veren o üstünlük duygusu içini şöyle bir parlatıp geçiyor. Kalabalık içinde görünmezliğin ne çok çeşidi varmış meğer. Yanında durduğu otobüsün çevresinde insanlar gidecek birikmeye başlamıştı. Sağ omuzunu aşağı çeken çantasıyla otobüse binen tuhaf görünüşlü bir delikanlı dışında dikkate değer bir şey çarpmıyor gözüne. Otobüse binecekler arasında şüpheli görünen kişiler olup olmadığını kestirmeye çalışan kaçamak bakışlarla kalabalığı bir-iki kez taradıktan sonra herhangi bir kuşku durumu olmadığına iyice kanaat getirince fazla oyalanmadan gazeteleri koltuğunun altına sıkıştırıp otobüse biniyor; yerine yerleşmeden önce yanında oturan adama bakıyor göz ucuyla. Otobüslerde yanına çenesi düşük birinin oturmaması için içinden dua ederdi hep; bu adamın da çenebaz çıkmamasını diliyor. Oysa gö-

rünüşe bakılırsa adam bu konuda ondan daha gönülsüzdü. Az sonra otobüs hareket edip Adana'yı Alanya'ya bağlayan karayoluna çıktığında nedense içinde her şeyi geride bırakmış olduğuna dair güven verici bir his boy vermeye başlamış, yüreğini alışık olmadığı bir hafiflik kuşatmıştı. Temiz hava, gökyüzünün berrak maviliği, çevredeki manzarada hemen her şeyin çok renkli görünüşü kendi farkında olmasa da onu da sarmalayıp içine almış, ruh halini değiştirip bir parçacık da olsa neşelendirmişti. Boş bulunduğu ya da beklenmedik zamanlarda içinden adeta ikinci bir kişinin çıkabileceği düşüncesi her zaman korkutmuştu onu. Hakkı olmayan bir şeye el uzatmış gibi hissetmenin getirdiği o derin mahcubiyet duygusu, içindeki karanlığı diriltmekte gecikmiyor. Bakışları kararıyor hızla. Çevrenin rengi, havası, kokusuyla kendi arasına o tanıdık, bildik yüksek duvarı örüyor. Kısa bir süre sonra Tarsus'tan yolcu almak üzere duruyor otobüs, indi-bindisi on dakika sürdüğü halde motoru çalışır durumda bekletiyor şoför, bir süre sonra yol kenarında görünen “Yenice” tabelasını arkalarında bırakıp yoluna devam eden otobüsün içini daha şimdiden hafif bir nem ve ter kokusu sarmaya başlamıştı. Bu sırada muavinin açtığı radyodan ortalığa yayılan şarkının oynak havası da iyice canını sıkmış, sinirlerini germişti: “Haydi bütün eller havaya! Artık girdik hepimiz de havaya! Haydi bütün eller havaya!” Ön koltuklarda oturan bazı yolcuların koltuk kollarında parmaklarıyla ritim tuttuklarını, bazılarının da şarkının ritmine göre boyunlarını iki yana kıran hareketler yaptıklarını bulunduğu yerden bölük pörçük görebiliyor. Yolcuların her biri o âna dek koltuğunda kendi âlemine dalmışken, başlayan bu şarkıyla birlikte ortada çoğunun katıldığı bir birlik ve beraberlik havası oluşuyor, bunun üzerine gerçek dünyaya dönmek istencesine kucağındaki gazeteleri eline alıp karıştırmaya, Saim Baran cinayetiyle ilgili yazılanları dikkatle okumaya başlıyor. Saim Baran'ın kaldığı otelin danışmasındaki gencin ondan, “kasketli, öylesine sıradan görünümlü bir adam” diye söz etmiş olmasına içinden gülümsüyor. “Sensin sıradan!” diyor. “Görünüşe aldanmayacaksın!” Haberlerin hiçbirinde faili

meçhul benzer cinayetlerde yazılanlardan daha fazla bir şey yoktu. Gelişmeler yakından takip ediliyor, olay tüm yönleriyle araştırılıyordu falan, filan... İçinden, “He... he, öyledir,” dedi. Zaten “faily meçhul” sözü onu öteden beri hep gülümsetirdi. Bu sırada iki küçük yaramaz çocuk otobüsün dar koridorunda bir aşağı bir yukarı koşturmaya başlıyorlar. Birkaç yolcu uzanıp başlarını okşuyor. Giderek tırmanan haylazlıkları dinmek bilmeyince sonunda anneleri ayağa kalkıp yerlerine oturtuyor onları. Bazı zamanlarda hayat nedense başka bir şeye benziyor. İçinde hiçbir zaman yer almadığı başka bir şeye.

Ne zaman uzun yola çıksa namaz saatleri geçerci aklından, seferi olanın namazdan affedildiğini bilirdi, o da oturduğu koltukta teyemmüm eder, hayalen kılardı namazını. İnsan kibleyi bilmiyorsa, öğrenme imkânı da yoksa içtihat edip bir yöne doğru kılar. O da hayalinde bulurdu kibleyi. Bir tarihte kıblenin yönünü seçmeden seccadesini sermeye kalkan birinin aralarına sızmaya çalışan polis olduğunu böyle teşhis etmişti. Bu şahsın polis olduğu daha sonra başka bir vaka nedeniyle doğrulandığında, bir kez daha aklını okşayıp gönenmişti. “Şeytan ayrıntılarda gizlidir” sözü ne kadar doğruymuş! Demek şeytanın bazı durumlarda çaresiz kalıp Müslümanlara da yardım ettiği oluyormuş, diye içinden gülmüştü. Devletin, İslami grupların arasına sızdırmaya çalıştığı gizli polisleri yeterince İslam içtihadından geçirmeden sahaya salmış olması bunun benzeri kaç vakada teşhislerini kolaylaştırmaya yaramıştı. Aklından bunlar geçerken dönüp camdan dışarı bakıyormuş gibi yaparak yanında oturan adama bu kez daha alıcı bir gözle bakıyor. Yaradanın nur vermediği yüzlerdendi, ağzı bedualı, tabiatı aksi, hayatta hiçbir şeye şükretmeyi bilmemiş şahısları andıran huysuz bir hali vardı, hırıldar gibi nefes alıyordu, kendisinin içinden geçen ilahi hissiyata bu nursuz varlığıyla çamur sıçratmıştı sanki. Oysa yaşadığı ikili hayatta bugüne kadar kimlerle yan yana gelmemişti ki! Kalbinden Ruhullah Humeyni’nin 40 Hadis Şerhi’ne göre yaşamak geçerken o ne zamandır hizbuşşeytanla iç içe yaşamak zorunda kalmamış mıydı? “Sorgu

odalarında Allah olmak” lafına dudaklarını bile kımıldatmadan kuvvetli bir tövbe çeker, o sorgu kapılarının bazılarının üstünde yazan “Burada Allah yoktur, peygamber de izne çıktı” lafının üstünü gözleriyle karalayıp, içinden üç kere “haşa haşa haşa!” diyerek içeri girerdi. Bir mümin olarak bütün bu Allah’a küfür katındaki sözlerle katlanmasının sebebini bilen rabbinin şahitliğine güveniyordu. Muşamba kaplı duvarları, sağa-sola sıçrayan kanın rengini emsin diye koyu kırmızı halıfleks döşenmiş zemini, arkasında sabit bir demir sandalyenin durduğu orta masası ve onun tam üstüne denk düşecek biçimde yerleştirilmiş tavandaki yüksek ısı- lı güçlü ışığıyla o sorgu odası canlanıyor gözlerinin önünde. Sorgucu polisler içinde en gaddarı olarak bilinen Çopur’un her sorguda tekrarladığı, önceden çalışıp ezberlenmiş gibi görünen girizgâh konuşması düşünüyor aklına: “Bak insan enkazı, bu berbat teşkilatın elindeki en kötü adam benim! Düşün ben bile hâlâ alı- şamadım bendeki kötülüğe! Sana bu gece yapacağım tek iyilik bunu baştan söylemektir, bunu bil! Dolayısıyla bir an önce ko- nuşmaya başlasan iyi edersin. Ben kolay yorulmam, ama sen çok çabuk tükenirsin. Tecrübeyle sabit. Tecrübe dedim de, daha önce hiç anandan doğduğuna pişman oldun mu? Eğer olmadıysan il- ginç bir tecrübe seni bekliyor baştan söyleyeyim,” diyerek pis pis sırtırdı. Öte yandan Eğitimci’nin bu konuda söyledikleri daha in- ce, daha dolambaçlı ve galiba uzun vadede daha sonuç vericiydi. “Sorguladıklarınızı önce tasnif etmeyi öğreneceksiniz, okumuş yazmış, mürekkep yalamış takımından mı, sıradan cahil köylü mü? Kadın ya da erkek olmasına göre de değişir, yaşına göre de... Birini sorgularken öğrenmeniz gereken ilk şey kafasının nasıl ça- lıştığını anlamaktır,” diye başladılar. “Neler yapıp neler yapmaya- cağını anlar, zihninin nasıl işlediğini kavırsanız, kendinizi fazla yormadan her istediğinizi ağzından alırsınız. Her zihin kendine göre strateji kurar, onu çözdüğünüz anda tüm oyununu çökertir- siniz. Gene başta öğrenilmesi gereken şeylerden biri, nelerin on- ları insan yaptığını öğrenmektir. Karışık mı geldi bu laf? Bakın, insan olmak zayıflıktır aslında. İnsaniyet dedikleri şey bir çeşit

zaaftır, siz de karşınızdakinin insani zaafını yakalamaya bakacaksınız. Gene mi anlamadınız, neyse zamanla anlarsınız.”

Eğitmen için, söylediği her şeyin eğitimini üstlendiği kişiler tarafından sonuna kadar anlaşılması çok önemliydi. Bu nedenle sürekli tekrar etmekten yüksünmezdi. Hayatta olduğu gibi sorguda da sessizliklerin önemine değinmişti. “Sorguda zaman zaman sessizliğin gücünü kullanmak gerekir, unutmayın sessizlikler sorgulamanın gizli silahıdır. Burada esas teknik, sorgulayanın kendisini merak ettirmesidir, teknik üstünlüğü ele geçirmek sorgulamanın başarısı için şarttır. Eğer sorularını yanıtlamaya başlarsa senden öğrenebileceği bir şeyler olduğunu hissettirmelisiniz karşınızdakine. Merak ve şüphe de zaaftır. Doğru zamanda, doğru miktarda yemleyeceksiniz, böylece siz onun üstüne gitmemiş, o yavaş yavaş size gelmiş olacak. Anlıyor musunuz söylediklerimi? Onu sizden daha kurnaz olduğuna inandırmaya bakın. Bakın tersine işleyen bir oyundur bu. Ayrıca hiçbir sorguda sorgulayan kişi sorgulananadan daha fazla konuşmamalıdır; çenesine hâkim olmayan, hükmetmenin zevkini sorgulamanın kendisinden daha çok seven kişi bu işlere kalkışmasın, çünkü yüzüne gözüne bulaştırır.”

Bu tür konuşmalardan sonra bir keresinde yanındaki üç-beş kişiye, “Bu Yozgatlı, Çankırlılı makulesinin söylediklerimden zerre kadar bir şey anladıklarını sanmam, öyle boş boş bakıyorlar yüzüme. Kurtuluş Savaşı’nda düşman kuvvetleri bile İç Anadolu’yu almayıp bize bırakmış, düşünün durumun vahametini! Bu İç Anadolu sadece sığır yetiştirmeye yarar,” diye söylenip kıs kıs güldüğünü görmüştü.

Bazen işkence sonrasında yürüyemeyecek halde olan kişinin rahat adım atmasını sağlamak için iki kolundan tutup yürütme işini ona yaptırırlardı. İnsanlarla bedensel temastan hiç hoşlanmadığı halde bu işin canını sıktığını belli etmemeye çalışır, gözlerini kollarından tuttuğu, adım atmakta zorlanan kişinin ayaklarına kilitleyerek içini oyalardı. Bazen işkencede çözülmüş bir erkeğe kara çarşaf giydirip yer göstermesi için götürdüklerinde gözleri

bu kez de o çarşafın eteğinin altından görünen ayakların güçlük-
le atıldığı belli olan adımlarına takılırdı. Adımların önemini de
küçükken öğrenmişti, insanın yere nasıl basması, nasıl durması
gerektiğini de... Bu dünyada hayatta kalmak için karşıdan geleni,
ötede duranı bir bakışta tartıp anlayacaksın. Kimsesiz büyüyen-
ler, adımlarını yere daha bir hükümle basan adamlara ilişilmeye-
ceğini daha bacak kadar çocukken öğrenirler. İnsanın büyüdüğü
öğrendikleri içinde en mühimiyse rabbin şahitliğinden başka bir
hüküm ve kıymet makamı olmadığıdır. Buna olan inancının tüm
bu yaşananların ortasında onu ayakta tuttuğuna, adımlarına yön
verdiğine inanıyordu. Yoksa üstünde “Burada Allah yoktur, pey-
gamber de izne çıktı” yazan bir kapının altından geçmek, Çopur
gibi sorgu sırasında sürekli Allah’a-kitaba küfreden birinin ya-
nında durmaya katlanmak kolay iş miydi?

Zaten buradakilerin çoğunun dinle ilişkisinin göstermelik ol-
duğunun farkındaydı. Çoğu cuma namazına gitmenin, ramazan-
da oruç tutmanın iman etmeye yettiğini sanıyor, İslami mukad-
desattan uzaklaşmış sevapsız bir hayat yaşıyorlardı. Eğitimci’nin
ağızından bir kere olsun Allah, peygamber, din lafı duymuş de-
ğildi bugüne kadar. Yalnız Nihat Astsubay’la konuşmasına kul-
lak kabarttığı bir defasında onun ağızından, “Dinler de ideoloji-
ler gibidir, her dinin birçok yüzü vardır,” lafını duymuş, ama bu
sözü tam olarak neye yoracağını bilememişti. Eskiden bir lokma-
cık dini vardırırsa bile onu da Amerikalarda unutmuşa benziyor-
du bu Eğitimci! O polise neden “Çopur” dendiğini hiçbir zaman
öğrenememişti. Saim Baran’la dünkü buluşmayı ayarlayan Agit
düştü aklına. Buluşma yerine niye gelmediği, planda ne gibi bir
değişiklik olduğu kuşkusu hâlâ içini kemiriyordu. Ya Saim Baran
onun yanında Agit’i görmeyince gelmekten vazgeçseydi ne ola-
caktı? Hoca’nın plan yapmada hiçbir tesadüfe yer bırakmayan ti-
tizliğini, dikkatini hatırladı. “Plan dediğin saat gibi işlemeli,” der-
di, “Ha saat yapmışsın ha plan, ikisi de aynı, saatte tesadüf var mı-
dır, yoktur!”

Sivri çenesi, uzun kulakları, yaşına göre erken düşmüş buru-

şuk göz kapaklarının altında iyice kaybolmuş çivi başını andıran gözbebeklerindeki tekinsiz bakışlarla tilkiye benzediği için Tilki Agit diyorlardı ona. Saim Baran'ın yakınındaki adamlardan biriydi. Bazı solcu gazetelerde yazılar yazıyor, Kürt hareketinin yayınlarında görölüyor, her fırsatta Saim Baran'ın dizinin dibinde bitiyordu. Bunda uzaktan da olsa onunla akraba olmalarının payı vardı elbet. Onun polis için çalıştığını öğrendiğinde şaşırmıştı. Lakabının hakkını veriyordu demek! Dağdaki örgütle bağlantıda olduğundan şüphelendiği bazı kişilere bu konuyla ilgili yoklama çektiğinde Tilki Agit'in polisle ilişkisine dair herhangi bir bilgileri olmadığı gibi, ondan hiç kuşkulananmadıklarına da kanaat getirmişti. Hatta ağzını aradığı bu kişilerden bazıları, kendileri polis oldukları halde bilmiyorlardı Agit'in durumunu. O kanatta siperini sağlam kazmış, kendini iyice diplere çekip resmi hüviyetini gizleyebilmişti anlaşılan. Nedense damarlarındaki zehrin kendisini zorladığı bazı zamanlarda içinin bir yanı bu bilgiyi Kürtlerin o kanadına sızdırmayı, hatta dağdakilere ulaştırmayı istiyordu. Böyle durumlarda düştüğü çelişkilerden biri, elindeki bilgiyi diğer tarafa ne zaman hangi koşullarda, ne karşılığında vermesi gerektiği idi. En ufak bir hesap hatası kendisinin de ortaya çıkmasına neden olabilecek çifte tehlike demektir çünkü. İkili yaşamının insanın aklına yük olan, yorgunluk veren çetrefil sorunlarından biriydi bu. Çift taraflı çalışmak bile bu kadar yorucuyken, eğer dağa gönderilirse üç koldan oynamak üç kat daha güç olacaktı. Malatya'da kuytuya yatırılmak, bölge illerinde geçici vazifelendirilmek cinsinden bir iş değildi ki bu! Bir ayağı mayının üstündeyken ortada dolaşmak gibi çılgınca bir şeydi. Bilmez miydi ki, sen istediğin kadar toprağa nasıl basacağını, adımlarını nasıl atacağını daha çocuk yaşında öğrendiğine güven, orada, dağda taşın, toprağın tabiatı farklıydı! Aklını, fikrini, zikrini nasıl toplayacaktı? İrtibatta olduğu her cenahı arada bir yemlemek, kırıklarla beslemek, her cephede yeniden güven tazelemek kolay iş miydi? Belki de kendini mühim biri zannetsin diye seni dağa göndereceğiz diyerek kandırıyorlardı onu. Onun gerçekte kim oldu-

ğundan, hemen her yaptığından haberi olan tek makam imanla bağlı olduğu Cihadın Askerleri'nin Şûra'sıydı yalnızca. Medrese tedrisatından geçtikleri için Şûra makamına seçilmiş teşkilatın tepesindeki en gizli kişiler olan mollalardan hakiki hüviyeti hakkında bilgi sızması imkânsız sayılırdı. Dolayısıyla dağdakiler arasına bir köstebek olarak sızdığında onu günün birinde açığa çıkaracak bilgi asla cemaat kaynaklarından olamazdı. Lakin tek tük de olsa Cihadın Askerleri'nin içine devlet ajanlarının sızdığını ya da içeriden kişileri ajanlaştırdıklarını öğrendiğinden beri, bu kattan her kişiye de kayıtsız şartsız güvenemez olmuştu. Zaten yeni başımam devriyle başlayan tafsilatlı eşkâl bildirerek özgeçmiş yenileme belgesine yanıltıcı bilgi yerleştirme düşüncesi de bu konudaki kaygılarından doğmuştu. JEM'in üst kademe kadrosundakilerin bir süredir onu dağdakilerin sahadaki sempatizanlarına yönelttiğini sezmiş, onlardan bazılarıyla olan sınırlı ilişkisini sempatizan görünme düzeyinden daha yukarıya taşımaya karar vermişlerdi. Nihat Astsubay bile “gelin” dediği itirafçılarla yaptığı sohbetlere onu da çağırıp onlarla kaynaştırmaya başlamıştı. Bu gibi bazı yeni durumları hesaba katınca ondan bir süre sonra dağa çıkmasını, dağ kadrolarına katılmasını isteyeceklerine inanası geliyordu. Bu kadar uzun vadeli, kademeli, inceden hesaplanmış titiz bir plan ancak Eğitimci'nin başının altından çıkardı. Eğer zamanında Hoca'nın tezgâhından geçmemiş, onun uzun vadeli ve her ihtimali hesaba katan titiz planlar kurmak konusunda mahir zekâsıyla tanışmamış olsaydı Eğitimci'yi, onun taktiklerini bu kadar çabuk çözemeyeceğine inanıyordu. Hayat, onu Hoca yoluyla Eğitimci'ye hazırlamıştı ve eğer devletin silahları günün birinde Cihadın Askerleri'nin üzerine dönerse o da ilk fırsatta Eğitimci'nin hesabını bu yolla keseceğini düşünüyor, şimdiden bunun planlarını hayal ediyordu. Allah'ın her kulu için farklı bir kader planı olduğunu bir müminden daha iyi kim bilebilirdi?

“Sen istediğin kadar plan yap, planı ne bozar?” diye sorardı Hoca. “En ufak tafsilatına varana kadar düşünülmüş en iyi planları bile ne bozar?”

Sonra gene kendisi hayatın acı gerçeklerini tecrübelerle kabullenmiş bir sesle cevapladı: “Kötü tesadüf. Hiç beklenmedik bir yerde yoldan geçen biri, hiç hesaplanmayan bir olayın önüne çıkması, herhangi sıradan bir hadise bütün o ince ince düşünölmüş hesapları altüst ediverir. Kader zayıatı. Anlayacağınız sizin tüm planların kaderin planı karşısında berhava olur gider. Plan saat gibi yapılır, lakin tesadüflerin saati yoktur. Rabbin size verdiği akılla elzem gördüğünüz her planı eksiksiz yapmaya gayret edin elbette, lakin takdir-i ilahiyi hiç aklınızdan çıkarmayın!”

Hoca’nın “kader zayıatı” sözünü sevmişti. Eğitmen de bir keresinde benzer bir durumdan söz etmiş, “insan faktörü” demişti. “Bu duruma insan faktörü, denir. En büyük devletlerin en sıkı istihbarat örgütlerinin en ince planlarını bile o sırada sokaktan geçen rasgele birinin varlığı altüst edebilir. Ama planlar tesadüflere rağmen yapılır, yürürlüğe konulur. Aklın dengeleri tesadüflere bırakılamaz.” Ardından ağzından çıkan bu sözü yeni bulmuş gibi kendini pek beğenmiş bir ifade takınıp başını sallamıştı.

JEM’e haber elemanı olarak katıldığı ilk zamanlarında Eğitmen’in onunla ilgili gelecek planlarını sezdiğini belli etmemeye çalışmıştı. Cihadın Askerleri’ne daha ilk kabulü sırasında da benzer imtihanlardan geçirildiği için Eğitmen’in numaralarına, hilelerine karşı kanı şerbetlenmişti. JEM’deki bazı yetkililerin bu maksatla kendisini sıklıkla imtihana tabi tuttuğunun, sadakatini dene-yen, tepkilerini ölçen tuzaklar kurduğunun farkındaydı, o da anlamamış gibi yaparak onları kendi tuzaklarında yemliyordu. Ne olursa olsun, devlet bir Kürtten asla sonuna kadar emin olamazdı. Bugüne dek kendisine kurulan çeşitli tuzakları her seferinde atlatmayı becermiş, hiçbir yemi yutmamıştı. Gene içlerinden, şimdilik, diyorlardı herhalde, şimdilik imtihanı geçti, ama Kürt bu, belli mi olur?

Kürtler ne zaman belli olacaktı?

Silifke’yi arkalarında bırakıp Ağalı Dinlenme Tesisleri’ne yaklaştıklarında anlaşılan günün modası olan o gürültülü şarkı bütün neşesiyle yeniden başlamıştı:

“Açılsın yürekler açılsın gönüller... Biz de girdik artık havaya! Haydi artık bütün eller havaya!”

GARİP BİR KARŞILAŞMA

Cızırtılı bir mikrofondan heyecanlı bir sesle otobüsün mola verdiğini, çayların şirketin ikramı olduğunu duyuran gür sesli muavin otobüsten çalımlı hareketlerle inip arada bir yolculara yol gösterircesine ardına bakarak geniş adımlarla tesise doğru yürümeye başlıyor.

Taşucu'nda Ağaçlı Dinlenme Tesisleri'nde durmuştu otobüs, denizin burnunun ucundaki bu yer bambaşka bir iklimle geldiği duygusu uyandırıyor insanda; hafif bir esinti, havada bilmediği ferahlatıcı kokular, gür yapraklı ağaçların diri yeşilliği, uzaktan uzağa duyulan dalgaların sesi... Bu sesi izleyerek tesisin sağ tarafındaki geniş basamaklı merdivenden hızlı adımlarla tuvaletlerin bulunduğu yere iniyor, hemen sağında deniz birdenbire göz kamaştıran manzarasıyla çıkıveriyor karşısına. Bir an durup denize yabancı gözlerle, hiçbir şey hissetmeden bakıyor. Onun için yalnızca rabbin akıl sır ermez işlerinden biri olan bu engin suyun bazılarını niye bu kadar heyecanlandırıldığını, o insanların denize olan merakını, düşkünlüğünü hiç anlamıyor. Yolda otobüsün penceresinden gördüğü çölü andıran çorak topraklara baktığında kendini daha güvende hisseden varlığı bu engin su karşısında uzaklık duyuyor. Az ötedeki marketin önünde açıkta satılan ağacından yeni koparılmış görünen muzlardan alıp yemeye başlıyor, bu her zaman yemeye alışık olmadığı meyvenin ağıza yayılan hafif yapışkan tadı bir şeyin ödülüymüş gibi geliyor ona.

Otobüsten inen yolculardan yemek yemeye niyetli olanların

tesisin iç kısmına geçtiklerini, yalnızca çay içip tost, sandviç gibi hafif şeyler yiyenlerinse dışarıda bölmelerle ayrılmış taraçası yerde oturduklarını görüyor. Kendi de dışarıda, dipte, köşede bir masaya oturup çay söylüyor. O sırada karşı yönden gelen ve üstünde “Has Seyahat” yazan bir otobüsün gürültüyle önüne park ettiği tesisin hoparlörlerinden bu yeni yolculara “hoş geldiniz” diyen anons duyuluyor. Otobüsten boşalan kalabalığın etrafı kuşatan uğultusuyla birlikte ortalık iyice hareketleniyor. Yolcuların bir bölümü aceleci adımlarla tuvaletlere inen merdivene yönelirken, diğerleri tesise doğru yaklaşıyor. Basamakları çıkanların arasında gözüne çarpan tanıdık bir yüz şaşırtıyor onu. Önce kollarını iki yana açmış yaylanarak yürüyüşü dikkatini çekiyorsa da emin olmuyor, başındaki kasketine, siyah gözlüğüne, görünüşünü değiştiren omuzuna kadar uzamış saçlarına rağmen tanıyor onu, yanılmamış, Kartal Yüzbaşı dedikleri kişi bu! Tasmaşını tuttuğu azgın kurt köpeğini sorgulananların, tutuklananların üstüne üstüne sürmesiyle meşhur olmuştu. Gerçek adı sahiden Kartal mıydı, yoksa karanlık bir mağaranın dibindeki kör gölgeyi bile görebildiği söylenen keskin bakışları nedeniyle mi ona böyle bir isim takmışlardı, bilmiyor. Mağara lafı aklına birdenbire Binno’yu getiriyor. Kırsalda gerilla peşinde koşarken Kartal Yüzbaşı içeriye mayın döşenmiş olması ihtimaline karşı “eşkıya ini” diye bilinen mağaraların içine önden Binno’yu gönderirmiş hep. Askerler Binno’nun arkasından “Mayın eşiği” diye söz ediyorlar. “Mayın eşiği” bölgenin ta eski zamanlarından kalma bir söz. Sınır boylarına döşenmiş mayınlar nedeniyle kaçakçılar sınır geçmek için önden eşek gönderirlermiş eskiden, eşek mayına basarsa havaya uçar, ama arkadan gelenler için de yolu açmış olurmuş, hayvana bir şey olmadıysa kaçakçılar yolu güvenli bilip peşinden giderlermiş. Dağdaki mürtet örgütün itirafçılarından biri olan Binno bütün hatlarıyla geliyor gözlerinin önüne. Tutukluyken gördüğü işkenceler sırasında gövdesine yerleşmiş bir tiki var, konuşurken bir omuzunu kaldırıp indiriyor, sustuğunda vücudu da duruyor. Yalnızca itirafçı olması, günahlarının bedelini ödemeyi kabullenmesi dev-

lete yetmemiş, sahadaki tehlikelere karşı gerektiğinde operasyon hasarı olmayı da göze alması gerekiyormuş anlaşılan. Eğer içeride bombalı bir tuzak varsa havaya uçacak kişi o olacak, arkasındaki askerlere yol açılacak. Ömrü mayına bağlı bir kader onunki.

Ne zamandır ortalıklarda görünmüyordu Kartal Yüzbaşı, herhangi bir haber de alınamıyordu kendisinden. Böyle birdenbire karşısına çıkması şaşırtmıştı onu. Bir an kendisini takip etmekle görevlendirilmiş olabileceği düşüncesine kapılıyorsa da, otobüsün karşı yönden geliyor olması bu ihtimali zayıflatıyor gözünde. Hem bindiği otobüs burada değil de, az ötedeki Kervan Dinlenme Tesisleri'nde de konaklayabilirdi mesela. Bu bir takipse, bu kadarına varasıya hesaplamış olabilirler miydi her şeyi? Gene de kendisine kurulmuş bir tezgâh olsaydı bunun kokusunu önceden alacağına dair duyduğu inançla mutlaka, bir tesadüf olmalı, diye geçiriyor içinden; iyi mi, kötü mü olduğunu bilemediği bir tesadüf! Bu düşüncelerle gözlerini dikip kalmışken, kendine dışarıda, taraçamsı bölmede oturacak masa arayan Kartal Yüzbaşı da onu fark ediyor. Gördüğünden emin olmak isteyen şaşırmış bir yüzle gözlüğünü indirip her zamanki alaycı gülüşüyle oturduğu masaya yaklaşıyor, avına hamle etmek üzere kanat açan alıcı kuşlar gibi kollarını iki yana kaldırarak, "Vayy, sen burada ha!" diyor. "Dünya mı küçük, biz mi her yerdeyiz?" Geleni yeni görmüş gibi oturduğu yerden hafifçe ayağa kalkıyor, Kartal Yüzbaşı'ya rütbesini hatırlatan bir emir eri sesi ve hürmette kusur etmeyen edasıyla, "Merhaba Yüzbaşım, afiyyettesiniz inşallah," diye karşılık veriyor. "Hayırdır ya, ne iş sen buralarda? Görevde misin?" "Ak-raba ziyareti, hastam var," diyor boynunu kırıp hafif bir mahzun tavır takınarak. "Asıl siz kayıpsınız yüzbaşım." "Ben kayıp değilim, aksine kendimi buldum." Yüzbaşının derin bir laf ediyormuş edasıyla kurumlanarak söylediği bu söze takdir belirten bir gülümsemeyle karşılık vermesi gerektiğini düşünüyor. "Yolculuk nereye böyle?" "Mersin'e gidiyorum, öylesine, günübirlik."

Sormaya gerek duymadan bir sandalye çekip masaya çökerken, "Bende cip var ama otobüs yolculuğu daha güvenli," diyor.

“Cip aldığını söyleyerek övünmek istiyor belli,” diye geçiriyor içinden. “Ama korktuğu da belli, yalnız başınayken teröristlere av olmaktan korkuyor.” Bu sırada masalara çay dağıtan garson, yanlarına gelene kadar bardakları tek tek eksilmiş elindeki askılı tepside kalanlardan iki çay bırakıyor masalarına. Kartal Yüzbaşı sol kulağını serçe parmağıyla kurcalayıp aşağı yukarı sallarken onun geçmişte de bu hareketi sık yaptığını hatırlıyor.

“Ben askerlik sayfasını kapattım artık. Nasılsa herkes duymuştur. O olaylardan sonra kalamazdım zaten, bu yüzden en uzağa kaçtım. Zaten tadı tuzu kaçtı her şeyin. Apoletleri sökülmüş hayat asker adama zor gelir diyorlardı bir de... Ne zorluğu be kardeşim, cennet vallahi cennet!”

Gene de eski günlerden tanıdık bir yüz görmüş olmanın keyfinin içini yokladığını hissediyor Kartal Yüzbaşı. “Özel harekâtçılarından istifalar oluyormuş sizin orada, pek çok personel batıdaki şehirlere gönderilmeye başlamış diyorlar.”

Yüzbaşının “O olaylar,” dediği şeyi hatırlıyor. En son Habur’da gümrükte bir müdürün öldürülmesi işinde parmağı olduğu söyleniyordu. Ortaya çıkarılıp kanıtlanamamış olsa da Jandarma ikinci sınır bölüğünde kalorifer kazanlarında yakılan insanlar hadisesinde adı geçenlerden biriydi. O gök gözlü Levent Albay’ın himayesinde yaptıkları bin bir dümen açığa çıkmış, gazetelerde haber olmuşlardı, hatta Kartal Yüzbaşı’nın adının dağdakilerin infaz listesinde üst sıralarda yer aldığı biliniyordu. Gazetelerde onunla ilgili bir haberde, adının çıkmasına neden olan zalimane davranışlarından her zaman gurur duyan biri olarak tarif edilmişti. Gücünü, yaptıklarından çok yapabileceklerini düşündürmekten alan kişilerdenmiş. Ortalıkta olmadığı zamanlarda bile varlığı etrafta hissediliyormuş.

Yüzbaşı etrafı üstünkörü bir gözle taradıktan sonra, sesini alçaltarak, “Mahkemede bir şey tutturamadılar zaten. Hâkim karşısına bile çıkmadık,” diyor. “Sivil hayatta yoluma bakacağım artık. Vatan-millet hizmeti de bir yere kadar!”

Aslında yüzbaşının askerdeyken de epeyce bir yoluna baktı-

ğı geçiyor aklından. Başta Yüksekova olmak üzere civardaki bazı korucu aşiretlerle ortak uyuşturucu kaçakçılığına bulaştığı, terörist yuvalarına yapılan baskınlarda ele geçirilen örgüt mühürlü bloknot şeklindeki para tahsil makbuzlarıyla adamlarına gerilla süsü verip örgüt adına tahsilat yapıyormuş gibi eşraftan, varlıklı kişilerden haraç toplattığı konuşuluyordu. Eğitimci'nin Kartal Yüzbaşı'dan, hayıflanır bir tonda, "Çok iyi bir asker, ama maalesef fazla kirli," diye söz ettiğini duymuşluğu çoktu. "Burada saf ve samimi hislerle vatan savunmasına gelmiş, kanı pahasına ölümüne savaşıyor nice şerefli askerin adını lekeliyor bunun gibiler." Eğitimci bu sözleri, Kartal Yüzbaşı'nın binbaşının tekiyle şehit cenazesi gönderiyoruz diyerek bayrağa sarılı tabutla eroin sevkiyatı yaptıkları söylentisi ortalıklarda dolaşmaya başladığında söylemişti. Hemen her gün bunun gibi nice hikâyeye çalınıyordu kulaklarına. Eğitimci'nin dediği gibi, kurunun yanında yaş da yanıyordu. Böyle hikâyeler anlatanlar çoğu kez laflarını, "Bu kadarı da olmaz," diye bağlıyorlardı. Onlar bu işlerin, bu kadarına değil de biraz daha azına razı olanlardı. Göz gözü görmez eden bu körduman hava içinde asıllı, asılsız her çeşit lafın dolandığı, zihinleri, hakikatleri bulandırdığı biliniyordu. Bunların ne kadarı doğru, ne kadarı uydurmadır bilinmez, lakin bazı askerlerin, güvenlik güçlerinden kişilerin bu işlere bulaştığını devlet de biliyor ama fazla ses çıkaramıyordu. Konuya dikkat çeken okuru az bazı sol yayın organlarının haberlerinde "Terör bahane, uyuşturucu şahane" gibi başlıklar atıldığını görüyordu. Ne zaman böyle meseleler ortaya saçılrsa kendi aralarında önce ayıplar gibi söylenip ardından, "savaş ekonomisi gerçeği" falan gibi sözlerle işin ayıbını, günahını hafifletmeye baktıklarını gözlemliyordu. Kaç yıldır canla başla sürdürülen terörle mücadeleyle finanse etmek kolay mıydı? "Madem batı ülkeleri her türlü mali, askeri imkânla teröristleri destekliyor, biz de onların evlatlarını zehirlemeliyiz, hem de üste para alarak, tek tek gebersin pislikler," diyenlere tanık olmuştu. Diyarbakır'daki yeni emniyet müdürünün bir zamandır bunlara rahat vermediğini çünkü görüşmelerinde Hoca da söylemişti. Ona

göre, bunların açgözlülüğü, para hırsı devletin tahammül hudutlarını da aştığı için günün birinde yakayı ele vermeleri kaçınılmaz görünüyordu. Kartal Yüzbaşı ve emrindekilerin, dağdaki mürtetlerin kıyafetlerini giyip, bellerine raxt ve şutik takıp kendilerini gerillaymış gibi göstererek köy bastıkları, infaz yaptıklarının haberleri Ankaralara, İstanbullara kadar duyulmuştu. Ona göre, dağdaki teröristlerin yaptığı infazlar, taramalar, köy baskınları, zulümler yetmiyormuş gibi, bir de bunların infazları, yakıp yıkmaları köyleri kırıp geçiriyordu. Bu akılları onlara hep nicedir sağda solda JEM'in başıymış gibi davranan Metin Ercan'ın verdiği bilinmez değildi. Adam hırsından Kürtçe öğrenmiş, ama bulunduğu ortamlarda Kürtler yanında tedbirsiz, rahat konuşsunlar diye Kürtçe bildiğini herkesten saklamıştı. Bir keresinde koruculardan birinin yaptığı şakaya kendini tutamayıp hafifçe gülüp yüzünü saklamaya çalıştığında anlamıştı Metin Ercan'ın Kürtçe bildiğini. Ama bundan kimseye söz etmemiş, bu bilgiyi de pek çok şey gibi aklının heybesine atıp kendine saklamıştı. Çevresindekilere, “Her bilgi günün birinde silah olmayı bekler,” diye akıllar veren Metin Ercan'a karşı bu bilgiyi kullanabileceği bir gün de gelebilirdi. “Bazı durumlarda kaderin ayağına getireceklerine önden gülümsemek gerekir,” derdi Hoca. “Sabır bir Müslümanın en kıymetli silahıdır, zamanını beklemeyi bilir.”

Birden başını içtiği çaydan kaldırıp, “Ya ne diyeceğim, haberi duydun mu?” diyor Kartal Yüzbaşı. “Hayırdır, ne haberi yüzbaşım?” “Saim Baran'ı devirmişler.” Adamın yüzünde, sesinde herhangi bir ima yoktu. Sadece soruyordu. Karşılaşmalarının bir takip neticesinde olmadığından bir kez daha emin oldu. “Ben de bu sabah gazetelerde gördüm,” dedi. Yüzbaşı bu eylemi takdir ettiğini belli eder biçimde başını aşağı yukarı sallayıp, “Hangi taraf yaptıysa ellerine sağlık! Bir yılan başı daha eksilmiş oldu. Cihadın Askerleri'yle bunlar birbirlerini iyi kırıyorlar, ortalık temizleniyor, tam it dişi domuz derisi! Daha önce devletin o kadar destek attığı Dindar Kürtler İttifakı işi bitiremedi ama bunlar daha dişli çıktı, işi bitireceğe benziyorlar, helal olsun,” diyor. “Bir de

Kürdistan Yurtsever Dindarlar Birliğı mi neydi, öyle bir şey vardı, değil mi?” Elinde olmadan sesini yükselttiğini fark edip bu kez de iyice pes perdeden bir sesle, “Neredeyse birbirlerinin kedilerini, köpeklerini öldürecekler. Bırak daha çok kırsınlar birbirlerini, bize iş bırakmıyorlar,” deyip ardından gevrek gevrek gülerken o da yarım ağızla gülümseyerek yüzbaşının neşesine katılması gerektiğini düşünüyor. “Şu yeni emniyet müdürü işine ne diyorsun yüzbaşım?” diyor. Safça soruyormuş gibi yapmıştı, ama bunun Kartal Yüzbaşı’nın damarına dokunacağını biliyor. Tahmin ettiği gibi bu konunun açılmasından canı sıkılıyor Kartal Yüzbaşı’nın, oyundan erken çıkarıldığını düşünüyor olmalı. “Sorma ya, devletin dürüst polisi pozlarında bodoslama yürüyor milletin üstüne, ama çok kalmaz indirirler onu da! Valla, tam zamanında bırakmışım oraları. Buraların havasının güzelliğine bak! Akdeniz’de olsun, Ege’de olsun temiz bir şahil kasabası, başka kurtuluşu yok bu işin. Havada portakal kokusu var lan, daha ne olsun! Zaten akıllı olan kıyı civarlarından bir yer kapıyor, valla biz de kaptık bir yer.” Tam kapıldığı yerin adını ağzından kaçıracağını hissettiği an birdenbire susuyor, yüzü katılaşıp ciddileşiyor. Çenesinin gevşediğini düşünerek kızıyor kendine, içinden söyleniyor, sanki bıraksan devletin kendisine başka bir adla yeni bir kimlik verdiğini, Karaburun’da bir yer alıp bambaşka bir hayata başladığını da uzun uzun anlatacak Allah’ın Kürdüne! Bir başkasını tembihler gibi, sivil hayatın insana gevşeklik verdiğini, daha dikkatli olması gerektiğini bir kez daha hatırlatıyor kendine. Artık eski Kartal Yüzbaşı değil o, gözlerden ırak bir sahil kasabasında bir restoran, bir pansiyon işletecek olan sıradan bir sivil yalnızca! Artık bunu kabul etse iyi olur. Bugün karşısına bu boş suratlının çıktığı gibi yarın bir Kürt teröristin çıkmayacağını, çıkıp da onu tanımayacağını, tanıyıp da indirmeyeceğinin garantisi yok! Başka bir isme kayıtlı cebindeki kimlik her seferinde hayatını kurtarmaya yetmeyebilir. Olayın bu boyutunu yeni fark etmiş gibi canı gereğinden fazla sıkılıyor bu duruma. Artık her ininden dışarı çıktığında aklından bu hesapların geçeceğini, bundan sonra kendi memle-

ketinde bir kaçak gibi yaşaması gerektiğini düşünüyor, içindeki sıkıntı yumaklanıyor. Başını çevirip etraftaki masalara, masalar-daki insanlara gözlerini kısarak bakıyor, bakmıyor da nişan alıyor sanki. Neyse ki Karaburun yolu dolambaçlı sapa bir yer, Bodrum gibi, Side gibi, Marmaris gibi keşfedilip gözde sahil yerlerinden biri olmamış. Zaten günün birinde moda olana kadar da kim öle, kim kala! Konuyu kendinden uzaklaştıran bir şeyin birdenbire aklına gelmiş olmasının heyecanıyla atılıyor, “Dargeçit’teki asit kuyularının komutanı da Kuşadası’na yerleşmiş, adamın üstüne bir medeniyet gelmiş diyorlar,” dedikten sonra kısa bir kahkaha atıyor. Zorlama bir kahkaha olduğu çok belli. Kollarını sıvayarak masada yeni bir pozisyon alışına bakılırsa, saymaya başlamışken durmayacak gibi, “İstanbul Emniyet Müdürü’nün oğlu Bodrum’da koca otel almış, bar almış işletiyor, kimse sormuyor hangi parayla? diye. Gerçi babası emniyet müdürü maaşıyla Kıbrıs’taki kumarhane masalarında bond çantalar içinde milyon dolar bırakırken de sormuyorlardı. Eroin yüklü gemilerin büyüğü basılmasın diye küçüğüne baskın düzenleterek hedef şaşırttığını bilmiyoruz sanki! Uyuşturucuya karşı savaşta en birinci kahraman olarak gazetelerde çarşaf çarşaf reklamını yaptırdı bir de. Ortada bunlar dururken şimdi de kalkmış utanmadan canını ortaya koyan, kelle koltukta dağdaki eşkıyaya göğüs geren, kurşun sıkın üç-beş askerden üç-beş kurşun hesabını sormaya kalkıyorlar. Ulan ben bir başıma kaç teröristin kellesini almış adamım, utanmasalar beni de vatan haini ilan edecekler!” Anlattıkça köpürmüş, sesinin gene kendiliğinden yükseldiğini fark etmemiş, duyulacak biçimde bur-nundan solumaya başlamıştı. Bunları söylerken sesinde ve tav-rında ekibiyle birlikte yaptıkları işlerin, çevirdikleri dümenlerin vaktinden evvel ortaya çıkmış olmasına duyduğu kızgınlıktan çok, şimdilerde çapı daha da genişlemiş, kendisinin dahil olamadığı büyük vurgunlardan pay alamamanın hayıflanması seziliyordu. “Neyse onların da iplikleri pazara çıkar yakında. Bak bilmediğin bir haber daha, yeni bakan Abidin’in polislerinden biri kayış kopardı iyice, İstanbul’da yaptıkları işler hakkında gazetecilere ö-

meye başlamış, kumarhaneler kralını nasıl haklayıp aradan çıkardıklarını bile anlatmış diyorlar, yakında hepsinin foyası çıkar meydana! O yeşil kaşkollu deysun güvenlik birimleriyle operasyonlara katıldığı yetmezmiş gibi, şimdilerde asayiş komisyonu toplantılarına bile çağrılıyormuş. Cebinde deste deste parayla geziyormuş kaşkollunu siktiğim! Herifi o kadar baş tacı ediyorlar da adamın geçmişine kimsenin baktığı yok! Önce şu örgütten bu örgüte seyyar ajan, ardından dağdakilerin Belçika'daki yetkili kişisi, şimdi de JEM'in kelle avcısı, öyle mi? Ulan Holivut artistleri bile bu kadar çok rolde oynamıyor. Yahu bu adam bizzat Cihadın Askerleri'nin Bingöl'deki kanadının baş tezgâhçısı değil mi! Bir devrin başbakanının biraderlerine ait şirketlerle bağlantısı varmış diyorlar. Herifçioglunda yok yok! Tam bir fırlıdak deyyus! Irak'ta, Suriye'de devlet adamı gibi fink atıyor, diyorlar. İsteddiği zaman istediği kişiyi araziye götürüp keyfine infaz ediyormuş. Ona verdikleri yetkiyi devletin resmi askerine, tescilli polisine bile vermiyorlar. Memleket bitmiş vallaha, bitmiş arkadaş! Tam zamanında çekilmişim köşeme. En azından kafam rahat. Valla mis! Bunu bilir, bunu söylerim.”

Zaman zaman karşısında oturana değil de, ne zamandır karşılarına çıkıp söz almak istediği muhayyel bir dinleyici kitlesine karşı konuşuyor, hatta kendisine yöneltilen ithamlara cevap veriyor gibiydi.

“Çayınız soğuyor yüzbaşım.”

Bardağına uzanıp üst üste bir-iki yudum aldıktan sonra, saydıkları arasında eksik bırakmama gayretinin telaşıyla tekrar atılıyor, “O tonton başbakan dediklerinin zamanında Küçük Ağa'yla birlik olup Cihadın Askerleri'nin yolunu açtığını kimse konuşuyor mu peki, ne gezer? Adamın Boğaz Köprüsü'nden geçerken neşesini bulmak için arabada çaldığı kasetteki şarkı kadar bile konuşulmuyor bunlar, yalan mı? Memleketin gazetecisi televizyoncusu da derin uykuda, narkozdalar, valla narkozda!”

Kesik kesik birkaç sigara öksürüğünden sonra bir süre susuyor, “Güya bıraktık bu mereti, ama o ciğerlerimizi bırakmıyor...”

“Ya sen de hiç konuşmuyorsun be mübarek!” “Ne konuşayım bilmem ki, sizi dinliyorum yüzbaşım!” “Öyle ya zaten eskiden de ağzını bıçak açmazdı senin.” Birden çenesini tutamayıp böyle bardaktan boşanırcasına yağan yağmur gibi dökülmekten rahatsız olduğunu fark ediyor. Karşısındakinden çok kendine açıklar gibi, “Ben evde fazla kapalı kalmışım galiba, çok dolmuşum, bak ne biçim çenem açıldı, etrafta bunları konuşacak kimse de olmayınca, haliyle birikiyor,” diyor. Bunları söylediği anda bunca zamandır içinde birikmişleri değer vermediği, hatta normal şartlarda küçümseyip burun kıvracağı birinin önüne dökmenin pişmanlığı yokluyor içini, kendine olan kızgınlığını karşısındakine yansıtan bakışlarla bakıyor ona. O ise Kartal Yüzbaşı’nın gözlerinde önceden tanıyıp bildiği bu kin parıltısını fark etmemiş gibi yapıyor: “Mesele değil yüzbaşım nihayetinde devletin iki elemanıyız, hem emekli de olsanız her zaman benim üstümsünüz,” diyor. “Bu çay da soğudu,” diyor Kartal Yüzbaşı. “Yenisini söyleyelim.” “Yok kalsın, çaylar bile soğuyor da içimiz soğumuyor be birader işte!” Zaten her zaman öfkeli görünen Kartal Yüzbaşı’nın kızgınlığında bu kez öncekilerden farklı bir şey olduğunu keşfediyor. Yenilmişlerin öfkesi bu, oyun dışına düşmüşlerin, kızağa çekilmişlerin, kendini mağdur, yenik hissedenlerin. Eski saldırganlığındaki özgüvenden eser kalmamış, “Ekşilmişsin yüzbaşım,” diye geçiriyor içinden. “Daha iflah olur musun, bilmem.”

“Bak fazla konuşmayayım diyorum ya, hem o Norveç’e kaçan Kerküklü tercüman ne biçim ötmüş basına! Kuzey Irak’ta yapılanları bir bir şakıymış! Daha yeni okumadık mı gazetelerde ha? Asıl kahramanlar bizleriz bizler! Onlar makam masalarının arkasına kurulup saklanırken dağda bayırda kurşunlara biz siper olduk, mayınlara biz bastık, bombalar bizim üzerimize atıldı!”

Giderek tansiyonu düşen bir sesle söylüyor bunları, konuşma hevesi sönmeye başlamış, gözlerini uzaklarda bir yere diyor, az önce sözünü ettiği o dağların, bayırların, siperlerin arasında bir yere çekilmiş gibi yüzü uzaklara gidiyor. Sindikleri köşede gençlik günlerine hasret çeken ihtiyarların yüzlerinde görülen bir ifa-

de bu. Belli, kendince maceralı bulduğu o günleri özlüyor Kartal Yüzbaşı. Yalnızca silahını değil, kendini de bırakmış orada. Sesi de, yüzü de bir parça yumuşamış olarak dönüyor gittiği uzaklardan. Sesine sitem gelmiş, “Sen hiç operasyonlara yüzbaşından daha yüksek rütbede birinin katıldığını duydun mu bugüne kadar? Ha, duydun mu? Neydi operasyon timi dedikleri? Yüzbaşı sorumluluğunda teğmen, üsteğmen, astsubay, uzman çavuş, o kadar! Hiç şehit düşmüş omuzu kalabalık birini gördün mü, paşa, yarbay, general? Şehit düşen bakan, milletvekili, vali çocuğu da yok anasını satayım!” Konuştukça sesi de, yüzü de yeniden sertleşmeye başlıyor: “Hep Anadolu’nun bağrından, tarlasından tapanından kopartılmış gariban halk çocukları, kimi canından olmuş, kimi kolundan bacağından, öyle kınalı kuzular gibi yatıyorlar hastane köşelerinde. Bırak Allah’ını seversen ya! Daha da konuşturma beni! Biraz daha konuşursam beni de komünist sanacaklar!”

Hızlı iniş çıkışlar yaşayan bu ruh halinin onu yorduğu, içini tökezletip durduğu belli.

“Yüzbaşım fazla sıkmayın canınızı, millet bunların derdinde değil, akşam eve götüreceği ekmeğe bakıyor.”

“Bak, son bir şey diyeyim sana, Metin Ercan’ın da hesabını keserler yakında, tepede birileriyle arası fena açılmış, istifa edecekmiş deniyor, kendisiyle beraber birileri daha istifa edecekmiş, gizlice gazetecilerle görüşüyor, aba altından sopa gösteriyor deniyor, valla kim ne derse desin tam zamanında bırakmışım bu işleri! Hoş bunların konuştukları gazeteciler de devlet ajanı ya, neyse! At izi it izi, her şey birbirine karıştı.”

Bu sırada cızırtılı bir mikrofondan yapılan anons yolcuları otobüse çağırıyor. Kulağını yine kurcalarken, zamanlarının dolğunun bilgisiyle sohbetlerindeki bir eksiği tamamlamak istercesine, “Ya sizin orada işler nasıl, ne yapıyorlar bizimkiler, Nihat Astsubay falan, fazla konuşamadık,” diyor yüzbaşı. “Bildiğiniz gibi,” diyor önemsemez bir sesle. “Bizde yeni bir şey yok yüzbaşım. Her şey bildiğiniz gibi.”

Yerinden kalkıp yüzbaşıyla vedalaşıp otobüse yönelirken, onun sözünü ettiği yakında ortaya çıkacak olan foyaları tahmin etmeye çalışıyor, bunlardan birinin ucunun kendisine dokunmamasını diliyor rabbinden. Canından korktuğundan değil, rabbine hizmette daha yapacak işleri varken kaderinin eceline acele edecek olmasından korkuyor. Şükrünü yeterince eda etmemiş oldukları için rabbın lütuflarından mahrum kalacak kullardan olmamak için bugüne kadar elinden geleni yaptığını düşünüyor. Bunu hatırlamak Allah'ın ömründen zaman eksiltmeyeceğine dair içindeki inancı pekiştiriyor. “Yoksa bu hizbuşşeytanların arasında işim ne benim?”

Tuhaf zamanlarda tuhaf yerlerde ortaya çıkan insanlar öteden beri başka türlü ilgisini çekerdi onun. Böyle durumlarda rabbın gözden gizlenmiş işaretlerini arardı. Seyyid Kutub'un kitabında sözünü ettiği yol işaretleri yeniden geliyor aklına, gerçi bu garip karşılaşma onun söylediklerinden biri değilse bile gene de kader planında bir yol işareti olmalı, diye geçiriyor içinden. Bu düşünceyle az önce konuşulanları hızla geçiriyor aklından, bir işaret varsa da en azından şimdilik bilemeyeceği sonucuna varıyor.

Koltuğuna oturduğunda nedense bir dönemeci daha ardında bırakmış, biraz daha rahatlamış hissediyor kendini. “Rabbine imanla inansaydı bu kadar yalnızlık çekmezdi,” diye düşünüyor Kartal Yüzbaşı için. “Uçacak kanadı kalmamış bunun, içi iyice kavrulmuş, öyle bık bık kendi kendine konuşup duruyor şimdi.”

Anamur'a kadar uyumaya karar veriyor. Anamur'dan Alanya'ya kadar olan yolda zihni iyice dinlenmiş, akli berrak olmalı. Onu niye Alanya'ya gönderdikleri konusunda hiçbir bilgisi olmadığı gibi tahmini de yoktu. İndiğinde Eğitimci'yi telefonla arayacak, en azından bundan sonrası hakkında kabaca da olsa bir fikir edinmiş olacaktı.

Otobüs hareket ettiğinde bir süre yola bakıp, etrafa kulak kabarttıktan sonra başını arkaya yaslıyor. Uyumak için beynine komut veriyor ve ânında uyuyor.

KAN SOĞUK KALP ATEŞ

Otobüslerden hiçbir zaman eksik olmayan çocuk ağlaması sesi onu uyandırdığında gözlerini dinlenmiş bir zihinle açıp ardından doğrulup etrafına bakınıyor; biraz terlemişti ama her şey yolunda görünüyordu, boynunun, ensesinin terini mendiliyle aldı. Bu sırada arkasındaki koltukta oturan ve yanındakine hararetli hararetli bir şeyler anlatan adamın derinden bir iç çekip sesini yükselterek, “Yalnızlık Allah’a mahsus,” dediği çalınıyor kulağına. Yalnız. Yalnızlık. İnsanların yalnız olmaktan, yalnız kalmaktan neden bu kadar korktuklarını hiçbir zaman anlamamıştı. Allah’ın varlığına inananların yalnızlıktan korkmaları ona göre imanlarındaki eksiğin işaretiydi. Allah’a bütün varlığıyla inanıyorsan yalnız değilsindir ki! O her yerdedir, sen de onunla beraber her yerdesindir. Şu fani dünyada anasız babasız olduğunu bilmenin, bununla büyümenin yalnızlığında kendince bir kuvvet bulmuştu o; alelade tecrübelerle kazanılamayacak kadar varlığının derinliklerine kök salmış bir kuvvet... Bu yüzden kimsesiz büyümüş olması da, şu zalim dünyada bir başına kalmışlığı da korkutmadı gözünü. Elindekilere tutunmayı, öğrendiklerini kullanmayı, tecrübelerine yaslanmayı bildi. Zaman zaman çevresinde birilerinin, “Şu dünyada herkesin bir arkadaşına ihtiyacı vardır,” diye konuştuğunu duyar, şaşırırdı. Onun yoktu. Hiç olmamıştı. Toy zamanlarında arkadaşlıklarında rahmet olmayan tanıdıkları olmuştu yalnızca. Ayrıca bilirdi, arkadaş dediğin zamanla uzak bir yabancı olur ya da günün birinde bir sebeple ölür giderdi. Hele böyle işlerde arkadaş sahibi olmak yükür, zincirdir, bilirdi.

Cihadın Askerleri'nin sohbet halkalarına yeni katılmaya başladığı günlerde bile kendisini oradakilerden çok Allah'a ait hissetmişti. Ne de olsa dünya hali gün gelir zincirin halkası kopar, tespihin tanesi eksilirdi. Hiçbir bağ rabbinle kurduğün bağ kadar kuvvetli ve kopmaz değildi ki; bu dünyada her şey gelip geçiciydi.

Kendisi hakkında uzun boylu düşünen biri olmamıştı hiç, ama çocukluğundan beri zihnini dünyanın öğrettiklerine açık tuttuğuna inanırdı. Ona göre bu hal de küçük yaşta idrak edilen bir yalnızlık bilgisiydi. Çevresindekiler tarafından, kendisine ve öğretilen her şeyi harfiyen aklında tutan, vakit kaybetmeden hayata geçirebilen aklının kıvraklığına ilişkin söylenenler kulağına çalındıkça takdir belirten bu sözlerden hoşlansa da hafızasını kuvvetlendiren şeyin zekâsı değil, içinin kini olduğunun farkındaydı. Akıl unuttur, kin unutmazdı.

Kendi yaşıtı bazı çocukların okuma yazmayı camide öğrendiklerini görmüş, o da ilkokul ikinci sınıfta terk ettiği eğitimini camilerdeki okuma yazma kurslarında ilerletmişti. O sırada büyüdüğü köyde namazında niyazında bilinen yaşlı ve kimsesiz biri vefat etmiş, köylüler de adamın seccadesinin caminin zeminine serilmesi için onu vazifelendirmişlerdi. Bunun eski bir gelenek olduğunu o zaman öğrenmişti. Bir mümin vefat edince ona ait seccadeyi götürüp camiye sererlermiş. Böylelikle hem o seccadeyi dokuyanların dokurken ettiği duaların, hem onun üzerinde yıllarca namaz kılan kişinin dualarının camiden arşa, oradan da mahşere kadar sürmesini niyaz ederlermiş. Kucağındaki seccadeyi yaşlı adamın ölüsünü taşır gibi huşu içinde taşımıştı camiye. “Çok sevap işledin,” diyerek başını okşayıp takdirini belirten caminin seydası, “Ama daha sık gelmelisin camiye. Hem ayağın, hem kalbin erken alışsın,” demişti.

Cihadın Askerleri'nin, “Berduşları, başıboşları imana ve İslama kazandırmak gerek, ama güzellikle, ama zorla,” diyerek sokaklarda devriye gezdiği günlerde cemaattekilerin kendisini nasıl değerlendirecekleri konusunda kararsızlık çektiklerini sezmişti; her işi çocuk yaşta öğrenmek zorunda kalmanın becerikliliği-

ne sahip olduğunu anladıklarındaysa pek çok ayak işine koşturmaya başlamışlardı onu. Hangi yönde, hangi cihette eğitileceği fıtratına bağlı olduğu kadar, becerilerine de bağlıydı. Aralarında konuşup tartışarak çeşitli işlerde deneyip imtihan ediyorlardı. “Davetçi olmaz bundan,” dediler. “Tebliğci de... Hem içine fazla kapalı, hem ağzı laf yapmıyor.” Cemaate yeni katılanların marifetlerine, becerilerine göre tasnif edilip vazifelendirildiği günlerdi. Hoca’nın kollaması sayesinde ne akranları gibi bazı işyerlerini kundaklamaya gönderilmiş, ne de sokağa satırla adam kovalamaya salmışlardı onu, Diyarbakır’da Şehitlik Camii’nin imamının çivili sopalarla döve döve öldürüldüğü eyleme katılmasına da izin verilmemişti. “Bu daha ufakların işi,” demişlerdi, bu sözle yaşı ufakları mı kastetmişlerdi, cemaat içindeki makamı ufak olanları mı, anlamamıştı. Başlarda bu kadar geride tutuluyor olmaktan kendince eksiklense de hiç sesini çıkarmıyor, içinden, bir bildikleri vardır herhalde, diyerek sabrediyordu. Silaha bulaştırılmamış kişileri bir süre sonra davetçi yapıyorlardı ama İslami davaya yakınlığı bilinen esnafın cemaate kazanılması için tebliğcilerin dükkân dükkân dolaştığı sıralarda onu çirak olarak bile davete çıkarmamış, bu işten de geri tutmuşlardı. Kapı kapı gezip ahalii devr-i saadet şartlarına göre yaşamaya davet etme işinin onun fıtratına hiç uygun olmadığı o zamanlarda da belliydi zaten. Molaların, hocaların, “Kendi davasını idrak edemeyenler diğer fikirlerin tacizlerine maruz kalırlar. Bir an evvel aklımızın duvarlarını, kapılarını tahkim etmek gerekir,” diyerek önerdikleri kitapları hatim indirircesine okuduğu günlerdi. Peygamberin ve sahabelerin hayatını, Uhud, Hendek, Bedir savaşlarını anlatan kitapların yanı sıra Ali Şeriatî, Hasan El Benna, Seyyid Kutub kitaplarını sessiz bir iştiaf içinde okuyup kendini zorlaya zorlaya yazılanları anlamaya çalışırdı. Cemaatin Medrese-i Yusufiye diye andığı hapishaneye hiç düşmediği için orada değilse de Hoca’nın dizi dibinde zamanla çok şey öğrenip kendini geliştirdi. Hocanın dizinin dibi onun medresesi olmuştu. Eskisi gibi köyde sabahın seherinde yeni kesilmiş kuzuyu şehirdeki Kervansaray’ın arkasında

kurulan kaçak et pazarına başının üstünde delikli leğenle taşırken yüzüne kan sızan çocuk değildi artık o. Her seferinde tabana kuvvet tutturduğu çabuk adımlarla bir kez olsun belediyecilere yakalanmadan pazara et yetiştirmeyi başarmış, böylelikle yanlarına sığındığı akrabalarına karşı hep bükük duran boynunu biraz olsun dik tutabilmişti. Başında koca leğenle o toprak yolda denge tutturmanın, düşüp yere kapaklanmadan, eti toza toprağa bulamadan yolu tamam etmenin önemini kavramak ona daha sonraki yıllarda kat edeceği yollar hakkında çok şey öğretmişti. Burnunda o günlerden kalma kan kokusunun pahasıydı bu. Daha bacak kadar bebeyken işe koşulduğu tarlalarda, bostanlarda karpuzları tiyeğinden koparıp eliyle tarttığı günler geride kalmıştı, şimdi ellerinin arasında karpuz yerine dünyayı tartıyordu sanki. Zamanla varlığının derinliklerine dışarıdan görülmeyen bir özgüven yerleşmiş onu adım adım bugünlere getirmişti.

Çatışmalarda ölen gerillaların cenaze törenlerinde istihbarat toplaması için halkın arasına salınıyor, bu törenlere gelen araçların modellerini, plakalarını tespit ediyor; sair zamanlardaysa etrafta dikkat çekmemeye çalışarak “Şehitler Kervanı”, “Seyfullah Serisi” gibi seri albümleri, ilahi ve marş kasetlerini müminlerin evlerine, dükkânlara dağıtıyor, verilen vazifelerin çeşidine göre camilerdeki derslere gelmeyenlerin gündelik alışkanlıklarını, karate kurslarına gidip gelenlerin her hareketlerini takip edip üstlerine rapor ediyordu. Gene o yıllarda Şûra’nın talimatıyla, tezgâh altından porno dergi ve video kaset satan dükkânların takibinde de görev almış ve sahiplerini infaz timlerine ihbar ederek ortadan kaldırılmalarına neden olmuştu. Cemaat içinde haricen Sünni, kalben Caferi olduğundan şüphelenilen kişileri mimliyor, gidip onları seydalara, hocalara ispiyonluyordu. Ankara, Adana, İzmir gibi büyük şehirlerden çalınan arabaların plaka numaralarının zamanla aşınmış da tam seçilemez hale gelmiş gibi görünmesi için plakaları fren yağı ve asitle silme işinde birinci sınıf iş çıkarmaya başlamıştı. Kısa zamanda elden çıkarılması gereken bu çalınmış arabalar, başta korucular olmak üzere civardaki zenginlere dü-

şük fiyata satılarak cemaate para kaynağı sağlandığından yaptığı bu işi sevap biliyordu. Cihadın Askerleri'nin mollalarınca “ame-liyat edilecek kişiler” diye adlandırılıp mimlenmiş, listelenmiş ki-şilerin izlenmesi, adreslerinin, günlük rutinlerinin, güzergâhları-nın belirlenmesi için takip timinde görev aldığı da olmuştu. Ko-nuyla ilgili yazdıkları rapor mollalar tarafından infaz timine dev-redilir, onlar da ilk fırsatta söz konusu kişiyi temizler, ameliyatı başarıyla sonuçlandırırldı. Giderek bünyesinin tabii iklimi ol-maya başlayan, sürekli bir dikkat ve teyakkuz halinde yaşamının yüksek tansiyonlu temposuna karşın serinkanlı, telaşsız davra-nışları, göze batmayan, silik, gösterişsiz hali, her çeşit takip, izle-me, gözleme, gizlenme işinde önemli bir avantaj sağlıyordu ona. Sık sık görev yeri ve niteliği değiştirildiği için de kimseyle sürekli ilişki kurmamış oluyordu.

Yerleşim alanlarının dışında yapılan silah ve atış eğitimi sı-rasında gözcülük yaptığı da oluyordu; bir yanlışına, hatasına se-bep kaçırılan, cezalandırılan kişilerin kapatıldığı mahkûm evleri-nin kapısında bekçilik yaptığı da... Cemaatin tabandan zirveye pi-ramit biçiminde tırmanan teşkilat yapısı mümkün olduğunca kim-senin kimseyi fazla tanımaması esası üzerine inşa edildiğinden herkesin görevi ve bölgesi sık sık değiştiriliyor, böylelikle sahi-den de kimsenin kimseyi uzun boylu tanımasına, yakınlaşmasına izin verilmemiş oluyordu.

Hoca onu bir kenara çekip uzun uzun konuşuncaya kadar ken-disiyle ilgili tam olarak ne düşündükleri konusunda bilgisizdi. Ho-ca'nın bu konuyu onunla konuşmasından sonra hem cemaatin, hem rabbinin seçilmişlerinden olduğuna inanmış, ikna olmuştu. “De-mek mutluluk dedikleri buymuş,” demişti. “Güzel şeymiş Allahı-ma!”

Atış talimlerinde atıcı olarak ilk denendiğinde, “Uzağa ateş ederken baskın gözünün sağ mı, sol mu olduğunu baştan bile-ceksin, bilip de gözünü tetiğe öyle yerleştireceksin. Hedefini kıb-le tayin eder gibi tayin edeceksin,” denmişti kendisine. Katıldığı bu atış talimlerinde aslında iki gözünün birden baskın olduğu an-

laşılınca, bir kez daha cihad yolunda seçilmiş olduğuna ikna olmuştu içi; ne de olsa herkesin iki gözü birden baskın olmazdı; Allah bu gözleri ona sebepsiz vermemişti, bu bir çift baskın göz onun seçilmişliğinin delaletiydi. Hangi gözünü kısarsa kıssın hedefi şaşmıyordu. Onun gibiler için şu hayata mana katan şey kendine ve kinine bir yol bulmaktı, o, yolunu çoktan bulmuştu, kanı soğuk ama kalbi imanla tutuşan saf bir ateşti.

“Tesbih çeken elin kıymeti ayrı, tetik çeken elin kıymeti ayrı,” demişti Hoca. “Biz seni de, ellerini de bugün için beklettik. Artık tetiğe çıkmanın vakti geldi.” Hemen ardından da, “Cemaatin Oğulları” tabir edilen askeri kanada dahil edilmesi göğsünün gurur nişanesi oldu. O, artık cemaatin oğullarındandı. O günden sonra gönderildiği Diyarbakır dışındaki yerlerde Cihadın Askerleri’nin imzası sayılan enseye tek kurşunla infazlar yapmaya başladı. Olay yerinden ne zaman kurşun hızıyla, ne zaman ve hangi durumda ağır ve emin adımlarla uzaklaşacağını bilen tetikçi olarak hem askeri kanatta hem Şûra katında iltifat görmeye başladı. Bu durum Hoca’nın onu JEM içine sızmaya hazırladığı günlere kadar devam etti. “Bundan sonra sıradan ahali ne kadar Müslüman-sa sen de ancak o kadar Müslümansın, imanının derecesi göze batmamalı, ona göre davranıp temkinli yaşayacaksın, içini ferah tut, zaten rabbin kalbini de, görevini de biliyor,” dedi. Daha o an kendisini başka bir hayatın beklediğini, peygamberin daimi sünnetlerinden olan Pazartesi ve Perşembe oruçlarını tutmayı sektirmedeği günlerin geride kalacağını anlamıştı.

Başta JEM’in iki jandarma, bir itirafçıdan oluşan haber toplama birimlerinin dikkatine takılmaya çalışmıştı. Sivil halktan ajan bulmak, eleman toplamakla görevlendirilmiş bir binbaşının önce dikkatini çekmeyi, sonunda da kendini keşfettirmeyi başarmış, JEM’e öyle adım atmıştı. O günlerde Hoca’ya gizlice gönderdiği mesajda yalnızca tek sözcük vardı: “İçerideyim.”

Yeni başlayanların eleman, mutemet, haberci, görüşülen şahıs şeklinde kategorilere ayrıldığını öğrenmişti.

Üç kişiden oluşan infaz timiyle çıktığı avlarda Cihadın Askerleri'nce uygun görüldüğü şekliyle tek kurşunla iş bitirirken sonraki zamanlarda JEM adına yaptığı infazlarda üç kurşun sıkmayı âdet edinmişti. Ona göre, bir bedende iki kişi olarak yaşadığı bu hayat ona her şeyi ayrı ayrı tasnif etmeyi, öyle düşünüp, öyle yaşamayı dayatıyordu artık. Hakiki kimliğini derisinin altına gömmeyi öğrenmiş, kendi deyişiyle kalbine fermuar çekmiş, kendini JEM'e emanet vermişti.

Devletin, polisin Cihadın Askerleri'ni, diğer İslami grupları nasıl gördüğü, nelerine dikkat ettiği, haklarında neler bildiği konusunda zamanla pek çok bilgi edinmiş, bunları raporlayarak Şûra'ya iletmmişti, tüm bu raporlar çeşitli kanallardan gelen diğer bilgilerle birlikte sonunda başımamın önüne geliyor, onun değerlendirmeleri ve kararlarıyla cemaate yeni talimatlar veriliyordu. Misal, “emin evler” diye tabir edilen, gizlilik gerektiren durumlarda kullanılan evlerden birinin polis takibine alınıp gözetlenmeye başladığını haber almışsa, bu bilgiyi tez elden kaynağına ulaştırıp evi bir an önce tahliye ettirmeye bakardı. Emin evlerden birinin varlığını öğrenen polisin baskın düzenleyip sonradan gelecek olanları avlamak için eve karakol kurduğu olurdu. Emniyet jargonunda “beklemeye almak” denilen böyle durumlarda evin kadınının, olaydan habersiz bilmeden eve gelecek olan diğer cemaat mensuplarını uyarmak maksadıyla pencere önündeki saksıların yerini değiştirmesinin ikaz işareti olduğunun polis tarafından anlaşıldığını, dolayısıyla bu usulün iptal edilmesi gerektiğini bildirirdi. Her yeni durum, elemanları yeni haberleşme yolları bulmaya yöneltiyordu. Çözülen her sırrın ardında bıraktığı boşluğun acilen başka bir emniyet harcıyla doldurulması farzdı. Cihadın Askerleri'nin etraflarına ördükleri duvarlarda hiçbir gedik bırakmamak lazımdı. Hoca'ya gönderdiği askeri binalara ilişkin kroki-ler arasında Şehitlik semtindeki asayiş komutanlığı karargâhının krokisi de vardı. Bu yeni hayatında namaz saatlerini kaçır- sa, tesbihat, dua ve zikri ihmal etse bile, cemaate yaptığı bu çeşit uya-

rıların bir çeşit ibadet olduğunu düşünüyordu. “Elemanların açık havada gerçekleşecek buluşmalarını güvenlik güçlerinin kontrollerinin asgariye indiği sabah ile öğle arasına denk getirmeye bakın,” şeklinde taktik uyarılarda bulunurken tüm yaptıklarının rabbinin katında Müslümanlığı ihya maksatlı davranışlar olarak görüleceğine inanıyordu.

Gerekli gördüğü her bilgiyi not düşüyordu pelür kâğıda yazdığı Şûra’ya gidecek raporlara. Edindiği ve ilettiği her bilgi yeni bir tedbirin yolunu açıyordu. Misal, hapishane aramalarında, ev baskınlarında erkekleri çökertmek için polislerin bir taktik olarak önce kadınlara saldırdığı hususunda cemaat elemanlarının önden bilgilendirilmesinde fayda vardı. “Erkeklerin gururuna yara veriyorlar ki çabuk çözülsünler,” diye yazmıştı raporuna. “Müminlerin içlerini pek tutmaları gerekir.”

“Konuşturmak istediğin kişinin sağına oturmaya bak, insanlar bir şeyi itiraf edecek olduklarında sağlarına dönerek konuşurlar, unutma!” derdi Eğitimci. O, bu bilgiyi edindikten sonra yalnızca katıldığı soruşturmalarda değil, gündelik konuşmalar sırasında da insanların sağına oturmaya özen göstermiş, bunu adeta alışkanlık edinmişti. Sorgulardan söz edildiğinde unutamadığı bir diğer husus da, kendi aralarında “sinema salonu” dedikleri işkencehanelerde yapılan sorgular sırasında, görevlilerin bir akşam önce televizyonda seyrettikleri maç hakkındaki hararetli tartışmalarıydı. Başlarda Nihat Aystubay tarafından gözlemci olarak görevlendirildiği bu işkence seanslarında çok şey öğrenmişti. İnsanların maç merakını zaten hiçbir zaman anlamamıştı, ama bu merakın sorgulamanın ortasındayken bile insanların yakasını bırakmamasına kafası hiç basmıyordu.

JEM içinde kabul görmesi başlangıçta kolay olmamıştı tabii. Öncelikle o, örgüt itirafçılarından biri olmayıp sahadan toplanmış sıradan bir elemandı. Yeterince güvenilmek için görünmez imtihanlara tabi tutulacağını, çeşitli vesilelerle sınanacağını, bu uğurda çok şeye katlanması, sabretmesi gerektiğini başından beri biliyordu. Tutulduğu her imtihan ona Allah’ın ihlâslı kullarından bi-

ri olup olmadığını anlamanın bir yolu gibi geliyordu. Hoca, ona her konuda olduğu gibi bu konuda da çeşitli nasihatler, akıllar, dersler vermişti. JEM içinde kabul görmeye başladığı ilk döneminde Cihadın Askerleri'yle olan geçmişini bilen bir-iki kişiyi rabbin affına sığınarak bizzat kendi eliyle ortadan kaldırmış, bu cinayetlere mürtet örgütün işi süsü vererek kendini güvene almıştı. Bu cinayetlerden Hoca'nın bile haberi yoktu. Tâbi oldukları şeriatın karakteri gereği her eylemin mutlaka Şûra'nın fetvasına dayanması gerektiğini, nefs-i müdafaa dışında Şûra'dan fetva almadan kimseyi öldüremeyeceğini biliyordu. Ama kendisi için, dava için, Allah için doğru olanı yaptığına inanmıştı. Devlet de kendi tezgâhladığı kanlı oyunlarda böyle sivil zayıatları göze almıyor muydu sanki? Her mecburi durumun birkaç cana bedellendiğini herkes bilirdi. Girdiği bu meşakkatli yolda arkada tanık bırakmaması tek çaresi, tek güvencesiydi; ona kalırsa o günah işlememiş, geçmişini mühürlemenin gereğini yerine getirmişti sadece. Bir eli kalbinin üstünde rabbin bu bilgiyle onu affedeceğini ümit etmekten başka çaresi yoktu şimdi. Ölenlerse dava uğruna şehit sayılırlardı, ahirette karşılaştıklarında kendisini affedeceklerinden zaten emindi. Devletin infazlarıyla Cihadın Askerleri'nin infazları arasındaki hukuk ve adalet farkı üzerine kıyas yaparak kendini yatıştırıyordu. İslami tedrisattan geçip molla olmuş kişilerden oluşan Şûra'nın verdiği ölüm fetvalarıyla devletin içindeki çeşitli grupların, kişilerin rasgele infazları arasında yalnız dünya katında değil, Allah katında da kabul farkı olmalıydı.

Önemli olan, Eğitimci'nin tabiriyle "nihai bilanço"ydı". O da eksisi artısıyla kendine seçtiği yolun nihai bilançosuna bakıyordu.

Hem eğitimde kat ettiği gelişme, hem sahada gösterdiği yararlılık sayesinde eleman adayları statüsünden hızla yükselmişti. İlk olarak kendisine yeni bir kimlikle birlikte, 22 kalibre Baretta marka, ucunda susturucu takılmak üzere kılavuz açılmış tabanca, bir adet şarjör, 22 kalibre tabancada kullanılmak üzere tadil edilmiş bir adet susturucu, bir adet de ham susturucu teslim edilmişti.

Devletin eli boldu.

Her çeşit istihbarat teşkilatı içinde en kabul görmüş, tepelere yükselmiş elemanların içinde yer aldığı, varlığından pek az kişinin haberdar olduğu “Rejim” birimine kabul edilene kadar buradaki rolünü sürdürmesi kararlaştırılmıştı Şûra tarafından. Rejim, kimsenin aslını bilmediği tam bir sırdı. “Rejim dili” dedikleri bir dilden söz edildiğini duymuştu. Üstü kapalı bir dildi bu. Birimler içinde farklı elemanlara bölüştürülmüş işleri yönettikleri düşünülüyordu. Zamanla hem bu kişilerden bazılarını tespit etmiş hem de bu dilin kimi şifrelerini çözmeyi becermişti. Başta Ankara olmak üzere diğer vilayetlerden gelen, birkaç gün kalıp sonra bir daha ortalıkta görünmeyen tipler oluyordu bunlar, bazı durumlarda kendi aralarında şifreli konuştuklarına tanık olmuştu. Misal, “kargo” ceset demekti. “Temizlik işçileri” aralarında bir koddu. Evlerinden toplanan, yoldan çevrilerek alınan insanların kaybedildiği yere verilen ad “sarı bölge”ydi. Nasıl Cihadın Askerleri için cemaat tarafından dört koldan tahkim edilmiş olan Şırnak “Saadet Bölgesi” diye anılıyorsa JEM için de kayıpların, kemiklerin gömüldüğü, cesetlerin kuyulara atıldığı yer sarı bölgeydi. Sonraları polisten, askerden bazı kişilerin de kendi aralarında normal görünen konuşmalar arasına böyle şifreli kelimeler serpiştirdiklerine tanık olduğunda bu ağın genişliğine uyanmıştı. Türkçesinin yeterince iyi olmadığına, kafasının da pek basmadığına güveniyor olsalar gerek ki çoğu kez onun yanında rahat konuşmaktan çekinmiyorlardı. O rasgele anlarda tanık olduğu gelişigüzel konuşmalardan bugüne kadar çok şey öğrenmişti. Beyninde tüm konuşmaları kaydeden bir teyp vardı sanki. Ezberin önemini Kur’an ezberleyerek, ayet, sure, dua, hikmetli kelâm ezberleyerek kavramış Allah’ın sevgili kullarındandı ne de olsa... Ezber, âlemin kendisi demekti. Harfleri, sesleri, yüzleri ezberleyeceksin! Rabbin kendisini her yere nakşettiğini unutmayacaksın! İşaretleri okumayı bileceksin! Baktığın her yerde rabbi ve onun sırlarını, kullarına gönderdiği işaretleri göreceksin! Akıllı ezber konusuna takılınca çağrışımların hızına kapılan zihni başka hatıraları ça-

ğirdı: Müslüman hareket içindeki her farklı grup dava mensuplarının buluşma noktası olan derneklerin, çay ocaklarının yanı sıra kendi adına bir kitabevi açıyor, gruplar adlarını çevresinde hal kalandıkları bu kitabevlerinden alıyorlardı. Cihadın Askerleri'nin ilk Şûra toplantısının Diyarbakır'daki kitabevinde yapıldığı biliniyordu. Bu kitabevlerinde hitabeti kuvvetli kişiler etkileyici konuşmalar yaparak kendi cemaatlerine adam kazandırmaya bakıyorlardı. Buralara bazen üstatlar gelir oturur, gelen gidenle sohbet eder, bir üstattan irşat almanın önemine inanan müminlerin sorularını cevaplarlardı. Dava mensuplarının buluşma noktası olan dernekler nasıl bağlı oldukları grubun nişanesiye, birinin devamlı gittiği kitabevi de onun aidiyetine işaret ediyordu. Bu hal Müslüman camia içinde giderek yaygınlaştı, gelenekselleşti. Her yeni kitabevinin kendi etrafında kendi küçük cemaati vücuda gelmeye başladı. Bu kitapçılara yakasız gömlek giymeyi bir irfan ölçüsü bilen, temiz pak giyinmiş Müslüman gençler gelirdi. Aynı zamanda tanışma, kaynaşma, ayaküstü sohbet etme ve dini telkinat imkânı tanıyan kendince kıymetli mekânlar, faydalı mahfillerdi buralar. Bir kitabevi ya da medrese etrafında örgütlenen rakip gruplar, diğerlerinin kitabevinin karşısında ya da civarında sota bir yeri mesken tutan, yaşı ve tipiyle dikkat çekmeyecek, çoğu çocuk yaşta gözcüler yerleştirir, takibe alırlardı buraları. Herkesin gözü diğerinin üzerindeydi. O da diğerleri gibi buraları gözetler, girip çıkanların kim olduklarını tespitte, göz ucuyla bakarken bile çaktırmadan yüzlerini ezberlemeye, her bir ayrıntıyı hafızasına nakşetmeye çalışır, gerektiği durumlarda takibe alır, sonra dönüp üstlerine rapor verirdi. Cihadın Askerleri ile İman Neferleri arasındaki rekabetin iyice kızıştığı zamanlarda her iki taraf da birbirlerinin kitabevlerini, çay ocaklarını, kahvelerini, çoğu pasaj içlerinde yer alan, "Kuşçular Lokali" gibi adlar altında iş gören maksadı gizli derneklerini tam anlamıyla göz hapsine almış, birbirlerini fişlemeye başlamışlardı. İrşat ve İrfan grubunun çevrede güç kazanmasıyla tansiyonun iyice yükseldiği, mücadelenin harlanıp kızıştığı dönemde o güne dek toplanan önemli, önemsiz tüm bil-

giler işe yaradı. Sonraları bölgedeki Vahdet, Menzil, İlim, Miza-ni, Şehadet gibi kitabevlerinin emniyet güçleri tarafından takibat altına alındığı anlaşıldığında buraları da tenhalaşmış, müşterileri seyrelmiş, göze batmaktan çekinen herkes kovuğuna çekilmişti. Ardından taraflar arasında arka arkaya adam kaçırmalar başladı, infazlar geldi.

Onun da diğer grupların kitabevlerini gözetlediği, giren çı-kanları takip ettiği ilk dönemlerinde ezberi gün günden kuvvet ka-zanmış, fıtratında olanı işleyip profesyonel maharete dönüştür-meye başlamıştı. Nice sonra, Nihat Astsubay bir keresinde onun için, “Senin kanında polislik var,” demişti, “iliklerine kadar işle-miş. Nabzın bile öyle atıyor.” Bu söz başta hoşuna gittiyse de üst-lerinin güvenini kazanmak, gözlerine girmek için fazla ileri gitti-ğini fark edip hemen geri çekmişti kendini. Nerede olursa olsun fazla akıllı, fazla uyanık görünmemesi gerektiğini hatırladı. Gö-ze batmayacak, dikkat çekmeyecek, öne çıkmayacaksın, kimse seni kendine rakip, yükselmesinin önündeki engel olarak görme-yecek! Hiçbir şüpheye mahal bırakmayan sakın sınırlar içinde tu-tacaksın kendini! Kaç kez kendi kendine telkin etmişti: “Herke-sin gözünün önüneyken görünmez olmak en güvenli bölgedir.”

Etrafta fazla görünerek yüzünün hafızalarda yer etmemesi için yüzü tüylenmeye, çehresi hafiften değişmeye başladığında Hoca tarafından önce Malatya’ya, ardından Alanya’ya gönderildiğinde ilk kez insan yüzü, insan yüzünün biricikliği üzerine derinleme-sine düşünmeye başlamıştı. Yüzlerde Allah’ın harflerini, sözleri-ni gören Hurufilerin bu konuda ne demek istediklerini anlamaya çalışmıştı.

Şimdiyse yıllar sonra ikinci kez Alanya’ya gidiyordu. Hayat ne tuhaf! O zaman Hoca’nın onu Alanya’ya niye gönderdiğini bil-mediği gibi, şimdi de Eğitimci’nin onu niye buraya gönderdiğini anlamış değildi. Kaderin tuhaf bilmecelerinden biri herhalde, de-yip elinde olmadan gülümsemişti, ama gülümseyen yüzünü göz-lerden saklamak için hızla başını öne eğdi. Bir süre daha kendi

düşünceleri arasında kayboldu.

Sonra kapıldığı bu dağınık düzen düşüncelerden sıyrılarak dönüp otobüsteki yolculara alıcı gözlerle baktı. Herkes kendi âlemindeydi. Yol boyu konuşanlar değil yol boyu susanlar ilgisini çekerdi en çok. Onlara başka türlü bir yakınlık duyardı. Çok konuşan insanlar ona ırmakta tutulup kıyıda toprağa bırakılmış balıkların çırpınmasını hatırlatırdı. Sorgulamayla ilgili konuşmalarının birinde, “Bir balık nasıl avlanır?” diye sormuştu Eğitimci. Aptal durumuna düşmemek için kimse sesini çıkarmaya cesaret edemeyince gene kendisi yanıtlamıştı: “Ağzını açtığında. Demek ki karşında oturanın ağzını açmaya bakacaksın.”

Tağuti devletin gizli kapaklı oyunlarına bulaştığından, hırsızların arasına karıştığından beri ne çok çeşit insan görmüş, tanımıştı. Çatışmada ele geçirilip itirafçı olan biri için, ‘O kadar soğukkanlı biri ki onun ne zaman saf değiştirdiğini anlayamazsın, asla güvenilir bir şahıstır,’ dediğini duymuştu. Kendisi de bu kadar soğukkanlı olduğuna göre arkasından böyle sözler ediliyor muydu acaba? İtirafçılardan bazıları itirafçı olmaktan duydukları pişmanlıkla yeniden dağa dönüyor, hatta onlar içinde bile tekrar düze inip yeniden itirafçı olanlara rastlanıyordu. Eğitimci’nin böylelerinden alaycı bir biçimde, “turnike elemanları” diye söz ettiğini duymuştu.

Gene örgütün içinde pek de önemli yeri olmayan biri gelip kendiliğinden teslim olup taraf değiştirmişti. İlk cinayetini onu örgüte kazandıran kişiyi öldürerek işlemişti. Emniyete teslim olurken, “Ustamı öldürdüm,” demişti. Birkaç kez adeta kendini inandırmak istercesine, “Ustamı öldürdüm, ustamı öldürdüm,” diye tekrar etmişti. İnsanın ustasını öldürmesinin ayrı bir anlamı olmalıydı herhalde.

Kardeşi çatışmada ölen bir diğerini tanımıştı. Her gün gidip kardeşinin mezarına tükürüyor, “İçim soğumuyor, içim soğumuyor,” diyormuş. İnsan denilen mahlûk nice karanlık sırlar, bilmecelele doluydu şu dünyada. Nihayetinde her çeşitten sırrın ortaya çıkması bir sebebe bakardı. Seydalardan birinden duyduğu gi-

bi, “Sebep dediğin kaderin düğümleridir, ne zaman çözüleceğini Allah bilir.”

Bir asteğmen, aniden çıkan bir çatışma sırasında ateş ettiği kişi yediği kurşunla yere yığıldığında heyecan ve telaş içinde koşa koşa vurulanan yanına gitmiş, ardından da gösterdiği bu telaşı etrafındakilere, “Nasıl öldüğünü görmek istiyorum,” diye açıklamıştı. “İlk defa birinin nasıl öldüğünü göreceğim.”

Otobüs Anamur’dan sonraki ilk durağı olan Gazipaşa’ya varmadan önce Beyrebucak kavşağındaki benzin istasyonuna yaklaşıırken yavaşlar gibi olduğunda bir süredir zincirleme çağrışımlarla kapıldığı bu düşünce selinden çabucak sıyrılıverdi, bir an mola verileceğini sandı ama ortalıkta mola mekânı olabilecek bir yapı gözükmüyordu.

Yanındaki adama dönüp, “Neden yavaşladık?” diye soruyor. “Ördek topluyorlar,” diyor adam. Söylenene bir anlam verememiş, şaşkın bakıyor. Adam lafın arkasını getirmeyince, “Ne demek ördek topluyorlar,” diye ekleme gereği duyuyor. Nursuz adamın yüzünde gülümsemeye benzer bir dalgalanma oluyor o an, “Yoldan adam alıyorlar demek,” diyor. “Minibüs hesabı yani. Bu yolları bilmiyorsun anlaşılan. Urfa, Antep, Adana’dan gelen otobüslerin bu güzergâhta yazıhaneleri yoktur, müşteriyi yoldan toplarlar. Misal, az önce Memleç’in yanından geçtik. İçeri girmedik ama yanından geçtik.” Geçmişte, çok uzakta kalmış bir şeyi hatırlamış gibi içini çekerek, “Millet balık tutmaya gelir oraya, bak sana söyleyeyim oranın balığı hiçbir yerde yoktur. Kaledran’ın muzunu, Memleç’in balığı derler. Her yere beton sokuyorlar artık. Şimdilerdeyse toprağı mundar ediyorlar. Neyse Gazipaşa’ya yaklaştık, gerisi Alanya zaten.”

Adam ilk kez konuşuyordu. Anlattıklarına bir anlam verememişti ama konuşurken yüzünün nursuzluğunun hafiften dağıldığını fark etmişti. Adamın yüzüne bir parça aydınlık gelmişti sanki. İçinden, “Hayret, muz dedi, balık dedi, ne var ki bunlarda!” diyerek önüne döndü.

II

UMUT'UN EVİNDEKİ GECE

Sabah feci bir baş ağrısıyla uyandı Kerem, akşamdan kalmış olmanın o tanıdık-bildik baş ağrısıyla... Dün gece kendilerini tartışmaların, muhabbetin akışına fazla kaptırıp çok içmişlerdi. Birayla başlayıp bir saatten sonra votkaydı, şaraptı derken iyice karıştırmışlardı. Şu an belinin ayrı, boynunun ayrı tutulduğunu hissededen Kerem, başkalarının evinde kalıp uyumaktan pek hoşlanmaz, saat gecenin kaç olursa olsun mutlaka evine dönerdi ama arada bir böyle de oluyordu işte! Ağzının içi çirişle kaplıymışçasına yapış yapış olmuş, göz kapaklarının üstüne ağır madeni paralar yerleştirilmiş gibiydi. Gözlerini güçlkle açmaya çalışırken aklına böyle klişe cümlelerin gelmesi belli belirsiz gülümsetti onu. Polisiye romanlarda böylesi sabahlarda, kendini kanepede gece-den kalmış halde, boynu, beli tutulmuş bulan detektifleri betimlemekte kullanılan vazgeçilmez cümlelerdendi bu ve Kerem edebiyatta da, sinemada da polisiye klişelere bayılırdı.

Uzun bir gece yaşandığını söyleyen kesif bir sigara dumanı bulutunun salonun ortasında havada asılı durduğunu gördü, gülümsedi, klişeyse klişe! dedi içinden. Yattığı kanepeden halının üstündeki uyku tulumunun içine iyice gömülerek dertop olmuş Batu'nun, boncuk boncuk terlemiş alnının bir kısmıyla saç diplelerinden yukarısı görünüyordu. Arada bir mutfaktan duyulan seslere bakılırsa birileri fazla ses çıkarmamaya özen göstererek kahvaltı hazırlıyor olmalıydı. Kolundaki saate baktı, bugün için önceden planladığı programın şimdiden bozulduğunu, böyle du-

rumları tanımlamada sık kullandığı deyişle, “gününün piç olduğunu” anladı. Üstündeki kalın pikeyi aralayarak kanepede doğru-lacak gibi olduğuunda yanlarına saplanan bir acıyla hareketi yarım kaldı; derin bir soluk alarak güç toplamaya çalıştı. Bir eliyle boy-nunu, diğeriyle belini tutarak banyoya giderken mutfak kapısından içeri başını uzatıp evsahibine ve onun uzatmalı sevgilisi Nazlı’ya günaydın demeye çalıştı; kelimeler damağına yapışmış, iyice tarazlanmış sesi bir başkasının sesiymiş gibi çıkmıştı. Kerem’in kısılmış gözlerinin ince birer çizgi halini almasına gülen Nazlı, “Yüzünü iyice yıka da ütüleyeyim,” diye laf attı. “O suratın apre-leri başka türlü açılmaz çünkü!” Kısık sesle güldüler. Geceyi küçük odadaki yer yatağında geçiren Arzu üstünde iğreti duran, kendisine en az üç beden bol gelen evsahibine ait olduğu belli salaş bir tişört ve sarsak adımlarla salona geldiğinde uykuculuğuyla bilinen Batu içine iyice büzüştüğü kovuğundaydı hâlâ. Bir süre sonra mutfaktan elinde kahvaltı tabaklarıyla çıkan Umut, Kerem’e başıyla Batu’yu işaret ederek, “Dürtsene şunu,” dedi. “Köpek dürtter gibi ayaklarınla dürt.” Her zaman uyku sorunuyla boğuşan biri olarak Umut, Batu’nun en uygunsuz koşullarda bile bir köşeye kıvrılıp uyuyabilmesindeki rahatlığa öteden beri gıcık olurdu. Etrafı gözleriyle hızlıca bir taradıktan sonra, havada kalmış bir konuyu sonuca bağlar gibi, “Tamam, hepimiz çok içmişiz akşam, hepimiz perişanız, fotoğrafın geneli böyle söylüyor,” dedi. Bu arada düğmesinin ışığı hâlâ yanmakta olan pikabın yanında zarfına yerleştirilmesi gereken plağın açıkta durduğunu görünce söylendi: “Hay anasını satayım, kim açıkta bıraktı bu plağı?” O sırada salonu havalandırmak amacıyla pencereleri açmakta olan Nazlı atıldı oradan, “Anasını bacısını satmadan ne zaman cümle kurmayı öğrenecek acaba şu erkek milleti!” Nazlı’nın açtığı pencereden içeri hafif sisli bir İstanbul sabahı girdi.

Narmanlı Han’daki Deniz’in plakçısından, Kadıköy civarındaki Metronom, Laterna, Hobby gibi plakçı dükkânlarından ve Akmar Pasajı’ndan topladığı plaklarına tutku derecesinde düşkünlüğüyle bilinen Umut yaptığı gafın farkında, “Aman ağız alış-

kanlığı iŖte, idare ediver,” dedi. “İyi de kadınların sizin alışkanlıklarınızı deđiŖtirmek için birkaç ömürlük daha zamanı yok, biraz acele etseniz diyorum,” diye söylenmeyi sürdürdü Nazlı.

Ne zaman Umut’un evinde toplanılsa gecenin bir vaktinde konunun bir Ŗekilde müziğe ve haliyle plaklara gelmesi kaçınılmazdı. Nitekim gecenin konusunu oluŖturan bütün o iç kapayıcı haberler, ortaya saçılan belgeler, gazete kupürleri, can yakan fotoğraflar, boğucu konuŖmalardan sonra Umut, “Tüm rock müzik tarihinin en iyi plağı” olarak nitelendirdiği *Led Zeppelin IV*’ü pikabın diskine yerleŖtirmiş, bir süre sonra da, plak deđiŖtirmesi kolay olsun diye yakınındaki pufun üstüne oturup, “Bu gece Creedence Clearwater Revival ağırlıklı olsun,” diyerek topluluğun en bilinen Ŗarkılarının 45’liklerini sırasıyla çalmaya geçmişti: “Suzy Q”, “Who’ll Stop the Rain”, “Down on the Corner”, “Proud Mary”, “I Put a Spell on You”... Ŗarkıların uyandırdığı çağrıŖımlarla bir süreliğine İstanbul’dan, Türkiye’den, içinde yaŖadıkları günlerin boğucu havasından kopup çok uzaklara gitmişlerdi.

Umut, geceden açıktaki kalmış *Led Zeppelin IV* plağını özenle sildi, zarfına yerleŖtirip rafına kaldırdı, pikabın düğmesini kapattı. Onun için gece ancak Ŗimdi bitmişti.

Arzu sofranın kurulmasına yardım etmek için mutfağa yönelirken, Umut baŖıyla Batu’yu iŖaret ederek, “Ŗu enkazı hâlâ kaldıramadın mı ortalık yerden,” dedi Kerem’e. “Dürttüm, tınmadı bile.” “Tekmele o zaman,” dedi Umut. “Bıraksan akŖama kadar leŖ gibi uyur bu! Ben böyle bir uyku, böyle gamsız bir insan görmedim arkadaŖ!” Arzu elindeki peynir tabağını masaya yerleŖtirirken, “Çok uyuyanlara ‘narkoleptik’ deniyormuş tıpta, böyleleri çok yaratıcı olurlarmış,” dedi. Umut homurdandı: “Bizimki narkoleptik mi bilmem ama narkotik bir hali olduğu çok belli, ayrıca bugüne kadar bir yaratıcılığını gören varsa Allah için söylesin!”

Biri Alman, diğeri Avusturya Lisesi mezunu olan Kerem ile Umut ilk gençliklerinden beri yakın arkadaŖtılar, ikisi de aŖađı yukarı aynı yıllarda baŖladıkları gazeteciliği tutkuyla seviyorlardı ve

işlerinde iddialıydılar. Kerem, Umut'tan daha önce kapağı atmıştı Babıali'ye. Alman Lisesi'ni çok iyi dereceyle bitirmiş, Almanca, İngilizceden sonra Fransızca'yı da kendi kendine söktürmüş, şimdilerdeyse Kürtçe öğrenmeye merak sarmıştı. Öğrendiği Kürtçenin bölgede işe yarayıp yaramayacağı konusunda kuşkuluydu gene de, çünkü Erganililer Elazığlıların konuştuğu Kurmanci lehçesiyle konuşurken, Şırnaklılar Kuzey Iraklıların konuştuğu Behdini lehçesiyle konuşuyorlarmış. Bir de bunun Sorani lehçesi varmış!

Kadıköylü orta halli bir ailenin çocuğu olarak ikinci el kitapların, eski plakların, rocker tişörtlerinin, çizgi romanların, bilimkurgu kitaplarının, eski Teksas, Tommiks, Kinova, Tom Braks serilerinin cenneti sayılan Akmar Pasajı'nda deri bileklikler, ithal botlar, kamuflaj pantolonlar, siyah tişörtler içinde her şeye meraklı bir yeniyetmelik, başta Moda Çay Bahçesi olmak üzere sahil kahvelerinde aylıklık ettiği havai ve haylaz bir ilk gençlik dönemi geçirmiş Kerem. Amerika'da yaşasaydı çok iyi bir detektif olacağına inanıp bu yolda hayaller kurarken birdenbire kendini Cağaloğlu'nda Babıali yokuşunda gazeteci yamağı olarak bulmuş. "Yamak" lafı gazetede ilk zamanlarında motosikletinin arkasında haber kovaladığı polis muhabiri Aytekin ağbisinin ağzından kapmaydı. Kerem'in arka arkaya yaptığı haberlerle gazetede yıldızının parlamaya başladığı dönemde, Aytekin ağbisi başarılarından gurur duymakla birlikte onu her gördüğünde, "Unutma, ben yaşadığım sürece sen hâlâ yamaksın, benim yamağım," diye takılmaktan hoşlanırdı.

Umut ise gazeteciliğe başladığı ilk zamanlarda müzik yazarlığına göz koymuşsa da bir süre sonra hiç böyle bir kariyer hesaplamadığı halde kendini İslami grupları ısrarlı biçimde araştırıp duran, konunun uzmanı bilirkişi rolünde bulmuştu. Nicedir başta Cihadın Askerleri olmak üzere Hayrullahçıları, İman Neferleri'ni, İslam Fedaileri'ni, İrşat ve İrfan grubunu yakın takibe almıştı. Çalıştığı gazetede onu azıcık dalga geçen bir üslupla, "Necip milletimizin müstesna basınının Cihadın Askerleri masası!"

diye makaraya alıyorlardı. Çevresindekilerin “Türk olduğu halde Kürtlerden daha Kürt” diye takıldıkları Kerem de son yıllarda çalışmalarını tamamen Kürt sorunu, JEM, faili meçhul cinayetler üzerine yoğunlaştırmış, gazete camiası içinde lakabını da “Fahri Kürt”e çıkarmayı becermişti. Faili meçhullere ilgisini detektiflik merakına yoruyorlarsa da o, “Tüm ülke çapında toplam on dört binden fazla faili meçhul cinayetin on bir bininin OHAL bölgesinde işlenmiş olması gazeteci olarak ilgimi çekmeyecek de, ne çekecek arkadaşlar?” diye yanıtlıyordu. Bir ansiklopedici titizliğiyle, nicedir dağda konuçlanmış örgütün “Talebe”, “Ulusalçı” gibi adlarla anıldıkları ilk dönemlerinden başlayarak geçmişine, tek tek kişilerin kişisel tarihlerine varasıya bilgi toplamaya, belge istiflemeye bakıyordu. Hatta dağdakilerin zamanında “ajan örgüt” olarak ilan ettiği “Beş Parçacılar” hakkında da bilgi toplamaya çalışıyordu. Öte yandan kendi deyişiyle, bir sosyolojik olgu olarak memlekette giderek yükselen Kürt düşmanlığının köklerinin nereye kadar indiğini, toplumsal dokunun ne kadar derinine işlediğini merak ediyor, bu konuya ilişkin olayları kurcalayıp duruyordu. O da Diyarbakır’daki arkadaşı Rojda gibi tüm bunları günün birinde bir kitap yapmayı hayal ediyordu.

Kerem ve Umut. İkisi de belli başlı bütün gazetelerin binalarının bulunduğu, eskiden Babıali denilen Cağaloğlu’nda “ana akım medya” tabir edilen iki büyük gazetenin birbirine bitişik sayılacak kadar yakın binalarında çalışıyordu. Bu hassas konularda ikisinin de üstünden baskıyı eksik etmeyen gazete yönetimince biraz haylaz, biraz çıkıntı, zaman zaman dik başlı bulunsalar da yılmak bilmez çalışkanlıkları, becerileri, koku almakta usta gazetecilik hırsları ve tükenmeyen enerjileri onları vazgeçilmez kılıyordu.

Bölgede görev yapan Kürt gazetecilerin art arda öldürülme-ye başladığı, Kürt medyasının acımasızca baskılandığı böyle bir ortamda Kerem’le birlikte yaptıkları işin önemine yürekten inanıyordu Umut. Birlikte çalıştığı bazı kıdemli gazeteciler Umut’un bu heyecanını yaşına göre fazla ergen işi bulsalar da hiç kulak as-

mazdı onlara. Birkaç hafta önce sol derneklerin birinde düzenlenen bir toplantıdaki konuşmasının giriş bölümünde salondaki daha genç kuşaktan dinleyiciler için tarihsel bir çerçeve çizme gereği duymuş, “Hafızaları tazelemek için bilinenleri de içeren kısaca özet geçeyim,” diyerek söze başlamıştı: “Türkiye’de İslamcı hareketler 1950 sonrası Demokrat Parti iktidarında Türkiye’nin Amerikanize edilmesiyle başlıyor. İslamcı kaynaklar bile bu süreci, ‘Bundan önce Türkiye’de İslam vardı ama İslamcılık yoktu,’ diye işaretliyorlar. Bu saptama bizi zamanla olgunlaşıp gelişecek olan ‘siyasal İslam’ kavramına götürüyor elbet. O dönem ortaya çıkan gruplar, akımlar bazı dergiler, dernekler etrafında şekilleniyor. Tüm yurt sathında tarikatlar güçleniyor. Başta İstanbul olmak üzere bazı şehirlerde milliyetçi, muhafazakâr, dindar kesimden insanların yönetimindeki derneklerde bir araya geliyorlar. El altından devletin örtülü ödeneğinden besleniyorlar. Daha sonraları iyice şekillenip güçlenecek olan bazı dini ve milli grupların fikri ve ideolojik cephesini oluşturmada bu kurumlar etkin rol oynuyorlar. İslamcı hareketin ikinci yükseliş hamlesi ise 12 Eylül askeri darbe sonrasına denk geliyor. ABD’nin Ortadoğu’da kukla hükümetler aracılığıyla ılımlı İslam iklimi yaratma fikri, bölge ülkeleri için çizdiği bu kader projesi Türkiye’de de adım adım uygulanıyor. 80’lerin karanlık yıllarında sürdürülen komünizme karşı mücadele kapsamında İmam Hatip liselerinin yurt sathında yaygınlaştırılması önem kazanıyor. Hapishanelerde din dersleri veriliyor, on sekiz yaşından küçük tutuklulara hapishanelerde zorla namaz kıldırılıyor.”

Konuşmasını geçmişten bugüne bir dolu örnekle sürdüren Umut, oturdukları yerde bacak değiştirenlerden, sağa sola kımlıdayıp duranlardan, çaktırmamaya çalışarak esneyenlerden konuyu uzattığını fark etmiş, konuşmasının gerisini hızlıca toparlamaya bakmıştı: Cihad kavramının her Müslüman için farz olduğuna inanan örgütün 80’lerin başında kurulduğundan, şehadeti neredeyse imanın şartlarından biri olarak gördüklerinden, bu nedenle işin ilahiyat kısmını bilenler tarafından Şiilere benzetildiklerin-

den, bilinen ilk cinayetlerinde Kürt hareketi sempatzanı bir Sür-
yaniyi infaz ettiklerinden, tüm eylemleriyle bölgede korku ve oto-
rite unsuru olarak tanınmak istediklerinden, daha kurulduklarının
ikinci ayında işledikleri cinayetlerin sayısı on sekizi bulmuşken
devletten hiç ses çıkmadığından ve bu cinayetlerin adeta geomet-
rik düzende bir artış gösterdiğinden, profesyonel bir istihbarat ör-
gütü titizliğinde çalıştıklarından; kadrolarını, ilişkiler ağını gizle-
mek konusunda Türkiye'nin gelmiş geçmiş en iyi örgütü olduk-
larından söz etmiş ve konuşmasını, "İşin kötüsü bazı kaynaklar-
da, Cihadın Askerleri, dağdaki örgütle boy ölçüşebilecek çatışma
zeminine gelinceye kadar devletin bunlar hakkında derinlemesi-
ne bir bilgisi olmadığı yazılıdır," diyerek tamamlamıştı.

Kerem Diyarbakır Belediyesi'nce düzenlenen kültür festiva-
linin başlamasından birkaç gün önce oraya gitmiş, gitmişken o
birkaç günü de meslektaşı ve arkadaşı Rojda'yla bölgeyi gezme-
ye ayırmış, festivalin son gününe kalmadan da koltuğunun altın-
da taze haberler, yeni bilgiler ve dosya konularıyla dönmüştü. Bu
akşam Umut'un evinde buluşup baş başa görüşmek üzere sözleş-
mişlerdi. Kerem izlenimlerini ve topladığı yeni bilgileri aktara-
cak, Rojda'nın Umut'a iletmesi için verdiği, içinde bölgedeki ba-
zı olaylara ilişkin yeni bilgilerin yer aldığı zarfları teslim edecek,
üzerinde çalıştıkları dosyalar hakkında bilgi alışverişinde bulu-
nup ellerindeki yeni belgeleri gözden geçireceklerdi.

Kerem, o akşamüstü Galata Köprüsü'nün altındaki Kemancı'
da hapisten yeni çıkmış bir şairle buluşmuş, insanın içini burkan,
boğazını düğümleyen bir dolu hapishane hikâyesi dinleyip ke-
derlenmişti. Anlatılanları dinlerken denizin üstündeki kayıklara,
gelip giden vapurlara, köpüklenen sulara ne zamandır hapishane-
nin duvarlarından başka bir şey görmeyen mahpusların gözlerini
ödünç alarak bakmıştı. Umut'a göre Kerem, müdavimlerinin ta-
biriyle "Leş Kemancı" denilen o süfli mekândan kıcını bir türlü
kaldıramayıp Umut'un evine vaktinde gelmeyi becerememişti. O
akşam için arkadaşlarıyla planladığı "kızlar gecesi" iptal olunca

Nazlı da evde kalmış, derken gazeteden Arzu yeni erkek arkadaşı Onur’la birlikte şöyle bir uğramak üzere habersiz çıkıp gelmiş, sonuçta Umut ile Kerem’in gece için yaptıkları planın bütün şekli şemali değişmişti. Onur’un gecenin bir saatinde evine dönmesi gerekince ortamdaki muhabbetten kopamayan Arzu da yatıya kalmıştı. Gece bir ara Batu’ya telefon edip onu da çağırmışlardı. Sürekli gözlerinin içi gülen, girdiği her ortama neşesini bulaştıran biri olan Batu, pek çok gazeteciye kapalı olan kapıların kendisine zorlanmadan açıldığı basın camiasında ayrıcalıklı bir foto muhabiriydi; bu ayrıcalığın birazı kişisel bağlantılarının kuvvetinden, birazı da karşısına çıkan en aksi insanı bile yumuşatan kendine özgü şeytan tüyünden kaynaklanıyordu. Umut’la Batu aynı gazetede çalışıyorlardı. Geçmişte birkaç kez aynı kızlara ilgi duymalarından doğan sürtüşmeleri Umut’un Nazlı’ya iyice bağlanıp yarıştan çekilmesiyle ortadan kalkmıştı artık. Zaten ne yaparsa yapsın, kimse Batu’ya sonuna kadar kızgın kalamazdı. Umut’un telefonundan bir süre sonra, koltuğunun altında kendinden istenen bir dolu dia ve fotoğrafın olduğu kalın bir dosya ve iki içki şişesiyle çıkagelmişti Batu. Şişelerden biri pahalılığıyla bilinen bir viskiydi. Umut, “Allah bilir bu mendebur, kafaya aldığı hangi kalandorun içki dolabından kapıp getirdi bunu,” derken, Kerem de, “Bu âlem, senin kadar el parasıyla cömertlik yapan birini görmez bir daha Batucan biraderim,” diyerek takdirlerini belirtmişti.

Akşamın bir vaktinde mutfakta yiyecek namına ne varsa salondaki masanın üstüne taşıyıp yerleştirmeye başladılar. Nazlı yüksek sesle, “Açık büfe yapıyoruz, herkes tabağını kucağına alsın,” diyerek yeniden mutfığa döndü. Saatler ilerledikçe muhabbet de, gece de renkten renge girmişti. Arzu ve Batu’nun varlığı geceyi yalnızca ciddi, siyasi konuların konuşulduğu iç kapayıcı bir havadan çıkarıp basın ve magazin dünyasına, günün popüler şöhretlerinin sansasyonel dedikodularına uzanan geniş bir yelpazeye yaymıştı. Her biri kısa süreli maceralar biçiminde yaşadığı halkla ilişkiler, reklam yazarlığı, reji asistanlığı gibi uğraşlardan sonra Arzu kendini, bir büyük gazetede önce kültür sanat muha-

biri, ardından pazar eklerinde magazinci olarak bulmuştı. İşin kötüsü bir yandan yaptığı işe burun kıvrırken öte yandan bundan keyif alıp eğleniyor ve bu duruma ilişkin yaşadığı çelişik duyguları dillendirmekten hiç çekinmiyordu. Ona göre, magazin dünyası hayatın saçmalığını görünür kılıyordu, herkesin ihtiyacı olduğuna inandığı bir çeşit hafiflemeydi bu.

Kerem, “Dökümantasyon servisiniz iş başında,” diyerek yanında getirip orta sehпасının üstüne yığıldığı dosyalar arasından birini çekip Umut’a uzattı. “Bu geçen gün benden istediğin dosya,” dedi. “Yardene, Ahmetli, Aytepe köylerinden dört kadının gözaltına alınmasına köylülerin karşı koymasıyla açılan ateşle altı kişi ölüyor. İsimleri şurada yazılı. Birkaç milletvekilinden oluşan bir heyet bölgeye gidip ölenlere otopsi yaptırıyorlar. Otopsi sonucunda ölenlerin hepsinin bir araya toplanıp tarandığı tespit ediliyor. Bunların bir bölümü yaralıyken öylece bırakılıyor, dolayısıyla bir süre sonra kan kaybından ölüyorlar. Hatta o sırada gelen ambulansın şoförü de gözaltına alındığından hiçbiri hastaneye kaldırılamıyor. Tam katmerli infaz! Bir filmde görseniz inanmazsınız değil mi, ‘hadii yaa,’ dersiniz. Bunun gibi nice olay var bizim buralardan göremediğimiz.”

“Ya da bize gösterilmeyen,” diye araya giriyor Nazlı.

“Bu manzaranın Amerikan askerlerinin duvar dibine dizdikleri Vietnam köylülerini taramasından ne farkı var şimdi! Kendi memleketinde devletin askeri seni tarıyor. Gazete yönetiminin morga gönderdiği haberlerden biri de buydu! Bildiğim kadarıyla ne bunun haberi, ne konunun takipçisi olan Kürt milletvekillerinin açıklaması hiçbir yerde yer almadı,” diye tamamlıyor sözünü Kerem. “Yayınlandıysa da, dipte köşede el ilanları gibi yer almıştır,” diyor Umut. Bu sırada, “Morg ne ya?” diyerek araya giren Onur’a açıklamayı gene Umut yapıyor: “Gazetenin arşiv bölümüne biz morg deriz.” Ardından Kerem ile Umut, bazı yayın yönetmenlerinin gazeteciler arasında “mezarıcı” ya da “haber gömücü” diye anıldığından, bu büyükbaşların patronla, yönetimle aralarında bir tatsızlık çıkar korkusuyla bu çeşit haberleri bir süre mantar pano-

ya mıhlayıp ardından morga göndererek bir güzel gömdüğünden söz ediyorlar.

Kerem anons yapan spiker tonuyla, “Arkadaşlar kaldığımız yerden son Diyarbakır gezisi izlenimlerimizi aktarmayı sürdürüyoruz,” diyerek yeniden elindeki kâğıtlara dönüyor. Kerem’in konuşmasında birkaç kez JEM adının geçmesi üzerine, “Bu JEM’in tam açılımı neydi ya?” diye soruyor bu kez Onur. Umut, “Açılımı, ‘Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele’ birimi. Her ne kadar devletin resmi ağızları yıllardır varlığını inkâr etse de JEM jandarmanın hem istihbarat, hem operasyonel birimi olarak çalışıyor. Devletin resmi kurumlarının inkârı boşuna değil, çünkü yasadışı işler çeviriyor, bizzat cinayetler işliyor, yaptıkları infazlara ‘aktif engelleme’ diyorlar. JEM’in bazı infazlarda Cihadın Askerleri elemanlarını kullandığına dair kuvvetli deliller var. Onların devlet güdümündeki eylemlerinin çoğu ânında hasıraltı ediliyor. Batı’da da örnekleri görülen gladyo, kontrgerilla gibi devletin yeraltı teşkilatlarından biri gibi düşün JEM’i,” diyor Onur’a. Umut’un soluk almasını fırsat bilen Kerem ekliyor: “Varlığını o kadar inkâr ediyorlar ki, mesela İstihbarat Grup Komutanlığı hiçbir yerde JEM denmesini istemiyor. Bu konuda pek hassaslar. Gazetelere açık açık uyarı geldi. Bakın arkadaşlar, dikkat edin pek çok gazete, yayın organı açıkça JEM diye yazamıyor artık. Bazı şiddetli inkârlar kabulden sayılır değil mi?”

“Devlet her zaman bir buz kütesi, bir aysberg ama hiç bu kadar yabancı olmamıştı bizlere sanki,” diyor Nazlı.

Umut’un verdiği birkaç örnekten sonra siyasi konulara uzaklığıyla bilinen Onur’un, “Cihadın Askerleri’ni devletin niye çöktemediği” sorusuna Umut, “Aslına bakılacak olursa devlet, Cihadın Askerleri’nin ne gücünü, ne tabanını doğru dürüst analiz edebildi. Hâlâ üç-beş İran ajanının kışkırttığı küçük bir bölgesel hareket sanıyor. Kendi bizzat içinde yer aldığı, hatta elebaşlarından biri olduğu halde çok uzun süre JEM için basının uydurması, Kürtlerin, solcuların iftirası diyen Metin Ercan bu kez de Cihadın Askerleri için, İran’ın kışkırttığı küçük bir grup benzetmesi yapı-

yor, sorunun boyutlarını küçültürlerse ortadan kaldırılması da bir o kadar kolaymış izlenimi uyandırmak istiyorlar.” “Haklısın,” diye sözünü kesiyor Kerem, tabağına sigara böreği alırken, “Evvelsi gün konuştuğum Diyarbakır emniyet müdürünün görüşü de tam bu yönde. Bir fiskeyle halledilebilecek mahalli bir çeteymiş gibi söz ediyor onlardan.” Umut, “Sen Emniyet Müdürü’yle de mi görüştün? Hiç söylemiyorsun,” diyor. “Evet, kısa bir görüşme oldu. Adam o kadar kendinden emin konuşuyor ki, dedikleri doğru olabilir mi, diye düşünmeden edemiyor insan.”

“Ya boş versene sen! Devletin aymazlık tarihinin sayfaları hayli kabarıktır! Devletin içişleri bakanının bu örgütün varlığını resmen açıkladığı gün Cihadın Askerleri’nin işlediği cinayetlerin sayısı yüz yetmiş sekizi bulmuştu, düşünün! Bu devlet, imajını gerçeklerin kendisinden çok daha fazla önemsiyor. Memlekette hiçbir mevzu, inkâr edilemeyecek noktaya gelinceye kadar telaffuz edilemiyor.”

“Yakasını milliyetçiliğin kibrinden kurtaramadığı için de hiçbir konuda çözüm üretmiyor. İşi gücü imajının aynasını parlatmak,” diye araya giriyor Nazlı.

Başıyla onaylayan Umut kaldığı yerden sürdürüyor: “Her konuda bu böyle, önce yok sayıyor, görmezden geliyor, üstüne varınca inkâr ediyor, sonunda ölümler yüz yetmiş sekizer yüz yetmiş sekizer gelmeye başlayınca, ‘Aa, hakkatten de varmış lan böyle bir örgüt!’ demeye başlıyor. Ortaya çıkanlar konusunda bakanları sıkıştırmaya kalkıyorsun, bu kez de... ama yetkili birimler bizi yeterince bilgilendirmede... bize bölgeden gelen bilgiler doğrultusunda falan... diye üfürükten laflar geveleyip duruyorlar.”

Bakanın sözlerini adamı taklit ederek söylemesi diğerlerini güldürüyor. “Malum hikâye ağbi. Kabahat memlekette samur kürk! Kimin omuzuna koysan düşüyor. Halının altına süpürülenlerle toprağın altına sürülenlerin dengesi hiç değişmiyor!”

“Güzel laf, güzel benzetme,” diyor Arzu. “Bak ben sana söyleyeyim reklam ajansında metin yazarı olsan, daha çok ekmek yemişsin.”

Arzu'ya uzaktan kadeh kaldırarak, "Eyvallah, sağ ol," diyor Umut.

Kerem, Onur'a dönüp, "Ayrıca devlet örgütün içine sızmakta yetersiz kalıyor. Adamlar birbirine sımsıkı kenetlenmiş. Mesela Kürtlerden, sol örgütlerden koparabildikleri kadar itirafçı koparamadılar onlardan. Cihadın Askerleri beton gibi bir arada durmayı becerebiliyor," diyor.

Kerem'in bu sözlerine, "Cihadın Askerleri'nin de, dağdakilerin de askeri kanadına seçilen militanların eğitimsiz kişiler olduğu gözlenmiş, bunlar davalarına sonuna kadar iman etmiş itaatkâr yapıda kişiler, Cihadın Askerleri'nin askeri kanadına Cemaatin Oğulları deniyor," diyerek ekleme yapıyor Umut.

"Ee, kendi açılardan haklılar," diyor Nazlı. "Eğitim ve rasyonel akıl fanatıklığı törpüler. Ayrıca bilmemkim ve mahdumları ataerkil zihniyette her zaman iş görür."

Arzu, "Peki silahlı Kürtlerle Cihadın Askerleri arasındaki gerilimin iyice tırmandığı söyleniyor, senin izlenimlerin nedir bu konuda?" diye soruyor Umut'a. "Ne o, bakıyorum magazinden uzaklaştın sen, ciddiye sardırдың," diyor Kerem Arzu'ya. Umut oralı olmadan sürdürüyor: "Dağdakiler kendini bölgede ikinci devlet sandığı için onlar da aynı hatayı yaptı. Cihatçıların çapını, gücünü göremediler. Bölgedeki diğer Kürt gruplarını silkeledikleri gibi bunları da ellerinin tersiyle halledebileceklerini sandılar. Cihadın Askerleri bölgede palazlanmaya başladığında birkaç infazla gözdağı verebileceklerine, bu belayı başlarından kolaylıkla def edebileceklerine inandılar. Kazın ayağı öyle değildi halbuki, görüyoruz öyle de çıkmadı işte! İşler iyice kızışınca önderleri bile çıkıp özür diler mahiyette bir konuşma yapmadı mı? Sonunda mecbur kalıp aralarında ateşkes ilan ettiler, birbirlerinin kümeslerine fazla sokulmamaya çalışıyorlar şimdilerde. Bence iki taraf da sipere çekilmiş son hesaplaşma gününü bekliyor."

"Ya sahiden anlamıyorum, bu Cihadın Askerleri tam olarak ne yapmak istiyor?" diye soruyor Onur. Siyasetle ilişkisi sınırlı olan kişilerin çoğunda görülen, tek bir cevabın her şeyi anlama-

ya yeteceğine inanan saf bir güvenle dillendirilen bu çeşit sorulara sıklıkla muhatap olan Umut, bir süre çenesini sıvazlayarak uygun sözler arıyor, böyle durumlarda toparlayıcı, özetleyici, tok yanıtlar bulmak gerekliliğini önceki deneyimlerinden biliyor. “Kısaca 1400 yıllık İslam devleti modelini diriltmeye çalışıyorlar, diyebilirim. 79’daki İran devrimi yalnızca Türkiye’yi değil, tüm bölgeyi çok hareketlendirdi. Zamanlarının geldiğine inanan irili ufaklı pek çok İslami grup birbiri ardına ortaya çıkmaya başladı. Dağdakilerin örgütü nasıl bölgedeki diğer Kürt gruplarını bir bir tasfiye ettiyse bunlar da diğer cemaatleri, grupları silmeye çalışıyorlar. Her iki grup da önce kendi aralarında, sonra tüm bölgede tek merkez olmak, konunun tek muhatabı olmak istiyorlar. Aslına bakacak olursan, tüm bu gelişmelerin derin devlet politikası olduğunu söyleyenler de var. Derin devletin ya da devlet aklının, artık adına her ne derseniz deyin, hem Kürt meselesini, hem İslami hareketlenmeyi kriminalize etmeye çalıştığına inanıyorlar. Bir çeşit dengeleri koruma meselesi yani.”

“Bu zeytinyağlı sarmanın içinde tarçın mı var,” diye soruyor Onur.

“Hep koyarım, annemin tarifi. Başka bir tat veriyor. Ha bir de çok az sumak ekşisi var içinde.”

“Acayip lezzetli olmuş,” diyor Batu.

“Sık sık haftalık yapıp dolaba koyuyorum. Yemek gibi değil de atıştırmalık gibi yiyoruz.”

Batu, “Ha, anlaşıldı. Umut’un giderek haşmetlenen göbeciği sadece biradan değilmiş demek.”

“Ama onun aşçılığının da benden kalır yanı yok,” diyor Nazlı. “Bizim sonumuz belli, yaşlı, tombul ve sempatik bir çift olacağız.”

“Sempatik kısmından o kadar emin olmasanız iyi olur,” diye iğneliyor Batu. Umut da Nazlı da yüzlerini ekşiterek bakıyorlar ona. Önündeki dosyaları karıştıran Umut, “Şu eski MİT müsteşarı korgeneralin yaptığı açıklamaya bakın allasen,” diyerek eline aldığı gazete kupürünü yüksek sesle okuyor: “‘Sağ örgütler daima

milli olur, bunlar pek dış destek almazlar. Yani sizin sağcınıza hangi ülke destek verir?’ Düşünün arkadaşlar, bu kafa ülkenin istihbarat örgütünde müsteşarlık yapıyor ya! Hadi anladık istihbarat bilmiyorsun, hiç mi Amerikan filmi seyretmedin be birader!”

Kerem, “Bunlardan biri çıkıp Rabıta denen o karanlık örgüt için bile, ‘Rabıta bir dini teşekküldür, abartılmasın,’ diye buyurmamış mıydı? Omuzlarındaki yıldızların sayısına bakma, bunların hepsi aynı fabrikanın kumaşı.”

“O müsteşarın marifetleri bununla da kalmıyor,” diyor Umut. “Geçenki olayda, protesto maksadıyla kepenk kapatan esnafa saldıran Cihadın Askerleri’ne bağlı saldırganlardan, ‘kepenk kapatmaya tepki gösteren sade vatandaşlar’ diye söz etmişti yaptığı açıklamada. Yatacak yerleri yok bunların.” “Ama oturdukları koltuklar var,” diyor Onur. Umut duvardaki mantar panoya raptiyelediği polis raporlarından birinin fotokopisini alıp yüksek sesle okuması için Kerem’e uzatıyor. Kâğıda şöyle bir göz atan Kerem, “Nereden aldın bu raporu,” diye soruyor. “Havana’daki adamımızdan,” diye yanıtıyor Umut. “Havana’daki adamımız” esprisiyle kastettiği eski bir gazeteci. MİT elemanı olduğu ortaya çıkınca mesleği bırakıp MİT’in bölge müdürü olarak Diyarbakır’a atanan bu kişiyle ilişkisini sıcak tutmaya bakıyor Umut. Adam da hem eski çevresiyle, hem basın dünyasıyla bağının kopmasını istemediğinden sınırlarını kendisinin belirlediği gönüllü bir yardımlaşma gösteriyor. Kerem boğazını temizledikten sonra okumaya başlıyor: “Eylemlerde kullanılan silahların olaylardan sonra, örgüt mensupları tarafından fiziki müdahaleyle temizlendiği görülmüştür. Olaylarda kullanılan silahlar, balistik yönden irtibat vermemesi için ve delilleri yok edebilmek maksadıyla silahın iğnesi çıkarılarak iğne ucu zımparalanmakta, ayrıca fişek taban yatağına da müdahale yapılarak tabancanın balistik özellikleri fizik olarak değiştirilmektedir. Bu işlemin örgütün üst yöneticileri tarafından alt kademelere öğretildiği, her olaydan sonra benzeri fiziki müdahalenin yapılarak silaha ilişkin delillerin yok edildiği öğrenilmiştir.” Bir süre sessizlik oluyor. “İslam dünyasını Türkiye’de

hiçbir kesim doğru okuyamıyor,” diyor Umut. “Belki de sorun İslamın kendisinin doğru okunamamasında,” diyor Nazlı. Onur’un, “Bu İslami grupların hepsi Kürt mü?” sorusu üzerine, Umut, “Yok değil, ‘İslami Hareket’ grubunun kurucusu bile Kürt değil mesele. Cihadın Askerleri’nde Kürt nüfusu kalabalık ama özellikle Kürtlüğü öne çıkarmıyor, aksine bundan geri duruyor. Kürtlüğe dair referanslar dini referanslara eşlik ettiği müddetçe kabul görüyor. Bölgedeki mağduriyetler de Kürtlük üzerinden değil, din üzerinden dile getiriliyor.”

Anlatılanların boğuntusundan kurtulmak için arada bir kendilerini konuşmaya değmez konuların akışına kaptırıyorlar. Umut arada birkaç plak dinletiyor onlara. Plak değiştirmek üzere yenden yerinden kalktığında, “Ağbi millet rock deyince hep bildik babalara takılıyor, bakın bunları pek kimse bilmez. Acayip ‘progressive rock’ yapıyorlar. İtalya’ya giden bir arkadaşla ısmarlamıştım,” diyerek pikaba Premiata Forneria Marconi’nin plağını yerleştiriyor.

Umut ile Kerem bir köşede dosyalara gömülüyor, ara ara dönüp diğerlerinin muhabbetine katılıyorlar. Kerem kendini alamayıp, Diyarbakır’dan getirdiği, Rojda’nın dosyasında yer alan bir görgü tanığının ifadesini okuyor: Lise kantininde çıkan bir tartışmanın sokağa taşması sonucunda genç bir kızın onları kovalayan Cihadın Askerleri militanlarından kaçarken sırtına yediği satırın göğsünden çıktığını gördüğünü söylüyor olayın tanığı. “O kızın yüzü ölene kadar gözümün önünden gitmez,” demiş.

Nazlı ile Arzu duyulacak biçimde derin bir iç çekiyorlar.

“Ağbi o kadar topları tüfekleri var adamların hâlâ satırla falan ne uğraşıyorlar, anlamadım ki,” diyor Onur. “Kesici alet kullanmalarının birkaç sebebi var,” diye açıklamaya girişiyor Umut. “Öncelikle herhangi bir suçta kullanılıp kullanılmadığının tespiti zor. Tabanca gibi balistiği falan yok. Sonra meşhur 6136 sayılı ateşli silahlar kanunu var, bu ona girmiyor, oradan da yırtıyorsun. Özellikle Batman’da yaygın biçimde satır kullanıyorlar.”

“Bir de Batman’da daha çok sokak cinayetleri işleniyor. Hüç-

re evlerine, sığınaklarına, cephaneliklerine yapılan baskınlarda hiç cesede rastlanmıyor. O tip vakaların hepsini Batman dışına havale etmişler. Bu arada heriflerin yalnızca satırla saldırı düzenleyenlerden oluşan bir Satırcılar Birimi var.” “Yok artık!” diyor Batu. “Valla ya, kendileri koymuşlar adını üstelik ‘Satırcılar Birimi’ diye. Yaptıkları iş de ‘adam satırlamak’ diyerek fiyaka yapıyorlar.”

“Şu Hayrullahçıların bölgedeki gücü tam olarak ne durumda?” diye soran Batu’yu, “Şu sıralar fazla görünür olmaya başladılar,” diye yanıtladıktan sonra Kerem’e dönüyor Umut: “Sende fazladan yeni bir şeyler var mı bu konuda?”

“Cihadın Askerleri onları İslami mukaddesattan uzaklaşmış fesat grubu olarak nitelendiriyor. ‘Fesatçılar’ diye söz ediyorlar onlardan. Aralarında görünür bir düşmanlık yok gibi, ama ortak bir bağ da yok. Cemaatler içinde en hesap kitap bilen bu Hayrullahçılar galiba. Öncelikle çoğunlukla şehirli ve eğitilmişler... Onlara bağlı polisler, askerler, hâkimler, savcılar var. Devleti içlerinden yavaş yavaş kuşatıp yuvalanıyor, sinsi sinsi ilerliyorlar. Hayrullahçıların okumuş yazmış takımının, Avrupa görmüşlerinin devlet içinde yükselişleri, kilit noktalara getirilmeleri belli bir ölçüde kaygılandırıyor Cihadın Askerleri’ni. Ama belki de onları ileride kullanacakları günü bekliyor, fazla ses çıkarmıyorlardır, kim bilir. Hem sadece Hayrullahçılar da değil, İman Neferleri de devlet içinde yuvalanıyor. Misal ‘Küçük Ağa’ dedikleri o bodur valinin İman Neferleri’nden olduğu açıkça biliniyor. Adamın öyle halim selim, mülayim görünüşü işin vitrini sadece, devlet içindeki en tehlikeli adamlardan biri olduğu söyleniyor. Cihadın Askerleri’yse her iki gruba da dış biliyor. Allah’ın partisine katılmak dururken, tağuti rejimin meclisine mebus sokmaya çalışmakla, ümmeti oyalamakla suçluyorlar.”

Konunun giderek saçaklanıp boyunu aşmasından sıkılmış olan Onur, “Tağuti ne oluyor ağbi ya!” diyor.

“Ya bu konular çok uzun, nasıl diyeyim, şimdi Cihadın Askerleri’nde İhvanı ve Selefi argümanlarla biçimlenmiş bir devlet karşıtlığı var. Zaten teşkilatlanma ve eylem modelleri Mısır mer-

kezli İhvan hareketinden alınmışa benziyor.”

Batu, Onur’u göstererek, “Bu arkadaş şimdi de İhvan ne, Selefî ne diye sorar,” diyor. “Arap coğrafyasındaki farklı İslami gruplar, bizde de şubeleri var,” diye kısa bir açıklamayla yetiniyor Umut. “Tağuti rejime gelince, onlar şeriat düzeni dışındaki devlet düzenlerinin hepsini şeytanın düzeni olarak nitelendiriyor.” “Peki bizimki de onlara göre tağuti mi oluyor?” diyor Onur. “Evet, şeriatla yönetilmiyorsun çünkü, dahası tağuti rejimle yönetildiğin için bu toprakları da dar’ül harp sayıyorlar, yani harp alanı, savaş meydanı... Tağuti devlete vergi vermeyi, onun eğitim kurumlarıyla ilişkiyi reddediyorlar, medeni hukukun onları bağlamadığını söylüyorlar, hatta dar’ül harbin camilerinde cuma namazının kılınmayacağını iddia ediyorlar. Bizleri de hizbuşşeytan olarak görüyorlar.”

“Tağuti, hizbuşşeytan, ne bilmediğimiz terminolojiler!” diyor Onur.

“Sen bizim bir de nasıl terminolojilerle uğraştığımızı bir bilsen! Müntesip, Merhaleci, Müztaz’af, ne dersin daha sayayım mı?” Nazlı’nın Umut’a, “Merak etme, onlar da senin Creedence Clearwater Revival şarkılarını bilmiyorlar,” demesi üstüne gülüşmeleri gerilmiş sinirlerini boşaltıyor.

“Bambaşka bir tasavvur, bambaşka bir dünya,” diyor Arzu.

“Öyle. Bakın mesela İman Neferleri Urfa civarında yalnızca kendi cemaatlerinden kişilerin oturduğu adeta bir küçük şehir inşa etmiş. Öyle gelip geçerken uğrayabileceğin yol üstü bir yer de değil üstelik, neredeyse pasaportla gireceksin içeri. Gene bunların Güneydoğu’da tarikatlarına ait benzin istasyonları zinciri var. Halkın bir kesimi o istasyonlardan alınan benzinin daha bereketli olduğuna, daha çok yol yaptırdığına inanıyor, oradan alınan benzin adeta yakıtların zemzemi kabul ediyor, istasyonda pompaların önündeki araba kuyruklarını bir görsen şaşarsın. İnanılır gibi değil ama, bu da böyle bir memleket gerçeği işte! Güya aynı ülkede yaşıyoruz, ama maalesef herkes kendi mahallesini bütün Türkiye sanıyor,” diyor Umut.

“Peki Kerem, Diyarbakır’dan getirdiğin heybede hiç mi insanı şöyle ucundan da olsa gülümseten bir şey yok?” diye soruyor Arzu.

“Var,” diyor Kerem, “örneğin bu gidişimde öğrendim: Gerillaların dağa çıkmadan önceki ilk yıllarında örgütsel toplantıların yapıldığı tek katlı bir ev varmış, o eve ‘Beyaz Saray’ diyorlarmış.” “İyi ironi!” diye gülen Batu’ya dönüp, “Dağdaki gerillalar da bombaya patates diyorlarmış,” diye ekliyor. Tam da o sırada elindeki soğumuş parmak patatesi gevremekte olan Batu, kızlara dönüp, “Biraz daha patates kızartsak mı acaba?” diye soruyor.

“Şu geçişe bakın Allah aşkına!” diyor Arzu. “Sizin kurgulamanızı sevsinler!”

“İçtiğin birayla kızarttığın patates birbirine denk olmalı arkadaşım,” diyor Onur.

“Ortamı sulandıracağınıza gidip kendi patatesinizi kendiniz kızartın,” diyor Nazlı. “Ne zaman yemek sözü geçse bizim gözümüzün içine bakıyorsunuz. Eliniz yok mu sizin?”

“Umut arkadaşın eli hepimizi temsil ediyor,” diyor Batu.

“O işe yaramayan elini keserim senin Batu!” diyor Nazlı.

“Elini değil, dilini kes,” diyor Arzu. “Dili çok uzadı bu gece bunun.”

“Arkadaşlar farkındaysanız ortalığı şeriatçılar bastı, el ayak kesmeye başladılar, baştan söylemiştim size bu konulara fazla dalmayacaktık,” diyor Onur.

“Bakın, geçen gün Gazeteciler Cemiyeti’nde matrak bir hikâye dinledim,” diyor Kerem. “Mülkiyelilerin kütüphanesinden kitap alıp da zamanında iade etmeyenlerin adlarının yazılı olduğu bir borçlular listesi asılıymış okulun koridorunda. Dağdakilerin önderinin adı da yıllar yılı listenin ilk sırasında yer almış.”

“Artık okula gidip gelmediği, örgütsel faaliyetlere gömüldüğü zamanlar olmalı herhalde,” diyen Nazlı’nın sözünü Arzu, “Eh o kadar iş gücü arasında haliyle kitabı iade etmeye vakit bulamamıştır,” diye tamamlıyor.

“Millet radyoda televizyonda günde en az on kere duyduğu

bu adı okulun duvarında ‘aldığın kitabı geri getir kardeşim’ listesinde gördükçe iyi makara yapıyorlarmış,” diye sürdürüyor Kerem.

“Kim anlattı sana bunu?” diyor Nazlı.

“Bir eski Mülkiyeli.”

“Dahası da var. Bakın dağdakilerin önderi de, Cihadın Askerleri’nin eski başımamı da Mülkiyeli.”

“Ne Mekteb-i Mülkiye’ymiş ama! Valla Mülkiye kendi başına bir örgüt adeta. Mafyanın Allahı olan şu yeni İçişleri Bakanı Abidin’inden küçük yerde kendini padişah sanan en kıytırık kaymakamına, gevrek gülüşlü ekran soytarısı tarihçisinden, yalan yanlış beyan veren dandik iktisatçısına varana kadar cins cins adam çıkarmış valla, helal olsun Mülkiye’ye!” diyor Umut.

“Ben bu Cihadın Askerleri’nin en çok para kaynaklarını merak ediyorum, İran’dan falan mı geliyor paralar?” diye araya giriyor Onur. Umut, “İran’ın eli yalnızca Cihadın Askerleri’nin üstünde değil, Türkiye’de birkaç başka İslamcı grupla da bağlantıları var, tümünün iplerini kendi ellerinde tutmaya bakıyorlar. Hangisinin güçleneceğine hangisinin zayıf düşeceğine bakıyorlar. Diğer bazı grupların Suudi Arabistan’la, bazılarının Mısır’la yakınlıkları var. İran’sa, sınır komşuluğu avantajından yararlanmaya bakıyor,” diyor Umut.

“Resmen sıkı bir casus filminin ortasında yaşıyoruz abi,” diyor Arzu. Hem Kerem hem Umut aynı anda, “Öyle,” diyorlar. “İstanbul da, Diyarbakır da şu an eski Beyrut gibi. Kaç ülkenin istihbarat ajanı fink atıyor ortalıkta belli değil. Tabii herkes kendi hesabının, çıkarının peşinde. Ortadoğu eski pasta! İstediyin kadar dilimle bitmiyor,” diyor Umut.

“Öyle böyle değil, bakın devletin her katında Hakkari, Batman, Van üçgeninde eroin işi döndüğü biliniyor, Yüksekova’da imal edilen uyuşturucunun Van üzerinden sevk edildiğini de bilmeyen yok. Öyle bir çark kurulmuş, ortalığı örümcek ağı gibi öyle menfaat şebekeleri sarmış ki herkesin bir hesabı var bu işlerde. Yahu düşünün, Van gibi bir yerde...” diye başlayıp susuyor Ke-

rem. Havada asılı kalan sözünü tamamlamak için aradığını bulana kadar elindeki kâğıtları karıştırmayı sürdürüyor. Diğerleri onu sessiz ve bekleyen gözlerle izlerken, “Hah işte buldum, buradaymış,” diyerek elindeki kâğıttan okuyor: “THC yani Tetro Hidro Karnobilen, ne olduğunu bileniniz var mı, yok tabii, eroinin kalite kontrolünü yapma işlemiymiş! Bu işin ustası da Van’da bir kadınmış! Düşünün: Van’da eroin kalite kontrol işlemi yapan, belli ki işin uzmanı olmuş bir kadın! Aklınız kesiyor mu, bir James Bond filmindeyiz sanki. Ya yeminle söylüyorum, filmini çeksen kimseyi inandıramazsın bu ülkede olan bitenlere!” diye tamamlıyor sözünü.

Onur’un sahici bir merakla, “Şu anlattıklarınızın ne kadarını yazabiliyorsunuz gazetenizde?” diye sorması üzerine Kerem atılıyor: “Bravo! İşte gecenin can alıcı sorusu güzel kardeşim. Ama neyse ki dersimizi çalıştığımız yerden geldi. Kıdım kıdım kadarını yazabiliyoruz canım kardeşim, sen emrinde çalıştığımız patronları, yayın yönetmenlerini, yazı işleri müdürlerini görsen, bu kadarıyla bile kalkıp Pulitzer ödülü verirsin bize! Valla gün içinde bu haber gömücüler tayfasının elinden neyi, nereye kadar kurtarabildiğime bakıyorum ben. Elimden ancak bu kadarı geliyor halkım, özür dilerim.”

Onur’un, “Demin sorduğum şu Cihadın Askerleri’nin para kaynakları konusu yarım kaldı,” demesi üzerine Umut, “Örgüte mali kaynak sağlamak amacıyla ilk soygunlarını 84 yılının sonlarında gerçekleştiriyorlar. Büyük bir kuyumcuyu soyuyorlar. Bölgenin kaçakçılık tarihi malum. Başlarda kaçak sigara, kaçak saat falan satıyorlar. Bazı illerde av malzemeleri bayii açıp, tezgâh altından kaçak silah, tabanca mermisi falan satıyorlar. Sonrasında işi iyice büyütüyorlar, çeşitli illerde hızla örgütlenip ağlarını her yere yayıyorlar. Camilerden zekât topluyorlar, bayramda kurban derisi topluyorlar, zenginlerden yardım adı altında haraç topluyorlar. Kuran kurslarından da iyi para kaldırdıkları söyleniyor. Bir de ‘infak’ dedikleri bir vergilendirme sistemiyle kendi adamlarının gelirlerinin sekizde birini alıyorlar. Örgüt adına işletilen tica-

rethanelere de sahipler artık. Millet burada hâlâ televizyon ekranlarında çarkıfelek seyretsin, orada ne çarklar döndürülüyor.”

Nazlı’nın, “Zaten millet burada çarkıfelek seyretmeye kilitlendiği için orada o çarklar dönebiliyor,” demesi üzerine “çark” lafının ucuna yapışan Batu’nun, “Çarkı kırık koca dünya”dan “Ben feleğin şu çarkına çomak sokarım” a varana kadar çeşitli şarkı, türkü adlarını sıraladığı sulu zırtlak bir muhabbete kaptırıyorlar kendilerini. Herkes neredeyse bütün gece konuşulan iç karartıcı konularla ağırlaşan havayı saçma sapan esprilerle hafifletip dağıtmaya, bozulan sinirleri yatıştırmaya çalışıyor.

Umut’un “Ulan amma sulandırdınız konuyu ha!” diye uyarması üzerine Batu, “Ağbi bu ağır mevzuların arasına böyle mavradan parçalar atmasak çekilir gibi değil,” diyor. “Hatta ben bir kadeh daha viski alayım canım kendime, hoş tutayım zatımı.”

“Bana da bir kadeh doldur o ganimetten,” diyor Kerem.

Batu, Nazlı’ya dönüp, “Sen de ister misin iki parmak viski, hani cila niyetine,” diye soruyor. Nazlı başını iki yana sallarken, “O kırmızı şaraptan şaşmaz,” diyor Umut.

Kerem elindeki kâğıt tomarını yılmışçasına sehpaye bırakarak, “Arkadaşlar, bakın birkaç yıl sonra yeni bin yıla giriyoruz, daha düne kadar yolumuzun üstünde bizi 2001 uzay yolu macerası bekliyor sanıyorduk, şimdi kapısına dayandığımız milenyumun eşiğinde konuştuğumuz konulara, uğraştığımız şeylere bir bakın ya,” diyor.

Umut yerinden kalkıp ağır adımlarla pikabın başına gidiyor. Art arda istiflenmiş uzunçalarını alışkın hareketlerle tarayan parmakları aradığını bulup çıkarıyor. Zarfından çıkardığı plağı diske özenle yerleştirip, sesi biraz açıyor, ardından Emerson, Lake and Palmer’ın *Trilogy* albümünün açılış parçası “From the Beginning” ile birlikte odanın havası değişiyor, herkes susmuş kendini müziğe veriyor, her birinin yüzünde yavaş yavaş kendi iç âlemine çekilmenin hülyası dolaşmaya başlıyor.

İP ÜSTÜ BIÇAK SIRTİ

Nihat Astsubay'ın tek düşündüğü karnının açlıktan zil çaldığıydı. Kahvaltı etmeden evden çıkmış, önce Trafik Çay Bahçesi'ne uğrayıp özel bir nedenle sivil polislerden biriyle görüşmüş, ardından Şehitlik semtindeki ayaküstü bir toplantıya katılmıştı. Nihat Astsubay'ın binaya döndüğünü öğrenen Eğitimci'nin Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı'ndaki toplantıya katılmadan önce günlük bilgiler almak için onun yanına uğraması gerekiyordu.

Nihat Astsubay o sırada masanın başına çökmüş, gözü dönmüş bir iştahla kahvaltı ediyor, kızdığı, öfkelendiği kişilere karşı sıklıkla söylediği, “Ben senin gibileri kahvaltıda yerim, öğlene kemiğin bile kalmaz,” sözünün adeta canlandırmasını yapıyordu. Korucu köylerine yaptıkları bir-iki teftiş gezisi sırasında neredeyse bir koyunu tek başına yediğini gördüğü Nihat Astsubay'ın nasıl bu kadar çok yiyip böyle zayıf kaldığına akıl erdiremezdi Eğitimci. Yemek yerken gözü büyülenmiş gibi hiçbir şeyi görmez, adeta yemeğin bizzat kendisiyle konuşuyormuşçasına homurtulu sesler çıkarırdı. Eğitimci, onun masasının üstüne yayılmış halde duran parçalanmış, yakılmış, kolu bacağı kopmuş, kanlar içindeki, kendi deyişiyle “terörist leşlerinin” fotoğraflarına bakarken bile aynı iştahla yemeyi sürdürdüğünü gördüğünde Nihat Astsubay'ın yüzüne onu ilk kez görüyormuşçasına bakmıştı. Bu sırada cesetlerin kimliğini teşhis etmekte yardımcı olması için odasına çağırıldığı başucunda dikili duran örgütün itirafçılarından eleman bile

dikkatini onun yemek yiyişinden alıp fotoğraflara vermekte zorlanmıştı. Yemek yemekle kurduğu ilişkide Eğitimci'nin başka hiç kimsede görmediği bir kendinden geçme hali vardı. Yeri geldikçe, "İyi yerim, iyi uyurum, iyi koşarım, af buyrun iyi... he he he..." diye sırtarak pişkin pişkin övünürdü.

Odaya girer girmez, "Ağit'in kalp krizi geçirdiği doğru mu?" diye soruyor Eğitimci. "O işten huylandım ben." Cevap alması için biraz beklemesi gerekiyor. Ağzında gezdirdiği iri lokmayı güçlölükle yutan Nihat Astsubay, "Kalp krizi mi, değil mi bilmem ama, kalbiyle ilgili bir şey demiş doktorlar, bir-iki gün daha hastanede tutacaklarmış," diyor. Durumdan hoşlanmadığını belirten bir sesle, "Doğru olabilir, ama zamanlama manidar geldi bana, dün sabah mutlaka otelde olmalıydı. Biliyorsun hedefin o arabaya binmesinde tek garantimiz oydu, bütün plan Ağit'in oteldeki varlığına bağlıydı," diyor Eğitimci. "Bir şeyden şüphelendi mi diyorsun yani? Olabilir tabii. Hem ne de olsa adam akrabası bir yerde, arada aile hukuku var, belki kalbi kaldırmadı, kaldırmayınca da kalp krizi oldu ha ha ha!" "Korktu mu acaba, sen sadece hafif yaralı olarak kurtulacaksın, demiştik kendisine. Hem Kürtlerin nezdinde iyice kahraman olacağını, işimize daha çok yarayacağını da söylemiştik." Bir an durup dün akşamdan beri kafasına takılan bir ihtimali dile getiriyor: "Acaba o arada onu da harcayacağımızı düşünmüş olabilir mi?" "Fena olmazdı, hiç ısınmadım o tilki suratlı herife, onları bize satan, kuyruğu sıkıştı mı bizi de onlara satar. Hepsi aynı bokun soyu!" Art arda ihtimallerin sıralandığı bu konuşma boyunca aklını ikna edecek bir yanıt alamamak Eğitimci'nin canını iyice sıkıyor. Ağit'in kimliğinin ve kendileriyle bağlantısının deşifre olması ihtimali nedeniyle hastaneye doğrudan soramazlardı. Hem bu sahiden bir tezgâhsa işin gerçeğini öğrenebilecekleri de şüpheliydi. Daha bu yakınlarda, o hastanede hemşirelerden birinin örgüte yardım ettiği ortaya çıkmıştı. Gene de Ağit'in gerçek durumu hakkında doktorlardan bilgi almanın, işin aslını öğrenmenin bir yolunu bulmaya bakacaktı. Gerçi artık

doktorlara da güven olmuyordu, nicedir kimin ne olduğu belli değildi. Aklını sakinleştirmek için durup derin bir soluk alma ihtiyaı duyuyor.

İki lokma arası soluklanarak, “Bak gene de helal olsun bizim elemana, öyle ks akıllı ama Saim Baran’ı tek başına arabaya binmeye ikna etmeyi becermiş gene de,” diyen Nihat Astsubay’a, elemanın eğitimindeki payını hatırlatırcasına, “İyi çalıştırdım,” diye karşılık verme gereği duyuyor Eğitmen. “Ayrıca Agit’in, Saim Baran’a önden yaptığı güven verici açıklamaların etkisi olmuştur elbet,” diye tamamlıyor sözünü. “Yoksa kaın kurası o yaşlı kurt böyle bir oyuna kolay kolay gelmezdi.”

“TAK’tan birileri gelmiş buraya diyorlar.” Adı apaçık telaffuz edildiğine göre konunun etrafında bilmezden gelerek gezinmenin bir anlamı kalmadığını düşünen Eğitmen, “Biliyorum, sebebini anlarız,” diyor. TAK’la ilgili ortama hâkim olan bu belirsizlik havasını dağıtmak için bir an önce gereken yerlerle temasa geçip durumunu aydınlatmanın yoluna bakması gerektiği hızla geçiyor aklından. Gizemini korumak için ortalarda fazla görünmeyen TAK’ın bu sessiz gelişinin sebebi ne olabilirdi? Kendisi bu konuda neden önden bilgilendirilmemişti? Merkezi Ankara’da olan vurucu timlerden oluşan geniş yetkilere sahip bu özel harekât biriminin birdenbire sahaya inmesi, üstelik bu konuda kendisine hiç bilgi verilmemiş olması bir zamandır iten içe beslenen kuşkularını büyütüyor. Nihat Astsubay’ın manidar bir tonda, “Gelmeleri neyse de ortalıkta görünmemeye çalışmaları garip geldi bana...” diye başladığı cümlesi boşlukta huzursuzca asılı kalıyor bir süre, sesindeki soru tınısına rağmen karşılık alamadığını görünce cümlesini tamamlama gereği duyuyor: “Bir işler dönüyor ama, hadi hayırlısı...” Pencereden dışarı bakmayı sürdüren Eğitmen, “Ben odama dönüyorum,” dediği sırada, Nihat Astsubay sesine çok da nemseymişmuş havası veren bir tonda, “Filigranlı bilgi getiller mi bu yakınlarda?” diye soruyor. Sesindeki bu tonla kendisini kandırabileceğini düşündüğü için ona küçümsediğini sezdiren bir gülümsemeyle karşılık veriyor Eğitmen. Bir istihbarat jargonu

olan filigranlı bilgilere sahip olma ayrıcalığının kurum içinde bir tür konum atlama anlamına geldiğini Nihat Astsubay da biliyor elbette; kaynağı gizli tutulan, birkaç koldan teyit edildiği için doğruluğundan şüphe edilmeyen istihbari belgelere “filigranlı bilgi” dendiğini öğrendiği günden beri de onun bu tür kaynakların peşine düştüğünün fazlasıyla farkında Eğitimci. Ne de olsa bu etiketi taşıyan bilgi devletin matbaasında basılmış kâğıt parayı sahtesinden ayıran filigranın güvenilirliğini taşıdığından fazladan teyide gerek bırakmıyor. Bilgi iktidarsa eğer filigranlı bilgiye erişimi olmak iki kere iktidar demek çünkü. Şeker Paşa’nın bütün o afra tıfılarıyla JEM’in patronuymuş gibi ortalarda gerine gerine dolaşmasına karşın bir ayağı sürekli Ankara’da ve Allah bilir daha nereelerde olan Eğitimci’nin hiyerarşide daha önemli bir pozisyonda olduğunu seziyor Nihat Astsubay, bu nedenle sürekli onun yamacında durmaya özen gösteriyor. Şeker gibi tatlı bir adam olduğundan değil, kronik bir şeker hastası olduğu için adı “Şeker Paşa”ya çıkmış yarbaya Nihat Astsubay’ın laf taşıdığını, epeydir ona muhbirlik yaptığını tahmin ediyor Eğitimci, ama sesini çıkarmıyor. Bir şeyin farkında olduğunu hissettirmemek de bir yanlış istihbarat verme yöntemi ona göre. Bırak kendilerini daha akıllı, yüzdükleri suları güvenli sansınlar. Nihat Astsubay’ın yaptığı, daha önce istihbarat dünyasında örneğini pek çok kez gördüğü gibi, kurumlar ve kişiler arasında dengeler ani bir değişikliğe uğradığında her iki kanatta da pozisyon alabileceği yeri hazırda tutmaya çalışan orta kademedekilerin tipik taktiği idi. Bunca yılda bunlardan çok görmüş, böylelerini iyi tanımıştı. Eğitimci, hemen herkesin gözünde ortada dönen irili ufaklı oyunların, hesapların farkında olamayacak kadar kendi âleminde, kibirli, soğuk, kendini beğenmiş bir istihbaratçı izlenimi uyandırarak arkasına çekildiği siperini her durumda korumayı başarıyordu. Onların sırtındaki pelerini görüp içindeki adamı göremediklerini düşünüyordu. Ona kalırsa çevresindeki herkesin tüm numaraları, oyunları fazla ortada, kendileri de fazla görünürdüler. Oysa istihbarat demek koza içinde koza örme demek demektir.

Son anda akıllarına gelen gündem maddesi birkaç konu hakkında üstünkörü konuştuğundan sonra Öğretmen tam odadan çıkıp kapıyı kapatırken, beyninde şimşek gibi çakan bir düşünceye kapılıyor: Nihat Astsubay, Saim Baran'ın yanı sıra Agit'in vurulması için de gizli bir emir vermiş olabilir miydi? Şimdi Alanya yolunda olması gereken tetikçiye ulaşması, ulaşsa bile işin aslını telefonda öğrenmesi çok zor görünüyor. Durum sahidinden şüphelendiği gibiyse, Agit'in Saim Baran'la birlikte vurulacağı istihbaratını alıp hasta numarasıyla kendini emniyete almış olma ihtimali de kuvvetli tabii. Bunu doğrudan Agit'e sormanın bir yolunun olmadığını biliyor. "Hele infaz emrinin bilgim dahilinde verildiğini düşünüyorsa," diye geçiriyor içinden. "Arada bir şeyi atlamış olabilir miyim, bir şey gözümünden kaçmış olabilir mi?" Aslında konu, Nihat Astsubay'ın çizmeyi aşmayı ne kadar göze alabileceğine bağlı. Agit'i ortadan kaldırmak için kendisinin bilmediği bir nedeni mi vardı, tetikçiyle birlikte bir iş mi çevirmişlerdi? Fırsat bu fırsat deyip herkesin gözü Saim Baran'ın ölüsünün üstündeyken Agit'in arada kaynayıp gideceğini mi düşünmüşlerdi? Bunları bilmenin şimdilik pek bir yolu yoktu. Nihat Astsubay'ın sicili temiz biri olmadığını, bazı katakullili işlere karıştığını biliyor, ama terörle mücadelede işe yaradığı sürece bazı şeylere göz yummanın gerektiğine öteden beri inanmış biri olarak üzerinde durmamıştı. Büyük oyunların küçük ödülleri yardımcı oyunculara düşerdi ne de olsa! Dağdakilere ilişkin istihbarat için Suriye'ye gidip gelen elemanların arabalarının aranmadığını bilen Nihat Astsubay'ın o arabaların bagajında yurda silah ve uyuşturucu soktuğuna dair bilgiler gelmişti kulağına, kulak arkası etmişti. Ayrıca askerlik yapmak istemeyen kaçakçıların geçici köy korucusu olarak istihdam edilmesinde rüşvetle kayırmacılık yaparak kişisel menfaat sağladığı da söyleniyordu, bu da mümkündü elbet ama bunu da kulak arkası etmişti. Buraya vazifeli gelenlerin çoğunun bir ev, iyi model bir araba, bir de yazlık alacak parayı denkleştirmeden dönmek istemedikleri bilinmeyen bir şey değildi ki zaten! Yalnızca vatan, millet aşkı onları motive etmeye yetmeyecek ka-

dar çok kayıp ve şehit vermişlerdi, morallerini yükseltecek şeylere ihtiyaç vardı.

Eli telsizli sivillerin, başı beyaz bereli kalaşnikoflu adamların dolaştığı koridorda karşıdan heyecanlı adımlarla gelen biri dikkatini çekiyor, nereden tanıdığını düşünürken birden çıkarıyor, onun güvenlik güçlerine muhbirlik yapan taksi şoförlerinden biri olduğunu hatırlıyor, kendilerine “muhbir” yerine “haber elemanı” denmesinden hoşlanan az buçuk mürekkep yalamış tiplerden biriydi bu, muhbir sözü kulağa “ispiyoncu” gibi geliyormuş, okuldayken hocalara ispiyonculuk yapanların yaşadığı kötü anıları hatırlatıyormuş! “Bitirici bilgi getirmeyen elemanları doluşturmuşlar buralara, devlet boşa para ödüyor bunlara,” diye geçiriyor içinden. Yanından geçerken bu “haber elemanının” verdiği belli belirsiz selamı alıyor, geçip gittikten sonra omuzunun üstünden arkaya bir göz attığında onun tahmin ettiği gibi Nihat Astsubay’ın odasına girdiğini görüyor. Adımlarının heyecanına bakılacak olursa değerli bir bilgi getirmiş olmalı. Bu koridorda gördüğü, tanık olduğu bazı şeyler çağırıyor birden. Bir keresinde Cudi dağında teröristlere yardım eden bir çobanın kafasını testereyle kesip JEM’e getiren biriyle gene bu koridorda karşılaşmış, adamın elinde gururla taşıdığı çuvaldan kesik bir baş çıktığını gördüğünde birden kendini Osmanlı sarayının dehlizlerinde dolanıyormuş gibi hissetmişti. Şoföre takılan dikkatiyle kesintiye uğramış düşüncelerine hızla geri dönüyor: Nihat Astsubay’ın çevirdiği işlerde bir şeyler ters gitmiş olabilirdi. Hele işin Agit’e dokunan bir yanı varsa tetikçiye böyle bir ikinci emir vermiş olması muhtemeldi. Eğer durum böyleyse bir sonraki aşamada bu kez de tetikçiye ortadan kaldırmak için gizli bir Alanya planı yapmış olabilir miydi? Dahası bu konuda tek başına mı hareket ediyordu, arkasında birileri daha var mıydı? Bütün bunlarda en ufak doğruluk payı varsa bile Alanya’daki elemanın hayatı tehlikede demekti. Suya atılan taşın giderek genişleyen halkalarını görür gibi oluyor. Alanya’da Doğrulayıcı olarak görevlendirdiği Cüneyt’i bu konuda uyanık tutmanın bir yolunu bulmalı. Zihni zehirleyen soruların burga-

cında kapıldığı düşüncelerin hızından ürküp birden koridorun ortasında hızlı bir fren yapar gibi zınk diye duruyor. “Yok yok, iyice saçmalıyorum,” diyor içinden. Olgular arasında kolayca matematiksel ilişki kurup olmadık ihtimaller hesaplayabilen soğuk zekâsının bazen kendisine böyle dolambaçlı oyunlar oynadığını bilmiyor değildi. “Mesleki deformasyon,” diye geçiriyor içinden. “Hep söyledikleri gibi, koruduğu kadar yanıltır da. Ama bütün ihtimalleri göz önünde tutmak lazım. Nihayetinde hepimiz ip üstünde, bıçak sırtında yürüyoruz burada.”

MASANIN ETRAFI

Odasına döndükten kısa bir süre sonra kapısı çalınıyor. Getirdiği büyükçe zarfı masanın üstüne saygıyla bırakan asteğmen, “Foto Kamer’de tab ettirilen fotoğraflar amirim,” diyor.

Fotoğraflara şöyle kabaca bir göz atan Eğitimci elindeki dosyayı çantasına yerleştirirken, “Toplantıya yetişmem gerekiyor, döndüğümde etrafıca bakarım, sen önden hızlı bir rapor geç bana,” diyor. “Tahmin ettiğimiz gibi dağdakilerin çekti oldukları fotoğraflar bunlar, içlerinden bazıları filmleri el altından buraya gönderip Foto Kamer’de tab ettiriyormuş.” Eğitimci bunun üzerine alaycı bir tonda, “Niye, dağda karanlık odaları yok muymuş?” diyor. Esprisini anlamadığını gördüğü asteğmenin nasıl tepki vereceğini bilemeyen boş bakışları üzerine, “Foto Kamer neredeydi?” diye soruyor. “Şu Kervansaray’ın oradaki, Sürür Han’ın bitişiğinde.” “Hımm, anladım.” “Dükkân sahibinin hiçbir şeyden haberi yok, yanında çalışan gençlerden biri gizlice tab ediyormuş bunları.” “Ne tedbirsizlik, ne düşüncesizlik! Peki ne yapacaklarmış bu fotoğrafları? Buradaki amaç ne?” “Köydeki ailelerine, arkadaşlarına verilecekti herhalde.” “Yahu tatil fotoğrafı mı bunlar! Ne tedbirsizlik! Bir de terör örgütü olacaklar!” “Bir kısmı elde kalaşnikofla hava atmak biraz da propaganda için olsa gerek amirim.” “İyi, onların attıkları hava bize yarıyor, albümümüz kalabalıklaşıyor, yeni terörist yüzleriyle tanışıyoruz bu sayede.” “Amirim bizim erlerin çoğu da fotoğraflarını orada tab ettiriyorlardı, hani elde silah... makineli önünde... omuzda bazuka... karakol önünde

falan, işte o fotoğraflardan da dağa göndermişler galiba.” “Saçma! Nelerine yarayacak ki asker fotoğrafları?” “Galiba asıl maksat karakollar, bölge, civar, belki teçhizat hakkında bilgi toplamak.” “Bu genç fotoğrafçı arkadaşımız nerede şimdi?” “Askıda, başta epey direndi ama sonra şakımaya başladı.” “Anlaşıldı, konuşturmak için sakın damardan kimyasal vermeye kalkmayın bu ayaktakımına, yorun biraz kendinizi, malum terör devletimize pahalya mal oluyor. Koca Amerika’da FBI bile bütçe kısıntısına gidiyor. Neyse, ben şimdi çıkıyorum, döndüğümde işin tafsilatına bakarız.”

Diyarbakır Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı’ndaki odanın havası ağır, basık, yapışkan; masanın etrafındaki yüzler gölgesi... Normalde olağanüstü hal bölge valiliğinde yapılması gereken bu toplantıya vali özel nedenlerle katılamayacağını bildirince toplantı yeri son anda alelacele buraya kaydırılmıştı. Beklendiği gibi Özel Harekât Daire Başkan Vekili, Emniyet Genel Müdürlüğü’ne bağlı İstihbarat Dairesi Başkanlığı’ndan ve Asayiş Kollordü Komutanlığı’ndan birer yetkili hazır bulunuyor. Herkes fazladan bir gayretle sakın görünmeye çalışsa da ortama genel bir kaygı ve gerginlik hâkim. Dün işlenen Saim Baran cinayetinin şehirde tansiyonu yükseltmesi nedeniyle toplantı önce ertelenmek istenmiş, ardından kısa sürmesi kaydıyla genel bir durum değerlendirme toplantısı olarak gündeminin daraltılmasına karar verilmişti. Toplantı kısa süreceğine göre Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı’nın bölge valiliğinin bütçesinden karşılanan harcamalarını tartışmaya zaman kalmayacağını düşünüyor Eğitimci. Bir süredir birimle bağlarını zaten gevşetmiş olan Metin Ercan’ın kaynağı belirsiz harcamalarının hesabının dönüp dolaşıp birimdeki herkesten sorulmasını istemiyordu – en azından bu toplantıda. Israrcı oldukları takdirde dikkatleri harcamalar konusunda yetkili olan Şeker Paşa’ya yöneltmeye karar vermişti. Zaten birimi kişisel ordusu sanmak gibi bir temayülü olduğu bilindiğinden kimse yadırgamazdı bunu.

Eğitmen'in, içinde hiçbir titreşim barındırmayan donuk bakışları ara ara masanın çevresini kuşatanların ciddi ve vakur görünmek konusunda fazla gayretli görünen yüzlerinde geziniyor. Uzun zamandır bölgede Milli İstihbarat Teşkilatı, JEM, Emniyet arasında bir g çekişmesi olduğu, bu masadakiler dahil olmak üzere ilgili herkesçe bilinirken hâlâ böyle bir şey yokmuş gibi davranmalarını görmek şaşırtmamıştı onu. G çekişmeleri esası üstüne yükselen tüm oyunların repertuarında sık rastlanan en eski numaralardandı bu. Bulundukları mekânın neredeyse tamamını kaplayacak boyuttaki bu uzun masada, ona dama tahtasının üstüne belli bir nizam içinde dizilmiş taşları hatırlatan bu adamlara baktıkça, söz konusu güç ilişkileri şebekesi içinde arada kalmış kişilerin nasıl ğtldklerini düşünüyor. Aynı gaye uğruna birlikte mücadele ediyormuş görünürken tutuştukları bilek güreşleri yüzünden devleti de, terrl mücadeleyi de nasıl zafiyete uğrattıklarını fark etmeyen bu gafillerin, bu dama taşlarının yerleri, makamları değiştirildiğinde bile asıl zeminin değişmediği geçiyor aklından. Bunca yıllık hayat tecrübesinden, yalnız burada değil, dünyanın her yerinde güç dengelerinin zeminine aynı dama tahtasının döşendiğini öğrenmişti. Yaptığı bu benzetmeyi beğenip içinden kendini tebrik ediyor.

Her benzeri durumda olduğu gibi bu odadakilerin de diğerlerine karşı bir masanın üstüne koyduğu, bir de masa altında tuttuğu ifte ajandası olduğunu tahmin ediyor. Kendini seyirci gibi hissettiği zamanlarda bu tablo eğlendiriyor onu, ama ardından asıl konunun vatan meselesi olduğunu hatırlayınca kabaran milliyetçilik duygularıyla iten içe diş bilemeye başlıyor.

Her ne kadar kısa sürmesi kararlaştırılmış olsa da, bir yanda –yeni eklenenlerle birlikte– birikmiş sorunların ağırlığı, bir yanda dünkü Saim Baran cinayeti nedeniyle toplantı epey gergin geee benziyor.

Satrançta olduğu gibi hayatta da açılış hamlelerinin genelde belirleyici olduğu bilgisi bu masada da geçerli elbet. Bunca yıl-

dır sahada edindiği tecrübelerle göre masadakilerin hiçbiri oyuna muazzam bir potla başlayacak kadar usta birer poker oyuncusu değil üstelik. Kimi, operasyonel beceriksizliklerinin neden olduğu güvenlik hasarlarından, aldığı yanlış kararlardan ötürü tedirgin, kimi kendisinin ya da biriminin bilerek, bilmeyerek karıştığı kirli çıkar oyunlarından birinin aniden masada patlamasından ürüyor. Bugüne kadar görüşünün sorulduğu her ortamda ısrarla belirttiği gibi saf vatan aşkıyla, en samimi hislerle sahada bulunan askerlerin, polislerin sayısı hiç de az değil elbet. Başta böyle duygularla gelip zamanla yozlaşanı da var, uğradığı hayal kırıklıklarından sonra arkasına bakmadan kaçanı da... Ne zaman örtbas edilemeyecek bir hasar ortaya çıksa, her birimin sorumlusunun ağzındaki baş cümle, “Aman bu hadise benim masamda patlamasın” oluyor. Her biri kendi zekâsı ölçüsünde gözettiği koruma ve savunma tedbirleriyle arkalarında takip edilebilecek ayak izleri bırakmamaya çalışıyor. Az sonra yapılacak konuşmaların seyrinin dikkatlerden özenle kaçırılmak istenen şaibeli konularla, başarı hanesine yazılacağı tahminiyle özellikle dikkat çekilmek istenen konular arasındaki sarkaçta gidip geleceğini biliyor, daha önce defalarca seyrettiği bir filmi yeniden izleyecekmişçesine biliyor. Ona göre bu denklemin kaygan zemininde kişiler ve kurumlar arasındaki çekişmeleri, kaba hesapları görmek için hiç de fazladan bir zekâ ya da dikkat gerekmiyor. Buraya gelip gitmeye başladığından beri bölgede görev yapanlar arasında şaibeli hadiselerle karışan her yetkilinin bir diğer yetkili hakkında yeri ve zamanı geldiğinde kullanmak üzere bir sır rehin almaya çalıştığını fark etmişti. Gördüğü kadarıyla her biri sahip olduğu bilgileri ortalığı ateşe vermeyecek, ama karşı tarafta kaygı uyandıracak biçimde elinde tutup bekletiyor, ama yeri ve zamanı geldiğinde kullanmaktan çekinmeyeceğini sezdiriyordu. Ocağın başında durup kısık ateş üstündeki tavada sucuk kızartmaya benzeriyordu bu yaptıklarını, çatalın ucuna taktıkları dilimin altını üstüne çevirirken ağızları sulanıyor, birbirlerinin sofrasına çöcekleri ânı iştahla bekliyorlar. Eğitimci bu sucuk kızartması ben-

zetmesini pek çok durumu örneklemede kullanışlı ve sevimli bulurdu.

Saim Baran konusunun gündemin ilk maddesi olacağını bildiğinden içini serin tutmuş, sağlam hazırlanmıştı. Nitekim toplantı başladığında bu konuda herkes kadar bilgisiz olduğunu gösteren inandırıcı bir tavır sergilemekte zorluk çekmiyor. Konuşmasının bir yerinde masadakilerden biriyle halden anlar biçimde bakışıyorlar. Söylenenlerle, yapılması gerekenlerin aynı şey olmadığını bilmenin devlet tecrübesinden geçmiş insanların sessiz bakışmasıydı bu. Belli ki, her ikisi de kapalı kapılar ardında fısıldaşanlarla açık masalarda konuşulanların aynı olamayacağını bilen bir geçmişe sahipti.

Toplantının bir yerinde, JEM adının ortalıkta fazla dolaşmaya başladığının dile getirilmesiyle birlikte göz ucuyla da olsa dikatlerin yeniden kendisine yöneldiğini hisseden Eğitimci bu kuşku bakışları, gücünü serinkanlılığından alan bir ustalıkla savuşturmayı beceriyor. İçlerinden birinin konunun üstüne gitmeye çalışmasını, Saim Baran cinayetine ilişkin yönelttiği manidar soruları etkisiz hale getiren yumuşak manevralar yapıyor. Karşı taraf iddiacı kararlılığına ters düşen sinsî bir gülüşle karşılıyor Eğitimci'nin sözlerini; fikrini değiştirmedeğini, yalnızca kuşkularını şimdilik ertelediğini belirten sinsî bir gülüş bu... Saim Baran cinayeti konusunda hangi birimin hedef alınması gerektiğine dair birbirlerini yoklayan kararsız bakışlar bir süre birinden diğerine sekiyor. Eğitimci, JEM yapısı içindeki pozisyonunun masadakilerindeki belirsizliğinin yarattığı gerilimi kullanmaya kararlı olarak sükûnetini sürdürüyor. İçlerinden bazılarının kendisine yönelen, bizim gözümüzden bir şey kaçmaz, iddiası taşıyan bakışlarında kendisi için sorun yaratacak ciddi bir bilginin gölgesini sezmıyor. Apaçık itham etmekten çok temkinli bir şüpheyile yaklaşan savuşturması kolay güvensiz bakışlar bunlar. Ankara'dan, yukarıdan gelen bir emirle bölgeye atanmış Eğitimci denen bu kişinin olan bitenler konusunda ne kadar sorumlu tutulması, hatta suçlanması gerektiğini bilemiyor, nasıl davranacakları konusunda ka-

rarsız kalıyorlar. Masadakiler tarafından kendini beğenmiş, bur-
nu büyük, soğuk bir adam olarak görüldüğünün kendisi de far-
kında, doğrusu biraz da işine geliyor bu durum, ondan uzak dur-
malarına, fazla bulaşmamalarına yarıyor. İçlerinden birinin ken-
di hakkında, “Adamın bakışları bile insanın içini üşütüyor,” dedi-
ği kulağına çalınmıştı bir keresinde, bunların arasında soğuk, ka-
yıtsız bir İngiliz gizli servis ajanı gibi görünmek hoşuna gitmişti.
Zaten Amerika’dayken de onu İsveç ajanlarına benzetmelerine alı-
şıktı. Soğukluğun gücünü seviyordu.

İçinin pusulasının her durumda uygun bir hal yolu bulacağı-
na olan inancıyla Saim Baran konusundan en azından şimdilik
sıyrılmayı beceriyor. Masadakilerin çoğunun asker ya da polis gi-
bi değil, koltuk koruma derdindeki kurnaz politikacılar gibi dav-
randıklarını bildiğinden, onları anladıkları lisanla yönlendirip öf-
kelerine hedef arayan duygularını yatıştırmayı başarıyor. Yalnız-
ca bu masanın etrafındakilerin değil, bölgedeki yetkililerin çoğu-
nun karşılıklı saygı ve güven duymadan birbirine muhtaç olma-
nın zemininde gününe göre pozisyon almayı strateji belirlemek,
uygun davranmak sandıklarını bildiğinden pek de güç olmuyor
bu. Türkiye’ye döndüğünden beri en çok tanık olduğu şey, zihin-
lerin hemen her konuda uzun vadeli stratejilerden çok kısa vade-
li stratejik çözümlere ayarlanmış olduğuydu. Kimi zaman belki
günü kurtarıyor, ama meseleleri halledemiyorlardı. Ona göre, giz-
lemeye çalıştıkları tüm numaralar onun derin istihbaratçı gözleri
için fazla çıplak, fazla aşikâr, fazla amatör kalıyor... Yalnızca ru-
hu casus olduğu için değil, bu işlerin âlâsını Amerikalarda öğ-
renmiş profesyonel biri olarak burada dönen tüm dolaplar eski
moda Ortaşark filmlerinden alınmış gibi geliyor ona. Üstelik ba-
şınızı çevirip etraftaki derme çatma dekora bakacak olursanız bu-
ranın bir Beyrut olmadığını anlamak hiç de zor değil! Hoş Bey-
rut da artık eski Beyrut değilmiş, o günleri içeriden yaşayıp bi-
lenler öyle söylüyor.

JEM’in kurucu çekirdeği içinde yer alan Metin Ercan’ın Suri-
ye istihbarat teşkilatı içinden kimileriyle uyuşturucu ve silah ka-

çakçılığı işine girdiği dedikodularının yayılmasıyla, Özel Harekât Daire Başkan Vekili'nin karanlık ilişkilerinin ortaya dökülmeyle başlamasının arka arkaya patlak vermesinin bir tesadüf olmayacağını biliyor mesela. Karşılıklı restleşmenin, güç gösterisinin sonucunda ortaya döküldükleri çok belli. Şu an karşısında oturan Özel Harekât Daire Başkan Vekili'nin konuyu Metin Ercan'a getirme ataklarına karşın onu bu kurtlar sofrasına kaptırmaya niyeti yok! En azından şimdilik yok. Üst üste yaptığı hatalara rağmen sahadaki becerikliliği nedeniyle Metin Ercan hâlâ çok kullanışlı bir eleman sonuçta. Defteri dürülecekse gününü bekleyip doğru zamanda dürülmeli. Ona kalırsa, Metin Ercan'ı tanımak için uzun boylu analize de gerek yoktu zaten; o, kendini büyük askeri deha zanneden, sahadaki başarılı operasyonlarından başı dönmüş, kendi kibrinden gözleri bağlanmış bir küçük oyuncuydu yalnızca. Görülmeyi seviyor. Başrolde oynamayı seviyor. Aklının yetmediği yerlerde bile akıl oyunlarına girmeyi seviyor. Vazifelerinde yükselememiş insanların hırslarının en iyi istismar sahası olduğunu bilen ve bu konuda uzmanlaşmış biri olarak onun bazı askerleri yoldan çıkardığından, bazı itirafçıları safına kazandırdığından, bölgeden pek çok kişiyi kendi kirli işlerinde kullandığından da emin. Boyundan büyük işlere kalkıştığı konusunda zamanında onu birkaç kez usulünce uyarma gereği duymuş, böyle çetrefil işlere bulaşanların parmaklığın öteki tarafına düşebilecekleri günün çok uzak olmayabileceğini hatırlatmaya çalışmış, ama sözünü dinletememişti. Şeker Paşa'yla da arasının artık eskisi gibi olmadığı herkesçe biliniyordu. Geçmişte de örnekleri çokça görüldüğü gibi, böyleleri devletin ne zaman arkalarında duracağını, ne zaman yalnız bırakacağını hesaplayamıyor ve inatla da öğrenmiyorlardı. Şimdi Metin Ercan'ın kuyruğunu kaptırdığı, kapana kısılmış halde son bir hamleyle Ankara'nın bakanlık dehlizlerinde kışını kurtarmaya çalıştığı söyleniyordu.

Toplantı süresinin kısıtlılığına rağmen masanın etrafında dönen temkinli manevralarda arada bir birbirlerine zararsız ölçülerde aba altından sopa göstermekle yetindiklerini fark ediyor. Te-

röre karşı savaşta mevzi ve güç kaybetmemek adına göz yumulması gereken şeylerle, adaleti sağlamak arasındaki dengenin çoğu zaman kurulamamasının yol açtığı kaçınılmaz sonuçlarla baş edemediklerini görüyor. Hem vatani korumak, hem mevcut şartlardan çıkar sağlamak arasında denge tutturmak vasat zekâlar, sıradan akıllar için güçlük yaratıyordur elbet. Hele açgözlülükleri akıllarından, hırsları yeteneklerinden çoksa... Devlet ve nizamın korunması konusunda herkesin kanının damarlarında aynı inanç ve şiddetle akmadığını bilecek kadar görmüş geçirmişti. Geçmişte açığa alınan astsubaylardan birinin savunması bu anlamda çok şey söylüyor ona: “Biz yapmasak birileri yapmayacak mı bu işleri, biz yapmasak Kürtlere kalmayacak mı uyuşturucu pastasının tamamı, hiç olmazsa bizde kalıyor, bu vatan için canını ortaya koyanlara gidiyor.” Her ne kadar ortak amaçları terörle mücadele olsa da her birinin bu çerçeve içinde kendi oyun parkını korumanın yoluna baktığını biliyor. İhlal edilmesi kabul edilemeyecek kaideler dışında bu çeşit konuları fazla kurcalamanın devlete zarar vereceğine inanmış biri o. Sıkıcılaşan konuşmalar sırasında bakışları her birinin üstünde birinden diğerine sekerken aklından geçenlerin yol açtığı dalgınlığa kapılmaması gerekiyor, arada dağılmış olan dikkatini toplayıp yeniden masaya veriyor.

Ankara’dan gelen TAK temsilcisinin masadaki varlığına anlam vermekte zorlanıyor. Yalnızca tek kişinin değil, koca bir timin geldiğini öğrenmişti dün gece yarısı, ne için gelmişlerdi acaba? Nasıl bir planın parçası bu? Saim Baran konusuyla ilgili olmadığını tahmin edebiliyor, daha büyük bir iş olmalı. Sormaya kalksa bunun yanıtını böyle kalabalık bir masada alamayacağını bildiğinden kurcalamaya yeltenmiyor bile. TAK’ın başına yeni getirilmiş bu yetkilinin her halinde sıkı bir gayrinizami harp eğitimi görmüş NATO elemanı havası var. Bunların herhangi bir sıradan görev, rutin bir operasyon için çağrıldıklarını sanmayacak kadar sistemin işleyişini biliyor; aklına ilk gelen düşünce diğer birimlerden bile gizlemeye gerek duydukları bir suikast planlamış olabilecekleri... Eğer öyleyse, hedefleri kim olabilir acaba? Ak-

lından geçenler ya doğru bir tahmin, ya da gene entrikalara fazla çalışan hayal gücünün bir oyunu. Kafasını kurcalayan sıkı bir bilmece daha çıkmıştı şimdi karşısına, bu durumu Vezir’le mutlaka konuşmalıydı. TAK’tan gelen yetkilinin masadaki davranışlarını bir şeyleri gözden kaçırmaktan duyduğu endişenin bakışlarına sinmesine izin vermeyen bir tutumla izlemeye çalışıyor, göz göze geldiklerindeyse iyice ruhsuz nazarlarla bakıyor adama. Onun kendi konumu, yetkileri hakkında neyi, nereye kadar bildiğini merak ediyor.

Konuşmalar her ne kadar belli bir düzen içinde yapılmaya çalışılsa da bir noktadan sonra kişilerin konudan konuya atlamasının önü alınamıyor. Şişkin yanaklarında kılcal damar çatlakları belirgin biçimde göze batan komutanlardan biri, biraz da nutuk çeker bir havada bazı şeylerin basına malzeme olacak şekilde yapılmaması gerektiğini söylüyor. Arada söz alan albaylardan birinin sesinde en ufak bir canlılık belirtisi yok, içinden tekrarlayıp durduğu bir şeyi bir an önce söyleyip kurtulmak istiyor sanki. Önce oradan bir şey okuyacakmışçasına dikkatle açtığı dosyaya sonra hiç bakmadan konuşmasına devam eden bir emniyet yetkilisinin gereğinden büyük olan ademelməsi o konuşurken sürekli kabarıp iniyor. Toplantıya MİT adına katılan, masadaki herkese yüzünün yumuşak hatlarını telafi etmeye çalıştığını düşündüren öğrenilmiş bir sertlik ifadesiyle bakan yetkilinin gözleri konuşanlara odaklanmak yerine dinleyenleri izlemeyi tercih ediyor.

Kısa kollarıyla büyük jestler yaparak sözlerine önem kazandırmaya çalışan bir diğeri atılıp, Diyarbakır Barosu’nun basılıp dokuz avukatın tutuklanmasının başka türlü de yapılabileceğinden söz ediyor. Köy basmakla baro gibi hukuk sembolü bir kurumu basmak aynı şey değilmiş. Bu gibi işlerde daha itina gösterilmeliymiş. Hem Avrupa’ya karşı da zor durumda kalınıyormuş. Siviller söz konusu olduğunda gözdağı vermekle şiddet arasındaki dengeyi iyi kurmak gerektiğini söylerken sözlerine dahiyane bir savaş planı ifşa ediyormuş havası veriyor. Sağda solda “Altında devlet imzası olmayan işlerin altına imza atmam,” diye övünüp

durmasıyla tanınan eski usul, fazla kuralcı askerlerden biri, uzun bir söyleve başlayacakmış gibi boğazını gürültülü biçimde temizleyip yüzüne gereken azami ciddiyet ifadesini verdikten sonra, “Bölgede bazı adı konmamış güvenlik birimlerinin durumlarının sallantıda olduğunu idrak etmesi gerekiyor,” diyerek söze başlıyor. Adamın eski Hollywood yıldızlarını andıran bir yakışıklılığı var. İnsanda sanki film icabı asker olmuş hissi uyandırıyor. Yaptığı girişin masadakiler üzerindeki etkisini ölçmek için araya tehditkâr bir sessizlik koyup sürdürüyor: “İçişleri Bakanlığı’ndan onay, Genelkurmay’dan görüş ve destek almadan kurulmuş ve kâğıt üstünde kaçak görünen bu birimlerin pervasız hareketleri terörle mücadeleye büyük zarar verir, bölge halkının desteğini önemli ölçüde kaybetmemize neden olabilir.” Konuşuyor gibi değil de üzerinde uzun uzun çalıştığı ezberini tekrarlıyor gibi sürdürdüğü sözlerinin belli bir hedefi işaret etmediğinin anlaşılması için de konuşurken bakışlarını masanın etrafındaki herkes üzerinde tek tek gezdirmeyi ihmal etmiyor. “Fazla vaktinizi almayacağım,” diye başlayıp bir türlü sonunu getiremediği cümlelerle lafı uzatıp duruyor. Eğitimci, onun şu Namık Kemal devrinden kalma vatanperverliğiyle ne yaşadığı çağın, ne oturduğu masanın farkında olmadığını düşünüyor. “Sıradan bir kalbim olsaydı haline acırdım,” diye geçiriyor içinden. Konuşmasını, konunun öneminin altını çizmek ister tonda, “Bugün için bazı yararlı işler yapsalar bile, günün birinde şartlar gereği hepsinin üstünün bir kalemde çizilebileceğini bilmeleri gerek. Herkes buna göre konumunu gözden geçirmeye, kendini emniyete almaya hazırlıklı olmalıdır,” diye bağlıyor.

Hemen her biri konuşmasının sonunda gereken uyarıyı yapmış olmaktan ötürü duydukları gönül rahatlığıyla kendinden emin bir vakarla arkasına yaslanıyor. Sözde iyi niyetli uyarılarda bulunuyor görünseler, doğrudan isim vermeseler de bir diğerinin icraatındaki açıkları, gedikleri, hataları, zaafırları sıralayarak hasım bellediğinin masadaki pozisyonunu zayıflatmaya çalışıyorlar. Toplantının başta kurulmaya çalışılan o askeri nizamı bir süre sonra

iyice dağılıp karşılıklı soru cevaba dönüşüyor. Silvan'daki tetikçinin üstünden çelik yelek çıkması hoş olmamış, Batman valiliği tarafından ithal edilen silahların Cihadın Askerleri'ne ait bir sığınağa ele geçirilmesinin devletin itibarına vereceği zarar nasıl hesap edilmezmiş! Hilvan'daki cephanelik baskınındaki zaaflar nasıl görülmezmiş! Tayvan'dan ithal edilen kesik uçlu pompalı tüfeklerin Cihadın Askerleri'nin elinde dolaştığı gazetelere bile çıkmış, bu ne aymazlıkmış! İtirafçılara tanınan imtiyazların, koruculara verilen yetkilerin kötüye kullanılmasının halkta infial yarattığının kimse farkında değil miymiş! Müsamaha gösterilmesi gereken şeylerin hudutlarını tayin etmek onların vazifeleri değil miymiş! Hem bu asit kuyuları, ceset tarlaları falan filan lafları neymiş, Meksika mı burası ki ceset tarlaları olsun, teröristler böyle şeyleri Amerikan filmlerinden görüp öğrenip mi devletin askerine, polisine iftira ediyormuş!

Daha gizli kapaklı operasyonların konuşulduğu az kişili toplantılarda masanın çevresindekiler adeta işbirliği içindeki birer suç ortağını andırırken, daha geniş kadrolu böyle masalarda herkesin takındığı bu yargılayıcı pozlar içten içe eğlendiriyor Eğitimci. Ankara'da bakanlık katında yapılan asık suratlı toplantıların kötü birer taklidi gibi geliyor bunlar ona. Politikacıların, hiçbir şey bilmek istemeyip sözde her şeyi bilmek istiyormuş gibi göründükleri okul müsameresi benzeri toplantılar geliyor gözünün önüne, "Siz orada ne yaparsanız yapın, meseleleri bir biçimde halledin, bizim ağzımıza halka, basına söyleyecek laf verin yeter," tavrını hatırlatıyor. Son zamanlarda sık rastlanmaya başlayan cephane kayıpları sayılırken, "O kayıp, bu kayıp ve siz hâlâ merak etmeyin, her şey kontrol altında diyorsunuz, öyle mi," diye çıkışıyor biri diğerine. Baskınlarda uzun namlulu kanas tüfekler ele geçiriliyor, nereden gelmiş bilen yok, Batman cezaevi müdürünün öldürülmesi hadisesinde şüpheliler arasında olan o fanatik dindar nasıl oluyor da hâlâ elini kolunu sallayarak ortalıkta gezebiliyor! Geçmişte daha sık yaşanan kepenk indirme, kontak kapatma gibi şehri felç eden protestoların bir daha yaşanmaması için

ne gerekiyorsa yapılması ortak bir görüş olarak destek buluyor. Kimileri yeni emniyet müdürünün halkla kaynaşmasından duydukları hoşnutluğu dile getirirken bazı askerler bu konudaki ke-yifsizliklerini ima etmekten çekinmiyorlar. Emniyet müdürü ko-nusu açıldığında Ankara'dan, TAK'tan gelen yetkilinin hafiften huzursuzlandığı gözünden kaçmıyor Eğitimci'nin. Bu konuya iliş-kin şüphe uyanıyor içinde, acaba Vezir bir şey biliyor mudur? Adam olur a, bir açık verir diye dikkatini bir süre onun üstünde tutuyor. Göz göze geldiklerinde adamın bakışlarını hızla kaçır-ması kuşkularını büyütüyor, içinden gülümsüyor. Kilisli aşiret rei-si o patlak gözlü milletvekilinin tarlalarında haşhaş yetiştirdiği, ama güvenlik güçlerinin hükümet tarafından görmezden gelme-ye zorlandığı konusu bilinen bir hikâyenin sıkıcılığı ve umursa-mazlığıyla dile getiriliyor. Aynı aşiretten hatta ailelerden gelen ki-şilerin biri dağa çıkarken, diğerinin koruculara katılmasının ya da devlet güçlerinin yanında yer almasının yarattığı çelişkiler, belir-sizlikler ve güvensizlikler konusunda ne zamandır herkes benzer kaygılar taşıyor.

Karıştığı söylenen İran bağlantılı kirli işlerden dolayı Özel Harekât Daire Başkan Vekili'nden hiç hoşlanmamakla birlikte, onun gibi İç Anadolu kökenli asker ve polislerin vatana bağlılı-ğına hep güvenmişti Eğitimci. Fazla zeki olmamaları, uzun vade-li planlar yapamamaları onların kusuru değildi. Bu işleri Avrupa ve Amerika'dakilerin yaptığı gibi usturuplu biçimde halledemi-yor, her seferinde yüzlerine gözlerine bulaştırarak devleti zor du-rumda bırakıyorlardı. Uyuşturucudan kazanılan paraların örgüte aktarılması konusunda taşeronluk yaptığı söylenen Kürt işadam-larının ortadan kaldırılması planlarında Özel Harekât Daire Ba-şkan Vekili'nin parmağı olduğu ve bu işi tezgâhlamak üzere mer-keze çağrıldığı söyleniyordu. Bunun gibi usturuplu plan yapma-yı beceremeyenler yakayı ele verdiklerinde pişkinliğin kolaylığı-na sığınıyorlar, ama sonuçta bu pervasızlıklarından ötürü devlet otoritesi zarar görüyordu. Uluslararası uyuşturucudan kazanılan para trafiğinin milliyetçi Karadeniz uşaklarının tarafına çevril-

mesinin strateji olarak doğru kabul edilebileceği kanısındaydı. Bu işin tezgâhlanmasında özellikle Karadenizli politikacıların parmağı olduğunu da biliyordu; öte yandan Karadenizlileri oldum olası sevmezdi, ona kalsa Karadenizlilerin politikaya girmesini yasaklayan bir yasa çıkarılmalıydı. Politika yalnızca mavi kan sahibi kişilerin işi olmalıydı. Bazı hayallerinin Türkiye için fazla lüks kaçtığını biliyor ama bu hayallerin çekiciliğine kapılmaktan kendini alamıyordu. Burada işler, o severek okuduğu John Le Carre romanlarındaki gibi yürümüyordu maalesef!

Söz sırası yeniden kendisine geldiğinde, masadaki konumunun tarafsızlığı, nesnelliği konusunda ikna edici olmak için konuşmanın akışını daha sakın, daha zararsız konulara çekmeyi başarıyor. Sonrasında Saim Baran cinayeti dahil her konuda gereken soruşturmaların, takiplerin yapılacağı, gereken tedbirlerin alınacağı, hatalar ve zaafılar için herkesin üstüne düşeni yapacağına ilişkin sözler veriliyor, devletin bekasından dem vuruluyor.

Konuşmaların daha sakın bir kıvama geldiği noktada Eğitimci, gruplaşmaların, hizipleşmelerin elbette sorunlar yarattığını ama işin tabiatı gereği biraz da kaçınılmaz olduğunu vurgulayarak tüm bunları gruplaşmalara yatkın bir toplum olmamıza bağlıyor. Görüşlerine destek olması maksadıyla jandarmaya teslim olan itirafçılarla polise teslim olan itirafçıların bile birbirilerine düşüp birbirlerini ihbar ettiklerini örnekliyor. Sonra yumuşak bir geçiş yaparak dünyanın her yerinde özel teşkilatların günün birinde biraz da olsa çeteleşmesinin hatta küçük çapta mafyalaşmasının kaçınılmaz olduğuna getiriyor sözü. Doğal bir dünya halinden söz ettiğini kanıtlarıyla güçlendirmek istercesine çeşitli ülkelerden örnekler veriyor, bu tür olayların vereceği hasarı hafifletecek çözümlere değinerek masanın etrafındakilerin kaygılarını bir parça yatıştıran, onlara şöyle bir soluk aldırان uzlaştırıcı bir konuşma yapıyor. Havayı iyice yumuşatarak herkesi bir diğerinin yaptığına en azından şimdilik göz yummaya hazır bir kıvama getiriyor. Başlangıçta kısa tutulması kararlaştırıldığı halde gereğinden uzun sürmüş toplantının sonunda herkes gündemin zaten ka-

labalık olduğu, dolayısıyla herkesin bir an önce işinin başına dönmesi gerektiğı konusunda anlaşıyor, zaten toplantının sonunda üzerinde anlaşılabildikleri tek konu da bu oluyor.

Tedirginlikleri dağılmış, daha odadan çıkmadan dışarıda kimseye hesap verme gereğı duymadıkları kendinden hoşnut hallerine kavuşmuşlardı. Gitmek üzere toparlanmaya başlayanlara bakarken Eğitmen'in aklından tüm oyunların sonunda geçerli olan şu kural geçiyor: Her oyunun sonunda şah da, mat da aynı kutuya konurdu.

MOTOSİKLET ARKASINDA

Aytekin ağbisi, “Cağaloğlu’nun, Babıali’nin tadının olduğu zamanları kaçırdın sen, asıl o günleri görecektin,” dedikçe, muhtemelen zamanında eski kuşak gazetecilerin de Aytekin ağbiye benzer şeyler söylemiş olduğunu düşünürdü Kerem. Her kuşağın kendi gençliği mesleğin, şehrin, hatta hayatın asıl zamanlarıydı sanki. Sonradan gelenler o güzel hayatı kaçırmıştı. Gazetede çalışmaya başladığı ilk dönemlerinde Aytekin ağbisi motosikletinin arkasına aldığı Kerem’i haber peşinde sokak sokak koşturup kapı kapı dolaştırmakla kalmamış, Beyazıt’tan Sultanahmet’e kadar uygun fiyata iyi yemek yiyebileceği kıyıda köşede ne kadar esnaf lokantası varsa hepsine götürmüştü, “Bizim yeni eleman, benim yeni yamak,” diyerek oraların çalışanlarıyla tanıştırmıştı. Cağaloğlu’nda Nuruosmaniye’ye doğru bir sokak arasındaki Ümit Usta’nın yemekleri meşhurdur, yalnızca öğle aralarında değil, günün her saati kalabalıktı, hele bir süre sonra televizyonda yemek programı yapmaya başlayıp iyice ünlendiğinde hiç yer bulunmaz olmuştu. Gülhane Parkı’nın yakınlarındaki Bakkal Yaşar’ın kaşarlı tostı ise tam bir efsaneydi, bir de kavurmalı sandviç yapardı. Öğle tatillerinde o ufarak bakkal dükkânının önündeki kuyruğa anlam veremeyenlerin, dudak bükenlerin ikna edilmesi o tosttan bir ısırık almalarına bakardı. “Kaşar dediğin bildiğin her yerdeki kaşar, ama bu kaşarın tadı bambaşka, nereden getiriyor kaşarın böylesini belli değil,” gibi sözler kuyrukta bekleyenlerin muhabbetlerinde sıkça duyulurdu.

Kerem, “Ağbi yamak, yamak diyorsun ya, bari ‘pratisyen gazeteci’ falan gibi bir şey desen benim için, pratisyen doktor gibi az biraz havası olur,” dediğinde, “Olmaz, pratisyenlik bozar bizi, yamak daha yerli, hem bizim muhite daha yakışıyor,” demişti.

Kerem, meslekten arkadaşları herhangi bir nedenle üstüne gelecek olduklarında, “Oğlum ben gazeteciliği motosiklet arkasında öğrenmiş adamım, sizin gibi masa başı kâtipliğinden gelmedim,” diyerek Babıali’de “polis muhabirlerinin en afilisi” diye tanınan Aytekin ağbisinin basın camiasında pek bilinen sözlerine gönderme yapmış olurdu. Nüfus kâğıdında yazılı olup hiç kullanmadığı ilk adının Adil olduğu öğrenildiğinden beri camianın, “Adı kaderi olmuş, Adil, adli muhabir,” tarzı esprilerine maruz kalan Adil Aytekin ağbisi Kerem’in gözünde bu mesleğin bilgesi, gurusuydu. Gazete yönetimi ilk zamanlar Kerem’i görgülü bir aileden geldiği, iki dil bildiği için dış haberler servisine göndermek istemişse de, o “Gazeteciliğin onda dokuzu sokağın tozudur, hayat bilgisidir,” diyerek hep sahada olmayı, haber peşinde koş-turmayı seçmiş, görür görmez kanının kaynadığı Aytekin ağbisi-nin eteğine ve motosikletinin arkasına yapışmıştı. Onları kaynaştıran bir diğer şey ikisinin de motosiklet sevdalısı olmalarıydı.

Aytekin ağbisi, “Adliye koridorları sokaklara açılır, onlara bakacaksın,” diye mahalle mahalle dolaştırdığı Kerem’e meslek der-si vermenin yanı sıra hayat dersi vermekten de hoşlanırdı. “Bir ka-pıdan kovulduğunda, seni kovmuşlar gibi hissetmeyeceksin, on-lar gazetecinin birini kovmuşlardır, seni değil. Anlatabiliyor mu-yum? Gazetecilik öyle alınganlık, kırılğanlık kaldırmaz. Her şe-yi şahsına söylenmiş gibi üstüne alınırsan bu mesleği yapamaz-sın! O kadar hassassan git şiir yaz. Anlatabiliyor muyum? Yüz-süz olmadan ısrarcı olmayı bileceksin, bu memlekette en önemli şeylerden biri sebat etmeyi bilmektir Kerem kardeş. Anlatabili-yor muyum? Gazetecilik sokak çocukluğudur, bakma şimdikile-rin masa başı çıtkırıldımlığına. Anlatabiliyor muyum?” “Anlata-biliyorsun Aytekin ağbi.” “Dalga geçme lan!” Adliye muhabirli-ğiyle başlayan meslek hayatının kırk yılını da sokaklarda geçir-

mekle övünen, o günlere dair birçok hikâye anlatan Aytekin ağbisi, “Masa başı gözüme tabut gibi görünür benim, bir ayağım motor pedalında diğeri sokakta olacak ki gazetecilik yaptığımı anlayayım,” derdi. Kerem, “Eyvallahsız adam” diye takdir ettiği Aytekin ağbisinden çok şey öğrendiğini söyler, hakkında kimseye laf ettirmezdi. Kerem gazetede gececilerle kalmayı severdi bir de. İnən geceyle birlikte ortalık sakinleşir, teleksin, faksın sesi mırıltıya dönüşür, günün baş döndüren hızında havalanmış her şey inip yerli yerine otururdu sanki.

Bulaşıcı bir heyecanı vardı Kerem’in; bulunduğu ortamda hemen herkesi harekete geçiren bir heyecan... Onun bu “acar gazeteci” hallerinden hoşlanan “eski tüfek” diye tabir edilen komünist yazarlardan biri bir sohbet sırasında Kerem’in idealist yanına işaret ederek, bu ateşi taze gencin gözlerine henüz yetişkin yaşların sinik bakış açısının yerleşmemiş olduğuna dikkat çekmiş, sol gelenekten gelip Babıalı’de kendine yer kapamalarının liberalleşirken uğradıkları ilk durağın kaçınılmaz bir sinizm olduğundan söz etmişti.

Nazlı, motosikleti yarı şaka yarı ciddi “erkek egemen taşıt” diye niteler, ama kankası Kerem’in hiçbir motosiklet turu teklifini de geri çevirmez, her seferinde lafı ikiletmeden arkasına kurulurdu. Özellikle trafiği her zaman ciddi bir sorun olan İstanbul’da Boğaz gezintisi için motosikletin bir nimet olduğuna inananlardandı.

Kerem, kültür sanat festivali nedeniyle Diyarbakır’a gitmeden bir gün önce Nazlı’ya gene bir Boğaz turu yaptırırken, Nazlı, “Rojda’yı görecek misin,” diye sordu. “O kızı çok merak ediyorum. Keşke buraya gelse de tanışsak.” “Aradım, geleceğimi biliyor, görüşeceğiz,” dedi Kerem. “Kim bilir gene ne haberler birikmiştir onda.” Bunu söylerken Kerem’in sesine duyacağı olası kötü haberlerin kederi şimdiden inmişti sanki. Bu sırada yanlarından geçen zengin çocuğu olduğu belli gençlerin son model arabalarından yükselen, sesini sonuna dek açtıkları müzik Boğaz yoluna yayılıyor: “Haydi bütün eller havaya / Artık girdik hepimiz de havaya / Açılsın yürekler / Açılsın gönüller...”

GÖKTÜRK

“Bakın arkadaşlar, şu genç arkadaşımıza dikkatle bakın! Tam bir Türk yiğidi! Orta Asya bozkırlarının timsali bir erkek siması! Adeta kızıl elmayı hatırlatan bir kafa yapısı. Dar bir alın, birbirine yakın çatık kaşlar, çukurda kalmış kısık gözlerde düşmana aman vermeyen kartal bakışlar. Yassı bir burun ve bozkurt gibi iyi koku alsın diye Allah’ın azıcık geniş yarattığı burun delikleri. Yüzün ortasına bıçakla açılmış gibi her an haykırarak düşmana saldırmaya hazır bir aç kurt ağzı! İşte karşınızda şehit ağabeyinin aziz hatırasıyla bizi bir kat daha şereflendiren tam bir Türk, Göktürk kardeşimiz!”

Bu heyecanlı sesin giderek yükselen coşkulu tonuna paralel bir alkış kopuyor, pencereleri Alanya denizini kuşbakışı gören derneğin küçük salonunda... Göktürk’ün yüzü duyduğu mahcubiyetle kızarıırken başını hafifçe öne eğiyor, bir yandan da göğsü gururla kabarıyor, özellikle ağbisini hatırlatan sözler hüznü bir sevinç uyandırıyor içinde. Şu anda onun da burada, yanında olmasını, şu alkışları duymasını ne çok isterdi! İçinin hiç dinmeyen yasına karışan şu sevinç dalgası büsbütün altüst ediyor onu, karşısındakilere gözlerini kırıpıştırarak bakarken bu ânın coşkusunu kutlar gibi hayalinde havaya peş peşe kurşun sıkıyor. Ağbisinden yadigâr tabancayla dağda, bayırda kendi kendine talim yaparken kayalardan seken kurşunların yankısı çınlıyor kulaklarında. Tanrıdan şu an derneği dolduranların yüzlerinde gördüğü takdir ifadesine layık olacağı günü nasip etmesini diliyor. Ahdı var, ölürse

onu ağbisinin yanına gömecekler. Cabbar iyice uzattığı konuşmasını ant içer gibi yazılmış bir şiirle bitiriyor:

“Kürşad’ın narasıyla indik Tanrı Dağı’ndan
Ruhumuzu kandırdık Orhun’un kaynağından
Bu kaynaktan içenin yürekleri tunç olur
Türk’e kefen biçenin ölümü korkunç olur.”

Derneği dolduran gençler neredeyse yüzlerce kez dinledikleri bu şiiri gene aynı heyecanla dinliyor, aynı şevkle alkışlıyorlar.

Konuşmalardan sonra yanına yaklaşan Cabbar ağbisi, gösterişli bir biçimde kolunu omuzuna atıyor önce, sonra Göktürk’ün başını koltuğunun altına kıştırarak kendince yakınlık ve sevgi gösteriyor. “Daha sık katılmalısın aramıza Göktürk kardeş, duyduğuma göre yalnız başına çok vakit geçiriyormuşsun. Yalnızlık erkek adama iyi gelmez, erkek adam omuzunun yanında her zaman kendi gibi bir babayiğit ister. Bak bize nasıl omuz omuzayız burada, maşallah sıra dağlar gibi, Antalya’nın sıra dağları gibi. Yörüklerin, Türkmenlerin yurdu, obası gibi. Altayların yüksek yaylalarından Akdeniz’e gürleyen kurtlar gibi.” Perde perde yükselen bir sesle az önce okuduğu şiirin hamasi tonunda konuşmasını sürdürüyor bir süre daha. Göktürk yüzünde asılı kalmış kararsız bir gülümsemeyle etrafını kuşatanlara bakarken onlarda ağbisinin pozlarına benzer haller olduğunu görüyor, bunun getirdiği yakınlık duygusu iyi geliyor, kendini güvende hissediyor. Ağbisinin ölümünden sonra kendisinin hiçbir pozu olmadığını fark ederek, buraya daha çok gelmeye karar veriyor. Bu kararı verdiği an içinde eksik olan bir şey tamamlanmışçasına güvenle yerleşiyor kendine, şimdiden beğenir gibi oluyor bu yeni kendini.

Az ötelerinde duran biri elindeki çayı yudumlarken başıyla Göktürk’ü işaret ederek, “Ya bu çocuk biraz tuhaf değil mi?” diyor yanındakine. “Biraz gariban ondandır, çekiniyormuş insan içine çıkmaya. Ağbisinin ölümünden sonra iyice içine kapanmış diyorlar.” “Ağbisine n’olmuş ki?” “Askerliğini Hakkari’de yapıyor-

muş, teröristler şehit etmiş! Çok düşkünmüş ağbisine. Okulu da yarım bırakmış. Azıcık avare olmuş diyorlar. Cabbar ağbi sahip çıkıyormuş işte.”

Bu sırada yanlarına gelen birine, “Göktürk kardeşimizle daha fazla ilgilenmen lazım Kadir, ihmal etme kardeşimizi, Alanya’nın dağlarında bir kurt yetişiyor,” diyor Cabbar. Kadir, sesine gönül alıcı bir hava vermeye çalışarak, “Toplantılara daha sık gelmeli değil mi ama, bizimle daha çok kaynaşması gerekirken yaban duruyor,” diyor. Göktürk gördüğü ilgiden ziyadesiyle memnun, uzun zamandır ilk kez bu kadar iyi hissediyor kendini. Sanki ağbisi bir yerlerde onu seyrederek takdir ediyor. Cabbar, “Haklı değil mi ama Göktürk, atadan dededen bağımız yok mu? Sen zaten bir komando çocuğu değil misin? Rahmetli babanın da bir ayağı hep ocağımızda değil miydi? Niye yaban durursun öyle!” diyor.

ROJDA'NIN DOSYASINDAKİLER

Kerem yerel basından kişilerle, bölgedeki bazı haber kaynaklarıyla ilişkide olmanın önemini iyi bilen biri olarak başta Diyarbakır olmak üzere bölgedeki illerden, ilçelerden tanıdıklar edinmeye bakardı. Örneğin, yerel muhabirlerin çoğu gibi Kürtlerin çıkardığı gazetelerde görev yapmak yerine, yabancı bir haber ajansında muhabir olarak çalışmayı yeğleyen Rojda bunlardan biriydi. Aralarında haber paylaşmak üzerine kurulan profesyonel ilişki kısa zamanda bir dostluğa dönüşmüştü. Rojda'nın gazetecilik becerileri kadar kendini ilk bakışta ele vermeyen kıvrak zekâsına, kadınlara özgü güçlü sezgilerine de güveniyor, ona başka türlü bir saygı duyuyordu. Mülâyim görünüşü, sakın tavrı devlet kurumlarıyla ilişkilerinde de ona görece bir kolaylık sağlıyor, diğer Kürt gazetecilerin eşiğine bile varamadığı bazı kapılar konunun, durumun esnekliğine göre onun için bir parçacık da olsa aralanabiliyordu. Kerem ve Umut gibi Kürt olmayıp konuyla ciddiyetle ilgilenen, iyi eğitilmiş, demokrat ya da sol eğilimli gazetecilerin basındaki varlığını her zaman önemsemişti Rojda. Elindeki bilgileri onlarla cömertçe paylaşmaktan çekinmez, “Sizlerin varlığı meseleyi bölgesel bir konuymuş gibi olmaktan çıkarıyor,” derdi. “Biz ne yaparsak yapalım burada ancak düğünlerde, bayramlarda çalıp söyleyen mahalli sanatçılar gibiyiz, sizse oralarda Taksim’lerde falan sahneye çıkıyorsunuz,” diye şaka yapardı. Rojda'nın yazılarında pek izine rastlanmayan ama sosyal yaşamında sık-

ça kullandığı kendine özgü mizahının tadını çıkaran şanslı kişilerden biri olduğunu düşünürdü Kerem.

Telefonda, “Gene Halkların Kardeşliği Otelinde mi kalıyorsunuz,” diye soran Rojda’ya, “Yaşasın halkların kardeşliği ve oteli!” diye cevap vermişti o sabah. Diyarbakır’a gelen bazı genç ve muhalif gazetecilerin kaldıkları bu mütevazı otele kendi aralarında bu adı takmışlardı. Kerem bağlı bulunduğu gazetenin masrafları karşılamadaki imkânlarına rağmen kendini bu otelde daha rahat, şehrin insanlarına daha yakın hissediyordu. Festivalin bitmesine birkaç gün kala hafif bir yağmurun çiselediği o gün Turistik Otel’in karşı sırasına düşen yoldaki Denizkızı Pastanesi’nde buluşmuş, ardından halkın “kûçe” dediği iki yanında kesme taştan yapılma yüksek duvarların yer aldığı dar sokaklarda ıslak ve hüznünlü bir mutluluk içinde dolaşmışlardı. O dar sokakların birinden diğerine saparken Rojda eski bir türkünün sözlerini önce Kürtçe aksanla, sonra Türkçe okuyarak Kerem’i güldürmüştü: “Diyarbakır dört kapı / Git bak o yar ne yapı / Beni gördüğü yerde / Başka sokağa sapi.”

Kerem her gelişinde mutlaka bu sokak aralarında, surların orada, Gazi Köşkü, Surp Giragos Ermeni Kilisesi’nin çevresi, Erdebil Köşkü, Hevsel bahçelerinde dolaşmaktan ayrı bir keyif alırdı. Bir-iki kere Garipoğlu Hamamı’nda yıkanmışlığı da vardı. Hamamın soğukluğundaki vinileks kaplı, birkaç kişinin birlikte uzanabileceği genişlikteki dinlenme yataklarında kundak bebeği gibi havlulara sarınmış, insana zamanı, mekânı, içinde yaşanılan günlerin karanlığını unutturan temiz bir uykuya dalmıştı. Bu Diyarbakır’a gidip gelişlerinden surların üstünde, eski kervansarayın avlusunda, dört ayaklı minarenin önünde, on gözlü köprüde, Dicle kıyısında farklı tarihlerde çekilmiş bir deste fotoğraf kalmıştı ona. Anadolu’da nereye gitse o şehrin tren garının, eskilerden kalmış bir sinema binasının önünde ya da hâlâ yıkılmamışsa Cumhuriyet’in ilk yıllarından kalma saat kulesinin altında fotoğraf çekirtmeyi severdi. “Yalnız şehirleri değil, tarihini de gezeceksin,” diye düşünürdü.

Rojda'yla buluştuklarında Diyarbakır'a dışarıdan gelenlerin uğrak yeri sayılan "Selim Amca'nın Kaburga Sofrası"na da gitmemelik etmemişlerdi elbet. Tüm bu dolaşmalar şehri fazladan bir hevesle, yerli ya da yabancı turistlere özgü bir hamaratlıkla keşfetmeye çalışan Kerem için de Diyarbakır gezilerinin vazgeçilmez ritüelleriydi. Her seferinde Rojda'ya İstanbul'a geldiğinde Boğaz'da balık, Sultanahmet'te, Bakkal Yaşar'ın orada kavurmalı, kaşarlı tost sözü verdiyse de Rojda İstanbul'a hiç gelemedi.

İyice kapayan gökyüzüyle birlikte hava kül rengine dönmüştü. Şimdi oturdukları yerde ara ara başlarını çevirip Denizkızı Pastanesi'nin geniş camlarından sokaktan gelip geçenleri izliyorlardı. Genç, yaşlı fark etmeksizin çoğu kez çökmüş omuzlar ve kederli bir yüzle gelip geçenlerdi gördükleri... Şehre dışarıdan gelenlerde bir mahcubiyet hatta belli belirsiz suçluluk uyandıran bu manzarayı zaman zaman oradan oraya koşuşturan yaramaz çocukların aldirışsız halleri, önündeki tekerlekli el arabasını iterek malını satmaya çalışan sokak satıcılarının gevrek sesi renklendiriyordu.

"Ne zaman gelsem sokakta hemen herkesin yüzünde hep aynı kederli ifadeyi görüyorum, içimi acıtıyor bu," diyor Kerem.

"Yüzyılların nice zulmünden kalma derin yas duygusu," diyor Rojda.

"Çok güzel ifade ettin, derin yas duygusu tam da bu," diyor Kerem.

"Eskiden kocasını, oğlunu, kardeşini kaybeden kadınlar yas yüzükleri takarmış," diyor Rojda. "Ağrıyı yalnızca kalbinde değil üstünde de taşımak bu olsa gerek."

Denizkızı Pastanesi'nin herhalde adına vurgu olsun diye mavîye boyadıkları duvarları günün ölgün ışığında gri bir aydınlık yayıyordu ortalığa.

Bu sırada yoldan arka arkaya geçmekte olan iki Land Rover cipi gösteren Rojda, "Özel harekâtçıların cipleri," diyor. "Özel Harp Dairesi elemanlarını bölgeye yığdıklarından beri iyice Beyrut'a döndü buralar. Bazı polislere, askerlere bakıyorum da bura-

ya asayışı sağlamak, düzeni korumak hatta vatani savunmak için değil de dünyadan intikam almak için gelmişler gibi. Sanki devlet buraya göndereceği elemanları özel olarak seçiyor.”

“Bak, devletin en iyi seçmeyi bildiği şey polistir. Gizlisi ayrı, açığı ayrı, ama çoğunlukla hepsi aynıdır.”

“Bir de dayanamayıp intihar edenleri var. Sadece polisler de değil, Dersim’de bir albay intihar etmiş, böyle başkaları da var.”

Kerem, Agit’in de özel harekâtçıların aşırılıklarından, güvenlik güçlerinin pervasızlıklarından söz ettiğini hatırlıyor. Bundan açıkça söz etmemiş olsa da Rojda’nın Agit’ten hoşlanmadığını ta başından sezmişti Kerem. Adı konmuş bir nedeni olmayabilirdi bunun, ama Agit’in her adı geçtiğinde Rojda’nın sessiz kalışı, herhangi bir tepki vermekten kaçınması gözünden kaçmamıştı. Rojda’nın bu sır vermez tutumu dikkatini çekiyor ama kendinin de pek farkında olmadığı bir nedenle açıkça sormaya çekiniyordu. Kim bilir, belki de yalnızca kişisel bir şeydi bu.

Rojda’nın bölgeden bağlı bulunduğu ajansa geçtiği haberlerde diğer gazetecilerin dikkatlerinden kaçan ya da ağlarına hiç takılmamış, oysa meselelerin özüne ışık tutan güçlü ayrıntılar, sağlam gözlemler yer alırdı. Söz konusu ayrıntıları birer ipucu gibi ustaca öne çıkarmasında onu diğer gazetecilerden ayıran şey, ancak yaratıcı edebiyatçılarda görülen bir duyarlılığa, keskin bir gözlem gücüne, işlek bir kaleme sahip olmasıydı. Ayrıca ilk bakışta kimilerine önemsiz görünebilecek o ayrıntılar sözü edilen olayı daha sahici, daha gerçekçi, hayata daha yakın kılıyordu ve tabii, çoğunlukla da daha acı... Önceki gelişlerinin birinde Rojda’nın anlattığı bir hikâyeyi hatırlıyor Kerem. Çatışmalarda vurulan erlerin göğüs ceplerinden genellikle yavuklularının, anne-babalarının fotoğrafları çıkarmış, bu kez erlerden birinin cebinden milli piyango bileti çıkmış!

“O piyango bileti çok dokunmuştu bana, anlatan binbaşının karşısında gözyaşlarımı tutamamıştım,” demişti Rojda. “Düşünsene daha yirmisinde bir genç, cebinde milli piyango bileti, kim bilir ne hayaller kuruyordu, askerlik sonrasının hangi ümidine ya-

tırım diye bildi garibim cebindeki o çeyrek bileti... niye yaşıyoruz bunları, niye?” dedikten sonra her şey o gün olmuş gibi parmak uçlarıyla gözlerinin nemini almıştı. Şimdi bu hikâyeyi dinlediği o günün gözleriyle dönüp Rojda’ya şefkatle bakıyor Kerem. Bazı anlarda karşınızdakiyle aranızda her zamankinden daha yoğun hissedilen o kardeşçe yakınlıkla bakıyor.

“Ne oldu?” diyor Rojda.

“Hiiç.”

“Peki, senin şu meşhur dosyan ne âlemde?” diye sorduğunda, yüzünden hüznü bir gülümseme geçiyor Rojda’nın, ses çıkarmıyor. Daha ilk gördüğünde az ama yerinde, zamanında konuşan, etraflıca düşünerek doğru sorular sormasını bilen biri izlenimi uyandırmıştı Kerem’de. Zekâsının pırıltısını, aklının derinliğini bir kerede ele vermeyen sakın bir tarza sahipti. Bölgede sıcak çatışmaların en hararetli günlerinde yaşanan dramları derin biçimde hissederken bile sükûnetini koruyan, adeta uzaktan seyreden, başkalarınca soğuk, hatta kayıtsız bulunabilecek bir yanı vardı. Onun bu tutumunun duyarsızlığından değil, tanıdığı olduğu acıyla arasına mesafe koymayı bilmesinden kaynaklandığını onca dikkatine karşın Kerem bile sonradan anlamıştı. Devlet yetkilileriyle görüşürken, onlardan görüş ya da demeç alırken duygularını saklamayı biliyor, yüzüne tarafsız, hatta kayıtsız bir ifade vermedi beceriyordu. “Kullanmayı bilersen insanların sana dair varsayımları işe yarayabiliyor,” demişti Rojda. Onun etrafta olup bitenlere çok da önem vermiyormuş gibi görünen bu serinkanlı tavır, diğer gazeteciler karşısında daha temkinli, dikkatli davranma gereği hisseden ağzı mühürlü devlet yetkililerinin Rojda karşısında bir parça gevşemesine, diğerlerinden sakladıkları bazı bilgileri farkına bile varmadan ağızlarından kaçırmalarına yol açabiliyordu. Rojda, bu durumun başlarda farkında değilse bile, sonradan iyi sonuç verdiğini gördükçe profesyonel bir taktiğe dönüştürmüş olmalıydı. Hem yetkililerle görüşmeye giderken hafif bir makyaj yapmayı ihmal etmediğini, onların üstünde diğer Kürt

kızlarına benzemeyen, daha burjuva, daha kentli bir kız izlenimi bırakacak biçimde giyinmeye özen gösterdiğini de kendisi söylemişti. “Ayrıca güzel bir kız olmamam çok işime yarıyor biliyor musun,” demişti. “En azından bazıları cilveleşmeye kalkmıyor.” Sesinde buruk bir tını yoktu bunu söylerken, yalın bir biçimde durum belirtiyordu sadece.

Rojda, her ne kadar arada konunun yönünü değiştirmeye çalışsa da Kerem’in, dönüp dolanıp sözü dosyaya getiren ısrarlı soruları karşısında, “Merak etme dosyam gün günden kabarıyor,” diyor, ardından söyleyeceklerini tartmak için zaman kazandırması amacıyla çayından iri bir yudum alıyor. “Ama içim de öyle kabarıyor.” “Benim tanıdığım Rojda içinin taşmasına izin vermez gene de. Peki ne zaman toplayıp yayımlamayı düşünüyorsun?”

“Birbirinden acı bu olayları dayanılır hale getirmek için daha yumuşak kelimelere ihtiyaç var, kelimelerimin yumuşamasını bekliyorum, bu olaylar üzerinde durup derinleştikçe giderek onlar senin de hatıraların olmaya başlıyor çünkü,” diyor.

O sırada pastanenin buraya özgü şekerli simitlerinden geliyor masaya. Birer çay daha söylüyorlar. Rojda kaldığı yerden sürdürüyor:

“Bakıyorum, herkes büyük cümleler kurma peşinde, belki haklılar, buralarda her şey çok büyük çünkü; haksızlık, adaletsizlik, yoksulluk, zulüm çok büyük, hemen her olay iri puntolu harfleri hak ediyor. Bense satır aralarının peşindeyim. Onların kaydını tutmak istiyorum bu dosyada.” Ardından nicedir topladığı tüm bu haberleri, belgeleri, bilgileri, bugüne dek ne bulduysa, ne öğrendiyse hepsini üst üste istif etmiş gibi birkaç yazıya sığıştırmak istemediğinden söz ediyor. “Her hikâyeye hak ettiği bir alan bırakmak gerekiyor,” diyor. Kendi deyişiyle bölgedeki mücadelenin, savaşın, zulmün, adaletsizliğin tarihini en nesnel biçimde yansıtmak için pek çok kişiyle konuşuyor, özel görüşmeler yapıyor, kişilerin tek tek hikâyelerini dinliyor, yaşanan olayların ayrıntılarını not alıyor, sürekli malzeme biriktiriyormuş. “En zoru da olan bitenleri serin, mesafeli bir dille aktarabilmek. Sonunda

hepsini kendi içinde anlamlı bir bütünlüğe ulaştırmayı umuyorum,” diyor. “Özellikle kadınların yaşadıklarına odaklanmak istiyorum, onların hikâyelerinin ıskalandığını, yeterince ele alınmadığını düşünüyorum çünkü. Kürt kadınlar yıllardır ölüme zılgıt çekiyorlar Kerem,” diyor, “Çektikleri zılgıttan, ettikleri feryattan hançereleri hançere döndü!” Kerem içinden, “Hançereyle hançeri aynı cümlede bu biçimde ancak Rojda bir araya getirebilirdi,” diye geçirirken, Rojda bir şeyleri daha iyi hatırlamasına yardım edecek kelimeleri arar gibi bakışlarını boşlukta gezdirip susuyor bir süre. “Ağlayıcı kadınları bilirsin, taziyelerde ölünün başında ağıt yakan, bağrını döverek, saçını yolarak ağlayan kadınları... Bugün pek çok Kürt kızı ağlayıcı kadınlığı Kürt’ün kaderi olmaktan çıkarmaya uğraşıyor. Bölge tarihinde hiç görülmediği kadar bir değişim yaşıyor bu kadınlar. Elbet kolay iş, kolay mücadele değil bu, bugünden yarına çözülecek bir şey değil, ama mütihş bir direnç ve azim var kadınlarda. Yalnızca köydekiler, şehirdekiler değil dağa çıkan kadınlar da sorun yaşıyorlar elbet, çeşitli hikâyeler geliyor kulağımıza, omuz omuza savaştığı erkeklerin bir bölümü daha dün köyünden çıkmış, feodal değerlerle büyümüş kişiler nihayetinde, bilinç düzeyleri ona göre, eşitlenmeler zaman istiyor. Ama biliyorsun, kadınlar söz konusu olduğunda gözler de, diller de, hatta akıl da bağlanıyor. Kadınların yolu çok daha uzun.”

“Bir de şu Batman’da arka arkaya intihar eden kızlar hikâyesi var. Ne korkunç!”

“Sorma, çok derin bir konu o! Sizin boyalı basın da bir laf dolamış diline, ‘intiharıcı kızlar, intiharıcı kızlar,’ diye. ‘İntiharıcı’ demek ne oluyor ya, meslek mi bu? Tamirci, muslukçu, elektrikçi der gibi!”

Ardından bölgeyi yeterince tanımadan, bilmeden, araştırmadan yalnızca cilalı hikâye peşinde olup, Afrika’da safariye çıkan Amerikalılar gibi yazan Babıali gazetecilerine duyduğu kızgınlıktan söz ediyor. “Daha kötüsü anlamaya da çalışmıyorlar. Boyalı sayfa ünlülerinin frikiklerini yakalamaya çalışan magazin mu-

habirleri gibi bölgeden çarpıcı fotoğraf yakalama peşinde hepsi. Gerçeklere değil, manşetlere çalışıyorlar.” Ardından son zamanlarda bir sürü emniyet görevlisinin, devlet kaleşörünün da yazar kesildiğinden, aldıkları direktifler doğrultusunda yazdıkları kitaplarda gerçekleri çarpıtıp, ortalığı bulandırdıklarından yakınıyor, Kerem’in de yakından bildiği birkaç örnek sıralıyor art arda. “Hepsinin tasmaşını devlet tutuyor. Ayrıca sen de biliyorsun ki, burada her gazeteciyim diye dolaşan da gazeteci değil, basın mensubu kisvesi altında MİT’e, Genelkurmay’a ya da Emniyet’e çalışanlar çok... Merkez basının gazetecilerini saymıyorum bile, onlar zaten doğal devlet memuru.”

Kerem gülümseyerek, “Doğal devlet memuru, güzel laf,” diyor. “Doğuştan, der gibi.”

“Ayrıca güvenlik birimleri arasındaki sürtüşmelerde ortalığa saçılan bilgiler işin tencereden taşan kısmı yalnızca, buzdağının altında kim bilir daha neler dönüyor.”

“Hem ateş, hem buz ha,” diyor Kerem. “Bayılıyorrum senin şu benzetmelerine.”

“Bir de bu istihbarat, güvenlik birimlerinin gizlilik havalarına hiç bakma. Şu geçen ay arabasında intihar ettiğı söylenen eski özel harekât daire başkanı için kurulan tezgâhı hatırlarsın! Adam solakmış ama tabanca sağ elinde bulunuyor. Üstelik görgü tanıkları adamın yanında birini gördüklerini söylüyorlar. Bu durum raporlarda konu bile edilmiyor. Hani zekice planlar, derin komplolar! Düşün başkenttekilerin hali bu, gerisini sen hesap et! Bir de burada ‘Amerikalı’ diye birinden söz ediliyor epeydir. Adepta bir hayalet figür.”

“Diyarbakır surlarında sisler içinde dolaşan bir hayalet ha! Yakışıyor şehrin bu kül rengi atmosferine! Peki, kimin nesiymiş bu adam?”

“Zaman zaman bazı güvenlik birimlerinde görüldüğünden, toplantılara katıldığından söz ediliyor. Yüksek makamlarla bağlantılı biri olduğu belli de, tam olarak görevi nedir, hangi birimdedir, ne işlere karışır kimse bilmiyor. Görenler peynir gibi beyaz

tenli, İngiliz tipli buz gibi bir adam, diyorlar onun için.”

“Adı niye Amerikalı peki?”

“Amerika’dan mı gelmiş, getirilmiş mi öyle bir şey işte.”

“Gözümün önüne James Bond filmlerinde büyük komplolar peşindeki kötü ruhlu zengin adamlar geliyor. Ya, birer simit daha söyleyelim mi?”

“Karnını bunlarla doyurma, sonra yemek yiyemeyeceksin.”

“Peki gene senin şu dosya konularına dönelim istersen. Şimdilerde arka arkaya yayımlanmaya başlayan dağdaki gerillaların günlüklerine ne diyorsun,” diye soruyor Kerem. “Gerçi hemen ardından toplatılıyorlar ama...”

“Neye üzülüyorum biliyor musun, dağa çıkanların çoğu eğer yakalanıp tutuklanmadılarsa üç-beş yıl içinde çatışmalardan birinde vurulup ölüyorlarmış. Düşünsene, bunu bile bile çıkıyorlar dağa. Devlet bu kararlılıktaki direnci, inancı, adanmışlığı görmüyor. Terör örgütü yaftası dili kolaylaştırıyor belki, ama işleri kolaylaştırıyor mu? Hadi buna terör örgütü dedik, arkasındaki halk desteğine ne ad vereceğiz? İşte tam da o noktada bir sıkıntı var, değil mi?”

“Kefeniyle yola çıkmak dedikleri şey gibi bu, değil mi?”

“Öyle, bir yanıyla bakacak olursan tam bir taziye kültürü! İşte tam da bu nedenle o günlükler çok erken birer vasiyetname gibi görünüyör gözüme.”

“Trajik elbet,” diyor Kerem, ardından Rojda’nın yüzünü yoklayan bakışlarla devam ediyor: “‘Şehit düşüyorlar’ demiyorsun.”

“Ben 70’lerin, 80’lerin ‘Devrim Şehitleri Ölümsüzdür’ sloganına bile inanmazken buna niye inanayım! Şehitlik İslami bir kavram. Bizim ihtiyacımız mı var? Devlet memleketi koca bir şehitliğe çevirdi zaten.”

“Okuduğum kadarıyla gerilla günlüklerinde çok acı ayrıntılar var; hakiki, gerçek sorunlar, acılar, ama öte yandan zaman zaman örgüt propaganda bildirilerini fazla andırmıyor mu sence de Rojda? Sanki hepsi aynı ağızdan, aynı kalemle yazılmış.”

“Ama unutma dayanmak, sürdürmek, ölümüne inanmak için

bir şeylere imanla bağlanmak zorundalar. Satır aralarındakilere, ayrıntılara, yaşadıkları ortama bakmalıyız belki de.”

“Cihadın Askerleri de, dağdakiler de şehit mezarlıkları açıyor. Şehitlik de, iman da... yakamızı İslamın kıskacından kurtarmamıza izin vermeyen zihin prangalarımız Kerem... İslamdı, Müslümanlıktı gibi konularda konuşmak istemem, çok şey bildiğimi de söyleyemem ama, Ortadoğu politikalarının tümü İslamı bir şark çıbanına dönüştürmüş durumda. Bu topraklarda her şey dine dönüşüyor. 70’lerin, 80’lerin solcuları da ideolojiyle mistisizmi karıştırmıyor muydu sence? İnanç şiddeti diye de bir şey var. Fiziki şiddetten farklı bir şiddet.”

“Şu önder tapınmacılığımızı da unutma!” diyor Kerem. “Ulu Önder Atatürk yerine başka bir Yüce Önder koymak maalesef bizi saplandığımız çıkmazdan kurtarmıyor.” Ardından sahici bir merakla, “Ya buralarda fazla liberal olmakla suçlanmıyor musun sen?” diye soruyor Rojda’ya. “Merak etme buralarda konuşurken kimseyle bu kadar derin sulara açılmıyorum, ya da pek az kişiyle diyelim. Hem bakma sen, yeteri kadar sevmeyenim var zaten, halkayı daha fazla genişletmeye de niyetim yok. Ne yaparsın, hazır Istanbuldardan lafımızı dinleyecek eleman gelmişken şuracıkta kendi çapımızda açık oturum yapalım dedik.” Gülüşüyorlar. “Keşke bunları böyle kendi aramızda değil de ne bileyim televizyonlarda, radyolarda, geniş kitleler karşısında açık açık konuşabilsek. Herkes konuşabilse...”

“Başka bir ülkede olabilir tabii, çağır oralara geleyim. Hem biraz hava almış da olurum.”

Rojda’nın elinin altındaki tomardan çekip aldığı bir kâğıda biraz uzun baktığını görünce, “O ne?” diye soruyor. “Ha, bu mu, çok önemli değil ya. Bir kadınla ilgili kendime yazdığım bir not. Daha doğrusu ne kadar önemli olduğunu bilmiyorum. Buralarda kimsenin tanımadığı, şüpheli biri. Hemşireymiş galiba ya da sağlık görevlisi gibi bir şey işte! Zaman zaman ortalarda görünüp kayboluyormuş. Örgütsel bağı olan ya da öyle olduğu düşünülen kızlarla görülmüş birkaç kez. Ben de dikkat notu düşmüşüm.”

“Kim bilir kim? Çıkar kokusu... Ee, çaya devam mı, kahveye geçelim mi?”

“Yok, ikisini de almayayım.”

Rojda’yla Kerem ne zaman bir araya gelseler başta hep, “Belli bir düzen dahilinde konuşalım, dağılmayalım,” diye kararlaştırsalar da bir süre sonra konuşma oradan oraya sıçrayarak, karşılıklı çağrışımların akışına kapılarak dağılıp giderdi, gene öyle oluyor.

“Senin kızla işler ne âlemde?”

“Ayrıldık.”

“Gene mi?”

“Galiba bu sefer kesin ayrıldık. Bir kere olmuyorsa daha da olmuyor, artık anladım. Neyse boşver, senin şu dosyandan bazı hadiseleri didiklesek mi artık?”

“Fırsatçı seni, belli yağmaya gelmişsin buraya.”

“Eh sen de artık Istanbul’lardan gelmiş kardeşine bir güzellik yaparsın.”

Rojda önündeki dosyanın içinden çıkardığı büyük boy defteri açıyor. Sık aralıklı yazılmış bir sürü notu görmek Kerem’in gazeteci iştahını iyice kabartıyor.

“Bak mesela bu enteresan bir hikâye,” diyor Rojda. “Diyarbakır’da Özel Harekât Daire Başkanlığı’nın paravan bir bürosu varmış. Şehrin göbeğinde, Ofis semtinde, Gevran Caddesi’nde. Apartmanın adı da ‘Yeniçeri’, ya şaka gibi yeminle, değil mi? Bu ekip her infazdan sonra orada buluşup aldıkları parayı aralarında kırışıyorlar. İşleri Eksen Binbaşı diye biri yönetiyormuş. Eksen Binbaşı ne demek şimdi, neyin ekseni, bilmiyoruz, dört yanda uçuşup duran kodların şifrelerin arasında göz gözü görmüyor memlekette. Yerde ölümler yatıyor, havada şifreler ve paralar uçuşuyor. Bunlar yakayı ele verenleri sadece, gerisini sen düşün! Bu Ofis semti ayrı bir âlem zaten. Misal, devlet orda bir apartman yaptırıp her dairesine bir itirafçı ailesi yerleştirmiş, adeta bir itirafçı lojmanı kurmuşlar. Memlekette her hadise kendi başına ayrı bir film konusu.”

“Bu savaşıñ sonu ne olacak sence?” diye soruyor Kerem.

Rojda, sahiden bir cevap bulabilecekmiş gibi bir süre susup düşündükten sonra, “Savaşıñ sonunu ancak ölümler bilir,” diyor. Masaya bir sessizlik çöküyor. Zihinlerini sakinleştirmek ister gibi kısa bir süre camdan dışarı bakıp gelip geçeni seyrediyorlar.

“Bir ara itirafçılarla röportaj yapmaya çalışıyordun, ne oldu o iş?” diye soruyor Kerem. “Yanlarına yaklaştırmıyorlar ki, izole bir hayata kapatılmışlar. İçlerinden bir bölümünün örgüt içindeki konumlarını önemsetmek için eylemlerini abarttıkları söyleniyor. Sağlıklı bir iş çıkar mı, bilmiyorum.” “Sen satır aralarından çıkarırsın bir şeyler...” “Bilmiyorum, ama fırsat buldukça denemeye çalışacağım gene de.” Rojda’nın çantasından çıkardığı yeni dosyayı işaret ederek, talepkâr bir oğlan çocuğu arsızlığıyla, “Hadi beni şaşırtmaya devam et,” diyor Kerem.

“Ondan kolay ne var, bölgenin kara çelişkileri bitmiyor ki! Şuna bak mesela,” diyerek birbirine ataşla iliştilmiş bir kâğıt tomarı uzatıyor Kerem’in önüne, “Cihadın Askerleri’nin mezar eve gömdüğü iki kardeşin ana babasını da geçen yıl dağdakiler kurşuna dizmiş, düşün. Bu olayla ilgili taraflardan dinlediğim bütün hikâyeler burada. Yunan tragedyaıarı gibi!”

Kerem notları bir süre gözden geçirdikten sonra, “Ya o diğer elindekiler ne?” diye soruyor.

“Polisler yakalananları savcılığa götürdüklerinde ifade sırasında hem örtülü gözdağı vermek için, hem poliste verdikleri ifadeyi savcılıkta aynen tekrarlamalarını sağlamak maksadıyla mutlaka yanlarından ayrılmıyorlarmış. Geçmişte poliste alınan ifadelerin savcılıkta inkâr edilmesine karşı bir önlem olarak geliştirilmiş bir uygulamaymış bu. Bu olayların en akıl almazlarına ait birkaç örnek bu elimdekiler. Al sana hukuk devleti! Bu memlekette adalet belli bir azınlığın imtiyazı sadece.”

Kerem bir yandan kendisine uzatılan notları gözden geçirirken, Rojda’nın dosyalardan birinin içinden birkaç bildiri ve afiş çıkartması üzerine, kaygılı bakışlarla etrafa göz atıyor. Rojda, “Merak etme, polis benim ne yaptığımı biliyordur zaten, iki ga-

zeteci kendi aramızda konuşuyoruz şunun şurasında. Bazen ortalık yerde yapılan alışverişler daha güvenlidir, bilirsin sen böyle şeyleri casus romanlarından.”

“Türkiye benim okuduğum, bildiğim tüm romanları aşılıyor ama...”

“Pek çok şey 12 Eylül’le başladı. Bak bunlar o yıllarda devletin resmi görevlileri eliyle hazırlanan bildiri ve afişler. Gördüğün gibi bir yanında cami, bir yanında bayrak var, altta da Kuran’daki ayetlerden, surelerden, hadislerden sözler yer alıyor. Bölge valilerinin emriyle her köşe başına, bakkal dükkânlarının camlarına, muhtarlıklara astırılıyormuş, hatta bunlar yırtılmasın, bulundukları yerden sökülmesinler diye başlarına asker dikeyorlarmış...”

“Afiş başı bekleyen asker! Aziz Nesin hikâyesi gibi.”

“Bildirilerin, afişlerin zeminine renk olarak insanların dini hislerine hitap edeceğini düşündükleri şu tonda bir İslam yeşili döşeniyor.” “İslam yeşili ha?” “Malum, ‘İslam yeşili’ diye bir şey var. Görmüşsündür, bölgede hacca gidip gelenlerin evlerinin kapılarının etrafı yeşile boyanır, ziyaretgâhlarda sandukalar yeşil örtüyle kaplanır. Üzerinde kelime-i tevhid yazan yeşil İslam sancaklarını, bayraklarını hatırla, bunların Müslüman hafızadaki çağrışımlarını da düşün.”

Başını bıkkınlıkla sallıyor Kerem.

“Bak bir de okullarda, radyolarda, televizyonlarda yasak olan Kürtçe, bu bildirilerde yasak değil. Dini duygularına, geleneksel değerlerine bağlı olduğuna inandıkları bölge halkını devletin şefkatli kollarının altına Kürtçe çağırıyorlar. Al sana ironi!”

Rojda elindeki bir başka dosyanın içinden bu kez farklı bildiriler çıkarıyor. “Hoş, bugünlerde de pek bir şey değişmiş değil. Bunlar da günümüzde halkı Allah’a ve resulüne davet eden, uçaklardan, helikopterlerden köylerin üstüne yağdırılan bildiriler. Aralarındaki benzerliğe dikkat çekerim. Bak gene bir yanda cami, bir yanda bayrak, ayetlerden bir-iki söz, zemindeyse aynı yeşil renk dokusu korunmakla birlikte bu kez daha incelmış bir grafik tasa-

rım söz konusu. Zihniyet aynı, yalnız grafik daha sofistike! Bizde ilerleme ancak bu kadar oluyor. Dikkatini çekerim, laik Türk Silahlı Kuvvetleri bu bildirilerde kendini, ‘İslam dünyasının ordusu’ diye tanımlıyor. Umut’a da kaç kere söylemiştim, Cihadın Askerleri de, benzerleri de bir gecede çıkmadı ortaya.”

Ardından bir diğer dosyadaki kâğıt tomarının içinden birkaç fotoğraf çekip Kerem’in önüne dizerken, “Bunları özellikle arka arkaya gösteriyorum sana,” diyor.

Fotoğraflara bakarken Kerem’in kaşları çatılıyor. “Bunlar ne? Nereden?” diyor. “Bunlar aynı helikopterlerin Lice dağlarına attıkları gerillaların cesetleri ve o cesetler arasında oğullarını, kızlarını, kardeşlerini arayanların fotoğrafları. Devlet isterse bildiri, isterse ceset gökten rahmet yağdırıyor buralara!”

Kerem, Rojda’nın yüzündeki ifadeye baktığında, devlet yetkilileriyle görüştüğü zamanlarda nasıl o denli serinkanlı olmayı becerebildiğine şaşırıp bir kez daha hayranlık duyuyor ona. İyi yazılmış bir casus romanında ustaca çizilmiş bir karaktere duyduğu hayranlığa benzer bir hayranlık bu. Rojda’nın zor anlarda duygularını bastırmak konusundaki becerisine rağmen, onun yanında hissettiği gibi davranmaktan çekinmemesi gururunu okşuyor Kerem’in; bunun aralarındaki güven ve dostluktan kaynaklandığını düşünerek göneniyor.

Şu an bir bölümü masada duran, diğerlerinin çantasında olduğunu bildiği Rojda’nın dosyalarından dağdaki yaşam hakkında bir kısmını önceden bildiği, bir kısmını yeni öğrendiği ayrıntıları not alıyor Kerem. Örneğin, kışın Zağros dağlarını geçerken o deli boran karda-ayazda ayak parmakları donan gerillalar arasında, kesilen ayak parmaklarını bir zeytin kutusuna koyarak saklayanların hikâyelerini dinliyor. Kamp kurdukları yerlerde doçka mermisi kutusunda çay pişirmeleri gibi, insanın gözünde canlandırdığında tuhaf bir hüznü duyduğu, kamp hayatına ilişkin ayrıntılar öğreniyor.

Daha önce kaç kez benzeri hikâyeler duymuşsa da, şimdi bir oğlu dağda, bir oğlu hapiste, diğeri gösteri sırasında sokak orta-

sında öldürölmüş bir anne-babanın anlattıklarını okurken gene gözleri doluyor Kerem'in. Sonra acı bir sonla biten bir aşk hikâyesi ikisini de alabildiğine hüzünlendiriyor: Anlattıklarına göre dağ karakollarından birinde askerliğini yapan bir erle köyden bir Kürt kızının sevdaları dağdakilerin her ikisini de kurşuna dizerek cezalandırmasıyla son bulmuş. Rojda, "Tüm kurşunlar belden aşağılarına sıkılmış her ikisinin de," diyor. "Tüm dinlerle çeşitli ideolojilerin ortak hedef tahtası maalesef belden aşağısı."

Bir süre sessiz kalıp önlerindeki kâğıtlara gömölüyorlar. Yaptığı görüşmelerden gözlemlerini, izlenimlerini aktarırken arada ilginç saptamalarda da bulunuyor Rojda. Örneğin, işkencede çözülenlerden kimisinin yara alan gururuyla baş edemediğini, madem ben dayanamayıp çözüldüm, başkaları da dayanamasın, herkes çözülsün, örgüt de çöksün gibi yıkıcı bir ruh haline bürünerek sorguda gereğinden fazla konuştuğunu, kendi söylemese polisin aklına gelmeyecek kişileri bile ele verdiğini söylüyor.

"Unutmadan sana vereyim, Umut'a ilet bir zahmet," diyerek dosyasından gene birbirine iliştilmiş bir tomar kâğıt çıkartıp uzatıyor. "Bu haberin ayrıntıları gazetelere düşmedi daha. Batman'da C.S. adlı bir öğretmenin Cihadın Askerleri adına on kişiyi öldürdüğü ortaya çıkmıştı ya, o konuyla ilgili önemli detaylar var burada. Seri katil gibi bir öğretmen, düşün, bunun gibi adamlar çocuk eğitiyor. Bak bir de Umut benden Cihadın Askerleri'nin bıçakçılar timiyle ilgili yeni bilgiler istemişti, bir zahmet şu zarfı da veriver ona."

"Bir de bıçakçılar timi mi varmış onların, satırcıları biliyordum ama."

"Merak etme, onlarda tim çok, tetikçiler, bıçakçılar, satırcılar... Sırf dağdakilerin bölgedeki gücünü zayıflatacaklar diye devlet onların memleketi parça parça doğramasına ses çıkarmıyor."

"Gene içimi karanlıklar bastı," diyor Kerem.

"Dur o zaman," diyor Rojda. "Bak sana eğlenceli bilgiler," diyerek defterinden bir şeyler okumaya başlıyor. Aynı kişileri bir-

birinden ilgisiz davalarda gizli tanık olarak dinletiyorlarmış mahkemelerde. “Kadro lu eleman gibi kadro lu tanıklar bunlar,” diyor Rojda. “Sanırım fazla masraf olmasın diye her mahkeme sahnesinde aynı figüranları kullanıyorlar.” Rojda’nın sözünü ettiğ i bu iki tanığın kod adlarına gülüyorlar. Birininki “Sokak Lambası”, diğ erininki “Tükenmez Kalem”miş. “Bu absürt müsamereye çok yakışıyor değil mi?” diyor Rojda. Kerem eliyle havaya resimler çizerek yapay bir dublaj seslendirmesi tonuyla, “Bu fakir tanığın evinin elektrikleri faturasını ödeyemediğ i için kesilmiştir. O da masasını pencere önüne çekerek, sokak lambasının içeri vuran ışığında elindeki tükenmez kalemle ertesi günü mahkemede vereceğ i ifadeyi yazmaktadır,” diye canlandırıyor. “Kabul et Rojda, bu iki kod adı ancak bu kadar güzel montajlanabilirdi. Birinci sınıf bir Raymond Chandler sahnesi çıkardım sana!”

“Kalk biraz yürüyelim geveze, otura otura iyice hamladık,” diyor Rojda.

FİLİGRAN

Merkez’e döndüğünde masasının üstünde bulduğu notları karıştırırken gözüne çarpan şifre numaralı notu kâğıt yığınının arasından çekip alıyor:

“Teyze’niz ‘fuara’ gelmiş. Gözünüz aydın.”

Bu birime şifre numaralı not gönderen makamların sayısı hayli sınırlı olduğuna, mesajın tonundaki imaya, “gözünüz aydın” sözündeki kinayeye bakılırsa bu not Ankara’dan, Vezir’den gelmiş olmalı. “Vezir” anlamını yalnızca ikisinin bildiği, şakasına konulmuş bir lakap. “Fuar” sözünün hem Diyarbakır’ın gizli istihbarattaki kod adı olmasına, hem de kültür festivali içindeki kitap fuarına ikili gönderme yapan bu espriye gülümsüyor. İşte okur yazar olma farkı, diye geçiriyor içinden. Tam da Vezir’in espri tarzı! Teyze gene ne haltlar karıştırıyor kim bilir! Gelmişken buraya uğramadığına göre duyulmasını istemediği bir şeylerin peşinde olmalı. Entrikalar kraliçesi Teyze’nin her zamanki alengirli işleri, sinsî planları işte! Bu mevkide bir kadının hâlâ Diyarbakır köşelerinde gizli gizli hırs kovalamasına akıl erdiremiyor. Bu hırsın ne kadarı vatan aşkı uğruna, ne kadarı erkeklerle savaşının bitmeyen hesabıdır anlaşılmıyor. Onu Ankara’da birlikte bulundukları bazı toplantılardaki beton dökülmüşçesine ifadesiz duran yüzüyle hatırlıyor. Gerektiği durumlarda ve uygun gördüğü kişilere karşı takındığı yüzündeki o yalancı şefkat ifadesi başkalarını kandırsa bile Eğitim’e çabucak kazanabilecek bir maske gibi gelirdi hep. İçten pazarlıklı tabiatı onu işinde hayli becerikli bir usta

kılsa da, etrafında çalışanlarla ilişkisinde sorunlara yol açtığı konuşuluyor; bir yanda erkeklerle sürekli rekabet halinde olduğundan, öte yanda etrafta kadınların varlığına tahammül edemediğinden söz ediliyordu. Yalnız işinde iyiydi, çok iyi. Zaten arızası olmayan birinin bu işlerde iyi olması mümkün müydü? Bir keresinde Vezir, onu “İçi susmaz, hırsı dinmez, kendiyle alıp veremediği olanlardan,” diye tarif etmiş ve eklemişti: “Onun derdi kendiyle, o aslında kendine tahammül edemiyor. Böyleleri ya iyi casus olurlarmış, ya da iyi oyuncu. Öyle derler.”

“Eh, Teyze de ikisi birden olmuş işte,” deyip gülüşmüşlerdi. Her ikisinin de kadınları çekiştirirken seslerine kirli bir neşe gelirdi.

İstihbarat işi yapanların kapıldığı güç sarhoşluğundan Teyze’nin de muaf olmadığını düşünüyordu Vezir, “Dağa gönderilen kızların arasına ajan sokma konusundaki başarısından bugüne kadar fazlasıyla sebeplendi, şimdi gözünü daha yukarılara dikmiş olmalı!” dediğinde, “Ayrıca hakkını vermek gerekir ki, çatışmalarda yakalanıp tutuklanan kızları itirafçılığa ikna etmek konusunda çıkardığı birinci sınıf iş uluslararası kalitedeydi. CIA’deki, MOSSAD’daki meslektaşları bile bu konuda eline su dökemez onun,” diyerek onaylamıştı Eğitimci.

Bölgedeki çok başlılıktan, jandarma, istihbarat, emniyet yetkilileri arasındaki güç çekişmelerinden rahatsız olduğu kadar, devletin çeşitli odaklarının birbirinden habersiz işler çevirmesinden de nicedir enikonu rahatsız olan Eğitimci bu yoğun ve çaprazlama trafikte manevra yapmanın kendisine gereksiz yere, fazladan yorgunluk bindirdiğine inanıyor. Sahada görev almış birimlerin kendi aralarında teröre karşı işbirliği yapıyormuş gibi görünürken asıl güçlerini başarılarıdaki aslan payını kendilerine kapmaya harcamalarından canı sıkılıyor. Serbest piyasa kanunları dahil her konuda serbest rekabeti benimsemiş biri olarak her ne kadar aralarındaki yarışın teşvik edici gücüne inansa da, kasaba kurnazlığıyla işleyen bu rekabetin zamanla devletin zararına olacağını hesaplayamamalarına içerliyor. Bugüne kadarki deneyimlerinden kişiler

arasında hastalık derecesinde bir rekabet ile düşük düzeyde özgüvenin bileşiminin nasıl kötü sonuçlar doğurduğunu bir istihbaratçı olarak katıldığı çeşitli toplantılarda defalarca dillendirmiş, birimleri uyarmıştı. Kapıldığı düşünceler silsilesinde çok zaman kaybetmeden Ankara'yı, Vezir'i araması gerektiğini bildiği halde bu kez nedense nedenini anlamadığı bir yorgunluk hissediyor. Gene çok yoğun başladı gün, diye geçiriyor içinden, önce derin bir soluk alıp telefona davranıyor. Konuşurken zihni dağılmasın diye gözünü duvarda bir noktaya odaklıyor. Telefonu tuşlarken kalın çerçeveli gözlüklerinin arkasından ne zaman doğru, ne zaman yalan söylediğini asla ele vermeyen bir saydamlıkla bakan Vezir'in yüzü geliyor gözlerinin önüne. O kabuk gibi korunaklı yüz adeta kendi başına bir diplomasi başarısıydı. Vezir'i sırtında tüvit ceket, altında flanel pantolonla pencereden dışarı bakarken hayal ediyor; onun yüksek pencereleri Ankara'nın iç karartıcı resmi binalarının arka yüzüne bakan az eşyalı odasını, derisi yer yer soyulmuş ahşap kolçaklı kanepesini, ülgeri kaçmış kadife koltuğunu, koltuğun yanı başındaki, şapkası her zaman yana kaymış duran ayaklı abajuru gözünün önüne getirmeye çalışıyor. Odasında bir gramofon olsa da opera ve klasik müzik plakları çalsa Vezir'i rahatlıkla Avrupa ülkelerindeki istihbarat binalarından birinin puro ve konyak kokan odasında hayal edebilirdi. Oysa yeniden Ankara'nın gri havasına dönüyor: Sürekli masasının üstünde bulundurduğu Benson-Hedges marka sigarasının teneke kutusunu capcanlı görür gibi oluyor. Sımsıkı paketlenmiş hava geçirmez bu teneke kutuların kapalı dünyasının, Vezir'in kaç askeri darbe görmüş ülkenin derin katlarında iğneyle kazarak kurduğu o hava geçirmez gizlilik dünyasına çok yakıştığını düşünürdü hep. Onun tutkulu bir istihbarat stratejisti olarak uygulamalarda rutin dışına çıkmayı Yakup Cemil'in mirası saydığını, Teşkilat-ı Mahsusa'nın kurucusu Fikret Oktay'ın izinden giden bir zihniyetin takipçisi olduğunu biliyor. "İmparatorluk bakiyesi" dediği bölge insanını, Arapları, Kürtleri, Süryanileri küçümser, onları "vatanın kalkınma hamlelerini geciktiren, muasır medeniyetler seviyesine ulaş-

mamızı engelleyen fazlalıklar,” diye tanımlardı. Öğitmen, kendisinin teşkilat tarafından Amerika’ya gönderilmesinde Vezir’in payının büyük olduğunun farkındaydı ve bu yüzden ona samimi bir minnet duyuyordu. “Adamım,” dediği kişilere kol kanat gerdiği, her durumda kollayıp kayırdığı konuşulurdu. Henüz Mülkiye’de talebeyken gözüne kestirdiği Abidin’in önce emniyet müdürü, ardından içişleri bakanı olmasında parmağının olduğu biliniyordu. Hemen herkesin dosyasını tutan Abidin’in dosyasını da muhtemelen o tutuyordu, Abidin’in devlet içinde bir tek ondan korkup çekindiği karanlık koridorların fısıltıları arasında dolaşıp dururdu. Öğitmen, Vezir’in, “Ben insanları kimden korktuğuna göre tartarım,” sözünü istihbarat dünyasındaki kariyer hayatında kullanışlı bir pusula bellemişti.

Sigaranın iyice boğuklaştırdığı sesiyle, “Teyze’nin fuara gelişiyse Metin Ercan’ın Ankara’ya gelişi arasında bir bağ var mı, yoksa tesadüf mü, bir kurcalayıver bakalım altından ne çıkacak?” diyen Vezir’in konuşmaya Metin Ercan’la başlaması Öğitmen’in canının sıkılmasına neden oluyor. Çünkü dağdakilerden bazılarının Irak federe devletine teslim oldukları duyumunu aldığı anda başkentteki yetkilileri Metin Ercan’ın derhal bölgeye gönderilmesine yönlendirmişti Öğitmen. Şimdiyse Metin Ercan’ın Suriye istihbaratı Muhaberat’la “bilgi takası” görüntüsü altında başka türlü bir işbirliği içinde olduğu dedikoduları çıkmıştı. Daha önceki raporlarının birinde onun için uyarı mahiyetinde, “Muhaberat’tan bir ton bilgi alıyor, bu bilgiler işimize de yarıyor, ama bunun karşılığında onlara ne verdiğini bilmiyoruz,” deme gereği duymuştu. Bu nedenle işin ucunun kendisine de dokunacağı endişesi taşıyordu. Vezir’in de böyle bir bağlantıyı ima ederek kendisine yoklama çekme olasılığı onda ürküntü yaratıyor. Alabildiğine kayıtsız bir ses tonuyla, Teyze’nin kazandırdığı kadın itirafçılarla bir dönem Metin Ercan yönetiminde “yıldız timi” adını verdikleri bir tim oluşturulduğunu, bu nedenle ikisinin o dönem sıkı işbirliği içinde bulunduklarını hatırlatıyor Vezir’e. “O zaman aralarında bir işbirliği olmuşsa da sonrasında sürdüğünü sanmıyorum,

her ikisi de başına buyruk olmayı seven koçbaşları, biliyorsunuz,” diyor. “Malum, Ercan benim buradaki varlığımdan da hiç hoşnut değil,” diye ekleyerek kendisiyle Metin Ercan arasındaki soğukluğa, mesafeye bir kez daha dikkat çekerek aralarının artık eskisi gibi olmadığını sezdirmeye çalışıyor. “Sence de Teyze’ye son zamanlarda fazla bir rahatlık gelmedi mi, sık iner olmaya başladı sahaya.”

“Ajanlaştırmayı başardığı iki yeni kızı daha Adana’dan dağa göndermiş. Onun için bölgedeymiş. Dönüş yolunda bize şaşırtma vermek için olsa gerek Antep’te aktarma yapmış. Teyze’nin her zamanki kafa karıştırmayı hedefleyen oyunlarından biri işte. Kendi kendine casusçuluk oynuyor! Teyze’mizin Diyarbakır, Antep, Adana turunun görünürdeki sebebi bu, gerisinde ne işler çevirdiğiniyse Allah bilir! Malum onların birimleri de kaynıyor şu sıralar, gizlen saklan nereye kadar, gözle görülür başarıya ihtiyaçları var. Kapalı kapılar ardında aldıkları tebrikler, takdimnameler, plaketter, terfiler yetmiyor anlaşılan. Başarı pastasından tabaklarına düşen dilim herkesçe görülsün, bilinsin istiyorlar.”

Metin Ercan’ın sağda solda, kadın itirafçıların bu işe çok daha gönüllü, örgüte çok daha kinli olduğunu söylediğini aktarıyor. Ona göre, kadınların militanı da, itirafçısı da çok daha öfkeli ve kinli oluyormuş. Tüm bunları bölgeden rapor aktarır gibi değil, dedikodu eder gibi anlatıyor Eğitimci.

“Metin Ercan’a dikkat etmek gerekiyor, bir süredir Suriye istihbaratına ajanlık yaptığı söylentisi dolaşıyor ortalıkta, yanında dolaştırdığı, gönül ilişkisi içinde olduğu kadının Suriye Muhaberat’ıyla olan ilişkisi devam ediyormuş; bu Metin Ercan anlaşılan bir noktadan sonra iyice ipini koparmışa benziyor, Ankara’ya gelmiş, gizlice birileriyle görüşüyor, bir haltlar karıştırıyormuş, istifa edecekmiş galiba, pazarlık çantasında neler var, tam olarak zoru nedir, bildiklerinizden bir rapor geçiver de, derdi nedir anlayalım,” diye sözü bağlıyor Vezir. “Biliyorsun, çarkın vidalarından biri biraz gevşedi mi yalnızca onu değil hepsini yeniden sıkıştırmak gerekir.”

Vezir'in bu sözleri kendisine yönelik bir şüpheyeye ilişkin kaygılarının yersiz olduğunu düşündürüyor Eğitimci'ye, içi rahatlıyor. “Şeker Paşa da iyice sorun olmaya başladı. Çok pervasız davranıyor. Kahraman komutan havalara girdi; yaptıkları, ettikleri bilinsin, görülsün, övülsün diye zaman zaman basından birileriyle görüşüyor. Hepsini şimdiden hatıralarını yazma derdine düşmüş gibi.”

“Her şeyin farkındayız, işimiz zor, sadece terörle değil, egolarla da mücadele ediyoruz. Senin şu Adana Otogarı'nda Teyze'yle fotoğrafladığımız eleman nerede şimdi?”

“Teyze'nin bizim elemanı takip ettiğini düşünmüyorsunuz, değil mi?” diye sorarken alacağı cevaptan ürüyor.

“Sanmıyorum. Biz Teyze'nin peşindeydik, buradaki elemanlardan biri fotoğrafta seninkini son anda tanımasaydı hiç fark etmeyecektik bile.”

“Hayatın Graham Greene'in casusluk romanlarını doğruladığı anlardan biri daha işte,” diyen Eğitimci'nin, düzenlediği operasyona şüphe gölgesi düşen biri olmak en son isteyeceği şey. “Alanya'ya kuluçkaya gönderdim onu. Hem biraz gözden uzak olsun, hem de oradaki herhangi bir hareketlenmeye karşı elimizin altında bir taşımız olsun istedim,” diyerek sürdürüyor konuşmasını.

“Ne kadar güveniyorsun bu adama?”

“Kimseye güvenmek gibi bir lüksümün olmadığını bilirsin. Bir açığını, bir gediğini yakalamadım bugüne kadar. Profili tipik bir ezik, itaatkâr, kimsesiz büyümüş silik bir tip. Aranılan kriterlere uygun yani. Alabildiğine de soğukkanlı. Bugüne kadar kimse adam yerine koymamış bunu. Eline bir tabanca, biraz yetki verdik kapı köpeği gibi eşikten ayrılmıyor. Bu çatı altında kendine sığınacak bir saçak buldu. Minnet içinde asker postasının dibinde uyuyor, merak etmeyin. Ayrıca elemanımız olduğu deşifre olmasın diye Diyarbakır içinde gözle görülür hiçbir eylemde kullanmadık onu, dikkatlerden uzak tuttuk, mimlenmesin diye şehirdeki lojmanlarda bile barındırmıyoruz, uzun vadede onunla ilgili başka planlarım var.”

“Dağa göndermeyi düşündüğünden söz etmiştin bir ara...”

“Evet, burada yeterince sınıadık onu, başlarda itirafçılardan uzak tuttum, ama şimdilerde biraz biraz kaynaştırıyorum onları, dağ hakkında bilgi yüklensin istiyorum. Zeki biri değil, ama tam bir ezberci, sanırım fotoğrafik bir hafızası da var, işimize yarayabilir. Hem burada biraz daha bizimle kalırsa günün birinde deşifre olması kaçınılmaz. İnfazlarda yeterince tetik çekti. Bence buradaki son kullanım tarihinin sonuna geliyoruz. Hem dağdakilere kolay söz geçirebilecekleri, eğitimsiz ve gözü kara biri cazip gelebilir. Silah kullanmadaki profesyonel becerisini başlarda bir süre gizlemesi gerekecek tabii. Kendini dağda ilerletmiş gibi görünmeli.”

“Gene de kendisini kanıtlaması için tetiğe davranması gerekecektir.”

“O zaman da zayıyatı minimumda tutmaya bakarız.”

Ardından sabahki toplantı hakkında kısa bilgiler geçiyor, Vezir’in TAK’tan bir timin gelişinden haberi olduğunu anlıyor ama onların neden burada olduğu hakkında bilgi vermekten kaçınmasına bakarak, kendisinin dahil olmasının istenmediği bir operasyon hazırlığı sonucunu çıkarıyor.

Konunun sakın sularda seyrettiğine güven getirince, “Bir şey soracağım,” diyor Eğitimci. “Yabancı kaynaklarda CIA’den yürüttüğü gizli belgelerle Avrupa’ya kaçan bir ajanın Prag’daki evinde ele geçen belgelerde Türkiye’yle ilgili de bir şey olduğu söyleniyor. Devlette yönetim kademesinin içine sızmış, hatta mühim bir göreve gelmiş “İstanbul’un Gülü” kod adlı sarışın bir Türk kadından söz ediliyor.” Eğitimci daha sözünü tamamlamadan, Vezir konunun bir an önce kapanması gerektiğini bildiren kararlı bir ses tonuyla, “Bunu yüz yüze konuşuruz,” diye lafını kesiyor. Böyle bir konuda Vezir’in ağzından telefonda laf alamayacağını biliyor elbet, ama onun nasıl bir tepki göstereceğini görmek istemişti yalnızca. Konuyu bu hızla kapattığına göre doğruluk payı olmalıydı. Şimdilik bu kadarını bilmek yeterdi ona.

Bu arada tuğgenerallerden birinin bir tarihte Cihadın Asker-

leri'nin eski başımaıyla birlikte görüldüğü bir fotoğraf karesinden söz edildiğini işittiği, ama bunu doğrulayamadığı bilgisini geçiyor Vezir'e. Başımamın kimliği ancak ölümünden sonra deşifre olduğuna göre tuğgeneralin bunu bilmeyebileceğini konuşuyorlar. "Gene de bu askerle aynı kareye girecek kadar yakınlaşmış olması başka olasılıkları da akla düşürüyor," diyor Eğitimci. "Orduya ne ölçüde ve hangi kademelere kadar sızdıklarını bilmiyoruz, malum Evren Paşa'yla başlayan bir sarmal bu."

"Üstelik Cihadın Askerleri'yle İran Hizbullahı'nın Kuzey Irak'ta bir araya getirilmesinde Metin Ercan'ın arabuluculuk ettiğı sağda solda konuşulmaya başlamış bile," diyor Vezir. "Kuzey Irak'ta üslenmelerinin, arada bir tampon oluşturmalarının yararı mıza olacağı söylenmişti," diyor Eğitimci.

"Üslenmenin boyutlarına göre değişir bu iş, burada yönetebildiğini orada yönetemeyebilirsin, Amerika'nın düştüğü durumlara düşmemek gerek."

"Genel olarak işler ne âlemde orada?" diye soruyor Vezir. Eğitimci bunun her konuşmalarında Vezir'in telefonu kapatmadan önceki son sorusu olduğunu biliyor.

"Onca deliyle uğraşıp operasyon yönetmek kolay iş değil. Beyninde prefrontal korteksi gelişmemiş insanların içinde onlarla birlikte akıllıca işler yapmaya çalışıyoruz, eh zor tabii."

Karşılıklı gülüyorlar.

SON DAKİKA

Haberi aldığı ilk andan itibaren Saim Baran'ı düşünüyor Kerem. Onu kimin, neden öldürmüş olabileceği konusunda kendini ikna edecek bir açıklama, mantıklı bir neden bulamıyor, akla uygun bir tahmin yürütemiyor. İlk gençlik yıllarından bu yana defalarca içeri girip çıkmış, ömrünün en güzel zamanlarını hapishanelerde geçirmiş, Kürt hareketi için bir sembol figürdü elbet, ama çeşitli siyasi odaklardan bağımsız bir figürdü, barışçıl biriydi, mevcut hiçbir Kürt hareketiyle organik bağı yoktu. 50'li yıllardan beri de her örgüt ve oluşumla arasındaki mesafeyi ustalıkla ve serinkanlılıkla korumayı becermişti. Yazdıkları sürekli yasaklanıp toplatılsa da mücadele etmekten yılmamış, yazıp yayımlatmaktan, konuşup söylemekten vazgeçmemiş, çalışmalarını aynı azim ve şevkle yıllar yılı sürdürmüştü. Bu kararlı tavrının, yorulmak bilmeyen çalışma azminin onu düşman belleyen çevrelerde bile bir tür saygı ve hayranlık uyandırdığını görmüştü. İlerleyen yaşına, geçirdiği çeşitli hastalıklarla yıpranmış gövdesinin yavaşlattığı ritmine rağmen çeşitli şehirlerde çağrılı olduğu etkinliklere, kitapçıların imza günlerine, kurum ve derneklerin düzenlediği söyleşilere katılmaktan geri durmuyordu.

Haberi aldığı ilk andan itibaren hayıflandığı bir diğer konu da festival bitmeden Diyarbakır'dan ayrılmış olmasıydı. Tam da onun vurulduğu söylenen saatlerde Umut'un evinin salonundaki kanepe akşamdan kalmış, beli-boynu tutulmuş bir halde yatıyor oluşunu düşündükçe kendine kızıyor. İki gün daha kalmayı akıl etse

ne olurdu sanki! Umut'un evinde gece boyunca konuşulanlar şimdi bu olayla birlikte kazandığı anlamla, başka bir ışık altında tek tek geçiyordu aklından.

Saim Baran'ın cesedinin bulunduğu haberinin ulaşmasıyla gazete binasında yoğun bir telaş başlamıştı. Herkes şaşkındı. Resmi açıklamalar her zamanki gibi hayli sınırlı ve doyuruculuktan uzaktı. Gittiği bir görüşmeden alelacele gazeteye çağrılan Kerem Diyarbakır'da tanıdığı birkaç kişiyi aramıştı hemen, avukat, gazeteci, sendikacı kim varsa farklı kaynaktan haber alabileceği kişilerin izini sürdü. Bölgeye yaptığı seyahatler sırasında yakınlık kurup ara ara yaptığı haberler için kendisinden görüş aldığı, Saim Baran'ın da akrabası olduğunu bildiği Agit'ten fazladan bilgi edinmeyi umdu ama onun telefonu da açılmıyordu. Rojda'ya ise bir türlü ulaşamıyordu, belli ki herkes sahada haber peşindeydi. Umut'ta da fazla bir şey yoktu. Bölgeye ilgisini bildiği birkaç gazeteciyi aramalarından da eli boş döndü, olay çok yeniydi, kolay tarafından ve erken sonuca varmış birkaç komplo varsayımının pek ciddiye alınacak yanı yoktu. Gazetenin yerel muhabirleri, yetkililerin verdiği ilk bilgilere dayanarak yapılan araştırmalar konusunda merkezi bilgilendirmiş olsa da yazı işleri Kerem'i acilen bölgeye göndermeye karar vermişti.

Canının sıkkın olduğu zamanlarda Kerem'in yüzüne hep bir küsmüş çocuk ifadesi gelir, alt dudağını büzerdi. Her zamanki gibi uçakta koridor kenarı koltuklardan birinde oturuyor şimdi. Vapur ve trenlerde hep cam kenarına otururken uçakta koridor taraftaki koltuğa oturmayı yeğlerdi. (İstanbul'un iki yakası arasında gidip gelen Karaköy-Kadıköy vapurunun üst kat salonu yeni-yetmelik anılarının vazgeçilmez dekorlarındandı.)

Baş üstü dolaplarına eşya tıktırtmaları bitmeyen, yerine bir türlü yerleşemeyen huzursuz, hoşnutsuz yolcuların telaşı dinmiş, çeşitli uyarı anonsları, hosteslerin koridoru hızlı adımlarla arşınlamaları bitmiş, tüm bu tantananın ardından ödül gibi gelen kısmi bir sessizlik çökmüştü ortalığa. Kerem kendini yatıştırmak is-

ter gibi üst üste birkaç kez derin derin soluk alma gereği duydu. Sanki artık gidebilirlerdi.

Kerem'in kaç yıldır Kürt sorununa odaklanmış, bölge hakkında en fazla kafa yoran gazetecilerden biri olduğunu bildiği halde yazı işleri müdürünün son anda karar değiştirip Diyarbakır'a Kerem'i göndermekten vazgeçmesi gazetede ki herkeste şaşkınlık yaratmıştı. Gazete binasında olan biten hemen her şeyden ânında haberdar olmasıyla ünlü Telekulak Vasfiye, boynuna boncuklu bir iple asılı gözlüğünün sapını dudaklarının kenarında gezdirirken, "Durum çok tuhaf, Saim Baran cinayetiyle ilgili yukarılardan bir yerlerden telefon gelmiş, artık konu her neyse..." diye ağız büzererek duruma daha da şüphe uyandırıcı bir açıklama getirmişti. Kerem'in yazı işleri müdürü sahada gazetecilik yapmanın önemini en fazla bilen yöneticilerden biriydi oysa. Cevap, "o yukarıdan gelen telefonun" sırrında saklı olmalıydı ve o telefon hakkında en azından şimdilik bilgi edinmek olanaksız görünüyordu. Kim, niye, niçin aramış, gazete yönetimi niye karar değiştirmişti? Böyle kuşkulu durumlarda yazı işleri müdürünün de, genel yayın yönetmeninin de elinin kolunun bağlı olduğunu Babıali'de herkes bilirdi. Ama gene de Saim Baran'ın önemi göz önüne alındığında bu konunun çok daha ciddi bir boyutu olduğunu düşündürüyordu insanlara. Kerem işi konusunda kendini hiç bu kadar çaresiz ve öfkeli hissetmemişti. Hırsları olmakla birlikte hiçbir zaman kendini fazla önemseyen biri olmamıştı, uçağa binene kadar da aklına gelmemişti ama şimdi konunun doğrudan kendisiyle ilgili bir yanı olduğundan kuşkulandırmaya başlamıştı. Yoksa detektif paranoyası cinsinden evhama mı kapılmıştı? Onu sahadan uzak tutmak için kimlerin ne gibi gerekçeleri olabilirdi?

Telefonda, "Nereye gidiyorsun?" diye soran Umut'a, "Telafi yolculuğuna çıkıyorum," demişti. "Patronlar beni Alanya'ya gönderiyor." "Nasıl yani, tatile mi?" "Ne tatili oğlum, bir cinayet vakası. Altından Kürtlerle ilgili bir şey çıkacak olmasından şüphelendikleri için beni yolluyorlar. Saim Baran vakasına apoletli köşe yazarı göndermişler, herhalde Alanya'da ölen kişi inşaat iş-

çisi olmalı ki beni layık gördüler.”

“Abartma oğlum.”

“Ne abartacağım ağbi ya! Her zamanki malum ayak oyunları işte. Kolay lokma, zor lokma oyunları!”

Onu Alanya’ya göndererek ne bulmasını umuyorlardı ki, yazı işleri müdürü biraz da şevklendirmek amacıyla Kerem’e birkaç yıl önce Kürtlere yapılan saldırı nedeniyle Alanya’ya gönderdiklerinde gösterdiği habercilik başarısını pohpohlayarak hatırlatmıştı. Diğer gazetecilerin atladığı pek çok ayrıntıyı yakalamış, doğru tanıklara ulaşmayı becermiş, olaylar hakkında tam bir panorama çıkarmıştı. Şimdi ondan gene aynı başarıyı bekliyorlardı. Kerem Kürtlere ait evlerin, dükkânların, iş yerlerinin taşta tutulduğu, çıkan kargaşada çok kişinin yaralandığı o günleri nedense hafızasında daha gerilerde bir yere atmış olduğunu fark etti. Tatlı Akdeniz iklimi bazı şeylerin üstünü çabuk örtüyor, acı hatıraları yumuşatıyordu belki de... O dönem konuyla ilgili olarak gazete arşivinde yaptığı taramalar sırasında ondan önceki yıllarda da daha geniş çaplı bir saldırıda gene evlerin, dükkânların bu kez ateşe verildiğini okumuştı. Bazı milliyetçi grupların buraya göçle gelen Kürtlerin varlığına tahammül edemedikleri, onları potansiyel terörist olarak gördükleri, bu nedenle zaman zaman irili ufaklı olayların patlak verdiği sağda solda yazılıp duruyor, ama bu konuda kayda değer bir gelişme görülüyordu.

Kalkışa geçen uçakta önündeki dosyayı açmış, bir yandan yerel muhabirlerin konuyla ilgili verdiği, Alanya ve civarındaki bağlantılarından edindiği bilgilerin yer aldığı notları karıştırıyor bir yandan da dağınık düşünceleri arasında kaybolmamaya, elinin altındakileri bir düzene sokmaya çalışıyordu. Üzerinden çıkan kimlik nedeniyle öldürülen kişinin Kürt olması ihtimalini göz önüne alan güvenlik güçleri Alanya’da yeni olayların patlak vermesinden kaygılanıyorlardı. Yazı işleri müdürü, “Söylenene göre dün den beri ilçede gerilim yükselmiş, sen bir havayı kokla gel,” demişti Kerem’e. Cinayetin işlendiği yer, cinayetin zamanı, kimse-

nin hiçbir şey görmemiş, duymamış olması vakayı iyice tuhaf-
laştırıyordu. Şimdilik görüldüğü kadarıyla gene tam bir faili meç-
huldü hadise!

Alanya'ya varıp otele yerleştiğinde önce haber merkezinden
birilerini aradı, nedense kimse masasında değildi. Son bir umut-
la aradığı Telekulak Vasfiye'nin bile telefonu açılmamıştı. Alan-
ya bürosundan kendisini karşılamaya gelen genç bir muhabirle
birlikte önce yetkililerle görüşüp ardından cinayet mahalline git-
ti, etrafı dolaştı, konu hakkında bilgisi olabileceği söylenen bir-
kaç kişiyle yaptığı özel görüşmelerden de eli boş döndüğünde bu
konuda yanılmadığını anlamıştı; buraya onun gelmesini gerekti-
recek boyutta bir vaka değildi bu, evet planlı işlenmişti ama sıra-
dan bir cinayete benziyordu. Herhangi bir bölge muhabiri de pe-
kâlâ üstesinden gelebilirdi. Görünen o ki, gazete idaresi resmen
onu başından atmak için bu hadiseyi fırsat bilmişti. Böylelikle Sa-
im Baran cinayetini kurcalamaya da vakti kalmamış olacaktı. Bir
kez daha yazı işleri müdürüne içinden dış bile di.

Saim Baran cinayetinin beşinci gününe girilmiş ama olan bi-
tene ı ışık tutacak bir gelişme kaydedilmemişti henüz; Saim Ba-
ran'ın en son birlikte görüldüğü kişinin eşkâli hakkında otel re-
sepsiyonistinin verdiği tarife bakılırsa herkes olabilirdi. Kerem'in
bölgedeki tanıdıklarını üst üste aramaları sonuçsuz kalıyordu. Di-
yarbakır'daki yetkililerin basında ve televizyonlarda yaptıkları
açıklamalara göre olay henüz çok yeniydi, soruşturma bütün hı-
zıyla sürüyordu, katil ya da katiller mutlaka yakalanacaktı falan
filan...

Kerem'in gazeteye geçeceği haberde herhangi yeni bir şey
yoktu, gazetenin Alanya bürosunda oturduğu masa başında ken-
dini aptal gibi hissediyordu. Büronun "acar gazeteci" havaların-
daki istihbarat muhabirinin "kaynağım" diye tanıttığı kişi henüz
apoleti bile tasdik edilmemiş bir komiserdi yalnızca. Maktulün
kimliği üstünde olduğundan adı soyadı belliymiş zaten, cüzdanı
cebinde duruyormuş, vücudundan üç kurşun çıkarılmış. Kürt ol-

ması akıllara ilk bakışta bir terör bağlantısı getirmişse de bu konuda hiçbir bilgiye ulaşılammış, mafya tarzı bir örgütsel bağlantı da tespit edilememiş, her haliyle sıradan bir cinayet vakası olarak görülüyormuş, bir alacak verecek davasına kurban gitmiş olması da mümkünmüş. Adamın doğum yerinin akla getirdiği bir diğer ihtimal, kan davasına sebep adamın izini süren bir hasmının onu bulup öldürmüş olabileceğiymiş. Yalnız bilgisine başvurdıkları Kürtler arasında da adamı tanıyan çıkmamış. Ne adresine ulaşılabilmiş, ne cenazeye sahip çıkan olmuş. İşin burası biraz muammalıydı tabii. Emniyet görevlilerinin soruşturmayı derinleştirmeye çok da gönüllü olmadıklarını sezmişti Kerem. Maksatlı bir tutum muydu bu, yoksa sıradan bir cinayet olarak gördükleri bu vakaya zaman harcamak mı istemiyorlardı? Bir yerlerden emir ya da talimat bekler gibi bir haller sezmişti. Görünen o ki, ceset belki sahibi çıkar diye birkaç gün daha morgda bekletilecek, dava da bir an önce kapanmamış dosyalar rafına kaldırılıp unutuşa terk edilecekti. Bütün o “adli cinayet vakası” görünüşüne karşın, Kerem’in içindeki gizli detektifin sesi, ona bu hikâyenin çok daha fazlasını barındırdığını söylüyordu. Aklının bir yanı hâlâ Saim Baran cinayetinde olmasaydı ve o akşam Umut’tan gelen telefonla Rojda’nın kayıp olduğunu öğrenmeseydi bu dava üzerinde daha fazla düşünebilir, olayı biraz daha kurcalayabilirdi.

“Ne demek Rojda kaybolmuş Umut! Nasıl kaybolmuş, ne zaman kaybolmuş?”

“Anladığım kadarıyla senin görüştüğün günün akşamından bu yana gören bilen yok.”

“Anlamıyorum, nasıl ya! Ajanstan Felat’a sordun mu peki?”

“Bak, Diyarbakır’da tanıdık tanımadık herkesi aradım. Kimse ne görmüş, ne konuşmuş.”

“Polis mi almış peki?”

“Bilinmiyor. Rivayet muhtelif. Bir arkadaşının anlattığına göre, yetkililerden biri pek de önemli görmediği bir şey anlatmış Rojda’ya, o şeyin ne olduğunu arkadaşları da bilmiyor, ama bu bilgi sayesinde bazı olaylar arasında bağlantı kuran Rojda çok he-

yecanlanmış, arkadaşına telefonda, ‘Çok büyük bir haber yakaladım, sonra anlatırım,’ demiş.”

“Yetkilinin kim olduğunu biliyor mu o arkadaşı peki?”

“Yok, sonra anlatırım, dediği için nasıl olsa yüz yüze konuşuruz diye telefonda fazla kurcalamamış.”

“Belki o yetkili sonradan bir halt ettiğini anlayıp Rojda’nın peşine düşmüş olabilir.”

“Mümkün tabii, bir şey soracağım sana.”

“Sor.”

“Diyarbakır’da sana şüphelendiği bir kadından söz etmiş miydi?”

“Nasıl bir kadın?”

“Hemşire mi, sağlık çalışanı mı öyle biri.”

“Hatırlıyorum galiba, ama pek üstünde durmamıştı bunun. Onun nasıl bir ilgisi var?”

“Felat ortada bir görünüp bir kaybolduğu için dikkatlerini çeken bir kadından söz etti.”

Bir süre ikisi de susup bir şeyleri tartıyorlar içlerinde.

“Bak Kerem, bunlarla hiç ilişkili olmayan bir şey de olabilir tabii. Biliyorsun böyle şüpheli olaylar sonrasında insanlar ilgili ilgisiz pek çok kabloyu birbirine bağlamaya çalışır. Dediğim gibi bunların hepsi rivayet.”

“Söylediklerin çok ürkütücü ya, hâlâ şoktayım, hiç böyle kaybolmazdı ortadan.”

Rojda’nın başına bir şey geldiyse canının çok yanacağını biliyor Kerem. Yalnızca hayatının değil, dosyasının da yarım kalacağını, onunla birlikte nice kadın ve erkeğin hayatlarının da dosyasının yarım kalacağını biliyor. “Ya baksana şu işe, daha Saim Baran’ın şokunu atlatamadık!” diyor.

“Felat son zamanlarda Rojda’nın gazetecilik hırsına fazla kapıldığını söylüyor, daha derinlere inebilmek için güvenlik güçlerinden bazı tehlikeli kişilerle görüşmüş olmasından şüpheleniyor. Hatta bir keresinde bunlardan biri Rojda’ya, ‘Kendine dikkat et, ölüleri aramak tehlikelidir,’ gibi bir laf etmiş.”

“Felat’ın bildiği bir şey mi var, yoksa?”

“Kesin bir bildiği yok ama, kuvvetli tahmin, diyor.”

“Son buluşmamızda bana hiçbir şey söylemedi,” diyor Kerem.

“Rojda bir ara Felat’a, ‘Rejim diye bir şey duydum, onu kurcalıyorum, bakalım altından ne çıkacak,’ demiş, öyle laf arasında söyleyip geçtiği için, Felat da üstelememiş. Bak bunların hiçbirisi kesin değil tabii, hepsi tahmin. Rojda’nın kaybolmasından sonra insanlar geriye dönüp kopuk kopuk hatırladıklarını birleştirmeye çalışıyorlar sadece, hepsi bu.”

“Benim aklıma hiçbir şey gelmiyor, ne kötü!”

“Son bir rivayet daha var, o da örgüt kadrolarından birilerinin kaçırmış olabileceği.”

“Saçmalama ya! Olmaz öyle şey!”

“Felat da ihtimal vermiyor, olmaz öyle şey, diyor ama söylenenlere göre, Rojda’nın son yaptığı bazı haberlerden duydukları hoşnutsuzluğu dile getirmişler, dile getirmek dediysem, biraz gözdağı tonunda uyarılmışlar yani.”

“Ya, durumdan kendilerine vazife çıkaran alt kadrolardır onlar.”

“Devlete objektif gazetecilik yaptığını ispat niyetiyle yazdıklarının halkın mücadelesine zarar verdiğini ileri sürüyorlarmış. Onlara göre Rojda, ‘romantik hümanistlik’ yapıyormuş. Sen onun için hep dersin ya, dışı pamuk içi keskin elmadır, pamuğa kanıp avuçlamaya kalkanın elini kanatır, diye, pabuç bırakmamış tabii o parmak sallamalara.”

“Bana hiç söz etmemişti bundan.”

“Belli ki önemsememiş. Belki de seni telaşa vermek istemedi.”

“Gene de hiç ihtimal vermiyorum, nasıl olur öyle bir iş?”

“Örgütler içinde her zaman kontrol edilemez gruplar çıktığını bilmez misin? Hatırlasana, Cihadın Askerleri’nden birtakım gençler de cemaatin fetvası filan olmadan kendi başlarına karar verip, açık saçık giyindiği, evlerine erkeklerin girip çıktığı söyle-

nen kadınları öldürmemişler miydi Batman’da? Pekâlâ örgütün içindeki küçük bir grup da başına buyruk davranarak Rojda’nın biletini kesmek istemiş olabilir.”

“Ben sana söyleyeyim, öyleyse bile bu grupların içine sızmış ajanların marifetidir gene de.”

“Örgütlerde sorun da bu ya zaten, içeriye ajan sokmana bile gerek yok, o ajanın yapacağı işi gönüllü yapacak iki-üç gerzek her zaman çıkıyor.”

“Bazı durumlarda iki-üç gerzekten daha fazlasına ihtiyaç var ama.”

“Neyse, ne yapacaksın şimdi?”

“İstanbul’a döndüğümde gazeteden kovacaklarını bilsem bile bu sefer Diyarbakır’a gideceğim.”

“Olmaz öyle şey, hele sen önce bir gel, konuşalım.”

“Rojda’yı, ya da izini bulana kadar bu işin peşini bırakmam ben. Haber peşinde koşan Rojda’nın bir gün kendisinin haber olacağına kim inanırdı?”

“Kaç gazetecinin haberini yaptık bugüne kadar, unuttun mu?”

“Doğru, öyle ama gene de insan bu kadar yakınındaki birine konduramıyor işte.”

“Sen gene de kondurma! Moralini de bozma, Rojda bu, bakarsın bir yerlerden çıkar ortaya.”

SELAMET ÇAY OCAĞI

Otobüs, Mahmutlar'a vardığında denize sıfır ince bir yol üzerinde sağına aldığı Alanya'yı dışarıdan kat etmeye başladı. Yolun ilerisinde neredeyse Alanya'yı tamamen geride bırakacaklarmış gibi olduğu noktada sağa kıvrıldı. Kızlar Pınarı'nın oradaki otogar görüldüğünde yolcularda kıpırdanmalar başladı.

Nedense Adana'dan bu yana yol hiç bitmeyecekmiş gibi gelmişti ona. Otogarın görünmesiyle daha oraya varmadan içindeki o tek esnaf lokantasını, garın civarını kuşatan, bir köşesinde mutlaka video filmleri oynatan bir televizyonun bulunduğu, duvarlarının birinde, bilardo masasının etrafında ellerinde tuttukları istakalarla oyun oynayan tilkileri gösteren tabloların asılı olduğu bilardo salonlarını ve semte adını veren yarı harabeye dönmüş çeşmenin varlığını hatırladı. En az sekiz-on yıl önce gelmiş olmalı buraya. Gözü öfkeden kararmış bir kalabalığın ahaliyi kışkırtarak Kürtlerin oturduğu evlere saldırttığı, dükkânlarını yaktığı, ilçede büyük olayların çıktığı günlerdi. Onunsa Cihadın Askerleri içinde ham tıfıl olduğu zamanlardı daha. Hoca'nın Malatya'da yanına gönderdiği Molla Gıyasettin, "Salyangoz bile bir zaman sonra kabuğunu değiştirir, her şeyin kendine göre bir vadesi vardır. Senin vazifen de vadesini bekliyor," diyerek onu Malatya'dan buraya göndermiş; birdenbire patlayan olayların içine düştüğünü öğrenmeleriyle de apar topar geri çekmişlerdi. Her şeyden habersiz yakalandığı o kargaşadan soğukkanlılığını koruyarak sıyrılmayı bilmişti. Sonradan Alanya'da evinde kaldığı bakkalın ve oğlunun

olaylar sırasında öldürüldüğünü duymuş, derinden üzülmüştü. Birden her şey şimdi oluyormuş gibi içinde bir kin dalgasının kabbardığını, aldığı derin nefesin burnuna yürüdüğünü hissetti. Otobüs Alanya yolcularını indirip mola verdikten sonra Antalya'ya doğru yoluna devam edecekti. Bazı sabırsız yolcuların otobüs durur durmaz ellerinde havlularla yolun aşağısındaki Kleopatra Plajı'na doğru koştuklarını gördü. Şimdi içlerinden birkaçını çevirip sorsa Kürt evlerinden, dükkânlarından yükselen o alevleri, dumanları hatırlamazlardı bile. O dumanların isini birden genzinde duydu. Ağzı acılaştı.

Otobüsten indiğinde içine çektiği temiz havanın, burnuna gelen deniz kokusunun tadını çıkarmayı bilmese bile iyi gelmişti ona; yolculuğun yordduğu zihni berraklaşmıştı. Alanya'ya iner inmez otogardan Eğitimci'ni aramayı düşünse de elindeki sınırlı zamanın onun vereceği talimata göre daralmasını istemediği için bundan vazgeçti. Uzun süre oturmaktan katılmış bacaklarını yumuşatıp esneten birkaç küçük hareketten ve âdeti olduğu üzere sakımlı gözlerle etrafı şöyle bir taradıktan sonra giderek hızlanan adımlarla otobüslerden inenleri, otobüslere binenleri ve seslerin iç içe geçtiği garın kalın uğultusunu ardında bıraktı. İlk işi önceden ezberlediği adres ve tarif üzerine Selamet Çay Ocağı'nı bulmaktı. Bu yürüyüş iyi gelmişti ona, adımlarını hızlandırdıkça yeniden bedenine yerleştiğini hissediyordu. Yürürken Malatya günleri geçiyordu aklından. Ne de olsa buraya ilk kez oradan gelmişti. Cihadın Askerleri'nin daha Batman ve Silvan'da başladığı ilk eylemleri sırasında Hoca'nın onu sahadan çekip Malatya'ya göndermesine gönlü gücenmişti başta. Askerlik çağı gelmiş gençleri kısa bir eğitimden geçirip askere gönderiyor, onlardan askeri karakolların, üslerin, bulundukları bölgedeki devlet kurumlarının krokilerini çıkarmalarını istiyorlardı. Cihada hazırlığın harareti günleriydi. Dava mensuplarına aynı tip silah dağıtılmış, infazın üç kişilik timlerin kişiye arkadan yaklaşıp "Tekbir!" diyerek enseden tek kurşun sıkılması şeklinde icra edilmesi, bunun herkesçe cemaatin imzası olarak tanınip bilinmesi gerektiği belirtilmiş-

ti. Ölen kişinin dünyayı terk ederken duyacağı son sesin “Tekbir” olması mühimdi ve buna dikkat edilmeliydi. İcap etmedikçe teyit kurşunu sıkılmayacaktı. “Tek kurşun, tek hain, tek can!” deniyordu. Yüzünün asıldığını gören Hoca onu kenara çekip, “Mümin olmayan insanların yüzü ihtiyarladıkça kararırken, mümin olanların yüzü nurlanır. Rabbine adım adım yaklaşmanın nurudur bu,” diyerek nasıl anlamlandırması gerektiğini bilemediği bir giriş yapmış, ardından, “Bak şimdi seni böyle nur yüzlü mühim bir şahsiyetin himayesine gönderiyorum. Allahü tealanın lütfu ve ihsanıyla farz-ı ayin ilimleri tahsil etme fırsatına kavuşmuş kullarındandır kendisi. İlim irfan sahibi bir molladır. Molla Gıyasettin ismidir. Üstüne polisin, askerin şüphesi düşmemiş sırlarımızdandır. Her müşkülünde eteğine varacağın, varıp da müşkülüne çare soracağın kişidir. Orada bir süre kuytuya yatırıyoruz seni. Göze batmamaya, dikkat çekmemeye çalış. Sen Allah’ın izniyle daha mühim işler için lazımsın, vaktini bekle,” diye gönül okşayıcı sözler etmesi içini bir parça yatıştırmışsa da küskünlüğünü büsbütün giderememişti. Dağdakilerin düze inip Silvan’ın Yolaç köyünde, yatsı namazında içlerinde cami imamının da olduğu on kişiyi kurşuna dizdiği hadiseden sonra Malatya’dan ayrılp bir an önce infaz timlerine katılmayı düşünmüş, ama Hoca’nın gazabından çekinmişti. Onun mühim vazifeler, maksadı yüksek feda eylemleri için seçilmiş olduklarını belirttiği etrafında halkalanmış genç müminlere verdiği vaazlarda sıkça dile getirdiği, “Kanın her ısındığında kendini ortaya atamazsın,” sözünü kendine sık sık hatırlatma gereği duyduğu günlerdi. “En tesirli darbeler için zamanın ve zeminin en müsait olduğu ânı kollamak gerek, maksat rasgele bir zarar hâsıl etmek değil, vereceğin zararı misliyle büyütmektir. Şartlar ne olursa olsun, kinin seni değil, sen kinini sevk ve idare edeceksin, anlaşıldı mı! Şahidi olduğunuz her gafleti terazinin aynı kefesine koyamazsınız. İslam ile müşerref olmamış insanların gafletleriyle, Müslüman ana babadan doğmuşların gafletleri bir değildir, unutmayınız. Çünkü ceza gafletin vafına göre verilir, rasgele değil, bunu da unutmayınız.” Malatya’ya gittikten sonra da

ona tembih edilene göre davranmış, Molla Gıyasettin'in nezaretinde Hoca'nın vereceği "o daha mühim" vazifeyi beklemeye koyulmuş, bu arada Molla'nın uygun gördüğü civardaki birkaç ufak tefek işte görev almış, gene onun verdiği cevazla birkaç kez kuryelik yapmıştı. Molla Gıyasettin'in tembih ettiği üzere akli ancak küçük dolaplar çevirmeye yatkın küçük insanlardan uzak durmayı bilmişti. Mollaya göre dünya zevklerine düşkün, nefsi gevşek insanların arasından da Müslüman çıkmazdı, onlardan da uzak durmalıydı.

Hoca'nın emriyle yeniden çağrıldığında Diyarbakır dışındaki yerlerde de dolaştırılmış, cemaatin verdiği ön bilgilerin izini sürerek Cihadın Askerleri'nin kurşununun erişemediği ya da kurşunununu sonraya sakladığı münkirleri, münafıkları, dağdakilere gönül yakınlığı duyanları tek tek JEM'e ihbar etmeye başlamıştı; bir süre sonra gösterdiği yararlılıklar ve hakkında yapılan tahkikat sonucunda temiz olduğuna kanaat getirilip önce kadrolu muhbirliğe alındı, başlarda üstleri tarafından ağzının sıkça yoklandığının farkındaydı, bu nedenle azami dikkat gösteriyordu. Gösterdiği yararlılıklar üzerine kademesi yükseltildi, meziyetleri keşfedildi, tetikçi tayin edildi ve şimdi ne zaman sonra gene buradaydı işte, Alanya'da.

Yürümek iyi gelmiş, zindelik kazanmıştı. Buna yürüyüşün verdiği hararet eklenince sırtındaki mont fazla gelmeye başladığına da çıkartırsa kendini çıplak hissedeceği duygusuna kapıldı.

Selamet Çay Ocağı, kapı önüne üç-beş sandalye atılmış, birkaç masalı küçük, gösterişsiz bir mekândı, daha çok çevredeki esnafa, dükkânlara, iş yerlerine servis yapıyor olmalıydı. Boş masaların birindeki çay tabaklarının kenarındaki erimiş şekerler daha önce burada oturanların çayı şekersiz içtiklerini gösteriyordu.

İçeriye girdiğinde kendisi henüz bir şey söylemeden çay ocağının başında duran adamın yüzünden gelenin kim olduğunu anladığını fark etti. Sadece Hoca tarafından bilgilendirilmiş olmasıyla ilgili bir şey değildi, belli ki içinin sesi vardı adamın. Hoşu-

na gitti bu, gönendi. Sessiz anlaşmaları severdi. Gene de Hoca'nın verdiği muskayı görmesi için montunun bir kanadını kaldırıp iç cebe iğneyle tutturulmuş yeşil kumaşla kaplı muskayı gösterirken, “Esselamu aleykûm,” diyerek selamladı.

“Ve aleykümüsselam ve rahmetullahi berekatuhu,” diye karşılık verirken tezgâhın altından çıkardığı beyaz kumaşla kaplı muskayı gösterip tekrar yerine koydu adam.

“Seyfullahsın hocam, değil mi?”

“Doğrudur, hoş gelmişsin. Az bir işim var ocakta, iki dakika müsaade et.”

“Esağfurullah, müsaade ne demek!”

Küçük, temiz, gösteriştan azade sakin görünüşlü bir dükkân-
dı burası. Ocağın üstünde asılı, pek çok esnaf dükkânında görü-
len, kadere iman bildiren “Allah'ın Dediğı Olur” yazılı levhayla,
duvarların birinde çerçeve içinde, siyah zemin üzerine işlenmiş
“kelime-i tevhid” levhasından başka bir İslami nişan yoktu. Dük-
kân önündeki sandalyelerde oturan adamlardan birinin, içeriden
rahatlıkla duyulacak kadar yüksek sesle konuşuyor olması, gür-
lek sesindeki tanıdık tını birden onu geçmişten bir hatıraya taşı-
dı: Camilerde seydaları izlemekle görevlendirildiğı ilk zamanla-
rında avlularda, sebil başlarında, katıldığı bazı sohbet halkaların-
da sık karşılaştığı biri vardı. Rabbin katında rızıklanmak isteyen,
imanında, ibadetinde biri olmakla birlikte gösterişi sevdiği de bel-
liydi. Azimet ehlini taklit edenler gibi abdest alırken suyun sa-
kallarından süzölerek boynuna inmesine, gerdanına ulaşmasına
izin verir, sonrasında fazla kurulamadan sakalının hafiften ıslak
kalmışlığını diğer müminlerin görüp takdir etmeleri için ama ge-
ne de maksadını gizlemeye çalışan bir edayla hafiften sağına so-
luna dönerdi. Dua ederken nemlenen gözlerinin, tutamadığı göz-
yaşlarının farkına varsınlar diye bulunduğu meclislerde mutlaka
sesini yükselterek konuşup dikkatleri üstüne çekmeye çalışırdı.
Devletin münkir kuvvetleri, mürtetler, müşrikler bir sebeple Ci-
hadın Askerleri'nin dava mensuplarının üstüne geldiğinde bir kal-
kan gibi öne sürölmesi, gerektiğinde kurban verilmesi gereken ki-

şiler işte böyleleriydi. Şeytani kibrin gösterişçiliğine teslim olmuş böyle adamların kayıpları elbet davaya zarar vermez, aksine müminlerin uğradıkları zulmün teşhirine faydası dokunurdu. Hem bu sayede davanın hakiki sahiplerinin geri mevzilerdeki emniyeti de korunmuş olurdu. Kapıldığı bu düşüncelerle önceden bildiği bir şeyi bir kez daha keşfetmiş oldu: Kendi güvenliğinin kadeiri dışarıdan sesi gelen şu gürültücü adamla, çay tezgâhının başında duran bu adamın ketum varlığı arasındaki uçurumun üstünde asılıydı.

Ayaküstü edilmiş birkaç laftan sonra, Seyfullah tezgâh başındaki yerini elinde boş askılı tepsiyle servisten dönen çırağına bırakıp biraz dışarıda dolaşmalarını önerdi ona. Kapıya çıktıklarında etrafı kaçamak bakışlarla şöyle bir taradıktan sonra dönüp Seyfullah'a, "Emniyette miyiz?" diye sorma gereği duydu. "Meraklanmayasan, buralar derde تنها yerlerdir, müminin sırrının ibadetten sayıldığını bilir, ona göre tedbiri elden bırakmayız."

Yumuşak havanın tadını çıkaran ağır adımlarla uzaklaşıp az ileride ağaçlıklı bir yolun altındaki tenhada banklardan birine oturdular, çevreden tek tük geçenlerin dışında ortalıkta kimse görünmüyordu. Seyfullah'ın "Kusura bakma, sana aç mısın, diye sormayı unuttum," demesi üzerine şükranını gösteren bir hareketle elini göğsüne götürdü. "Yolda bir şeyler yedim, sağ olasın." Herkesin işinde gücünde olduğu günün kör saatleriydi. "Böylesi daha da emniyetlidir, burada rahat konuşuruz," dedi Seyfullah. "Hoca afiyettedir inşallah!" "Afiyettedir şükür." "Lafa başlamadan önce sana birini soracağım. Ne zamandır hiç haber alamıyorum, Köse Sami'yi tanır mısın?" "Tanırdım." Birden ikisinin de dokunmaya çekindikleri bir sessizlik oldu aralarında. Hatırlıyordu elbet, cemaatin fuhuş yaptığı söylenen kadınların yüzüne kezzap atmakla görevlendirdiği tıfıl gençlerden biriydi ilk tanıdığında. Müslümanları şüpheye sevk edecek fiiliyata giriştikleri gerekçesiyle infazına karar verilen birkaç kişinin hadisesinde de tetikçiydi. Sonra bir ara ortalıktan kayboldu. Söylendiğine göre İran'da Senendeç şehrinde sıkı bir eğitim gördükten sonra dön-

düğünde yeniden sahaya sürülmüştü. Bir yandan da inşaatçılık öğrenip kalfa olmuş, sığınaklar yapılmaya, mezar evler kazılmaya başladığında civar iller ve ilçelere kazıcı ve kalfa olarak gönderilmişti. Lakabından anlaşıldığı gibi köseydi. Derisi kalın olduğu için yüzünün az kısmı kıl tutmuşlardan değildi, tamamen kılısızdı. Erkeklerin, sünnettir, diye sakallarını kestirmedeği İslami cemaatte onun köseliği elbet göze batıyor, açıkça dillendirilmese bile yadırganıyor, gizliden gizliye ona erkekliği lanetlenmiş biri gözüyle bakılıyordu. Köse Sami ise noksanını, ayıbını kapatmak istercesine her meşakkatli işe önden talip oluyor, ne görev verseler kendini helak ederek çalışıyor, adeta noksanının kefareti böyle ödüyordu. Polisin, jandarmanın kafasını karıştırmak niyetiyle olsa gerek, örgüt ona “Sakallı” kod adını vermişti. Hoca bir keresinde, “Sakin bir merhametsizliği var,” diye tarif etmişti onu. Hatırlıyor: İnfaz için gittiği kişiyi, “Gel seninle Allah’ın huzuruna çıkalım,” deyip önden namaza kaldırır, enseden tek kurşunla temizledikten sonra avuç içlerini birbirine çaprazlamasına sürterek, “Hiç olmazsa ahiretin kapısına Müslüman olarak teslim ettim,” diye övünür, ardından takdir bekleyen bir tonla sorardı: “Bunu yapmayan da var, değil mi Müslümanlar?” Köse Sami akıllarda hep bu sözlerle kaldı.

Sessizliğin uzadığını gören Seyfullah’ın sakınımlı bir sesle sorduğu “Ölmüş diyorlar, doğru mudur?” sorusunu başıyla evetledi. “Devlet mi öldürdü?” “İrşat ve İrfan grubundan biriyle Batman’da sebepsiz yere ağız dalaşına girmiş, öyle pisi pisine gitti.”

Seyfullah sorusuna çaresizlik içinde cevap beklerken tuttuğu nefesini yavaş yavaş bırakırken, “Desene kaderi eceline acele eden kullardanmış,” diyor, kısa bir süre gömüldüğü kötümser sessizlikten silkinip başını göğe kaldırıyor, “Mekânı cennet katı olsun, günahları affolsun, inşallah niyaz için mezarının başına gidecek kimsesi vardır,” diye tamamlıyor sözünü. Seyfullah’ın ağlamakla silinmeyecek koyu bir kederin yerleştiği yüzüne, nemlenip yaş akıtmayan gözlerine bakıyor bir süre. Belli ki adamın içi önceden duyduklarına inanmayı askıya alıp bekletmiş, onun için her şey

şimdi kesinlik kazanmıştı. Bir kez daha derin bir nefes alıp biraz toparlandıktan sonra, “Bir ağız dalaşına sebep gitmesi kötü olmuş elbet, lakin Allah dava uğruna şehit olmayı her kuluna bahşetmez,” diyerek konuyu kapatıyor. Yüzündeki kararlı ifadeden yasını tutmayı sonraya ertelediği anlaşıyor.

Ne zamandır aklına düşmeyen Köse'nin hatırasının burada birdenbire karşısına çıkmasına şaşırmişti. Hayatın tuhaflığına verdi. Nerdeyse öldüğünü bile unutmuştu. Köse'nin bir de yakın arkadaşısı vardı, bir kolunda hafif bir sakatlık olduğu için Özürlüler Derneği'nde çalışıyordu. Gene de Allah bir elinin özürünü diğeriyle telafi etmeyi ihsan etmiş ona. Örgütün tetikçisiydi, yakalandığında polisler en çok buna şaşırmışlardı. Hayat böyleydi işte, biri öldü, diğeri mahpusta şimdi. İyi bir sığınak kalfası olduğunu hatırlıyordu Köse'nin. Başımam'ın emriyle evlerin, dükkânların altına sığınakların kazılmaya başladığı ilk dönemde her ildeki sığınak tedbir amacıyla başka bir yerden gelen birine kazdırılıyordu. Dolayısıyla cemaatten kimse kendi evinin, dükkânının altına kazılan sığınağı kimin kazdığını bilmezdi. Askerin, polisin sığınaklardan birini ortaya çıkarması durumunda evin sahibi en sert sorguda, en kanlı işkencede bile kimseyi ele veremezdi. Polis Diyarbakır'da Sur içindeki bir mezar evden on üç ceset çıkardığında gazetelere konu olmuştu. Kendisinin de üç kere sığınak kazmaya civar illere gönderilmişliği vardı. O sadece kazmış, başka bir ilden gelen tanımadığı bir kalfa ise tahkim etmişti. Bazı illerdeki baskınlarda sığınakların bir kısmı polisçe ortaya çıkarılmışken, kendi kazdığı o üç sığınağın hâlâ keşfedilmemiş olmasını elinin uğurundan, ağzının duasından biliyordu. O kabir azabı benzeri azap çektikleri sığınaklarda sorgulanan, etleri dağlanarak, kemikleri kırılarak konuşturulan ya da susturulan münkirlerin, münaфіkların, mürtetlerin, müşriklerin cezalandırılmasında alnının terinin, kürek tuttuğu elinin payının olduğunu bilmek, bunun sevabını düşünmek kalbine iyi geliyor, imanını tazeliyordu.

Seyfullah'ın “Burada ne kadar kalacağın belli midir?” sorusu üzerine düşünceleri bölündü.

“Verilecek göreve bağlı. Ne görev vereceklerini bilmiyorum. Bugün yarın belli olur.”

“Senin işin de zor. Allah seni hayırla mükafatlandırsın. Burası mekruh mekânların fokur fokur kaynadığı bir günah çukurudur. Sokaklarda haya perdesi yırtılmış kadınlar çıplak gezer. Ağzı dualı mümin bir adam sokakta yürürken başını yerden kaldıramaz. Rabbim bizi hidayetten ayırmasın! Bunun daha berzahı var, ahireti var; mahşer gününde kitabımızın sağdan mı, soldan mı verileceğı belli mi? Devlet köylerimizi yakmasaydı ne işimiz vardı buralarda? Belli ki rabbim bizi buralara cehennemi aklımızdan çıkarmayalım diye gönderdi. Ne demişler, ne cennet ucuz, ne cehennem lüzumsuz! Buralar medeni yerlerdir, dediklerine bakma sen, burası da savaş meydanı. Buranın insanı kinini karında tutar. Kendine mukayyet ol. Kürtleri sevmiyorlar biliyordur. Kendini belli etme. Turist mevsimi çalışmaya gelen Kürtlerin mevcudiyeti şehirdeki tansiyonu yükseltiyor. Hem buralarda gördüğün her Kürdü de bizdendir bilme. Aralarında dağdaki mürtetlerle gönül bağı olanlar çok. Elimizden geldiğince kaderin buraya sürdüğü masum ve bihaber Kürtleri dağdakilere kaptırmamaya çalışıyoruz. Nasıl her yerde polis varsa, dağdakilerin nefesi de her yerde. Bir müşkülün olursa yerimi biliyorsun. Dava için buradayız.”

Bu sırada bankların önündeki ağaçlıklı yoldan gelen, başı öne eğik, omuzlarını kısmış halde yürüyen birinin gözü takılıyor bu ikiliye, dalgınlığından sıyrılıp dikleşiyor. Uzaktan sadece tiplerinden hoşlanmadığını düşünüyorsa da, iyi koku alan burnu bundan daha fazlası olduğunu hissediyor. Yaklaştığında çay ocağı işleten Kürdü tanıyor. Seyfullah bu! Bir aralar her Kürde yaptıkları gibi onu da takibe almış, ama bir yanlışını yakalamamış, ekmeğinin derdinde bir esnaf olduğuna kanaat getirmişlerdi. Yürüyüp gitmeye içi razı gelmiyor, birkaç adım sonra duralayıp emin olmak için az ötedeki banklardan birine oturup belli etmemeye çalışarak göz hapsine alıyor onları. Seslerini az biraz duyabilse ne

konuştukları hakkında bilgisi olacak, içine birdenbire kurt düşüren şeyin ne olduğunu anlamaya çalışıyor. Seyfullah'ın yanındaki bir yerlerden gözü ısırtıyor, ama nereden? Bu yüz ona tatsız bir şeyler hatırlatıyor, ama ne? Biraz daha yakından bakarsa emin olacak sanki. İçinde bir yerlerde saklı kalmış can sıkıcı bir olayın hatırası gizlendiği yerden kopup suyun yüzüne çıkmaya çalışıyor. Ama ne, neydi, hangisi? Bilemiyor. Hafızasını iyice zorladığı bir dalgınlığa kapılmışken dibine kadar gelip, “Hayrola Cabbar ağbi, nasılsın,” diyen kişiyi fark etmiyor. “Vay iyidir Kadir, bak hele, seni Allah gönderdi vallaha, hele otur yanıma,” diyor. Konuşmasını heyecanını gizleyemeyen bir sesle sürdürürken kelimeler seyrekleşlerinin arasından ısılıkla çıkıyor sanki.

“Çaktırma, hemen bakma, az sonra bakarsın, sağ tarafta bankta oturan iki kişi var, yaşlı olanını tanıyorum, çaycı Seyfullah, bir yanlışını görmedik ama Kürt, genç olanı nedense içime kurt düşürdü, bir yerden hatırlıyorum ama nereden çıkaramadım, fazla da bakamıyorum, yalnız içimde kötü bir şeyleri tetikledi bu herif! İyice kılandım, fısır fısır ne konuşuyorlarsa! Benim işim olmasa kendim düşerdim peşlerine, ama sen bir takibe alsana şu adamı diyorum, bakalım nereye gidiyor, neyin nesi kimin fesi? Bilirim sansar gibisindir, demeye hacet yok ama kendini belli etme gene de. Şüphe ettiğim gibi durumu gıllığışlı biriyse zaten seni atlatmaya bakacaktır. Sonra da bana durumu haber et. Bilirsin, benim içim kolay kolay yanılmaz,” dedikten sonra ayaklanıp hızla uzaklaşıyor.

“Buralarda fazla bir faaliyetimiz olamıyor, tesir sahamız sınırlı, daha çok istasyon vazifesi görüyoruz. Misal, Konya'ya, Akşehir'e gidenlere kılavuzluk ediyoruz. Vaktinde değilse de, sonradan malumunuz olmuştur, eski başımamın da bir müddet Konya'da ikâmet ettiği söylenir. Malum ve mücbir sebeplerle eteğine varamadık ama nefesinin kuvveti buraya kadar geliyordu.”

Oturdukları yerden kalkarlarken, Seyfullah'a dönüp, “Hocamızın bana tebliğ etmesi icap eden bir vazife var mıdır burada,”

diye soruyor. “Şimdilik bir şey yok. Beklesin, demiş. Kalbini se-
rin tutsun, ortalıkta fazla görünmesin. Malumat edinmemiz gere-
ken bir şey olursa bizi haberdar etsin. Bir de bizden de sana göz
kulak olmamızı istemiş.”

Ayağa kalkıp ağır ağır yürüyerek ana yola çıkıyor, caddeye
vardıklarında, “selametle” diyerek birbirlerini Allah’a emanet edip
vedalaşıyorlar.

Bir an durup kendi içinde bir şeyleri tartıyor, sonra şimdilik
her şeyin yolunda gittiğine dair güven getirip soluğunu tazeleye-
rek kararlı adımlarla devam ediyor yoluna.

SU FARKI

Havada insanı aylaklık yapmaya heveslendiren tatlı bir esinti var, ama o bu yumuşak havanın farkında bile olmaksızın aynı anda birkaç yere yetişmek istercesine hızlı adımlarla yürüyor.

Seyfullah'tan ayrıldıktan sonra ilk işi yine Agit'i, ardından Eğitimci'yi aramak oluyor. Agit'in telefonu uzun uzun çaldığı halde açılmıyor gene, tam kapatacağı sırada almacın ağzından boğuk bir "alo" sesi geliyor. Agit'in kalbinden rahatsızlanıp hastaneye kaldırıldığını, iki-üç gün daha orada kalacağını öğreniyor. Demek otele gelmemesinin nedeni buymuş! Aklından geçen karanlık ihtimallerin yükünden kurtaran bu açıklamayla birlikte rahatlıyor birden; kurtulmaya can attığı bir kuşkuyu zihninden def etmenin hafifliğiyle günün sonrasını daha iyi planlayabileceğini düşünüyor; Eğitimci'yi iç rahatlığıyla arayabileceğine kanaat getiriyor. Eğitimci yerinde değilmiş, önemli bir toplantı için bina dışındaymış, ama kendisine iletilmek üzere nöbetçi elemana bir not bırakmış. Not dediği Alanya'da bir telefon numarasıyla, bir kod. Bu numara Alanya'da "Doğrulamayı" olacak kişiye ait. Verilen numarayı uzun uzun çaldırıp gene telefonu tam kapatmak üzereyken karşı taraf açıyor. Sert, kuru, emretmeye alışmış bir ses. Verilen kodu iletiyor. Bir saat sonra deniz kıyısında yol kenarında adını söylediği açık hava kahvesinde, gürültülü bir kalabalığın ortasında buluşacaklar.

Buluşuyorlar. Kısacık bir zaman parçasında bile birkaç renk birden değiştiren kararsız bir gökyüzü... giderek hafiften serinlemeye başlamış hava... Rüzgârın azalan çoğalan esintisiyle birlikte sağdan soldan gelen müzik sesleri de bir alçalıp bir yükseliyor. Denizin kıyısındaki masalara yayılmış rehavet içindeki kimileri vakti bol insanların aldırışsızlığı içinde manzarayı seyre dalmışlar... denizin üstünde gezinti tekneleri, irili ufaklı motorlar, birkaç sandal, açıkta bir-iki yelkenli... az ötede gürültücü gençlerden oluşan bir grubun zaman zaman yükselen kahkahaları.. Hayli hareketli bir yer burası. Hoppalıklarını etrafa saçarak sağdan soldan geçen genç kızlardan ve onların tedbirsiz kahkahalarından rahatsız olurken Seyfullah'ın buralar hakkında ne demek istediğini daha iyi anlıyor.

Cebinden çıkardığı sigara paketini uzatırken, “Buradaki Doğrulayıcın benim,” diyor adam. “Umarım tatsız bir hadise olmaz ama başın bir şekilde derde girerse, misal polise falan düşersen, burada gizli görevde olduğunu doğrulayacak olan kişi benim.” “Sağ ol, sigara kullanmam,” diyor. Onun gözcülük yaptığı uzun saatler boyunca sigara bile içmeden nasıl durduğuna şaşırırdı Nihat Astsubay. “Allah'ın verdiği sabrın kıymetini bilmeyen gafil-ler,” diye geçirirdi içinden. “Sigara içmek ibadet eksiltir,” diyen Hoca, “Parmağının ucundaki dala tutunacağına, içindeki imana tutunmayı öğren,” diye azarlardı ilk sıkıntılı durumda eli sigarasına uzananları.

Alışkın bir hızla paketin içinden çekip aldığı sigarayı dudaklarının arasına yerleştirip yakıyor, az sonra adının Cüneyt olduğunu öğreneceği Doğrulayıcı, sigaranın ilk külünden sıçrayan bir kıvılcım tabladaki iplik artığını kavuruyor hemen. Birbirlerini temkinle tarttıkları, sınırlı bilgiler içeren bir konuşma geçiyor aralarında; o böyle durumlarda karşısındakinin kendinden ne beklediğini anlayana dek renk vermezdi, gene öyle yapıyor. Bakışlarını birbirlerinden kaçırmadan kayıtsız bir ses tonuyla konuşsalar da gözleri aralarında başka bir sessiz diyalogu sürdürüyor. Az ön-

ceki şamataacı genç grubu çekip gitmişse de ara ara bir yerlerden yükselen sesler, gülüşmeler, kulak tırmalayıcı kahkahalar duyuluyor. Az ileride birkaç genç kendilerini müziğe kaptırmış çıktıkları yükseltide dans ediyorlar. Onları küçümsediğini belli etmeyen bakışlarla izlerken, “Gafiller!” diyor içinden. “Şeytanın raks eden bacaklara saklanıp hareket ettirdiğini bile bilmez bunlar.”

Konuşma ilerledikçe davranışları dostane bir hal almaya başlayan Doğrulayıcı’nın asker değil polis olduğunu anlıyor, Eğitimci’nin dolaylı bağlantılarından biri olmalı. Türkçesinin düzgünlüğünden Kürt olduğunu başta anlamadığı adamın göstermiş olduğu yakınlıkta, Kürt olmalarından kaynaklanan bir soydaşlık duygusundan çok, ikisinin de devlet adına gizli işlerde çalışıyor olmasının payı olduğunu düşünüyor. Lafın ortasında birdenbire, “Saim Baran’ı hangi taraf indirmiş, biliyor musun?” diye soruyor artık adının Cüneyt olduğunu öğrendiği polis. Beklenmedik bir anda sert bir viraj bu! Normal akışında giden konuşmaya bir anda tuzaklı bir sorgulama havası gelmiş gibi... Ne yapmaya çalışıyor acaba? Eğitimci bu konuyu herkesle konuşmayacağına göre sadece samimi bir merakla da sormuş olabilir. Soğukkanlılığını koruyarak kayıtsız bir tonda, “Dağdakilerin işine benziyor bu,” diyor. Cüneyt, alın çizgisini geriye çeken seyrelmiş saçlarının arasında elini şöyle bir dolaştırdıktan sonra dudak bükerek, “Ama niye kendilerinden birilerini vursunlar?” diyor. “Biz niye vuruyorsak?” diye karşılık veriyor yüzüne hafiften yayılan alaycı bir gülümsemeyle. “Ya ne vurması, devletin yapacağı şey var, yapmayacağı şey var. Bakma sen o haberlere,” diyor Cüneyt. “Çoğu Kürt örgütlerin, solcuların propagandası dezenformasyonlar bunlar.” İki taraf da bir süre sustuktan sonra, “Sahi örgüt ne diye vursun ki adamı?” “Her şey için olabilir. Halkı harekete geçirmek için, belki bir iç hesaplaşma...” Sesi bir şey açıklamaktan çok, bir şey öğretir gibi tınılıyor. Ardından hem sesini, hem tavrını yumuşatan bir duruşla, “Bir şey bildiğimden değil. Benim fikrim bu yönde,” diyerek geri çekilen bir tavırla tamamlıyor sözünü. Saim Baran’ı niye vurduğunu kendisinin bile bilmediğini söyleyecek olsa kar-

şısında duran şu adamın yüzünün ne hal alacağını hıncırca bir merakla tahmin etmeye çalışıyor. Kısa bir süre sonra yeniden eski havasına kavuşan sohbetin bir yerinde Cüneyt polisin çocuk yaşta ailesiyle birlikte buraya geldiğini, ailenin geri kalanının bölgedeki korucu köylerinden olduğunu öğreniyor. Adı Cüneyt olan bir Kürt kulağa tuhaf geliyor elbet, bunun takma adı olduğunu düşünüyor. Kürt köyünde Cüneyt adı ne gezer! Bir ara gözleri baktığı denize dalmış olan Cüneyt kafasını çevirip şehirle ilgili izlenimlerini merak ediyormuş gibi, “Buralarla oralar çok farklı, değil mi?” diye soruyor. “Bilmem,” diyor omuz silkerek: “Burada deniz var, orada yok. Bir de arada 995 kilometre varmış, öyle diyorlar.” Sesi, yüzü birden yumuşuyor Cüneyt’in, “Evet ya, deniz,” diyerek belli belirsiz iç çekip sessizleşiyor, yüzünün ifadesi kendiliğinden yumuşuyor, “Alanya’ya ilk geldiğimizde deniz suyunun tuzlu olduğunu fark ettiğimde çok şaşırmıştım,” diyor: “Çocuk aklımla aslında hayatta hiçbir şeyin görüldüğü gibi olmadığını o an anlamıştım sanki. Burada su bile aynı değildi.”

Gökyüzünden bir uçak geçiyor, sesi uzaklaşırken ardında bıraktığı köpükten iz boşlukta usulca dağılıyor.

“Bir malumatın var mı, burada bana verilmiş bir vazife var mıdır?”

“Biliyorsun bu işler hiç belli olmaz, birdenbire ortaya çıkan ve tüm olayların gidişini değiştirecek bir tek hadise her şeye yön değiştirtir.” Bunu çok önemli bir noktaya değiniyormuş gibi ciddi bir tonla söylüyor. Ardından etrafa şöyle bir göz attıktan sonra alçak tonda tuttuğu sesine daha da esrarengiz bir hava vererek, “Serik’te bir hareketlenme olduğu haberi geldi, ilçeye birer ikişer teröristlerin damladığı istihbaratı ulaştı bize. Turizmi sabote etmek için bir eylem planı içinde olabilirler. Yapmadıkları şey değil. Ne yapacakları belli olmaz o hainlerin. Bir-iki güne çıkar kokusu,” diyor.

Cüneyt’in yaptığı işten fazlasıyla keyif aldığını düşünüyor. Bir-iki lokma hafif bir şeyler atıştırdıktan sonra, göğün rengi laciverde doğru giderken Cüneyt kendisine verilen talimat gereği

onu merkezden ve gözlerden uzakta tepelik bir mahallede, gösterişsiz bir apartmanın giriş katındaki fazla ışık almayan, az eşyalı, basık tavanlı küçük bir daireye yerleştirmek üzere yola çıkıyor.

Sahildeki hafif rüzgârın esintisi tepelere tırmandıkça güç kazanıyor. Gelirken tırmandıkları yokuşlu yolun sağında, girişinde dar bir avlu olan mahalle camiini görüyor. Sorusu üzerine Cüneyt bakımsız haldeki bu sokak arası küçük cami için, “Adını ben de bilmiyorum, hem bir imamının olduğundan bile şüpheliyim,” diyor, ardından şöyle bir göz ucuyla tartıp, “Hayli eski olmalı, belki de Alanya’nın ta ilk zamanlarından kalmadır,” diye ekliyor. Bu sözler üzerine zamanın yaralarını almış bu mütevazı görünüşlü kutu gibi camiye fazladan bir gönül yakınlığı duyuyor, “Yarın sabah namazını bu camide kılmalıyım,” diye geçiriyor içinden, hem seferi haldeyken kaçırdığı namazların kazalarını da bu camide kılabileceğini düşünüyor. “Burası gideceğimiz eve yakın mı?” diye soruyor. “Yakın.” “O zaman bana iki dakika müsaade et, içeride konuşacak kimse var mı diye bakıp geleyim, hizmetteler mi,” diyerek hızlı adımlarla camiye dalıyor. Cüneyt bu durumu bir sigara yakmak için fırsat biliyor, bir ayağını caminin girişindeki taş yükseltiyi koyup çevreye bakınıyor. Az sonra, “Açıkmiş, tahmin ettiğim gibi cemaati pek azmış ama açıkmiş,” diyerek yüzünde belli belirsiz ışıyan bir aydınlıkla geri geliyor, yollarına devam ediyorlar.

Yolda karşıdan gelen, süsü fazla kaçmış gösterişli, temiz kıyafetleriyle düğüne gittiklerini düşündüren bir ailenin yanındaki gelinlik giymiş küçük kız çocuğu yanlarından geçerken gülerek el sallıyor onlara. Cüneyt gülümseyerek kızın selamını alıyor. Sağdaki apartmanlardan birinin ilk katında ışıkları yanık ama perdeleri çekilmemiş bir evin salonu bütün çıplaklığıyla görülüyor sokaktan. Ayaklarını sehpaye uzatmış bir adam gözünü televizyon ekranına dikmiş öylece hareketsiz otururken, televizyonun mavimsi ışığı adamın yüzünde pırıldayıp duruyor. Bir yerlerden soğa taşan kırmızı biber ve kekik kokuları geliyor burnuna. Bu çeşit hayatın içinden görüntülerle her karşılaştığında düşündüğü

şeyleri düşünüyor gene: Kapılarını kapatıp sabahtan akşama kadar televizyona baksalar da bu insanların dışarıda olan bitenler hakkında ne kadar az şey bildiklerini geçiriyor aklından. İnsanların bilmediği onca gizli şeyi bilmenin belli belirsiz gururu içini şöyle bir yalayıp geçiriyor. Yanı sıra yürüyen Cüneyt'e tartan gözlerle bakıyor, yürürken sporcular gibi hafif atıyor adımlarını. Onun bir Kürt olarak köy yerinde büyümediği halde, hem dağa tırmanırcasına toprağa sağlam basıp hem de adımlarını hafif tutma marifetini atalarına bağlıyor. "Belli ki kanında var," diye geçiriyor içinden. "Gittiğin yerin değil, doğduğun yeri toprağı," diye tabir ettikleri durum bu olsa gerek.

Perdeleri çekip salonun elektrik düğmesini açarken, "Uzun yoldan geldin, önce bir duş alıp biraz dinlen," diyor Cüneyt. "Yatak odası arkada." Elindeki çantayı yere bırakırken gözleri odayı tarıyor. Eliyle salondaki çekyatı işaret ediyor. "Burası iyi, hem kapıya da yakın." Evin havasında ekşi bir koku var, uzun süre kapalı kalmış olmanın havayı ekşiten kokusu. "Önceden uğrayıp evi havalandırdım, ama bir süredir kullanılmıyordu," diyerek yeniden pencereleri açmaya davranıyor Cüneyt. "Benim vazifem şimdilik buraya kadar. Yakında seninle irtibata geçerler," dedikten sonra bir yükten kurtulup hafiflemişçesine duyduğu bir sevinçle kapıyı çekip çıkarken, bu adamda insanın içini ağırlaştıran bir şey olduğu geçiriyor aklından; sokağa adım atar atmaz neredeyse kendiliğinden gelen bir ihtiyaçla göğüs kafesini genişleten derin bir soluk alıyor.

Bir süre hiçbir şey düşünmeden öylece ayakta duruyor, bitişikteki mutfaktan karlanan buzdolabının hırıltısını dinliyor. Sonra evin arka tarafına geçiyor. Odalardan birinin kapısını açtığı anda geçmişten kopup gelen bir anı olanca canlılığıyla diriliveriyor. Aynı divan, duvarda asılı çerçeve içinde aynı manzara fotoğrafı, hatta duvarın rengi bile aynı. O ev de böyle iki odalıydı. Oğlanı vurmaya gitmişti aslında, ama son anda babası kendini oğlunun önüne atınca ilk kurşunu o yemişti. Oğlanı vurduktan sonra hır-

sını alamamış, tabancasındaki tüm kurşunları adamın ölüsüne boşaltmıştı. Hırsını hâlâ alamadığını görünce, baba ile oğulun yerde yan yana düşmüş cesetlerini sürüyerek ayrı odalara taşımış, odaların kapılarını da kapatmıştı. İnfaz sonrasında cinayet mahallinde oylanmak, tabancasındaki bütün kurşunları boşaltmak o güne kadar hiç yapmadığı bir şeydi. Dışarı çıktığında önünü keşecek birine sıkabileceği tek kurşununun bile kalmadığını fark ettiğinde, kendini düşürdüğü bu durumdan ürkmüştü. Büyük hataydı ama o gün şansı yaver gitmişti. Her şeyiyle tıpkı bu odaydı. Belli belirsiz ürperdi, odanın kapısını çekip salona döndü.

Salonun penceresindeki tülün ardından sokağa bakıyor, ardından çekyatın kenarına oturup son birkaç günün olaylarını kafasında bir sıraya sokmaya çalışıyor. İçinde hiçbir duygu ve düşüncenin tek başına öne çıkmasına izin vermeyen karmaşanın ortasında nedenini bilmediği bir huzursuzluk, bir şeylerinin yanlış gittiğine dair belli belirsiz bir his dolaşıp duruyor. Ağzının acılaştığını hissediyor. Sonra olayları kafasında dizmeye çalışmaktan vazgeçip bir süre hiçbir şey düşünmeden, sadece belindeki tabancayı değil, aynı zamanda kendini her an tetikte tutan zihnindeki tüm silahları çıkarıp yatağa uzanmak, gözlerini kapayıp dinlenmek istiyor. Kendi bilmesi de vücudu biliyor: Sürekli etrafta tehlike işaretleri aramaktan, gördüğü her şeyi kayda almaya çalışmaktan yorgun düşmüş beyni ve dikkati ancak kapalı bir odanın güvenli ortamında sakinleşebiliyor, gün boyu çevresindeki her şeyi görüş alanına sığdırmaya ayarlı gözlerini, bakışlarını bir odanın sınırlı hacmine daralttığı anda bir parçacık rahat edip dinlenebiliyor. Bir zamanlar her haliyle sünnet-i seniye hayata hâkim kılmış müminler görmüş, rıza-yı ilahi dışındaki arzuları, hisleri, fikirleri kalbinden ve aklından kovup feraha ermiş müminler tanımıştı. Rabbine onlar kadar iman edip inansa da onlar gibi yaşamayacağını, rabbın ona başka bir kader çizdiğini anlamıştı.

Hoca'yla sabahki konuşmalarını hatırlıyor, Cihadın Askerleri için Saim Baran'ın ölümü bir münkirin daha ortadan kalkma-

sı gibi sıradan bir hesap kesmeydi sadece, lakin devletin bu işten beklediği neydi? Ya da JEM yukarıdan habersiz kendi hesabına göre bir iş görmüş olabilir miydi? Bunu belki de hiçbir zaman öğrenemeyecek. Yalnızca dağların, dağdakilerin değil devletin de kendi mağaraları, derin dehlizleri var, oralarda da kayboluyor insan. Acaba bu iş büyürse ucu kendisine dokunur muydu? Adana'daki aşevinde masanın üstündeki gazetede gördüğü tetikçinin yakalandığı haberini hatırlıyor. JEM köşeye sıkıştığında onu ateşe atmaya kalkarsa ne yapacağına şimdiden karar vermesi gerektiğini düşünüyor. İçten içe hiddetleniyor, göğsüne yürüyen kin dalgasıyla birlikte, “Yanan yalnız ben olmam, yanımda birkaç kişi daha götürürüm,” diyor içinden. Gazetede dirisinin değil ölünün fotoğrafını görürler ancak. Sonrasının bir önemi yok gözünde. Şu fani âlemdeki şu fani bedeninin, ziyaretçisi olmayacak bir mezara çoktan hazır olduğunu kalbinin en derin yerinde biliyor zaten. İliştiği çekyatın ucundan kalkıp önce eline geçirdiği bir örtüyle duvardaki aynanın üstünü örtüyor. Ardından üstünde yünü tiftiklenmiş hâki rengi bir battaniyenin serili olduğu çekyata uzanıp başını yastığa koyuyor, gözlerini kapadığı anda nereden çıktıysa birdenbire JEM’de kademe atladığında imzaladığı belge geliyor gözlerinin önüne: “22 kalibre Baretta marka, ucunda susturucu takılmak üzere kılavuz açılmış tabanca, bir adet şarjör, 22 kalibre tabancada kullanılmak üzere tadil edilmiş bir adet susturucu, bir adet ham susturucu teslim aldım. Bilgilerinize arz ederim.”

Tam tatlı bir uyuşukluk içinde kendinden geçiyorken, birdenbire gözlerini nedensiz bir ürküntüyle açıp bakışlarını tavana belli belirsiz bir kaygıyla dikeyyor.

Bu sırada onu buraya kadar takip ederek yolun az ilerisinde kaldırımın loş bir köşesinde sotalanan Kadir sigarasından son bir nefes çekip yere attığı izmariti ayakkabısının burnuyla eziyor, bunu yaparken filmlerden öğrenilmiş bir pozu tekrarlar gibi kirli bir gülümseme yayılıyor yüzüne.

Kısa bir süre şimdi ne yapması gerektiğine karar vermek için

olduğu yerde bekliyor, ardından kararlı adımlarla takip ettiği adamın birdenbire niye camiye girip çıktığını anlamak maksadıyla yeniden camiye doğru yön değiştiriyor. Camideki yaşlı adama sigara uzatıp, gönöl alıcı sözlerle muhabbet açıyor, biraz önce camiye giren yabancı adamın ne istediğine, neler konuştuklarına ilişkin ağız yokluyor. Gün boyu canı sıkılıp duran, konuşacak birini buldu diye lafı uzatmanın yollarına bakan yaşlı adamdan pek bir şey öğrenemeyeceğini anlayınca Cabbar ağbisinin yanına yollanıyor.

Adam caminin ibadete açık olup olmadığını sormuş. Eğer dinibütün biriyse sabah namazına buraya gelebileceğini düşünüyor.

HER ŞEY VE BİR AN

Uykusunun aralığında gördüğü şey rüyaysa yıllar sonra ilk kez rüya görmüş olmalıydı. Rüyaya benzer bir şeyler gördüğünü anlatan bedeni kalp atışlarını hızlandırıp birdenbire uyandırmıştı onu; belki de hızla çarpan kalbinin sesine uyanmıştı. Gene birdenbire açılmıştı gözleri, hep olduğu gibi geçişsiz, hazırlıksız... Gece bir şeyler gördüğünü biliyor, ama ne gördüğünü tam olarak hatırlamıyordu. Birbirinin içinden akıp giden bulanık hayaller, puslu resimler yalnızca... “Hayırdır inşallah,” dedi. Rüya gördüğünü söyleyenlere böyle deniyor. Sonra yavaş yavaş daha net resimler gelmeye başlıyor gözlerinin önüne. Uykusunun aralığında belli belirsiz hatırladığı şeylerden birinde, cemaatin “yanmış”larından biri olarak görmüştü kendini. Deşifre olmuş, açığa çıkmış, kenara çekilmiş, Allah’a karşı vazifesi yarım kalmış biri olarak... sanki her şey şu an oluyormuşçasına içinin kor ateşle dağlandığını hissediyor. Doğrulup, bir süre yatağın kenarında, rüyanın ayrıntılarını daha kolay hatırlamasını sağlayacakmış gibi gözlerini yumup başını öne eğerek, ellerini iki yanında çekyata bastırarak oturuyor, çocukken sandığının aksine görülen her rüyanın güzel olmadığını, olmayabileceğini düşünüyor. Acılaştan ağızındaki yapışkan tadı almak için kalkıp mutfığa gidiyor, dolaptan soğuk su alıp bardağa dolduruyor. Rabbine bin şükür o hiçbir zaman “yanmış”lardan biri olmadı. “Demek kötü bir rüya dedikleri böyle bir şeymiş,” diyor. Şimdi Alanya’da ve belli ki belirsiz bir süre daha burada kalacak. Pencerenin önüne gidip tülün ardından dışarıyı

görmeye çalışıyor. Sanki şafak sökmüyor da kirli bir aydınlık her yere bulaşıyordu.

Evden çıkmadan banyoya girdi, önce boy abdesti aldı, ardından ayak parmaklarının arasını her zamankinden daha özenli bir dikkatle hilalledi. Temiz iç çamaşırı giydi. Buzdolabında kahvaltılık malzeme olduğunu görmüştü, namazdan döndüğünde iyi bir kahvaltı yapmaya karar verdi. Kapıdan çıkarken sağ adımını “Bismillahirrahmanirrahim,” diye mırıldanarak atıp camiye yollandı.

Gün sökmemişti daha, etrafta her şey belli belirsiz gölgeler içindeydi, ortalıkta dolanan bir-iki sokak kedisinin dışında hiçbir hareket yoktu. Havada hafiften üşüten bir serinlik vardı, ama memleketinin sabahlarınıninkine benzemeyen nemli bir serinlikti bu, deniz yüzünden olmalı, diye geçirdi içinden. “Denizin suyu neden tuzlu acaba,” diye bir merak düştü içine.

Cami adeta boştu. Sabah namazını eda eden yalnızca iki-üç kişi vardı camide, onlar da namazlarını kıldıktan sonra sessizce çıkıp gitmişler, o küçük camide yalnız kendisi kalmıştı. Şimdi bütününüyle derin bir sessizliğe gömülmüş caminin ve yalnızlığının huzuru içinde seccadesinin başında doğrulmuş, kaza namazlarını şimdi mi, daha sonra mı kılmasının uygun olacağı konusunda bir karara varmaya çalışıyordu. Aslında hiç kalkıp gidesi yoktu. Caminin güven veren, içini yatıştıran bu huzurlu, tanıdık havası iyi gelmişti, kaç gün sonra huzur içinde kıldığı bu namaz ruhunu yatıştırmıştı, nasıl olsa vakti boldu, burada geçireceği zamanı uzatmak istedi, ayrıca kendini bu sabah her zamankinden daha zinde hissediyordu, birkaç kaza namazını arka arkaya kılma kararı vererek ruhunu ve bedenini karnının en derinliklerinden aldığı derin bir nefesle hazırlayıp tekrar namaza durdu. Alnını secdeden ilk kaldırıp dizleri üstünde doğrulacağı sırada arkasında belli belirsiz bir hareketlenme hissedip sol omuzunun üstünden geriye dönüp bakacak gibi olduğunda kapıdan vuran ışığın hatlarını belirsizleştirdiği, çocuk değilse bile, çocuk yaşta birinin silueti ilişti gözüne. Namazını kılmış çıkmakta olduğunu düşündüğü bu sa-

biyi sabah namazı için camiye getiren iman kardeşliğinin huzuruyla tam yeniden önüne dönecekken her şey anlaşılmaz bir hızla gelişti. Tabancanın horozunun kaldırılmasının sesi miydi ilk duyduğu, ona mı öyle gelmişti, demeye kalmadan patlayan tabancanın sesiyle birlikte sırtına saplanan ilk kurşun... Adeta kendine ait olmayan bir güçle düştüğü yerden dönüp doğrulmaya çalıştığında ikincisi, yaklaşan adımların kafasına sıkıldığı üçüncüsünü duyamadı, cansız bedeni seccadenin üstüne yığılıp kalmıştı.

Cesedi morgda bekletilirken bu haber bir-iki gün gazetelerde giderek küçülerek yer alacak; başta Eğitimci olmak üzere herkesi şaşkırtan ölümü bir süre zihinleri kurcalayacak, gerçek kimliği acele örtbas edilip tahkikat konusunda gizlilik kararı alınacak ve dosyası faili meçhullerin karanlık raflarına kaldırılacaktı.

Göktürk çok kısa bir an yaptığı işe inanmak ister gibi elindeki tabancanın namlusuna baktı, tabancayı beline yerleştirip alındaki teri sildi, ardından koşarak çıktı camiden, her şey sandığından daha kolay olmuştu. Avludan çıktığında kimsenin kendisini görmemiş olmasını umarak yokuş aşağı delicesine koşmaya başladı. Ana caddeye vardığında dizlerinde derman kesilinceye kadar koşmayı sürdürmüş, sonrasında kaldırım kenarına ilişip öne eğilmiş, iki elini bastırdığı dizlerinden kuvvet almaya çalışmıştı. Soluk soluğaydı şimdi, yalnızca koşmaktan değil heyecandan da ciğerleri patlayacak gibi olmuştu, damarlarında hızla akan kanın gürültüsünü kulaklarının ta içinde duyuyordu neredeyse. Yavaş yavaş soluğu bir düzene girip doğrulduğunda gövdesine artık başka biri yerleşmiş gibi hissetti kendini. Dünkü kendisiyle şimdiki hali aynı değildi sanki. Camiye girip çıkarken kimseyle karşılaşmamıştı, kimse takip etmemişti onu, yol boyu ne ardından seslenen biri olmuştu, ne de koşarken yanından geçen... Şanslıydı, koşarken ağbisi de yanında koşuyormuş gibi hissetmişti. Birden yüksek sesle gülmeye, kahkahalar atmaya başladı. Her şey olup bitmişti, bu kadardı işte! Adam öldürmek kolaydı.

Dün gece yarısı, öldürdüğü adamın kaldığı evi göstermeye gelen Kadir’le birlikte apartmanın dibine geldiklerinde heyecanlanmış, aklından geçeni yapamam sanmıştı, ama olmuştu, yapmıştı. Cabbar ağbi parkta gördüğü bu adamın kaç sene önce mimmeyip göz hapsine aldıkları Kürt bakkalın o sırada evinde kalan Kürt oğlanlardan biri olduğunu hatırladığını anlatmıştı, birkaç gün boyunca takibe aldıkları bu oğlan olaylar alevlendiğinde birdenbire ortadan kaybolmuş, bir daha da onu gören olmamıştı. Şimdi yeniden piyasaya çıktığına göre gene bir haltlar karıştırmaya gelmiş olmalıydı. Dernekte Cabbar ağbisi, Kadir ağbisi ve diğer iki kişi gece boyu ne yapılması, nasıl yapılması gerektiğini konuşup durmuşlardı kendi aralarında. Adamı takibe alacak, her hareketini izleyeceklerdi. Belki de hiçbir şey yapmasına fırsat vermeden bir an önce temizlemek lazımdı herifi! Bir kenara sinerek onları sessizce ama can kulağıyla dinlemiş, her söylediklerini aklında tutmaya çalışmıştı. Biliyordu, öğreneceği daha çok şey vardı. Gecenin bir vakti Kadir ağbisinden adamın kaldığı evi göstermesini istediğinde ne yapacağını anlamışlar mıydı acaba? Her neyse, şimdi dönüp Cabbar ve Kadir ağbilerine adamı temizlediğini söylediğinde çok şaşıracaktı.

—

MURATHAN MUNGAN

995 km

Murathan Mungan'dan bu kez sürükleyici bir kara polisiye.

Hiçbir şeyin görüldüğü gibi olmadığı ama karmaşık görünenin de sonuçta su gibi açık olduğu bir siyasi/psikolojik ortam yaratıyor Mungan. Edebiyatımızda ender rastlanan, beklenmedik bir başkahramanın peşinde, ülkenin yakın geçmişinden tanıdık gelebilecek karmaşık ağların izini sürüyor. Kimi düğümleri çözüp yeni düğümler atarken okuru da nefes nefese bir yolculuğa davet ediyor.

Metis Edebiyat | Roman
ISBN-13: 978-605-316-293-3

Metis Yayınları
www.metiskitap.com